

REGIONALNA ZASNOVA PROSTORSKEGA RAZVOJA SAVINJSKE REGIJE

URBANISTIČNI INŠTITUT REPUBLIKE SLOVENIJE

**REGIONALNA ZASNOVA PROSTORSKEGA RAZVOJA
SAVINJSKE REGIJE**

**PREDLOG REGIONALNE ZASNOVE Z USMERITVAMI IN UKREPI ZA NJENO
IZVAJANJE**

Ljubljana, februar 2004

Pripravljalec:

Ministrstvo za okolje in prostor
Urad RS za prostorsko planiranje
Dunajska 21, 1000 Ljubljana
Pogodba št.

Prejemnik:

RRA Celje d.o.o.
Cesta v Trnovlje 7, 3000 Celje

Izvajalec:

Urbanistični inštitut Republike Slovenije
Pogodba z dne 8.10.2002

Projekt:

REGIONALNA ZASNOVA PROSTORSKEGA
RAZVOJA SAVINJSKE REGIJE
Dopolnjeno zaključno poročilo 3. faze

Pogodba o subvencioniranju
št. 2514-02-430046

Odgovorna predstavница pripravjalca:

Barbara Strajnar, univ.dipl.geog.

Odgovorna predstavница prejemnika:

Dušanka Petek, univ.dipl.oec.

Odgovorni predstavnik izvajalca in vodja projekta:

mag. Andrej Gulič

Projektna skupina:

**Urbanistični inštitut Republike Slovenije,
Ljubljana**

Damjana Bačnar, univ.dipl.inž.kraj.arh.
mag. Rok Fazarinc
dr. Mojca Golobič
mag. Andrej Gulič
Boštjan Kerbler - Kefo, univ.dipl.geog.
Sergeja Praper, univ.dipl.inž.agr.

**IEI, Inštitut za ekološki inženiring d.o.o.,
Maribor**

Željko Blažeka, univ.dipl.inž.grad.
mag. Irena Kopač
dr. Uroš Krajnc

**IREET, Inštitut za raziskave v energetiki,
ekologiji in tehnologiji d.o.o., Ljubljana**

mag. Djani Brečević
mag. Marijan Porenta

**ERICo Velenje, Inštitut za ekološke raziskave,
Velenje**

mag. Emil Šterbenk
Aleš Janžovnik, univ.dipl.inž.kraj.arh.
mag. Franc Avberšek
dr. Boštjan Pokorny
Jelka Flis, univ. dipl. biol.

Izdajatelj publikacije:

Urbanistični inštitut Republike Slovenije

Predmetne oznake:

Ključne besede: regionalna zasnova prostorskega
razvoja, regionalni razvojni program, strategija
prostorskega razvoja Slovenije, usmeritve,
zasnova razmestitve dejavnosti, ukrepi, kazalniki,
statistična regija, poselitve, prometna, komunalna,
energetska in telekomunikacijska infrastruktura,
krajina, okolje, Savinjska, Slovenija, Evropska
unija

Interna oznaka projekta: UI/2248

Odgovorni vodja projekta:

mag. Andrej Gulič

Direktorica:

doc. dr. Kaliopa Dimitrovska Andrews

Ljubljana, februar 2004

Razmnoženo v 1 izvodu

V VSEBINA

PISNI DEL:

1	Predmet regionalne zasnove prostorskega razvoja	9
2	Ureditveno območje regionalne zasnove prostorskega razvoja	11
3	Usmeritve za prostorski razvoj na območju regije	12
3.1	Izhodišča za urejanje prostora v regiji	12
3.2	Vizija (cilji) prostorskega razvoja regije	13
3.2.1	Strateški cilji prostorskega razvoja regije	13
3.2.2	Usmeritve za prostorski razvoj regije.....	13
3.2.2.1	Razvojne usmeritve na področju poselitve	13
3.2.2.2	Razvojne usmeritve na področju infrastrukture	14
3.2.2.3	Razvojne usmeritve na področju krajine.....	15
3.2.2.4	Razvojne usmeritve na področju okolja.....	15
4	Zasnova razmestitve dejavnosti v prostoru z usmeritv. za rabo prostora	16
4.1	Zasnove prostorskih sistemov z razmestitvijo posameznih dejavnosti....	16
4.1.1	Zasnova poselitve.....	17
4.1.1.1	Tipologija naselij in poselitvenih vzorcev	17
4.1.1.2	Omrežje naselij.....	18
4.1.1.3	Omrežje gospodarskih con.....	21
4.1.2	Zasnova prometne infrastrukture.....	26
4.1.2.1	Cestna infrastruktura	26
4.1.2.2	Železniška infrastruktura	27
4.1.2.3	Infrastruktura zračnega prometa	28
4.1.2.4	Kolesarska infrastruktura.....	29
4.1.2.5	Infrastruktura javnega potniškega prometa	30
4.1.2.6	Mejni prehodi	30
4.1.3	Zasnova komunalne infrastrukture	31
4.1.3.1	Oskrba z vodo	31
4.1.3.2	Odvajanje in čiščenje odpadnih voda	37
4.1.3.3	Ravnanje z odpadki.....	38
4.1.4	Zasnova energetske infrastrukture	38
4.1.4.1	Elektroenergetsko omrežje.....	38
4.1.4.2	Plinovodno omrežje in lokalna energetika	40
4.1.5	Zasnova telekomunikacijske infrastrukture.....	42

4.1.6	Zasnova krajine	42
4.1.6.1	Zasnova razvoja dejavnosti v krajini	43
4.1.6.2	Zasnova ohranjanja naravnih in kulturnih kakovosti	45
4.1.6.3	Zasnova območij z omejitvami za razvoj	46
4.1.7	Zasnova varstva okolja	59
4.1.7.1	Zasnova po tipih območij	59
4.1.7.2	Organizacijski vidik zasnove varstva okolja	64
4.2	Usmeritve za rabo prostora po subregijah	66
4.2.1	Usmeritve za rabo prostora v subregiji Celje z okolico	66
4.2.1.1	Poselitev	66
4.2.1.2	Infrastruktura	67
4.2.1.3	Krajina	70
4.2.1.3	Krajina	70
4.2.1.4	Okolje	73
4.2.2	Usmeritve za rabo prostora v subregiji Zg. Savinjska in Šaleška dolina	74
4.2.2.1	Poselitev	74
4.2.2.2	Infrastruktura	75
4.2.2.3	Krajina	77
4.2.2.4	Okolje	82
4.2.3	Usmeritve za rabo prostora v subregiji Spodnja Savinjska dolina	84
4.2.3.1	Poselitev	84
4.2.3.2	Infrastruktura	85
4.2.3.3	Krajina	87
4.2.3.4	Okolje	91
4.2.4	Usmeritve za rabo prostora v subregiji Dravinjska dolina	92
4.2.4.1	Poselitev	92
4.2.4.2	Infrastruktura	93
4.2.4.3	Krajina	95
4.2.4.4	Okolje	99
4.2.5	Usmeritve za rabo prostora v subregiji Kozjansko z Obsoteljem	100
4.2.5.1	Poselitev	100
4.2.5.2	Infrastruktura	101
4.2.5.3	Krajina	103
4.2.5.4	Okolje	107
5	Usmeritve za pripravo drž. in medobč. lokac. načrtov in kraj. zasnov ...	108
5.1	Prostorski akti za uresničevanje posameznih regijskih projektov	108

5.1.1	Predvideni državni LN	108
5.1.2	Predvideni medobčinski LN	112
5.2	Usmeritve za pripravo in izvajanje državnih LN ter krajinskih zasnov ...	113
5.2.1	DLN za prometno infrastrukturo	113
5.2.1.1	Hitra cesta priključek na AC - Velenje - Slovenj Gradec - Prevalje - (Velikovec).....	113
5.2.1.2	Rekonstrukcija glavne ceste (Sl. Gradec) - Velenje - Arja vas	114
5.2.1.3	Rekonstrukcija glavne ceste Arja vas - Celje - Laško - Zidani most	114
5.2.1.4	Rekonstrukcija glavne ceste Celje - Šentjur - Šmarje - Dobovec	115
5.2.1.5	Priključek subregije Kozjansko z Obsoteljem na AC	116
5.2.1.6	Rekonstrukcija regionalne ceste Radmirje - Luče - Pavličovo sedlo	116
5.2.1.7	Rekonstrukcija regionalne ceste Latkova vas - Prebold - Trbovlje.....	117
5.2.1.8	Rekonstrukcija regionalne ceste Sl. Bistrica - Sl. Konjice - Celje	117
5.2.1.9	Rekonstrukcija regionalne ceste priključek na AC Dramlje - Šentjur.....	118
5.2.1.10	Rekonstrukcija regionalne ceste Šentjur - Planina pri S. - Sevnica.....	118
5.2.1.11	Rekonstrukcija regionalne ceste Mestinje - Podčetrtek - Bistrica ob Sotli - Brežice	119
5.2.1.12	Izgradnja nove glavne želez. proge Velenje - Sl. Gradec - Dravograd..	119
5.2.2	DLN za komunalno infrastrukturo	120
5.2.3	DLN za energetska infrastrukturo.....	121
5.2.3.1	Utemeljitev izbranega koncepta graditve objektov energ. infrastrukture	121
5.2.4	Krajinske zasnove	123
5.3	Usmeritve za pripravo in izvajanje medobčinskih LN	124
5.3.1	Usmeritve za umeščanje komunalne infrastrukture.....	124
5.3.1.1	Oskrba z vodo	124
5.3.1.2	Odpadki	124
5.3.2	Usmeritve za umeščanje energetske infrastrukture	124
5.3.3	Usmeritve na področju krajine	124
6	Program ukrepov za izvajanje regionalne zasnove	126
6.1	Ukrepi za uresničevanje regionalne zasnove prost. razvoja Savinjske .	126
6.1.1	Programi in projekti za izvajanje regionalne zasnove prostorskega razvoja Savinjske	126
6.1.2	Naloge in aktivnosti nosilcev urejanja prostora ter drugih subjektov, pristojnih za izvajanje ciljev regionalne zasnove prostorskega razvoja Savinjske	127
6.1.3	Ukrepi za izvajanje skladnosti razvojnih aktov in prostorskih aktov z regionalno zasnovo prostorskega razvoja Savinjske.....	130
6.1.3.1	Kriteriji za usklajevanje razvojnih potreb z varstvenimi zahtevami	130

6.1.3.2	Ukrepi za zagotavljanje skladnosti prostorskih aktov z regionalno zasnovo	130
6.2	Spremljanje doseganja ciljev regionalne zasnove prostorskega razvoja Savinjske	131

PRILOGE:

- Priloga 1: Povzetek RZPR Savinjske
 Priloga 2: Seznam smernic nosilcev urejanja prostora
 Priloga 3: Pregled strokovnih podlag

GRAFIČNE PRILOGE:**Savinjska regija:**

1. Zasnova poselitve in prometne infrastrukture	M 1 : 100.000
2. Zasnova komunalne infrastrukture	M 1 : 100.000
3. Zasnova energetske in telekomunikacijske infrastrukture	M 1 : 100.000
4. Zasnova razvoja dejavnosti v krajini	M 1 : 100.000
5. Zasnova ohranjanja naravnih in kulturnih kakovosti	M 1 : 100.000
6. Zasnova območij z omejitvami za prostorski razvoj	M 1 : 100.000
7. Območja krajinskih zasnov	M 1 : 100.000
8. Zasnova varstva okolja	M 1 : 100.000

Subregija Celje z okolico:

1.1 Zasnova poselitve in prometne infrastrukture	M 1 : 50.000
2.1 Zasnova komunalne infrastrukture	M 1 : 50.000
3.1 Zasnova energetske in telekomunikacijske infrastrukture	M 1 : 50.000
4.1 Zasnova razvoja dejavnosti v krajini	M 1 : 50.000
5.1 Zasnova ohranjanja naravnih in kulturnih kakovosti	M 1 : 50.000
6.1 Zasnova območij z omejitvami za prostorski razvoj	M 1 : 50.000
7.1 Območja krajinskih zasnov	M 1 : 50.000
8.1 Zasnova varstva okolja	M 1 : 50.000

Subregija Zgornja Savinjska in Šaleška dolina:

1.2 Zasnova poselitve in prometne infrastrukture	M 1 : 50.000
2.2 Zasnova komunalne infrastrukture	M 1 : 50.000
3.2 Zasnova energetske in telekomunikacijske infrastrukture	M 1 : 50.000
4.2 Zasnova razvoja dejavnosti v krajini	M 1 : 50.000
5.2 Zasnova ohranjanja naravnih in kulturnih kakovosti	M 1 : 50.000
6.2 Zasnova območij z omejitvami za prostorski razvoj	M 1 : 50.000

Subregija Spodnja Savinjska dolina:

1.3 Zasnova poselitve in prometne infrastrukture	M 1 : 50.000
2.3 Zasnova komunalne infrastrukture	M 1 : 50.000
3.3 Zasnova energetske in telekomunikacijske infrastrukture	M 1 : 50.000
4.3 Zasnova razvoja dejavnosti v krajini	M 1 : 50.000
5.3 Zasnova ohranjanja naravnih in kulturnih kakovosti	M 1 : 50.000
6.3 Zasnova območij z omejitvami za prostorski razvoj	M 1 : 50.000

Subregija Dravinjska dolina:

1.4 Zasnova poselitve in prometne infrastrukture	M 1 : 50.000
2.4 Zasnova komunalne infrastrukture	M 1 : 50.000
3.4 Zasnova energetske in telekomunikacijske infrastrukture	M 1 : 50.000
4.4 Zasnova razvoja dejavnosti v krajini	M 1 : 50.000
5.4 Zasnova ohranjanja naravnih in kulturnih kakovosti	M 1 : 50.000
6.4 Zasnova območij z omejitvami za prostorski razvoj	M 1 : 50.000

Subregija Obsotelje s Kozjanskim:

1.5 Zasnova poselitve in prometne infrastrukture	M 1 : 50.000
2.5 Zasnova komunalne infrastrukture	M 1 : 50.000
3.5 Zasnova energetske in telekomunikacijske infrastrukture	M 1 : 50.000
4.5 Zasnova razvoja dejavnosti v krajini	M 1 : 50.000
5.5 Zasnova ohranjanja naravnih in kulturnih kakovosti	M 1 : 50.000
6.5 Zasnova območij z omejitvami za prostorski razvoj	M 1 : 50.000

1 Predmet regionalne zasnove prostorskega razvoja

Predmet regionalne zasnove prostorskega razvoja (v nadaljevanju RZPR) je zasnova dolgoročnega prostorskega razvoja Savinjske statistične regije in usmeritve za njeno uresničevanje. Z RZPR bodo določene prostorske ureditve regionalnega pomena ter podane usmeritve za pripravo prostorskih planskih in izvedbenih aktov države in občin oziroma njihove spremembe in dopolnitve.

RZPR je načrtovana kot partnerski akt med državo in občinami Savinjske statistične regije, saj so dogovor o pripravi tega akta podpisali ministri vseh pristojnih ministrstev, direktor Javne Agencije za regionalni razvoj ter župani 31 občin v regiji. RZPR se pripravlja za funkcionalno zaokroženo območje za katero je bil leta 2001 pripravljen in sprejet Regionalni razvojni program Savinjske statistične regije (v nadaljevanju RRP). V dogovor o pripravi RZPR se ni vključila le občina Radeče, ki sicer sodi v teritorialni okvir Savinjske statistične regije (v nadaljevanju Savinjske regije).

Zakon o urejanju prostora postavlja državo in občine pri pripravi RZPR v enakovreden partnerski odnos, kjer želijo s pripravo skupnega prostorskega akta doseči usklajene cilje dolgoročnega regionalnega prostorskega razvoja. Zato so temeljni cilji, ki jih je potrebno doseči:

- umestitev državnih prostorskih interesov v prostorski razvoj regije,
- umestitev prostorskih ureditev državnega pomena,
- oblikovanje in prostorska umestitev območij in ureditev regionalnega pomena,
- usklajitev in dopolnitev regionalnih vsebin v obstoječih prostorskih planskih dokumentih občin.

RZPR je dolgoročni razvojni dokument, v pripravo katerega je predvideno enakopravno vključevanje številnih sektorjev. Nekateri sektorji so se - poleg posredovanja razvojnih smernic, strokovnih gradiv in mnenj - aktivno vključili v pripravo RZPR že od samega začetka ter aktivno sodelovali na delovnih sestankih in na delavnicah, ki so bile organizirane ob zaključku priprave 1. in 2. faze projekta. Na področju varstva okolja je bila izvedena posebna strokovna delavnica, ki so se je udeležili sodelavci ERICa Velenje, Inštituta za ekološki inženiring iz Maribora in Urbanističnega inštituta RS iz Ljubljane. Poleg predstavnikov nekaterih sektorjev so se v projekt dejavno vključile tudi vse navedene občine Savinjske regije, ki so poleg posredovanja razpoložljivih gradiv, aktivno sodelovale na delovnih sestankih in omenjenih delavnicah. Ob teh priložnostih je prišlo do intenzivnih izmenjav mnenj in stališč, ki so prispevale k ustvarjanju skupne predstave o ključnih razvojnih problemih in možnih smereh njihovega reševanja in sicer najprej na ravni posameznih subregij (Celje z okolico, Dravinjska dolina, Obsotelje s Kozjanskim, Spodnja Savinjska dolina in Zgornja Savinjska in Šaleška dolina) in nato tudi na ravni celotne regije. Na ta način je prišlo do določenih sinergij, ki se bodo opredmetile predvsem v skupnih projektih, ki bodo sledili sprejeti RZPR in že sprejetemu RRP. Pri tem moramo žal ugotoviti, da nam kljub prizadevanjem - razen v primeru subregije Zgornja Savinjska in Šaleška dolina - ni uspelo na kakovosten način v pripravo RZPR vključiti predstavnikov gospodarstva. Poleg tega je obžalovanja vredno dejstvo, da se v projekt niso vključili nekateri resorji.

RZPR za Savinjsko regijo je pripravljena kot integralni razvojni dokument, katerega cilj je predvsem omogočiti regiji prostorske možnosti za nadaljnji razvoj ter enakovredno in enakopravno vključevanje v širši prostor, hkrati pa naj bi bilo z njenim sprejetjem omogočeno učinkovitejše in

usklajeno izvajanje državnih in lokalnih interesov, med katerimi so zlasti poudarjeni tisti, ki so pomembni za regijo ali njene dele ter presegajo interese in okvire ene same lokalne skupnosti.

Poročilo 3. faze RZPR je pripravljeno na podlagi ugotovitev analize stanja, izdelane v 1. fazi, in vizije prostorskega razvoja regije, ki je bila opredeljena v 2. fazi na podlagi predstavljenih prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti prostorskega razvoja Savinjske regije.

Prostorski problemi, ki so značilni za Savinjsko regijo so posledica negativnih razvojnih procesov v okviru gospodarstva za katerega je značilna prevlada industrijskega sektoja z nižjo produktivnostjo in rentabilnostjo, prepočasno prestrukturiranje ter pomanjkanje kapitala ter usposobljenega človeškega dejavnika. Negativne razvojne težnje obstajajo tudi v okviru socialnega oz. družbenega razvoja, ki ga označuje neugodna starostna struktura in nižja izobrazbena struktura prebivalstva od slovenskega povprečja, nadpovprečna brezposelnost. Vse to spremlja stihijni in medsebojno konkurenčen razvoj naselij z nekontrolirano rastjo večine urbanih središč, ki vpliva na krepitev procesov suburbanizacije in dezurbanizacije osrednjega dela regije. Prometna infrastruktura se neuravnoteženo razvija kar vpliva na vse večji razkorak med prometno dostopnostjo naselij, ki se nahajajo v osrednjem delu regije predvsem ob že izgrajeni avtocesti in ostalimi naselji, ki sodijo v periferijo regije. Železniška infrastruktura je zastarela in vedno manj služi svojemu namenu. Varovanje naravne krajine, naravnih virov in kulturnih kakovosti v krajini ni učinkovito vključeno v načrtovanje razvoja poselitve in infrastrukture. Tehnologije kmetovanja na območjih večjih naravnih in kulturnih vrednot ter ranljivih vodnih virov so neustrezne. Zaradi neustreznega načrtovanja rabe vodnega in obvodnega prostora: zmanjševanje naravnih razlivnih površin ob vodah, pozidava in

neustrezna kmetijska raba; vodnogospodarski ukrepi, kot je izgradnja protipoplavnih nasipov ne zagotavljajo poplavne varnosti. V nekaterih delih regije so voda, zrak in tla prekomerno onesnaženi.

Toda poleg omenjenih slabosti razpolaga regija tudi s številnimi prednostmi katere mora ustrezno ovrednotiti in omogočiti njihovo udejanjenje. Med njimi naj omenimo obstoj policentričnega sistema poselitve z močno urbanizirano celjsko aglomeracijo (Celje-Žalec, Laško, Vojnik, Šentjur) ter somestjem Velenje-Šoštanj. Obširna in sorazmerno ohranjena območja naravne in kulturne krajine: poleg že zavarovanih območij državnega pomena (Kozjanski regijski park ter krajinska parka Logarska dolina in Boč – Donačka gora) predvsem območje Savinjskih Alp in druga manjša območja. Razvit zdraviliški turizem z ustrezno infrastrukturo. Velike gozdne površine. Pokrajinska mozaičnost regije in manjša onesnaženost večine ozemlja. Podrobna predstavitev prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti na področju poselitve, infrastrukture, krajine in okolja je podana v poročilu 1. faze priprave RZPR.

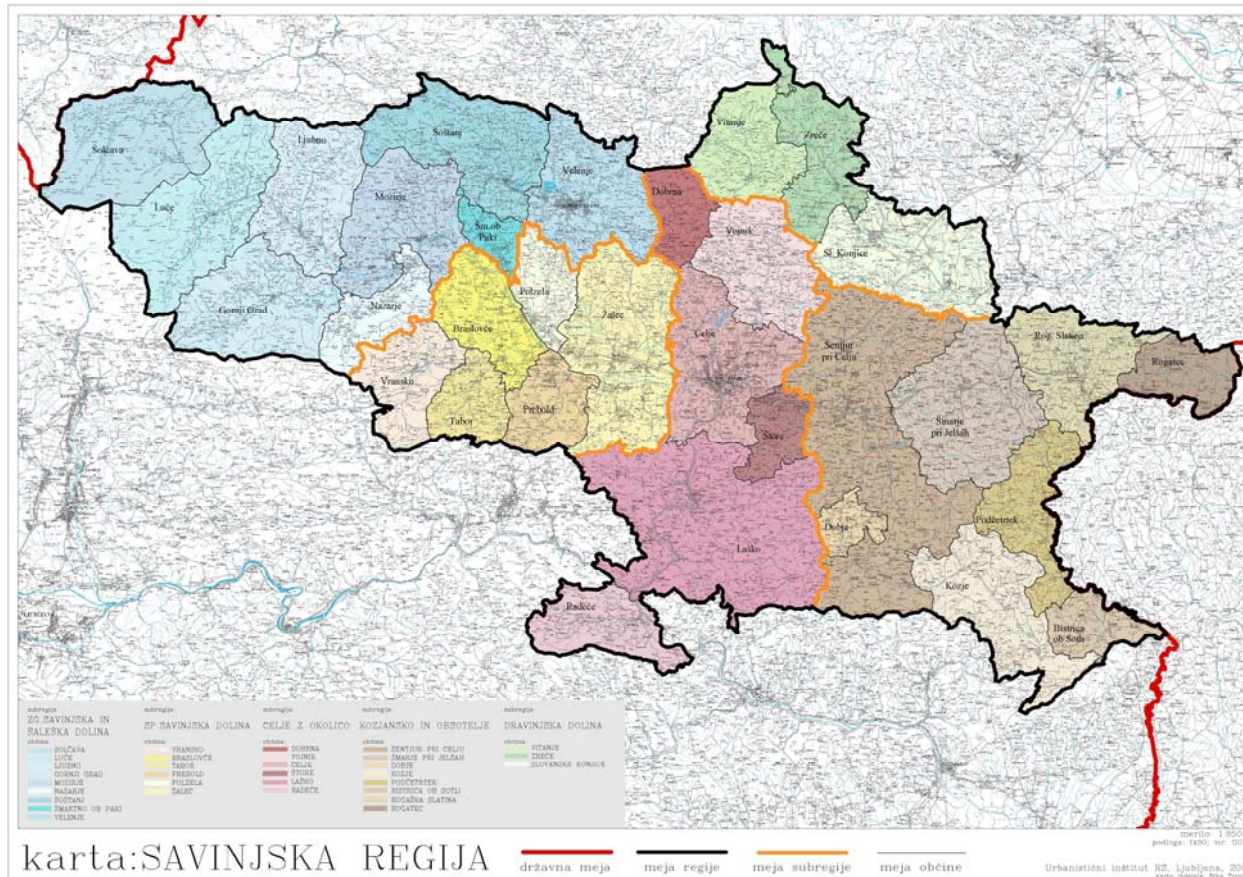
Gradivo je pripravljeno v skladu z Zakonom o urejanju prostora (Uradni list RS; št. 110/02, 8/03) in z zadnjo inačico Pravilnika o podrobnejši vsebini, obliki in načinu izdelave RZPR, tako da je pričujoči dokument že pripravljen v obliki, kakršna je predvidena za končni dokument RZPR za Savinjsko regijo. Namenjeno je predstavitev na javnih obravnavah, kjer bodo predlagane rešitve javno predstavljene in obrazložene, hkrati pa bodo pridobljene pripombe.

2Ureditveno območje regionalne zasnove prostorskega razvoja

Savinjska regija je v Sloveniji tretja po velikosti - meri 2.384 km² ali 11,8% površine. Na območju regije prebiva 256 tisoč prebivalcev oziroma 12,9% vseh v Sloveniji. Gostota poselitve - 108 prebivalcev na km² - uvršča regijo po kriterijih EU na zgornjo mejo ruralnih regij. Regija ima 32 občin, ki po prostorsko-socialno-ekonomskih kriterijih oblikujejo pet relativno homogenih skupin oziroma subregij:

- *Subregija Celje z okolico* (občine Celje, Dobrna, Laško, Štore, Vojnik).
- *Subregija Dravinjska dolina* (občine Slovenske Konjice, Vitanje, Zreče).
- *Subregija Obsotelje s Kozjanskim* (občine Bistrica ob Sotli, Dobje, Kozje, Podčetrtek, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Rogaška Slatina, Rogatec).
- *Subregija Spodnja Savinjska dolina* (občine Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor, Vransko, Žalec).
- *Subregija Zgornja Savinjska in Šaleška dolina* (občine Gornji grad, Luče, Ljubno, Mozirje, Nazarje, Solčava, Šoštanj, Šmartno, Velenje).

Regija leži na vzhodni polovici Slovenije in meji na severo-zahodu na razvito Ljubljansko, na severu na Koroško, na vzhodu na Podravsko, na jugu na Zasavsko in Posavsko regijo. Savinjska regija na severo-zahodu meji tudi na Avstrijo, na jugo-vzhodu pa na Hrvaško. V regiji prevladujeta dve urbani središči - Celje in Velenje, kjer je gostejša poselitev - več kot 400 prebivalcev na km². Regionalno sliko poselitve poleg dveh gravitacijskih jeder oblikujejo večji kraji (z upravnimi enotami) ter številni manjši tipično ruralni kraji, kjer je poselitev nizka in ne presega 100 prebivalcev na km².

3 Usmeritve za prostorski razvoj na območju regije

3.1 Izhodišča za urejanje prostora v regiji

Vizija prostorskega razvoja regije izhaja iz splošne razvojne vizije regije, ki jo je opredelil sprejeti RRP. Splošna razvojna vizija¹ temelji na podmeni, da lahko regija izkoristi svoje prednosti in odpravi svoje slabosti ter izrabi priložnosti ob minimiziranju razvojnih groženj. Temeljni razvojni cilj je oblikovanje ekonomsko uspešne ter ljudem in okolju prijazne Savinjske regije v bodoči Evropi regij. Učinkovito gospodarstvo in blaginja ljudi v regiji bosta temeljila na: visoko produktivnem, konkurenčnem, modernem, razvojno naravnem, odprtem in prilagodljivem podjetju in podjetništvu. Regija bo z ustvarjenim BDP na prebivalca sodila v gornjo tretjino najbolj razvitih regij v EU v naslednjih 7 do 10 letih. Za doseganje razvojne vizije kot najbolj okvirnega razvojnega cilja regije bo le-ta izvajala splet med seboj povezanih aktivnosti, podprtih z zunanjimi ukrepi. Strategija regije je dvo-polna: v prvi fazi v celoti izrabiti trenutni notranji dinamizem (prednosti), v drugi fazi pa potem endogene razvojne dejavnike nadgraditi in okrepiti z zunanjo pomočjo (domači ukrepi, razvojna podpora iz EU in širše). Smoter takega strateškega delovanja je odprava razvojnega zaostanka in konkurenčno pozicioniranje regije v segmentih poslovanja/delovanja, ki so povezani z ekologijo in zdravjem.

---

¹ RRA Celje in CIC Ljubljana, Regionalni razvojni program Savinjske statistične regije, Celje, september 2001.

3.2 Vizija (cilji) prostorskega razvoja regije

Vizija prostorskega razvoja Savinjske regije je ustvarjanje takšnih razmer v organizaciji prostora, ki bodo omogočili doseganje razpoznavnih sprememb na področju krepitve konkurenčnega položaja regije ter dvigovanja kakovosti življenja vseh njenih prebivalcev. Regija bo postala ena od najbolj privlačnih poslovnih lokacij v tem delu Evrope zaradi izboljšanja kakovosti infrastrukturnih sistemov (prometnega, telekomunikacijskega, energetskega in komunalnega) in fizičnega okolja. Visoka kvaliteta življenja bo dosežena v vseh naseljih z izboljšano prometno dostopnostjo, kvaliteto bivalnega in naravnega okolja. Prostor regije bo organiziran tako, da bo po ob odpravljanju ugotovljenih slabosti in nevarnosti vzpostavljala pogoje za izkoriščanje razpoznanih prednosti in priložnosti. Izkoriščanje naravnih in ustvarjenih razvojnih potencialov bo potekalo na trajnostni način tako, da bodo vsa območja ne glede na svoj sedanjí razvojni položaj dobila možnost spodbujanja razvoja na lokalni, subregionalni in regionalni ravni.

3.2.1 Strateški cilji prostorskega razvoja regije

Strateški cilji prostorskega razvoja Savinjske regije so:

- izboljšanje prostorskega položaja in vloge Savinjske v odnosu do države in ostalih statističnih regij ter v odnosu do sosednje slovenske in avstrijske Koroške ter enakovredna krepitev vseh pomembnih prometnih in razvojnih smeri;
- uravnotežen policentričen razvoj razvojnih središč in zaledij na osi Celje - Velenje ter izoblikovanje Savinjske urbane regije v skladu s funkcionalno vlogo in pomenom za državo, regijo ter občine;

- ustvarjanje enakovrednih možnosti povezovanja znotraj in izven regije za vsa tri regionalna somestja Slovenske Konjice - Zreče, Mozirje - Nazarje ter Šmarje pri Jelšah - Rogaška Slatina;
- izboljšanje prostorskih in prometnih pogojev (prometne dostopnosti) za razvoj ostalih občinskih središč regije in njihovih zalednih območij;
- koncentracija poselitve v že obstoječih urbanih središčih;
- iskanje razvojnih potencialov vsakega naselja posebej;
- zagotavljanje enakih prostorskih možnosti urbanim in ruralnim območjem (turizem, kmetijstvo);
- zagotavljanje zadostnih prostorskih možnosti za širitev obstoječih naselij;
- pospeševanje podjetniških con in trgovinskih središč ob avtocesti in ostali infrastrukturi;
- ohranjanje avtohtone razpršene poselitve (npr. celki);
- zagotavljanje ustrezne stopnje energetske neodvisnosti, ob varčni rabi energije ter izrabi obnovljivih virov energije;
- zagotavljanje zadostnih količin in zdravstveno ustrezno pitno vodo za vse prebivalce regije;
- sanacija in zapiranje obstoječih odlagališč, izgradnja regijskega centra za ravnanje z odpadki, izgradnja podcentrov II/III reda;
- zaščita kakovosti površinskih in podzemnih voda z izgradnjo kanalizacij in čistilnih naprav;
- zmanjšati onesnaževanje okolja;
- sanirati okoljsko degradirana območja,
- ohraniti ali izboljšati sorazmerno visoko kvaliteto okolja delov regije,
- usmeritev regije v trajnostni okoljski razvoj;
- ohranjanje in razvoj krajinske identitete regije in njenih delov, ohranjanje poseljenosti podeželja in razvoj kmetijstva;

- varstvo in revitalizacija kulturne dediščine, njena prezentacija in vključitev v razvojne programe;
- racionalna raba in varstvo naravnih virov;
- ohranjanje narave in spontanosti naravnih procesov, renaturacija vodotokov;
- varstvo človekovega bivalnega okolja in dobrin pred naravnimi procesi;
- diverzifikacija turistične ponudbe.

Strateški cilji regije se bodo udeleževali z razvojnimi usmeritvami grupiranimi po posameznih tematskih sklopih - poselitve, infrastruktura, krajina in okolje.

3.2.2 Usmeritve za prostorski razvoj regije

3.2.2.1 Razvojne usmeritve na področju poselitve

Razvojne usmeritve na področju poselitve zajemajo:

- pospešeni razvoj območja Savinjske urbane regije;
- oblikovanje dveh razvojnih smeri 1. prioritete, ki slonijo na sedanji in načrtovani sodobni prometni infrastrukturi in sicer v smeri (Maribor) - Sl. Konjice - Celje - Vransko - (Ljubljana) ter (Sl. Gradec) - Velenje - Celje - Laško - (Krško - Novo mesto);
- oblikovanje razvojne smeri 2. prioritete, ki krepí medsebojno sodelovanje občinskih središč in njihovih zaledij v obe smeri (Avstrija) - Zg. Savinjska subregija - Sp. Savinjska subregija - Subregija Celje z okolico - Subregija Obsotelje s Kozjanskim. Gre za zelo pomebno razvojno smer za katero je značilen bolj funkcionalno povezovalen kot pa prometno tranziten značaj. V tej smeri se namreč nahajajo pomebna zavarovana in turistično razvita območja (predvsem zdraviliški turizem), ki za svoj hitrejši gospodarski razvoj potrebujejo jasno poudarjeno povezovalno razvojno os;
- pospešeni razvoj somestij Sl. Konjice - Zreče, Mozirje - Nazarje in Šmarje - Rogaška Slatina;

- v ostalih središčih izven območja Savinjske urbane regije in somestij se ohranjajo obstoječe in locirajo ter razvijajo nove centralne storitvene dejavnosti v skladu z njihovimi primerjalnimi prednostmi;
- nove neposredne domače in tuje investicije na področju gospodarstva se prednostno locirajo v treh osrednjih industrijskih conah državnega in regionalnega pomena v somestjih Celje - Žalec (Industrijska cona Arnovski gozd in Celje - vzhod) in Velenje - Šoštanj (Šaleška industrijska cona);
- v ostalih središčih Savinjske regije se ustvarjajo pogoji za vzdrževanje obstoječih centralnih in storitvenih ter obstoječih delovnih mest;
- v vsakem občinskem središču se v skladu s pogoji in povpraševanjem razvijajo poslovne cone lokalnega, nadlokalnega oz. subregionalnega značaja;
- sanacija in uporaba degradiranih industrijskih in rudniških površin;
- ohranjanje poseljenosti hribovskih območij.

3.2.2.2 Razvojne usmeritve na področju infrastrukture

Razvojne usmeritve na področju infrastrukture prikazujemo po štirih podsistemih in sicer prometni, telekomunikacijski, energetski in komunalni infrastrukturi.

Razvojne usmeritve na področju prometne infrastrukture zaobsegajo:

- izgradnjo hitre ceste ter posodabljanje in izgradnjo nove železniške povezave v rangu G2 proge proti Slovenj Gradcu in Avstriji;
- lociranje terminala javnega potniškega prometa in kombiniranega tovornega prometa nacionalnega pomena v Celju;
- lociranje terminala javnega potniškega prometa regionalnega pomena v Velenju;

- posodabljanje neposredne cestne povezave celotne Mežiške doline v rangu R2 ceste z Velenjem in Šaleško dolino.
- posodabljanje obstoječih regionalnih cestnih povezav celotne Zg. Savinjske doline z avtocesto, ter s Kamnikom in Ljubljano preko Gornjega grada in Podvolovjeka;
- posodabljanje neposredne cestne povezave subregije Obsotelje s Kozjanskim preko Šentjurja z avtocesto Celje - Maribor ter preko Bistrice ob Sotli z avtocesto (Zagreb) - Bregana - Ljubljana;
- posodabljanje lokalnega cestnega omrežja, ki povezuje naselja v občinah z občinskimi središči;
- razvoj letališča v Celju kot javnega letališča nacionalnega ter v Velenju kot javnega letališča regionalnega pomena.

Razvojne usmeritve na področju telekomunikacijske infrastrukture vključujejo:

- nadaljni razvoj telekomunikacijskega omrežja ter na njem temelječih storitev;
- razvoj čim večjega števila e-podjetij in e-občin;
- smiselno povezovanje nadaljnega razvoja telekomunikacijske infrastrukture z značilno razpršeno poselitvijo, ki omogoča delo na domu;
- razvoj infrastrukture na območjih, ki so danes neustrezno pokrita s signalom RTV Slovenije in signalom slovenskih mobilnih operaterjev.

Razvojne usmeritve na področju energetske infrastrukture zajemajo:

- pospešeno gradnjo sistemov oskrbe z energijo (elektroenergetskega distribucijskega omrežja in plinovodnega omrežja) v območjih intenzivnega razvoja ter sistemov daljinskega ogrevanja v strnjanih urbanih naseljih;

- prednostno gradnjo centralnih sistemov oskrbe s toploto v območjih razvoja turizma in rekreacije;
- izrabo lokalnih alternativnih obnovljivih virov energije (geotermalna in sončna energija ter biomasa) in izgradnjo lokalnih plinovodnih omrežij;
- pospešeno sanacijo obstoječih sistemov in prehod na okolju bolj prijazne sisteme ob maksimalni izrabi lokalnih obnovljivih virov energije v območjih zavarovane kulturne dediščine.

Razvojne usmeritve na področju komunalne infrastrukture obsegajo:

- regijsko povezovanje in načrtovanje na področju oskrbe z vodo z vzpostavitvijo regijske informacijske baze, določitev regijske strategije oskrbe z vodo ter vzpostavitvijo mehanizma regijskega povezovanja upravljavcev javnih vodovodnih sistemov;
- prioritarno reševanje najbolj perečih problemov kot je sanacija obstoječega vodovodnega omrežja in vključevanje v omrežje novih in nadomestnih vodnih virov;
- ureditev individualnih vodovodnih sistemov na območjih regijsko pomembne razpršene poselitve;
- izgradnjo sistema učinkovite zamenjave odpadkov na viru (gospodinjstva, industrija, obrt, storitvene dejavnosti ipd.);
- izgradnjo novega regijskega odlagališča za nenevarne odpadke v Bukovžlaku;
- izgradnjo vse ostale infrastrukture ravnanja z odpadki (sortirnica, objekt za mehansko-biološko obdelavo odpadkov, kompostarna ipd.);
- postopno načrtovanje izgradnje kanalizacijskih sistemov in čistilnih naprav z delitvijo sistemov na regionalne, občinske ter individualne sisteme;

- izdelavo konceptov obdelave blata iz čistilnih naprav za celo regijo;
- izgradnjo regionalnih kanalizacijskih sistemov in čistilnih naprav vključno z obdelavo blata;
- izgradnjo občinskih kanalizacijskih sistemov in čistilnih naprav;
- izgradnjo individualnih kanalizacijskih sistemov in čistilnih naprav.

3.2.2.3 Razvojne usmeritve na področju krajine

Razvojne usmeritve na področju krajine zajemajo:

- omogočanje visoke kakovosti bivanja in ohranjanja poseljenosti podeželja s pospeševanjem razvoja, ki upošteva naravne in kulturne prednosti;
- enakovreden in povezan razvoj kmetijstva, gozdarstva in turizma, usklajen z varstvom kulturne dediščine in ohranjanjem narave;
- ohranjanje in negovanje tipične kulturne krajine s tradicionalnim kmetijstvom, ki je tudi osnova za povezovanje s turizmom (kmečki, zdraviliški, izletniški);
- prestrukturiranje kmetijstva in spreminjanje kulturne krajine z združevanjem kmetijskih posestev, intenzifikacijo kmetijske proizvodnje ob sočasnem uvajanju čistejših tehnologij ter usmeritvijo v tržno zanimive pridelke: hmelj, sadje, zelenjava, zelišča, okrasne rastline na omejenih nižinskih predelih v bližini trgov (urbana in turistična središča);
- zagotavljanje usklajenosti interesov ohranjanja narave z bivalnimi in razvojnimi potrebami prebivalcev pri ustanovitvi in upravljanju regijskih parkov Savinjsko – kamniške Alpe in Pohorje ter več krajinskih parkov;
- ohranjanje gozdnih površin in kakovosti gozda, posebno varstvo gozdov s poudarjeno ekološko in socialno funkcijo v zaledjih mest, v intenzivni kmetijski krajini in v poplavnih območjih;

- varstvo narave zunaj zavarovanih območij in povezovanje naravno ohranjenih območij v regiji. Ohranitev sestavin okolja, ki so ključne za lokalno okolje (poplavne ravnice, ostanki gozda v kmetijski krajini, zelena zaledja mest...);
- reševanje problemov poplavne varnosti v sklopu celovitega urejanja povodja Savinje kot povezovalnega elementa regije. Uskladitev protipoplavnih ukrepov z drugimi rabami prostora: ohranitev naravnih razlivnih površin, ki so pomemben dejavnik poplavnega varstva ter sestavina biotske in krajinske pestrosti;
- usmerjanje poselitve zunaj ogroženih območij (poplavna, erozijska, plazljiva, plazovita);
- dopolnjevanje osnovne (zdraviliške) turistične ponudbe na osnovi naravnih danosti in potreb gostov in prebivalcev regije: izletništvo, planinstvo, kolesarjenje, veslanje, izobraževalni turizem (tematske poti, naravne vrednote in kulturna dediščina);
- uskladitev turistično-razvojnih ureditev z zahtevami ohranjanja narave ter aktivno varovanje z razbremenilnimi območji in ureditvijo ustrezne infrastrukture;
- pridobivanje nekovinskih mineralnih surovin v kamnolomih, ki bo usklajeno z regionalnimi potrebami in viri;
- aktivno sodelovanje vseh uporabnikov prostora.

3.2.2.4 Razvojne usmeritve na področju okolja

Razvojne usmeritve na področju okolja so:

- nadaljevanje sanacije okoljsko močno obremenjenih območij, kjer je že opazno izboljšanje, ter vključevanje tudi manjših in manj kompleksno obremenjenih območij v sanacijo;
- spodbujanje uvedbe ter izvajanja ukrepov, ki prispevajo k izboljšanju kvalitete zraka;
- zmanjšanje negativnih vplivov prometa, predvsem tranzitnega in prometa v mestih –

še posebej v stanovanjskih delih –, na kvaliteto okolja ter bivanja;

- izboljšanje ali ohranjanje kvalitete virov in spodbujanje varčne rabe pitne vode;
- spodbujanje okolju prijazne kmetijske pridelave, še posebej na območjih, kjer je ogrožena podtalnica, površinske vode ali vredni biotopi;
- obravnavanje ter razreševanje problematike kvalitete vodotokov, po možnosti v okviru celovitega urejanja povodij;
- varovanje tal kot omejenega vira, saniranje starih bremen in preprečevanje nastanka novih degradacij;
- saniranje poškodovanih gozdov in varovanje gozdnih površin z izrazitimi okoljevarstvenimi funkcijami;
- upoštevanje vidikov kvalitete in varstva okolja pri načrtovanju na področjih poselitve, prometne in energetske infrastrukture;
- vzpostavitev vsaj minimalne institucionalne organiziranosti za varstvo okolja in trajnostni razvoj na regionalni in po potrebi na subregionalni ravni, v katero so vključeni predstavniki vseh zainteresiranih javnosti;
- izdelava in udeleževanje programa varstva okolja na regionalni ravni, regionalne Agende 21 ali udeleževanje kakšnega drugega instrumenta trajnostnega razvoja ter – po potrebi – priprava podobnih dokumentov za subregije;
- izobraževanje in ozaveščanje ciljnih javnosti ter javnost okoljskih podatkov;
- aktivno povezovanje z drugimi regijami v Sloveniji in v EU z namenom skupnega reševanja problemov, prenosa znanja in doseganja sinergij ter vključevanje v aktivnosti in programe različnih državnih ustanov ter v programe in projekte EU.

4 Zasnova razmestitve dejavnosti v prostoru z usmeritvami za rabo prostora

Zasnova razmestitve dejavnosti v prostoru je osrednji del Regionalne zasnove prostorskega razvoja Savinjske regije, ki v dveh podpoglavjih udejanja strateške cilje in usmeritve za razvoj celotne regije, podane v viziji prostorskega razvoja regije.

V prvem delu je za posamezne prostorske sisteme (poselitev, infrastruktura, krajina) opredeljena razmestitev dejavnosti v prostoru. Cilji prostorskega razvoja posamezne zasnove izhajajo iz vizije prostorskega razvoja regije in so medsebojno usklajeni. Pri tem so upoštevane posebnosti posameznega sistema in njegovih omrežij.

V drugem delu poglavja so usmeritve za uresničevanje ciljev prostorskega razvoja podane po subregionalnih območjih, kot jih opredeljuje sprejeti RRP. Na ta način je mogoče upoštevati preplet posameznih prostorskih sistemov in podati usmeritve za razvoj posameznih prostorsko najpomembnejših dejavnosti v prostoru.

Pri tem so upoštevane smernice, ki so bile podane s strani nosilcev urejanja prostora, ki s svojo dejavnostjo vplivajo na prostor bodisi razvojno, bodisi varovalno in omejevalno. Na ta način je zagotovljeno tudi horizontalno povezovanje sektorskih politik na regionalni ravni.

4.1 Zasnove prostorskih sistemov z razmestitvijo posameznih dejavnosti

Upoštevajoč izhodišča in cilje prostorskega razvoja regije, ki so osnova za urejanje prostora na celotnem prostoru regije, prinaša to poglavje zasnovo posameznih sistemov (poselitev, infrastruktura, krajina), v kateri je predstavljen

nabor prostorskih ureditev, ki so bistvenega pomena za dolgoročen prostorski razvoj regije in subregij.

4.1.1 Zasnova poselitve

4.1.1.1 Tipologija naselij in poselitvenih vzorcev

Poselitev v Savinjski regiji tvorijo poleg policentrično opredeljenega urbanega omrežja tudi raznoliki poselitveni vzorci in arhitekturne krajine. V prostoru je njihova vidnost in prepoznavnost zelo velika. V pogledu funkcionalnosti so ta območja naslonjena na urbano omrežje, ki predstavlja skupaj s prometnim in drugimi infrastrukturnimi omrežji ogrodje uravnoteženega prostorskega razvoja.

V Savinjski regiji razpoznavamo predvsem tri različne tipe poselitvenih vzorcev², ki se med seboj razlikujejo po tipičnih značilnostih posameznega poselitvenega vzorca. Razpoznavni poselitveni vzorci se ne ujemajo z mejami petih subregionalnih območij.

Poselitveni vzorec **razpršene širitve večjih urbanih naselij** je značilen za večji del Savinjske urbane regije in sicer za Celjsko kotlino in Šaleško dolino ter za Spodnje Savinjsko dolino in osrednji del Zgornje Savinjske doline v območju med Mozirjem in Ljubnim. Za številna naselja v večjem

² smiselno povzeto po:

- Fister, P., et al. (1993), **Arhitekturne krajine in regije Slovenije**, naročnik Ministrstvo za okolje in prostor - Urad RS za prostorsko planiranje, Fakulteta za arhitekturo, PRE Inštitut za arhitekturo in prostor, Ljubljana.
- Gabrijelčič, P., et al. (1996), **Urejanje prostora z vidika razpršene gradnje**, naročnik Ministrstvo za okolje in prostor - Urad RS za prostorsko planiranje, Fakulteta za arhitekturo, PRE Inštitut za arhitekturo in prostor, Ljubljana.
- Perko, D., et al. (1998), **Slovenija - pokrajine in ljudje**, Založba Mladinska knjiga, Ljubljana.

delu obravnavanega območja je značilno, da ležijo na robu poplavnega sveta Savinje in njenih pritokov. V novejšem času so nastajali novi stanovanjski objekti tako na najboljših kmetijskih zemljiščih kakor tudi na nekdanjem poplavnem svetu. Tudi za gradnjo počitniških objektov so namenili spodnjo ravnico ob Savinji, ki je bila do regulacije v 19. stoletju redno poplavljen. Danes je večina naselij razloženih. Stara jedra številnih vasi so ohranila nekdanjo zasnovo, na njihovem obrobju pa so zrasli novi deli naselij, ki se praviloma tudi po namenu in videzu razlikujejo od starejših delov.

Razvoj poselitve je v tem območju potrebno usmerjati izven poplavnih območij in v obstoječa poselitvena območja ter preprečevati zlivanje novejših gradnje v neprekinjeno obcestno pozidavo. Ustrezno pozornost je potrebno posvetiti ohranjanju značilnega poselitvenega vzorca z naselji, ki so oblikovana kot manjše gručaste ali nepravilno razporejene obcestne skupine stavb med drevjem, ohranjanju obcestno zgoščenih "trških" naselij in dominant, ki so na izpostavljenih točkah v pokrajini (tudi izven naselij) z izrazitim baročnim oblikovanjem.

Kjer je še vedno ohranjena arhitekturna tipologija domačij in stavb je zaželeno gojiti tradicijo zaradi ohranjanja kulturne dediščine, z njo povezane lokalne identitete in kvalitete življenja ter možnosti njenega gospodarskega trženja predvsem v povezavi z razvojem različnih turističnih dejavnosti. Pri tem je potrebno slediti tipični postavitvi domačij in tipičnim arhitekturnim elementom. Ohranjati je potrebno tudi arhitekturne posebnosti in dominante kot so napr. kozolci dvojniki s simetričnimi strehami.

Območja gostozrnatega poselitvenega vzorca razpršene gradnje so značilna za severni del subregije Kozjansko z Obsoteljem in sicer predvsem za širše gravitacijsko območje naselij Rogaška Slatina in Šmarje pri Jelšah.

Prevladujejo zaselki in manjše vasi, ki so razporejeni večinoma vzdolž slemen ali v gručah na dolinskih terasah. V gozdnatem delu je tudi nekaj samotnih kmetij. Prave gručaste vasi so predvsem v dolinah ob Sotli, Šmarskem potoku in Mestinjščici in ob komunikacijah. Med griči ter na njihovih slemenih in pobočjih je obilo zaselkov. V goricah so med vinogradi številne zidanice. Vse manj je starejših domačij v gruči, saj se je gradnja v zadnjem času usmerila na obrobje vasi. Dominante so izpostavljene na posebnih položajih - iste značilnosti veljajo tudi za razpršene poselitve po pobočjih.

Za osrednji del Kozjanskega oz. Srednjesotelskega gričevja se večina naselij nahaja v višinskem pasu med 200 in 300 metri, nekatera pa so višinsko zelo razgibana, saj segajo hiše v okviru naselja od roba dolin do gričevnatih slemen. Zaradi novogradenj na vaškem obrobju izginja tudi podoba domačije v gruči, mnogi zaselki pa so že drugotnega značaja.

Novo poselitev je zato potrebno še naprej usmerjati v obstoječa poselitvena območja z manjšimi širitvami z zaokroževanjem in dopolnjevanjem grajene strukture. Ob tem je potrebno uporabljati tipične arhitekturne elemente.

Posebno pozornost je potrebno nameniti arhitekturnim posebnostim (kozolec dvojnik) in poudarjenim arhitekturnim dominantam na izpostavljenih položajih (gradovi, cerkve).

Območja redkozrnatega poselitvenega vzorca razpršene gradnje ob razvojno dinamičnih naseljih se pojavljajo v obliki zraščanja okrog urbanih središč. Sem sodijo suburbanizirana območja ter naselja, ki so zaradi rasti mest postala del njihove strukture in s tem izgubila prejšnjo identiteto, območja razpršene gradnje, predvsem samostojnih kmetij, zidanic, vikendov in mešanih struktur. Poselitveni vzorec zavzema hribovje severno od Celja, območje južno od

Slovenskih Konjic in območje med Velenjem, Polzelo in Celjem. V hribovskem svetu so se številne krčevine in samotne kmetije strnile v zaselek, ali pa je ta nastal kot prvotna oblika na zaobljenih hrbtnih gričev in hribov.

Ta poselitven vzorec je najbolj ogrožen s strani nekontrolirane pozidave saj se v njem nahajajo najbolj privlačne lokacije za poselitev. Zato je potrebno omejevati nadaljnje razprševanje in stihijsko gradnjo vsakovrstnih objektov. Ohranjati je treba dominante in arhitekturne posebnosti, ki stojijo samostojno v pokrajini ali ob robovih naselij. Novo poselitev je zato potrebno usmerjati v poselitvena območja. Preprečevati je treba zlivanje grajenih struktur v neprekinjeno obcestno pozidavo ter ohranjati razpoznavnost grajenih struktur ter oblikovno podobo naselij z oblikovanjem vaških robov ter uporabo tipičnih arhitekturnih elementov. V skladu z arhitekturno tipologijo in kulturno varstvenimi smernicami je treba prenoviti in ohranjati tudi vsa kvalitetna trška in vaška jedra.

Ohranjati je treba tudi tipično postavitve objektov na teren. Kljub razpršenosti poselitve so namreč domačije večinoma sestavljene iz več enakovrednih stavb ter locirane v gručah. Stavbe so pritlične s podolgovatim tlorisom. Strehe so dvokapne, strme, pogosto s čopi.

Kljub ugotovljenim razlikam med posameznimi poselitvenimi vzorci so za regijo (razen v izjemnih delih) značilne močno razpršene poselitve, prvotno izoblikovane v mala gručasta naselja, odvisna predvsem od rabe prostora (vzdolž komunikacij, glede na agrarno rabo, industrijske centre). Danes se je poselitev značilno razširila tudi izven okvirov nekdanjih naselij. Arhitekturne dominante so razpostavljene na poseben način in predvsem po robovih celjske ravnine. Arhitekturna identiteta je v največji meri izražena z značilnostmi, ki so jih prinesli v stavbarstvo te regije šele od druge polovice 19. stoletja dalje

(promet, hmelj, trgovina) Starejše sestavine arhitekturne identitete so se ohranile le na robovih.

Glede na značilnosti posameznih arhitekturnih elementov in posebnosti značilne za vse tri tipe poselitvenih vzorcev je potrebno v Savinjski regiji določiti tudi dodatne cilje: od strogega varovanja obstoječih razmerij v robnih območjih do nadgraditve slabo razvitih vrednot identitete, kar velja predvsem za osrednji del regije. Neustrezno uvajanje novih arhitekturnih in naselbinskih konceptov je skupaj z neustreznimi vsebinami že močno načelo tudi ekološko ravnotežje v regiji. Nova ali ohranjena arhitekturna identiteta mora ustrezna razmerja ponovno vzpostaviti.

V okviru zasnove poselitve je v celotni regiji treba posebno pozornost nameniti tudi varstvu in razvoju kulturne dediščine (v nadaljevanju KD)³. Na območju Savinjske regije je med kulturnimi spomeniki državnega pomena 84 enot pomembnejše KD in 8 območij kompleksnega varstva KD v odprtem prostoru. Pri urejanju prostora moramo upoštevati splošni cilj varstva KD, ki je ohranjanje in razvoj kulturne raznolikosti Slovenije z varovanjem KD ter povečanje njene dostopnosti. Pri tem je potrebno KD zagotoviti vlogo dejavnika v gospodarskem razvoju in vlogo spodbujevalca trajnostnega razvoja in kakovosti življenja.

KD v največji možni meri varujemo na mestu samem (in situ). Hkrati ima obnova in ohranjanje dediščine prednost pred novogradnjami, praviloma v morfoloških celotah. Takšen pristop zagotavlja ohranjanje kulturne raznovrstnosti in kulturne identitete slovenskega prostora na lokalnem, regionalnem in nacionalnem nivoju.

³ glej Uprava RS za kulturno dediščino (2003), **Regionalna zasnova prostorskega razvoja Savinjske statistične regije - smernice za področje varstva kulturne dediščine**, Ljubljana.

Na področju posameznih varstvenih skupin KD pa sta za področje poselitve najpomembnejši stavbna in naselbinska dediščina, kjer je treba ohranjati predvsem značilnosti funkcionalne, tlorisne in višinske zasnove ter značilnosti in posebnosti morfološke zgradbe naselij in značilnosti odprtega prostora. Ostali tipi dediščine - arheološka, memorialna, vrtnoarhitekturna dediščina, dediščinska kulturna krajina ter območja kompleksnega varstva KD v odprtem prostoru se pretežno obravnavajo pod tematiko krajine.

4.1.1.2 Omrežje naselij

Kot je v analitičnem delu bilo ugotovljeno omrežje naselij v Savinjski regiji ni enakomerno razvito in s funkcijskega vidika Savinjska ni homogena regija. Prostorsko razvojne probleme imajo predvsem periferna in obmejna območja. Med dejavnike, ki so vplivali nanje, sodijo zlasti spremembe na področju teritorialne organizacije lokalne samouprave (nastanek novih občin), tehnološke, socialne in gospodarske spremembe, ki vplivajo na razvoj posameznih centrov, vloga posameznih storitvenih dejavnosti, izboljševanje prometne in komunikacijske dostopnosti, razseljevanje prebivalstva in decentralizacija številnih storitvenih dejavnosti iz mest v obmestja in na podeželje, ter širjenje urbanih površin. To je hkrati pospešilo zmanjševanje tradicionalnih razlik med mestom in podeželjem, kar vpliva na spremenjene odnose med njima in s tem na spremembe v funkcijah centralnih naselij, ki temelje na "plitvi hierarhizaciji" območij, vendar v dnevnem obsegu urbane regije (oz. pomembnega zaposlitvenega središča).

S krepitvijo vloge Ljubljane, v kateri se je skoncentriralo veliko število javnih funkcij in raznovrstnih dejavnosti se je ojačila tudi njena vloga kot državnega središča, kar se odraža tudi v povečevanju njenega vplivnega območja proti Savinjski regiji. V tej zvezi zaznavamo poslabševanje vloge Celja in prepletanje vplivov v

smeri proti Ljubljani. Na nižjih ravneh omrežje centralnih naselij ni doživelo večjih sprememb, z izjemo dejstva, da se je zaradi okrepitve nekaterih medobčinskih središč njihovo omrežje zgostilo. Ob nadaljevanju dosedanjih teženj se bodo ob pričakovanem naraščanju standarda še naprej krepila manjša (lokalna) središča, na drugi strani pa bo slabela vloga šibkejših regionalnih središč.

Naraščanje urbanizacije in krepitev "metropolitanizacijskih" teženj v osrednjem delu Savinjske regije - nastajanje tim. Savinjske urbane regije - , ki vključuje tudi somestje Velenje - Šoštanj, ter njeno - zaradi posodabljanja prometnih in komunikacijskih povezav - vse tesnejše povezovanje z ostalimi somestji (Mozirje - Nazarje, Sl. Konjice - Zreče, Rogaška Slatina - Šmarje pri Jelšah) in mesti v regiji, bo pospešilo širjenje določenih gospodarskih dejavnosti iz mest v ta območja in krepitev (sub)centrov na oseh Celje - Velenje, Celje - Vranksko, Celje - Sl. Konjice, Celje - Radeče ter Celje - Rogatec (Bistrica ob Sotli).

Tudi težnje naraščanja prebivalstva v manjših mestih in obmestnih naseljih ter stagnacija in celo upadanje prebivalstva v večjih mestnih središčih (Celje že dalj časa in celo Velenje v zadnjih letih), pospešujejo opisane procese. Kljub asimetričnem položaju Šaleške kotline, Velenje postopno prevzema središčne funkcije za Zgornjo Savinjsko in Šaleško dolino. Poleg tega so zaznavna vse bolj izrazita razvojna protislovja med Celjem in Velenjem, ki se izražajo v nasprotujočih si oz. konkurenčnih pobudah za alokacijo družbenih, proizvodnih, oskrbnih in storitvenih dejavnosti širšega regionalnega pomena in vmeščanje tras novih sodobnih prometnic (hitra cesta). Subregija Dravinjska dolina, ki jo tvori predvsem somestje Sl. Konjice - Zreče, pa se nahaja skoraj v enakovrednem vplivnem območju celjske in mariborske aglomeracije. Najbolj šibki vplivi Celja kot središča Savinjske regije so, zaradi slabše

prometne povezanosti in dostopnosti, zaznani v subregiji Kozjansko in Obsotelje.

Prihodnji prostorski in z njim povezan gospodarski in družbeni razvoj Savinjske regije bo v veliki meri odvisen od tega, kako se bo razvijalo omrežje naselij, oziroma katera od različic razvoja omrežja naselij se bo v regiji in celotni državi v praksi uveljavila. V primeru spontanega razvoja, ki ga spodbuja tržni gospodarski sistem in obstoječa teritorialna organizacija lokalne samouprave z velikim številom sorazmerno majhnih občin bi prišlo do nadaljnje krepitve tekmovanja znotraj vseh teritorialnih ravneh:

- na ravni regije med Celjem, ki želi zadržati vlogo vodilnega središča Savinjske statistične regije in ga opredeliti tudi kot središče enotne funkcijske regije in bodoče pokrajine, ter Velenjem, ki se prizadeva postati eno od pomembnih regionalnih središč Slovenije z Zgornjo Savinjsko in Šaleško dolino kot s svojim vplivnim območjem in območjem prihodnje pokrajine;
- na ravni subregij med središči subregij in ostalimi naselji v regiji, kar je zaznati v primeru subregije Sp. Savinjska dolina (Žalec ↔ ostala lokalna središča) in v manjši meri v subregiji Zg. Savinjska in Šaleška dolina (Velenje ↔ ostala lokalna središča v Zg. Savinjski dolini);
- na ravni občin med občinskimi središči in ostalimi naselji v njihovem zaledju.

Prepuščanje spontanemu razvoju bi vplivalo na povečanje tekmovanja za izrabo obstoječih in potencialnih razvojnih virov tudi preko opredeljenih teritorialnih ravni: med majhnimi in velikimi, med centralno in periferno lociranimi, med razvitimi in manj razvitimi središči v regiji. Vse to bi vplivalo na zmanjševanje razvojne moči regije, slabitev vloge Celja, Velenja in drugih središč regionalnega pomena predvsem na račun krepitve položaja in vloge Ljubljane.

V primeru uresničevanja scenarija uravnoveženega prostorskega razvoja Savinjske regije, ki je s strani deležnikov iz regije bil izbran kot najbolj primeren in je bil vključen v vizijo prostorskega razvoja regije, bi se:

- izboljšal prostorski položaj in vloga Savinjske regije v odnosu do države in ostalih statističnih regij ter v odnosu do sosednje slovenske in avstrijske Koroške;
- spodbudil uravnovežen policentričen razvoj središč in zaledij na oseh Celje - Velenje, Celje - Vranksko, Celje - Sl. Konjice, Celje - Radeče ter Celje - Rogatec (Bistrica ob Sotli);
- ustvarile enakovredne možnosti povezovanja vseh treh somestij Slovenske Konjice - Zreče, Mozirje - Nazarje ter Šmarje pri Jelšah - Rogaška Slatina znotraj in izven regije;
- izboljšali prostorski in prometni pogoji za razvoj vseh ostalih občinskih središč Savinjske in njihovih zalednih območij.

Udejanjanje izbranega scenarija uravnoveženega prostorskega razvoja regije bo ustvarjalo pogoje za bolj usklajeno in sinergijsko nastopanje vseh središč regije na trgu znanja, kapitala, delovnih mest in poslovnih lokacij ter za zmanjševanje negativnih stranskih učinkov nekontroliranega delovanja tržnih zakonitosti. Spodbujanje načrtnega razvoja in mrežnega povezovanja ob ustreznem povezovanju in delitvi funkcij vseh občinskih središč bo nedvoumno dalo boljše rezultate na področju gospodarskega razvoja in kvalitete življenja na ravni posameznih občin, subregij in celotne Savinjske regije.

Celje bo kot tretje največje slovensko mesto in središče Savinjske statistične regije in središče nacionalnega pomena ohranilo svojo vlogo največjega regijskega zaposlitvenega središča z največjo koncentracijo poselitve ter javnih institucij, družbenih, proizvodnih, oskrbnih in storitvenih dejavnosti za oskrbo prebivalstva na njegovem celotnem vplivnem območju. Celje bo

ustvarjalo prostorske in druge pogoje, da se v njem vmestijo številne urbane storitve nacionalne ravni na vseh pomembnejših gospodarskih (upravne, poslovne, bančne in zavarovalniške, trgovske, sejemske) dejavnostih, na področju visokošolskih in raziskovalnih organizacij, kakor tudi pomembnejših socialnih, zdravstvenih (bolnišnica), kulturnih (gledališče, muzeji), upravnih in sodstvenih dejavnosti. Ustvarjalo bo pogoje za ohranjanje in izboljšanje ponudbe specializiranih trgovskih, zabavišnih in drugih dejavnosti. Njihov razvoj bo tudi v funkciji prenove in oživljanja starega mestnega jedra Celja. Celje bo razpolagalo z najbolj raznovrstno strukturo delovnih mest in visoko diferenciacijo gospodarskih dejavnosti. Kot središče nacionalnega pomena bo z vzpostavljanjem urbanih mrež izgrajevalo partnerske odnose do središč nižje ravni in do svojega podeželja. V okviru Savinjske urbane regije in širše bo posebnega pomena zagotavljanje smiselne teritorialne delitve funkcij na področju razvoja storitvenih in gospodarskih dejavnosti med Celjem in Velenjem, kar bi razvojno krepilo obe mesti in regijo kot celoto.

Velenje bo kot peto največje slovensko mesto, drugo najbolj pomembno središče Savinjske statistične regije in središče regionalnega pomena ter v funkcionalni povezavi s **Šoštanjem** s katerim tvorita somestje, okrepilo svojo pomembno razvojno vlogo s funkcijami in služnostnimi dejavnostmi v okviru subregije Zg. Savinjska in Šaleška dolina ter širše na ravni celotne regije. Z razvojem sodobnih izobraževalnih, raziskovalnih, upravnih, poslovnih in drugih funkcij visoke ravni bo Velenje spreminjalo svojo podobo pretežno premogovniškega in industrijskega mesta v smeri razvoja sodobnega postindustrijskega mesta. Prihodnji razvoj mesta, somestja in pretežnega dela subregije Zg. Savinjska in Šaleška dolina bo odvisen od njihove kakovostne vpetosti v sodobni prometni in komunikacijski sistem na državni in

mednarodni ravni. To je še posebej pomembno za nadaljnji razvoj tamkajšnjih podjetij na mestu samem.

Somestja **Rogaška Slatina - Šmarje pri Jelšah, Sl. Konjice - Zreče** ter **Mozirje - Nazarje** tvorijo sicer medobčinska lokalna ter (pomembna) lokalna središča vendar imajo prav zaradi svoje tesne medsebojne funkcionalne povezave in ranga funkcij srednje ravni zelo pomembno vlogo kot osrednji razvojni poli v subregijah Kozjansko in Obsotelje, Dravinjska dolina ter Zg. Savinjska dolina. **Rogaška Slatina** kot največji slovenski zdraviliški turistični kraj s svojimi industrijskimi obrati in **Šmarje pri Jelšah** kot pomembno oskrbovalno, zaposlitveno in upravno središče bosta še dodatno okrepila svoj središčni pomen v tem delu Savinjske regije s posodobitvijo prometne infrastrukture tako v smeri proti Rogatcu, proti Bistrici ob Sotli kot tudi proti osrednjemu delu Kozjanskega. Prav tako bodo v subregiji Dravinjska dolina **Sl. Konjice** dopolnile upravne, družbene, izobraževalne in oskrbne funkcije ter s funkcionalnimi povezavami z **Zrečami** ter z izboljšano prometno infrastrukturo še dodatno okrepili vlogo subregionalnega središča. **Mozirje**, ki ima predvsem obrtno, trgovsko in upravno vlogo bo le-to dodatno okrepilo ter dodatno razvilo turistične dejavnosti v navezavi predvsem na naravni in turistični potencial Golt, **Nazarje** pa bo z ustreznimi prometnimi, komunalnimi in komunikacijskimi posodobitvami ohranilo svoj značaj pretežnega industrijskega, obrtnega in zaposlitvenega središča.

Medobčinska lokalna središča **Žalec, Šentjur** in **Laško**, ki sodijo v Savinjsko urbano regijo in so tesno povezana s Celjem predvsem na področju "izmenjave" dnevni delovnih migracij. Omenjena središča bodo okrepila svojo vlogo pri oskrbi prebivalstva z javnimi funkcijami in dobrinami ter služnostnimi dejavnostmi v neposrednem zaledju.

Z osnovno oskrbo bodo pokrivala splošne potrebe prebivalstva v socialnem, kulturnem in gospodarskem pogledu. Kljub temu, da se nahaja v območju močnega gravitacijskega vpliva bližnjega Celja bo **Žalec** tudi v prihodnje opravljal zelo pomembno zaposlitveno, trgovsko, upravno in kulturno vlogo v celotni subregiji Sp. Savinjska dolina. **Šentjur** bo tudi v prihodnje kljub naglemu razvoju proizvodne obrti in storitvenih dejavnosti ohranil svoj prevladujoči industrijski značaj. Na to bo vplivala po eni strani bližina Celja v katerem so locirane središčne in upravne dejavnosti visokega ranga, po drugi strani ugodna prometna lega, ki se bo še izboljšala s posodobitvijo prometne povezave na avtocesto. Poleg tega bo zadržal pomembne središčne in upravne funkcije. **Laško** se bo še naprej hitro razvijalo tako zaradi svojih gospodarskih potencialov kot tudi zaradi pomembnega prometnega, upravnega in kulturnega položaja. Ob tem je potrebno ustvarjati vse potrebne prostorske in infrastrukturne pogoje za nadaljnji razvoj uspešne zdraviliške turistične dejavnosti in ostalih vrst turizma, ki se lahko nanjo funkcionalno navežejo.

Drugi kraji imajo značaj lokalnih (oskrbnih) središč v ruralnem ali urbaniziranem zaledju. To pomeni, da imajo ta središča sedež temeljne uprave (lokalne ali krajevne samouprave), šolske in športno-igralne kapacitete, osnovno socialno-zdravstveno opremo ter zadovoljive trgovinske in služnostne kapacitete. Običajno imajo gravitacijsko zaledje, ki obsega 3000-5000 prebivalcev ter bolj diferencirane dejavnosti od krajevnih središč najnižje ravni. Takšna središča so: **Polzela, Prebold, Šempeter, Vransko, Tabor, Braslovče, Dobrna, Štore, Vojnik, Radeče, Vitanje, Zreče, Kozje, Dobje, Bistrica/Sotli, Podčetrtek, Rogatec, Šmartno ob Paki, Ljubno, Nazarje, Gornji Grad in Luče.**

Nekateri turistično-zdraviliški kraji imajo tudi značaj specializiranih središč (npr. kultura in

zdravstvo v Rogaški Slatini in Podčetrtku; Zreče, Dobrna, Topolšica, Podsreda). Posebno mesto v naselbinskem razvoju ima turizem in rekreacija v Zgornji Savinjski dolini in obronkih Pohorja z izrazito trajnostnimi oblikami športa in rekreacije v naravi (gorništvo, pohodništvo, vodna in obvodna rekreacija, izleti, kolesarstvo, ribolov, itn.). Pričakovati je, da se bo omrežje naselij za osnovno oskrbo oz. lokalna središča z rastjo življenjskega standarda še dalje povečevalo (glej karte 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 in 1.5). V središčih Savinjske regije se bodo poleg razvoja novih storitvenih dejavnosti ohranjale in razvijale obstoječe dejavnosti, ki so navedene v prilogi 4.

4.1.1.3 Omrežje gospodarskih con

RRP Savinjske statistične regije je v svojem programskem in izvedbenem delu dal zelo velik poudarek vzpostavitvi ustrezne infrastrukture za spodbujanje razvoja podjetništva v regiji in oblikoval podprogram "Ustanavljanje poslovnih con, razvojnih centrov in tehnoloških parkov". Izhajal je iz spoznanja, da lahko lokalne skupnosti z zagotovitvijo poslovnih prostorov v okviru poslovnih con, ki so pomemben center podjetniškega dogajanja v lokalnih skupnostih, zelo olajšajo ustanavljanje novih podjetij. Kot temeljni cilj vzpostavljanja poslovnih con in drugih oblik poslovne infrastrukture je RRP opredelil pomoč perspektivnim dejavnostim in dejavnostim, ki so ali bodo v fazi prestrukturiranja predvsem na področju predelovalne industrije (proizvodnja, tehnologija in inženiring na področju orodjarstva, strojogradnje, varovanja okolja in trajnostnega razvoja ter lesarstva). Poslovne cone naj bi veliko prispevale k izboljšanju podjetniške klime v regiji in posredno k zmanjšanju brezposelnosti. RRP je opredelil tudi specifične cilje: zagotavljanje uspešnosti poslovnih con z oblikovanjem celovitih ukrepov za vzpodbujanje regijskega podjetništva; skladnost aktivnosti (dogovor) med različnimi lokalnimi skupnostmi; minimizacija negativnih

vplivov na okolje (ekološki, sociološki, prostorski); pospeševanje skupnega nastopa v posameznih sektorjih (orodjarstvo, ekologija, les, tekstil, ...) v obliki mrež in grozdov; razvoj medpodjetniških izobraževalnih centrov.

Opredeljenim temeljnim in specifičnim ciljem v okviru omenjenega podprograma RRP niso sledile tudi podrobne opredelitve uporabljenih pojmov ter merila za njihovo lociranje. Tudi država ne razpolaga s strateškim razvojnim dokumentom na področju spodbujanja razvoja in vmeščanja poslovnih oz. podjetniških, industrijskih, proizvodnih, obrtnih, storitvenih in drugih con, kot jih velikokrat imenujemo. Terminologija na tem področju ni usklajena, tako da so načini in oblike njihovega pojmovanja zelo različne in s tem tudi otežena njihova primerjava. Kljub povedanemu Agencija RS za gospodarsko promocijo Slovenije in tuje investicije, ki v okviru države skrbi za spodbujanje izvoza in spodbujanje neposrednih tujih investicij, razpolaga z rezultati nekaterih študij, ki so jih za potrebe države opravile nekatere tuje institucije.

Naj omenimo najprej študijo z naslovom "Drawing and Implementation of model for foreign investment promotion at regional level"⁴, ki jo je v okviru tehnične pomoči flamske vlade opravila razvojna agencija iz Limburga. Študija uporablja pojem industrijska cona. Industrijska cona je cona, ki se načrtuje in razvija zato, da bi vmestila in oskrbela zainteresirana podjetja. Običajno se v omenjene cone vmeščajo industrijska podjetja toda velikokrat tudi transportna, logistična, trgovska itd. Poslovne cone, po mnenju avtorjev študije, predstavljajo instrumente za izvajanje regionalne gospodarsko razvojne politike in orodje

⁴ Limburg Development Agency (2003), **Drawing and Implementation of model for foreign investment promotion at regional level**, cooperation project cofinanced by Flemish government, Belgium.

prostorskega načrtovanja. Študija opredeljuje tudi najvišje standarde, ki jih posamezna cona mora zadovoljiti, če želi služiti svojemu osnovnemu namenu, to je ustvarjanju pogojev za privlačevanje novih gospodarskih dejavnosti:

- odlična prometna dostopnost do prometnega omrežja najvišjih kategorij;
- visoko kakovostna lokacija, ki v bližini ni obkrožena z drugimi njej konfliktinimi rabami prostora in z možnostmi širitve;
- obstoj izključne namenske rabe cone v katero se ne smejo vmeščati dejavnosti drugega značaja;
- ustrezna velikost con, ki nameravajo pritegniti neposredne tuje investicije (minimum 60 - 70 ha).

Poleg omenjene študije je v rabi tudi študija izvedljivosti z naslovom "Strategic Possibilities for the Development of Business Zones in Slovenia", ki sta jo v okviru tehnične pomoči programa Phare za Republiko Slovenijo pripravili dve tuji svetovalni instituciji⁵. Le-ta se je v precejšnji meri naslonila na ugotovitve prej omenjene študije. V svoji analizi je uporabila pojem poslovna cona in sicer UNIDO-vo definicijo. UNIDO opredeljuje poslovno cono kot zemljišče, ki je bilo s celovitim prostorskim načrtom pripravljeno in razdeljeno na poslovne enote in ki zagotavlja infrastrukturo (elektroenergetsko, komunalno, prometno in komunikacijsko) ter osnovne poslovne storitve zainteresiranim podjetjem. Obenem študija uvodoma ugotavlja da je v Republici Sloveniji toliko, če ne več, sedanjih in načrtovanih poslovnih con kot je občin, kar po njihovem mnenju predstavlja edinstven primer v svetu. Kar zadeva Savinjsko statistično regijo ugotovi, da le-ta sodi v skupino slovenskih statističnih regij, ki

⁵ PE International, Hypodomi (2002), **Strategic Possibilities for the Development of Business Zones in Slovenia**, Ljubljana.

imajo zadosten obseg trga delovne sile za ustanavljanje poslovnih con in da sta najbolj primerni makrolokaciji na širšem območju Celja in Velenja (ibidem, s. 43). Študija predstavi tudi rezultate raziskave, ki jo je opravilo Evropsko združenje poslovnih con (EABZ - European Association of Business Zones) v okviru 200 con iz 43 držav njenih članic. Rezultati raziskave so pokazali, da najemniki con izpostavljajo naslednje dejavnike po vrstnem redu pomembnosti, ki so za njih odločilni pri izbiri cone v katero bi locirali svoje poslovne dejavnosti:

- skupne storitvene dejavnosti;
- fizična infrastruktura;
- storitve z dodano vrednostjo (value added services);
- geografska lokacija;
- potencialni kupci;
- ugled cone;
- športno rekreacijske kapacitete;
- poštne storitve;
- bančne storitve;
- rizični kapital.

Kar zadeva vprašanje izbora najbolj ustreznega pojma se strinjamo z razlago G. Čoka⁶, ki meni da je kot krovni pojem za vse oblike con najbolj primeren pojem gospodarska cona in sicer kot območje delovanja gospodarskih družb. Ob sklicevanju na Zakon o gospodarskih družbah omenjeni avtor utemeljuje pojem gospodarska cona kot območje delovanja določene gospodarske družbe na določenem prostoru.

Kot sta obe navedeni študiji ugotovili so za razvoj gospodarskih con in njihovo vmeščanje v prostor potrebni številni pogoji, ki jih v obliki zahtev postavljajo zainteresirana podjetja. Zato, da bi proces razvoja gospodarskih con bil uspešen od

idejne zamisli, njenega načrtovanja, izgradnje, marketinga in delovanja, je potrebno upoštevati številna merila, ki so se do sedaj pokazala v praksi delovanja uspešnih gospodarskih con.

V nadaljevanju predstavljamo štiri vrste gospodarskih con in lokacijska merila za njihovo vmeščanje v prostor. To so gospodarske cone nacionalnega, regionalnega, subregionalnega in lokalnega pomena. Pri tem smo se oprli na predlog meril, ki so bila oblikovana v zaključnem poročilu 3. faze izdelave Regionalne zasnove prostorskega razvoja Jugovzhodne Slovenije⁷. Leta so temeljila na strokovnih predlogih G. Čoka, ki jih je sistematiziral na osnovi podatkov o merilih, ki so za to področje uveljavljena v EU in ki nastajajo tudi v okviru Ministrstva za gospodarstvo.

⁶ Čok, G. (2003), **Gospodarske cone: vsebinska in terminološka opredelitev**, Urbanistični inštitut RS, Ljubljana.

⁷ Hudoklin, J. et al. (2003), **Regionalna zasnova prostorskega razvoja Jugovzhodne Slovenije**, zaključno poročilo 3. faze, ACER, Novo mesto.

Gospodarske cone nacionalnega pomena

Gospodarske cone nacionalnega pomena so cone s katerimi Savinjska regija in Slovenija kot celota želi pritegniti neposredne tuje investicije (NTI) in s tem pridobiti: vključitev v mednarodne gospodarske tokove, prilagoditev sodobnim standardom tržnega gospodarstva, pomoč pri marketinških predstavah na tujem, razpršitev trgovine in investicij na več držav, izvoz znanja in lastnih blagovnih znamk, večji poudarek na razvijanju kakovosti, nova delovna mesta, povečanje izvoza, nove tehnologije in nova znanja⁹. Zato morajo biti takšne cone na ustrezni makrolokaciji, imeti primerno velikost in možnost nadaljnje širitve ter optimalno povezanost z najvišjimi kategorijami vseh vrst prometne infrastrukture.

Gospodarski con, ki glede na obstoječe stanje in/ali načrtovane dejavnosti, ustrežata lokacijskim merilom cone nacionalnega pomena se nahajata v osrednjem delu Savinjske regije in Savinjske urbane regije. To sta con **Arnovski gozd** na območju občine Žalec in **Celje-vzhod**. Obe con se lahko razvijeta kot sestavna dela enotnega poslovnega sistema. Prva cona se nahaja v subregiji Spodnje Savinjska dolina, druga pa v subregiji Celje z okolico. Sedanja velikost cone **Arnovski gozd** je 56.30 ha. Načrtuje se, da bi se do leta 2012 cona razširila še za 90 ha. Cona se nahaja neposredno ob priključku na avtocesto Maribor - Ljubljana v Arji vasi in ob križišču z magistralno cesto Velenje - Celje - Laško. Sedanja velikost cone **Celje-vzhod** je 35 ha. Načrtuje se njeno povečanje še za 90 ha.

⁸ glej podrobnejšo predstavitev kategorij središč s posameznimi vrstami prometne infrastrukture v Gulič, A., Plevnik, P. (2002), **Regionalna raven razvojnih možnosti prometne infrastrukture v prostoru za plansko obdobje 2000 - 2020**, Urbanistični inštitut RS, Ljubljana.

⁹ glej <http://www.sigov.si/tipo/slo/5nalozb/1n.html>.

Lokacijska merila	
funkcionalni pomen	mednarodni, nacionalni, regionalni
velikost	min. 90 ha (lahko tudi več fizično ali funkcionalno povezanih gospodarskih con, od katerih je vsaka velika vsaj 30 ha)
možnost prostorske širitve	dodatna površina velikosti cca. 1/3-1/2 funkcionalne površine, rezervirane za eventualno širitev posameznega sektorja
bližina obstoječih gospodarskih con	bližina in dostopnost obstoječih gospodarskih con v dosegljivem radiju je pomembna z vidika povezovanja internih podjetij (sodelovanje in delitev funkcij)
bližina večjih središč	središče mednarodnega oz. nacionalnega pomena
gravitacijsko zaledje	100.000 prebivalcev
poreklo investitorja	tuji in domači
vsebina	multikulturalna (industrija, proizvodna obrt, obrt, poslovne dejavnosti, trgovina, servisne, skladiščne, storitvene dejavnosti, itd.)
opredelitev namenske rabe prostora	območja proizvodnih dejavnosti
prostorska struktura	velika struktura, zazidljivi kareji (npr. mrežni raster: 250x120m ali 60x120m) mešana struktura (arhitekturna in urbanistična tipološka parcialnost)
povezanost s cestno infrastrukturo	AC, HC, G1, G2
povezanost z železniško infrastrukturo	G1, G2 neposredno ali preko industrijskega tira
povezanost z infrastrukturo zračnega prometa	javno letališče mednarodnega oz. nacionalnega pomena
povezanost z infrastrukturo javnega potniškega prometa	terminal javnega potniškega prometa mednarodnega oz. nacionalnega pomena
povezanost z infrastrukturo kombiniranega tovornega prometa	terminal kombiniranega tovornega prometa nacionalnega pomena ⁸
povezanost s komunalno, energetske in komunikacijsko infrastrukturo	električno omrežje, optokabelsko omrežje, telefon, kabelska TV, plinovod, toplovod, industrijsko ogrevanje, vodovod, kanalizacija, čistilna naprava (neposredna bližina), deponija (neposredna bližina), CERO (neposredna bližina)

Gospodarske cone regionalnega pomena

Gospodarske cone regionalnega pomena so cone s katerimi naj bi se prednostno optimizirali prostorski, infrastrukturni in drugi pogoji za delovanje velikih gospodarskih sistemov, ki v poslovnem smislu močno presegajo regionalne in deloma državne okvire. Cone tega tipa se nahajajo ob središčih regionalnega pomena imajo za slovenske razmere veliko gravitacijsko zaledje (50.000 p.) in so povezane z visokimi kategorijami vseh vrst sedanje in/ali načrtovane prometne infrastrukture.

Gospodarska cona, ki glede na obstoječe stanje in načrtovane dejavnosti, ustreza lokacijskim merilom cone regionalnega pomena se nahaja v Velenju oz. somestju Velenje - Šoštanj in se delovno imenuje **Šaleška gospodarska cona**. Cona se nahaja v subregiji Zgornje Savinjska in Šaleška dolina. Sedanja velikost cone, ki vključuje obstoječe površine v občini Velenje in Šoštanj je 279 ha. Načrtuje se, da bi se do leta 2009 v delu, ki se nahaja v občini Šoštanj razširila še za 15 ha. Ob izgradnji načrtovane hitre ceste v smeri proti avtocestama na slovenski in avstrijski strani ter ob izgradnji nove železniške proge v istem prometnem koridorju s hitro cesto, bi **Šaleška gospodarska cona** bistveno izboljšala svoje lokacijske prednosti in postala privlačna v državnem in mednarodnem kontekstu.

Lokacijska merila	
funkcionalni pomen	regionalni in eventuelno nacionalni in mednarodni
velikost	min 60 ha (lahko tudi več fizično ali funkcionalno povezanih gospodarskih con, od katerih je vsaka velika vsaj 20 ha)
možnost prostorske širitve	dodatna površina velikosti cca. 1/3-1/2 funkcionalne površine, rezervirane za eventualno širitve
bližina obstoječih gospodarskih con	bližina in dostopnost obstoječih gospodarskih con v dosegljivem radiju je pomembna z vidika povezovanja internih podjetij (sodelovanje in delitev funkcij)
bližina večjih središč	središče regionalnega pomena
gravitacijsko zaledje	50.000 prebivalcev
poreklo investitorja	domači in tuji
vsebina	polikulturalna (industrija, lahka industrija, proizvodna obrt, obrt, poslovne dejavnosti, trgovina, servisne, skladiščne, storitvene dejavnosti, itd.), ev. tudi monokulturalna
opredelitev namenske rabe prostora	območja proizvodnih dejavnosti oz. mešana območja
prostorska struktura	srednja struktura (zazidljivi kareji npr. mrežni raster: 60x120m ali 40x80m) mešana struktura (arhitekturna in urbanistična tipološka parcialnost, možnost oblikovanja sociabilnega okolja)
povezanost s cestno infrastrukturo	HC, G1, G2
povezanost z železniško infrastrukturo	G2 neposredno ali preko industrijskega tira
povezanost z infrastrukturo zračnega prometa	javno letališče regionalnega pomena
povezanost z infrastrukturo javnega potniškega prometa	terminal javnega potniškega prometa regionalnega pomena
povezanost z infrastrukturo kombiniranega tovornega prometa	terminal kombiniranega tovornega prometa regionalnega pomena
povezanost s komunalno, energetsko in komunikacijsko infrastrukturo	električno omrežje, optokabelsko omrežje, telefon, kabelska TV, plinovod, toplovod, industrijsko ogrevanje, vodovod, kanalizacija, čistilna naprava (neposredna bližina), deponija (neposredna bližina), CERO (neposredna bližina)

Gospodarske cone subregionalnega pomena

Gospodarske cone subregionalnega pomena so cone, ki presegajo lokalne okvire in ustvarjajo prostorske in infrastrukturne pogoje za funkcionalno zaokrožanje obstoječih in načrtovanih gospodarskih kapacitet v okviru medobčinskih lokalnih središč, ki poleg pomembnih funkcij oskrbe prebivalstva z javnimi funkcijami in dobrinami ter služnostnimi dejavnostmi v neposrednem zaledju, imajo tudi primeren gospodarski potencial. Takšne cone naj bi imela naslednja medobčinska lokalna središča:

- v subregiji Celje z okolico: cona **Arclin II** v občini **Vojnik** (Vojnik je sestavni del Celjske mestne aglomeracije). Sedanja velikost cone je 2,1 ha, v načrtu je njena razširitev še za 18 ha do leta 2006;
- v subregiji Zg. Savinjska in Šaleška dolina: cona **Prihova v Nazarjah** (Nazarje so sestavni del somestja Mozirje - Nazarje v katerem Mozirje ima status medobčinskega lokalnega središča). V obdobju do leta 2006 je predvidena njena vmesitev v prostor v obsegu 15,5 ha;
- v subregiji Sp. Savinjska dolina: **Sp. Savinjska gospodarska cona** kot enotni poslovni sistem s posameznimi lokacijami v občinah **Polzela, Prebold, Braslovče, Vranksko in Tabor**. Skupna sedanja velikost cone je 51 ha, v obdobju do leta 2008 je predvidena njena razširitev za skupno 157 ha;
- v subregiji Dravinjska dolina: **Dravinjska gospodarska cona v Sl. Konjicah in Zrečah**. Sedanja velikost cone je 33,5 ha, v obdobju do leta 2010 je predvidena njena razširitev za skupno 20 ha;
- v subregiji Kozjansko z Obsoteljem: cona **Šentjur pri Celju** v sedanji velikosti 44 ha oz. 13,38 ha, v načrtu je njuna razširitev še za 6 ha do leta 2005.

Lokacijska merila	
funkcionalni pomen	subregionalni
velikost	min 20 ha (lahko tudi več fizično ali funkcionalno povezanih gospodarskih con, od katerih je vsaka velika vsaj 5 ha)
možnost prostorske širitve	dodatna površina velikosti cca. 1/3-1/2 funkcionalne površine, rezervirane za eventualno širitev
bližina obstoječih gospodarskih con	bližina in dostopnost obstoječih gospodarskih con v dosegljivem radiju je pomembna z vidika povezovanja internih podjetij (sodelovanje in delitev funkcij)
bližina večjih središč	medobčinsko lokalno središče
gravitacijsko zaledje	15.000 prebivalcev
poreklo investitorja	domači in tuji
vsebina	polikulturna (industrija, lahka industrija, proizvodna obrt, obrt, poslovne dejavnosti, trgovina, servisne, skladiščne, storitvene dejavnosti, itd.), ev. tudi monokulturna
opredelitev namenske rabe prostora	območja proizvodnih dejavnosti oz. mešana območja
prostorska struktura	srednja struktura (zazidljivi kareji npr. mrežni raster: 60x120m ali 40x80m) mešana struktura (arhitekturna in urbanistična tipološka parcialnost, možnost oblikovanja sociabilnega okolja)
povezanost s cestno infrastrukturo	G2
povezanost z železniško infrastrukturo	G2, R1 neposredno ali preko industrijskega tira
povezanost z infrastrukturo zračnega prometa	povezanost preko središč višje ravni
povezanost z infrastrukturo javnega potniškega prometa	postaja javnega potniškega prometa, ki je navezana na terminal javnega potniškega prometa nacionalnega oz. regionalnega pomena
povezanost z infrastrukturo kombiniranega tovornega prometa	možnost kakovostne povezave s terminalom kombiniranega tovornega prometa regionalnega oz. nacionalnega pomena
povezanost s komunalno, energetsko in komunikacijsko infrastrukturo	električno omrežje, optokabelsko omrežje, telefon, kabelska TV, plinovod, toplovod, industrijsko ogrevanje, vodovod, kanalizacija, čistilna naprava (neposredna bližina), deponija (neposredna bližina), CERO (neposredna bližina)

Gospodarske cone lokalnega pomena

Gospodarske cone lokalnega pomena nastajajo po potrebi in predvsem v okviru lokalnih središč ter ustvarjajo prostorske in infrastrukturne pogoje bodisi za širitev obstoječih gospodarskih dejavnosti ali za vmestitev razvijajočih se obrtnih in drugih dejavnosti malega gospodarstva. Takšne cone bi lahko imela vsa občinska središča lokalne ravni, če ugotovijo, da za to obstajajo realne potrebe in možnosti ter izkazan tržni interes zainteresiranih obstoječih in tujih podjetij. Predlog za razvoj con lokalnega pomena (pojmem con lokalnega pomena vključuje naslednje pojme, ki so jih identificirale občine: obrtno poslovna cona, obrtno stanovanjska cona, obrtno proizvodno območje) so dale naslednje občine:

- v subregiji Celje z okolico: cona **Lokovina** v občini Dobrna v načrtovani velikosti 1,6 ha do leta 2005 ter cona **Zidani most** v občini Laško v načrtovanem obsegu 1,5 ha do leta 2006;
- v subregiji Zg. Savinjska in Šaleška dolina: cona **Spodnji trg** v občini **Gornji Grad** v sedanji velikosti 5 ha ter cona **Loke** v občini **Ljubno** sedanji velikosti 3,5 ha in v načrtovani velikosti 5 ha do leta 2006;
- v subregiji Sp. Savinjska dolina: lokalne cone so združene v **Sp. Savinjska gospodarska cona**, ki je subregionalnega pomena;
- v subregiji Dravinjska dolina: lokalne cone so združene v **Dravinjsko gospodarsko cono**;
- v subregiji Kozjansko z Obsoteljem: cona **Rogatec-Dobovec** v sedanji velikosti 6 ha in v načrtovani velikosti 6,6 ha do leta 2005, cona **Trnovec** v občini **Šentjur** v načrtovani velikosti 6 ha do leta 2005, cona **Mestinje** v občini **Šmarje pri Jelšah** v sedanji velikosti 10 ha in v načrtovani velikosti 6 ha do leta 2010 ter cona **Hrastje** v občini **Bistrica ob Sotli**, katere sedanja velikost je 1,5 ha, načrtovana pa 4,5 ha do leta 2006.

(Glej karte 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 in 1.5).

4.1.2 Zasnova prometne infrastrukture

Zasnova prometne infrastrukture na regionalni ravni temelji na upoštevanju sedanjega pomena in spodbujanju nadaljnjega razvoja naslednjih najbolj pomembnih prometnih smeri. "Štajerska" prometna smer, ki je najpomembnejša (primarna) prometna smer v Savinjski regiji in je del vzdolžne slovenske prometne osi, na kateri se združujejo daljinske povezave dela srednje in V Evrope z Jadranom in S Italijo. Ta prometna smer je hkrati pomembna medregionalna povezava z ljubljansko in mariborsko regijo. "Mislinjsko-savinjsko-savska" prometna smer, ki je druga najbolj pomembna (sekundarna) in ima prečni položaj na prejšnjem omenjenem os, ki obravnavano regijo povezuje s Koroško na S ter Zasavjem, Posavjem in regijo Jugovzhodne Slovenije na J. Na tretjem mestu po pomenu, upošteva regionalno raven, je "Voglajnsko-sotelska" prometna smer (terciarna), ki regijo povezuje s krapinskim in varaždinskim območjem na Hrvaškem ter nenazadnje tudi z Zagrebom.

4.1.2.1 Cestna infrastruktura

Opremljenost regije s cestno infrastrukturo je nadpovprečna, saj je to edina regija s praktično izgrajenim avtocestnim omrežjem na svojem območju. Izgrajeni avtocestni odsek povezuje po primarni prometni smeri Celje z Ljubljano in Mariborom. Odsek proti Ljubljani je dokončan le na območju Savinjske regije, v gradnji pa je odsek čez Trojane, ki leži v Osrednjeslovenski regiji. Sekundarna prometna os je v celoti glavna cesta I. reda, terciarna prometna os pa glavna cesta II. reda.

Rezultati opravljene strokovne analize, cilji in usmeritve vizije prostorskega razvoja ter razvojne pobude predstavnikov občin in gospodarstva so podale jasne usmeritve za dopolnjevanje in posodabljanje obstoječega cestnega omrežja Savinjske regije.

Regionalna raven

Na ravni regije je področju razvoja cestne infrastrukture najbolj pomembna **izgradnja hitre ceste** (HC) v poteku avtocesta (Celje) – Velenje – Slovenj Gradec – Ravne – avtocesta na avstrijskem Koroškem (Velikovec) v skupnem prometno-infrastrukturnem koridorju z novo železniško progo G2 v istem poteku. Na ta način bo regija dobila najbolj neposredno povezavo Velenja (središče regionalnega pomena) s slovenskim avtocestnim križem ter z avstrijskim avtocestnim omrežjem. Poleg bistvenega izboljšanja prometne povezanosti in dostopnosti regije do Koroške in avstrijske Koroške, se bodo na ta način ustvarili infrastrukturni pogoji za opredelitev sekundarnega prometnega in razvojnega koridorja, ki bo dodatno povezal Slovenijo (Savinjsko regijo) z avstrijsko Koroško proti severu in z Zasavsko in Posavsko regijo ter z regijo Jugovzhodna Slovenija na jugu. Na ta način se bo zapolnila vrzel med potekoma X. vseevropskega prometnega koridorja skozi Slovenijo. Natančna vmestitev načrtovane HC v prostor bo opravljena po izvedbi vseh potrebnih strokovnih preveritev in njeni vključitvi v podrobnejšo prostorsko dokumentacijo tako, da so v tej regionalni zasnovi prikazane dve možni smeri povezovanja Velenja s HC z avtocesto in sicer pri Šentrupertu ter pri Arji vasi. Toda zaradi visokega PLDP na obstoječi GI-4 cesti in zahtevnih elementov, predvsem na odseku med Velenjem in Celjem, se bo čim prej pristopilo k njeni rekonstrukciji. Parkirišča za tovorna vozila se bodo praviloma vmeščala v območja gospodarskih con.

Subregionalna raven

Za subregijo **Celje z okolico** je najbolj pomembna **posodobitev G1** ceste na relaciji priključek na AC pri Arji vasi - Laško - Zidani most predvsem s ciljem zagotavljanja večje propustnosti, varnosti prometa ter omogočanja višjih vozni in

potovalnih hitrosti ter kot nadaljevanje omenjenega sekundarnega prometnega in razvojnega koridorja v smeri proti Novemu mestu, Metliki in Karlovcu na Hrvaškem. Ob tem je potrebno preučiti možnosti dolgoročne pre Kategorizacije obstoječe G1 ceste v HC z vsemi pripadajočimi elementi. Z izgradnjo HC s tunelom Kosnica bi bilo omogočeno njeno neposredno priključevanje na AC pri Arji vasi (Celje-zahod), zaobhajanje Celja (reševanje problematike tranzitnega prometa preko Celja) in njeno nadaljevanje po eni od različnih HC do Velenja. Za Celje in celotno subregijo Celje z okolico je zanimiva predvsem varianta A hitre ceste, ki ima pri navezovanju na obstoječo avtocesto dve podvarianti A in B, ki sta tako kot celotna trasa hitre ceste predmet proučevanja in izbire najbolj primerne variante. Poleg tega je za subregijo ter za Celje in Vojnik izrednega pomena odprtje novega avtocestnega priključka Celje-vzhod pri kraju Leskovec preko katerega bi se obe omenjeni središči neposredno povezali z novo povezovalno priključno cesto na AC. Na ta način bi se razbremenila sedanja regionalna cestna povezava v tej smeri. Odprtje novega avtocestnega priključka Celje-vzhod bo zelo pomembno tudi za delovanje nastajajočih gospodarskih con Celje-vzhod in Arclin II v Vojniku. V omenjeno priključno cesto bo vključena tudi obvoznica mimo Vojnika. Obenem smo kot variantno možnost predvideli, da se na omenjeni avtocestni priključek poveže še krak avtocestnega priključka v smeri Bukovžlak - Laporje, ki bi po eni strani lahko vplival na razreševanje problematike tranzitnega prometa skozi naselje Šentjur, po drugi strani pa na pravočasno vzpostavljanje sodobne cestne infrastrukture za območje predvidene širitve gospodarske cone nacionalnega pomena Celje-vzhod. Omenjeni krak avtocestnega priključka bi moral biti ovrednoten kot ena od možnih variant (druga predvidena varianta navezuje subregijo Kozjansko

z Obsoteljem na avtocesto v smeri Grobelno - Trnovo pri Dramljah) čim bolj kakovostnega povezovanja subregije Kozjansko z Obsoteljem na obstoječo avtocesto. Obvoznica bo zgrajena tudi za naselje Frankolovo (glej karto 1.1).

Za subregijo **Zgornja Savinjska in Šaleška dolina** je poleg načrtovane izgradnje nove HC - varianta A in B in posodobitve obstoječe GI-4 ceste, zelo pomembna posodobitev naslednjih regionalnih cest: Logarska dolina (mejni prehod Pavličovo sedlo) - priključek na AC, Nazarje - Gornji grad - (Kamnik), Luče - Podvolovjek - Kamnik ter Ljubno - Črna na Koroškem. Na ta način bi se subregija enakovredno prometno povezala v vse smeri in na ta način bistveno izboljšala prometno dostopnost do svojih gospodarskih in turističnih potencialov kar bo posledično vplivalo tudi na dvig kakovosti življenja njenih prebivalcev. Omeniti je potrebno tudi veliki pomen lokalne ceste Gornji Grad (preko Florijana) - Ljubno - Črna na Koroškem, po kateri poteka tudi regionalna kolesarska pot, ki zaradi poteka po območjih visoke kakovosti naravnih danosti in razvitih športno-rekreacijskih dejavnosti (smučarsko turistični center Golte) dobi status panoramske ceste. Poleg tega bo zgrajena obvoznica za Velenje, Šmartno ob Paki, Luče in Gornji Grad (glej karto 1.2).

V subregiji **Spodnja Savinjska dolina** bodo narejeni vsi potrebni ukrepi za ohranjanje, vzdrževanje, vključno z rekonstrukcijo cestnih odsekov regionalnih cest Latkova vas - Prebold - Trbovlje, Trnava - Preserje (Braslovče) - Mozirje in Dobrteša vas - Polzela (vključno z obvoznico mimo naselja Polzela) - Velenje. Poleg tega subregijo zadeva tudi možna gradnja nove HC - varianta B (glej karto 1.3).

V subregiji **Dravinjska dolina** bodo narejeni vsi potrebni ukrepi za ohranjanje, vzdrževanje, vključno z rekonstrukcijo cestnih odsekov regionalnih cest Sl. Bistrica - Sl. Konjice - Celje,

Sl. Konjice - Oplotnica (vključno z obvoznico mimo Sl. Konjic), Rogla - Zreče - Zeče (z ureditvijo križišča Ulipi) (glej karto 1.4).

V subregiji **Kozjansko z Obsoteljem** bodo narejeni vsi potrebni ukrepi za vzdrževanje G2 ceste Celje - Šentjur pri Celju - Šmarje pri Jelšah - Dobovec z odpravo ozkih grl oz. rekonstrukcijo cestnih odsekov s ciljem zagotavljanja večje propustnosti, varnosti prometa ter omogočanja višjih voznih hitrosti. Kot varianta je predviden avtocestni priključek na AC Grobelno - Trnovo pri Dramljah, ki bo ovrednoten kot ena od možnih variant čim bolj kakovostnega povezovanja subregije Kozjansko z Obsoteljem na obstoječo avtocesto. Posodobljeno bo tudi omrežje regionalnih cest s posebnim poudarkom na naslednjih cestnih odsekih: Mestinje - Pečica - Poljčane, Rogatec - Majšperk - Ptuj, Šentjur - Planina pri Sevnici - Sevnica, Mestinje - Podčetrtek - Bistrica ob Sotli - Brežice, Gorica pri Slivnici - Lesično - Kozje - Bistrica ob Sotli, Podsreda - Krško in Lesično - Bistrica - Planinska vas - Loke pri Planini - Gračnica - Loke - Dežno - Mrzlo Polje - Jurklošter. Opravljena bo pre Kategorizacija lokalne ceste Gorica pri Slivnici - Sodna vas v regionalno cesto. Poleg tega bodo predvsem okoli naslednjih središč urejene obvoznice: Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Rogatec, Podčetrtek in Bistrica ob Sotli (glej karto 1.5).

4.1.2.2 Železniška infrastruktura

Tudi železniško omrežje v regiji, je, razen v njenem Z delu, precej razvejano. V regiji se nahaja eno najpomembnejših državnih železniških vozlišč Zidani most, kjer se stikajo tri glavne smeri proti Celju oziroma Mariboru, proti Ljubljani in proti Zagrebu. Osrednjo železniško os v regiji predstavlja glavna dvotirna elektrificirana proga I. reda Zidani most - Celje - smer Pragersko (s kraki proti Avstriji in Hrvaški oziroma Madžarski). Na osrednjo progo se navezujeta dve smeri

regionalnih prog, prva iz Celja na SZ proti Velenju, druga pa iz Šentjurja na V proti Hrvaški.

Regionalna raven

Na področju železniškega omrežja država v obravnavani regiji poleg posodabljanja obstoječega omrežja - rekonstrukcija obstoječe glavne železniške proge Ljubljana - Zidani most - Maribor za hitrosti do 160 km/h - ne načrtuje pomembnih novogradenj, razen povezave Savinjske regije s Koroško.

Za regijo bo izjemnega pomena izgradnja nove G2 železniške proge v poteku (Celje) - Velenje - Slovenj Gradec - Otiški vrh - avstrijska Koroška v skupnem prometno-infrastrukturnem koridorju z novo hitro cesto. Izgradnja omenjene infrastrukture na področju razvoja železniškega in cestnega sistema bo vplivala na bistveno izboljšanje prometnega položaja Velenja, subregij Zg. Savinjska in Šaleška ter Spodnja Savinjska dolina ter celotne Savinjske regije. V začetni fazi pa je načrtovana elektrifikacija obstoječe proge na relaciji Celje - Velenje.

Subregionalna raven

Za subregijo **Celje z okolico** bo izgradnja nove zgoraj omenjene glavne železniške proge zelo pomembna saj bodo vsa središča, ki imajo železniško postajo izboljšala prometno povezanost in dostopnost po tem omrežju. Celje bo postalo pomembno železniško prometno vozlišče, ki bo ta položaj izkoristilo z izgradnjo terminala javnega potniškega prometa in kombiniranega tovornega prometa (Čret) nacionalnega pomena. Preverjene bodo tudi možnosti za izgradnjo novega industrijskega tira s katerim se bo nastajajoča gospodarska cona Celje-vzhod in naselje Vojnik povezala z železniškim omrežjem. Morebitna izgradnja predlaganega industrijskega tira bi vzpostavila dobre infrastrukturne pogoje za razvoj tirnega potniškega sistema kot sestavnega dela

(sub)regionalnega sistema javnega potniškega prometa (JPP) (glej karto 1.1).

Tudi za subregijo **Zgornja Savinjska in Šaleška dolina** bo, kot v primeru subregije Celje z okolico, izgradnja nove glavne železniške proge zelo pomembna za vsa središča, ki imajo na tej progi postajo. Velenje bo v somestju s Šoštanjem izgradilo terminal javnega potniškega prometa in kombiniranega tovornega prometa regionalnega pomena. Preverjene bodo tudi možnosti za izgradnjo novega industrijskega tira s katerim bi se gospodarska cona subregionalnega pomena Prihova v Nazarjah ter naselji Nazarje in Mozirje povezali z obstoječo regionalno železniško progo pri naselju Šmartno ob Paki. Morebitna izgradnja predlaganega industrijskega tira bi vzpostavila tudi dobre infrastrukturne pogoje za razvoj tirnega potniškega sistema kot sestavnega dela (sub)regionalnega sistema javnega potniškega prometa (JPP) (glej karto 1.2).

Podoben pozitiven vpliv bo občutila tudi subregija **Spodnja Savinjska dolina** še posebej središča, ki imajo postajo na zgoraj omenjeni železniški progi. Preverjene bodo tudi možnosti za izgradnjo novih industrijskih tirov s katerim se bodo nastajajoče gospodarske cone Arnovski gozd v Žalcu ter Sp. Savinjska gospodarska cona na makrolokacijah v Polzeli in Preboldu povezale z omenjeno železniško progo. Morebitna izgradnja predlaganih industrijskih tirov bi vzpostavila dobre infrastrukturne pogoje za razvoj tirnega potniškega sistema kot sestavnega dela (sub)regionalnega sistema javnega potniškega prometa (JPP) (glej karto 1.3).

Subregija **Dravinjska dolina** in znotraj nje njeno somestje Sl. Konjice - Zreče bo z glavno železniško progo Celje - Maribor pri naselju Zbelovo povezano z industrijskim tirom, ki bo vzpostavil infrastrukturne pogoje za funkcijo izvajanja javnega potniškega prometa. Na ta način bi tudi nastajajoča Dravinjska gospodarska cona

dobila boljše pogoje za svoje trženje v mednarodnem okviru (glej karto 1.4).

V subregiji **Kozjansko z Obsoteljem** bodo narejeni vsi potrebni ukrepi za vzdrževanje in posodabljanje obstoječe G2 proge Stranje - Imeno - Kumrovec - Zagreb in Šmarje - Rogaška Slatina - Rogatec - Krapina - Zagreb in za ohranitev njenega meddržavnega statusa (glej karto 1.5).

Izgradnja nove glavne železniške proge v smeri proti Koroški ter posodabljanje ostalih prog bo v vseh subregijah spremljana z ukrepi s katerimi bodo odpravljena nivojska križanja s cestnim omrežjem. Na ta način se bo bistveno izboljšala pretočnost izvajanja prometa na obeh prometnih podsistemih in varnost udeležencev v prometu.

4.1.2.3 Infrastruktura zračnega prometa

Regija bo poudarjeno razvijala dve letališči, ki se nahajata ob Celju in Velenju in sta registrirana v registru letališč Uprave RS za civilno letalstvo kot druga letališča¹⁰. Vsa ostala infrastruktura zračnega prometa v regiji sodi v okvir vzletišč.

Obstoječe **Letališče Celje** ob Celju (v občini Žalec) kot središču nacionalnega pomena se prekategorizira kot javno letališče nacionalnega pomena¹¹ na katerem se locira tudi heliport za notranji zračni promet (glej karto 1.1).

¹⁰ http://www.caa-rs.si/s_letalisca.htm#VZLET

¹¹ kategorije infrastrukture zračnega prometa so tako kot kategorije kombiniranega tovornega prometa in javnega potniškega prometa bile opredeljene v naslednjih strokovnih podlagah za Strategijo prostorskega razvoja Slovenije: Gulič, A., Plevnik, P. (2000), **Analiza razvojnih možnosti prometne infrastrukture v prostoru**, naročnik Ministrstvo za promet, Urbanistični inštitut RS, Ljubljana. Povzetek na spletni strani: <http://www.gov.si/mpz/4pod/2/pdf/povzetek.pdf>. Gulič, A., Plevnik, P. (2000), **Promet in prostorski razvoj Slovenije - zasnova**, naročnik Ministrstvo za

Obstoječe **Letališče Velenje** ob Velenju kot središču regionalnega pomena se prekategorizira kot javno letališče regionalnega pomena na katerem se locira tudi heliport za notranji zračni promet (glej karto 1.2).

Na obeh letališčih se posodobijo (asfaltirajo) in podaljšajo vzletno pristajalne in vozne steze, zagotovijo vsa potrebna tehnična sredstva in naprave za vodenje zračnega prometa in izpolnijo vsi potrebni pogoji za pridobitev dovoljenja za opravljanje mednarodnega prometa. Pri njunem razvoju pomaga država s tehnično in finančno pomočjo.

Vsa ostala obstoječa in načrtovana vzletišča se razvijajo skladno z izraženimi lokalnimi in podjetniškimi pobudami ter skladno z zakonskimi opredelitvami.

4.1.2.4 Kolesarska infrastruktura

Zakon o javnih cestah¹² opredeljuje različne površine za kolesarski promet, merila za kategorizacijo pa določi Vlada RS. Strategija razvoja državnega kolesarskega omrežja (Andrejčič, 2000)¹³ omenja, da je v pripravi Uredba o kategorizaciji državnih kolesarskih poti, merila pa so že opredeljena v Uredbi o merilih za kategorizacijo javnih cest. Kolesarska pot je s predpisano prometno signalizacijo označena

okolje, prostor in energijo - Urad RS za prostorsko planiranje, Urbanistični inštitut RS, Ljubljana. Gulič, A., Plevnik, P. (2002), **Regionalna raven razvojnih možnosti prometne infrastrukture v prostoru za plansko obdobje 2000 - 2020**, naročnik Ministrstvo za promet, Urbanistični inštitut RS, Ljubljana.

¹² http://www.dz-rs.si/si/aktualno/spremljanje_zakonodaje/sprejeti_zakon_i/sprejeti_zakoni.html

¹³ Andrejčič, P. (2000), **Strategija razvoja državnega kolesarskega omrežja**, DRSC, Ljubljana.

javna cesta, ki je namenjena izključno vožnji kolesarjev. Državne kolesarske poti se kategorizirajo na:

- KD - daljinske kolesarske poti, namenjene navezovanju prometa kolesarjev na evropsko infrastrukturo;
- KG - glavne kolesarske poti, namenjene prometu kolesarjev do središč regionalnega pomena;
- KR - regionalne kolesarske poti, namenjene prometu kolesarjev do pomembnejših središč lokalnega pomena, do pomembnih turističnih območij ali središč ter do območij izjemnih naravnih znamenitosti.
- Občinske kolesarske poti se kategorizirajo kot javne poti za kolesarje.

Veljavni Dolgoročni plan Republike Slovenije (v nadaljevanju Plan) vzpostavlja omrežje kolesarskih povezav¹⁴, ki zagotavlja možnosti varne in zdrave uporabe kolesa za zadovoljevanje vsakodnevnih potreb dela in bivanja (dostop do delovnih mest, nakupi itd.), rekreacijskih in športnih potreb, dostopa do najpomembnejših turističnih območij ter območij naravnih znamenitosti v Sloveniji in v širšem prostoru. Plan razvršča kolesarske povezave glede na funkcijo na:

- daljinske kolesarske povezave, ki omogočajo navezavo omrežja na omrežje evropskih kolesarskih poti in omogočajo tranzit skozi Slovenijo;
- glavne kolesarske povezave, ki omogočajo povezavo med središči regionalnega pomena;
- regionalne kolesarske povezave, ki omogočajo dostop do najpomembnejših turističnih območij ali središč ter območij izjemnih naravnih znamenitosti ter do središč

¹⁴

<http://www.gov.si/upp/Assets/Dokumenti/DolgInSredPlanSLO/DP-4a.htm#PrometInZveze>

pomembnejšega lokalnega pomena v Republiki Sloveniji, skladne z zasnovo regionalnih cestnih povezav;

- kolesarske povezave, ki omogočajo dostop med ostalimi naselji in območji ter kolesarske povezave znotraj naselij.

Regionalna raven

V Savinjski regiji je Plan po principu "od zgoraj navzdol" predvidel naslednje poteke kolesarskih povezav:

- daljinske: Poljčane - Mestinje - Šmarje - Šentjur - Celje - Žalec - Vransko in Poljčane - Mestinje - Bistrica ob Sotli - Brežice;
- glavne: Prebold - Velenje - Sl. Gradec;
- regionalne: Celje - Vojnik - Velenje - Mozirje - Logarska dolina, Mozirje - Nazarje - Gornji grad - Kamnik, Gornji grad - Ljubno - Črna na Koroškem, Celje - Vojnik - Zreče - Rogla in Rogatec - Majšperk.

Inventarizacija obstoječih kolesarskih površin (PTI, 1999) je pokazala, da je večina kolesarskih površin del urbane prometne infrastrukture, izjemoma pa obstajajo tudi izgrajeni deli načrtovanega državnega podsistema. V nadaljevanju predstavljamo predloge potekov kolesarskih poti, ki so jih predlagale občine na ravni posameznih subregij.

Subregionalna raven

V subregiji **Celje z okolico** so predlagali ureditev naslednjih kolesarskih poti:

- (Velenje) - Dobrna - Vojnik - Celje - Laško - Zidani most, ki se v smeri proti Velenju ujema z v Planu opredeljeno regionalno kolesarsko povezavo, v smeri proti Zidanemu mostu pa z v Planu opredeljeno glavno kolesarsko povezavo;
- (Žalec) - Levec - Celje - Štore - Vrbo - (Šentjur), ki se ujema z v Planu opredeljeno daljinsko kolesarsko povezavo (glej karto 1.1).

V subregiji **Zgornja Savinjska in Šaleška dolina** so predlagali ureditev naslednjih kolesarskih poti:

- krožno kolesarsko pot Ljubno - Luče - Podvolovjek in nazaj, ki poteka v širšem zaledju obeh bregov reke Savinje;
- krožno kolesarsko pot Ljubno - Nazarje in nazaj, ki poteka v širšem zaledju desnega brega reke Savinje;
- krožno kolesarsko pot Gornji grad - Radmirje - Nazarje in ob Dreti do Gornjega grada;
- kolesarski poti v zaledju občine Nazarje;
- Ljubno - Črni vrh.

Vse omenjene kolesarske poti povezujejo obstoječa in načrtovana turistična območja in športno rekreacijske objekte. Makrolokacijsko se ujema s smerjo regionalne kolesarske povezave Velenje - Nazarje - Ljubno - Luče opredeljene v Planu (glej karto 1.2).

V subregiji **Spodnja Savinjska dolina** so predlagali ureditev krožne kolesarske poti, ki povezuje vsa občinska središča med seboj. Makrolokacijsko se krožna pot ujema z v Planu opredeljeno daljinsko kolesarsko povezavo Celje - Vrnsko - Kamnik (glej karto 1.3).

V subregiji **Dravinjska dolina** so predlagali ureditev naslednjih kolesarskih poti:

- (Poljčane) - Loče - Sl. Konjice - Zreče - Vitanje;
- (Sl. Bistrica) - Tepanje - Sl. Konjice;
- Zreče - Rogla.

Vse poti povezujejo naselja ter območja naravne in kulturne dediščine subregije. Kolesarska pot proti Rogli se ujema z v Planu opredeljeno regionalno kolesarsko povezavo Celje - Rogla - Lovrenc na Pohorju (glej karto 1.4)..

V subregiji **Kozjansko z Obsoteljem** so predlagali ureditev naslednjih kolesarskih poti:

- Šentjur - Dramlje - Dolga gora - Ponikva - Šentvid pri Grobelnem - Pečica - Mestinje - Kristan vrh - Gorica pri Slivnici - Šentjur;
- (Šentjur) - Pečica - Stojno selo - Rogatec - Žahenberg - Žetale;
- (Šentjur) - Kristan vrh - Rogaška Slatina - Podčetrtek - Virštajn - Gorica pri Slivnici - (Šenjur);
- Virštajn - (Lesično) - Bistrica ob Sotli - Podsreda - Kozje - Lesično - Planina pri Sevnici - Dobje - Šentjur.

V smeri Šentjur - Mestinje - Sl. Bistrica se predlagane poti ujema z daljinsko kolesarsko povezavo orisano v Planu (glej karto 1.5).

4.1.2.5 Infrastruktura javnega potniškega prometa

Na državni in regionalni ravni bodo sprejeti ustrezni ukrepi s katerimi bodo, upoštevaje tržne mehanizme, ustvarjeni pogoji za vzdrževanje sorazmerno visoke frekvence avtobusnih povezav, ki je veliko bolj enakomerno razporejena po regiji kot so cestne obremenitve. Vzdrževanje doseženega standarda razvejenosti avtobusnih povezav je še toliko bolj pomembno zaradi tega, ker so z njimi dobro oskrbljene tudi nekatere smeri, ki so iz vidika obremenitev s cestnim prometom praktično nepomembne. Takšne smeri pa se nahajajo v obrobni območjih regije (napr. Kozjansko in Obsotelje).

Kar zadeva lokacijo in število osrednjih terminalov javnega potniškega prometa se:

- v Celju locira terminal javnega potniškega prometa nacionalnega pomena (glej karto 1.1);
- v Velenju pa terminal javnega potniškega prometa regionalnega pomena (glej karto 1.2).

4.1.2.6 Mejni prehodi

V skladu z veljavnim Dolgoročnim planom Republike Slovenije bo Republika Slovenija pri določanju lokacij in kategorij mejnih prehodov

Republike Slovenije s sosednjimi državami in ukrepov v zvezi z njihovo gradnjo in obratovanjem uveljavljala naslednje kriterije in usmeritve:

- mejni prehodi so infrastrukturni objekti državnega pomena, ki se vzpostavijo na prehodu javne prometne infrastrukture preko državne meje in služijo za prehajanje potnikov in prevoz blaga preko državne meje;
- mednarodni mejni prehodi se določajo praviloma na daljinskih in glavnih prometnih povezavah; meddržavni mejni prehodi praviloma na regionalnem prometnem omrežju; mejni prehodi za obmejni promet pa na drugem javnem prometnem omrežju Republike Slovenije;
- odstopanje od teh usmeritev in pogojev je dopustno, če je utemeljeno s prometnimi ali turističnimi tokovi, specifičnim obsegom in vrsto prometa, širšimi javnimi interesi, pomembnostjo čezmejnega regionalnega sodelovanja ali iz naravovarstvenih razlogov, upoštevajoč mednarodni položaj Slovenije;
- mejni prehodi za blagovni promet se vzpostavijo na mejnih prehodih, ki so na najpomembnejših smereh blagovnih tokov, pod pogojem, da je njihova lokacija sprejemljiva s funkcionalno-urbanističnih, prometnih, okoljevarstvenih in finančnih vidikov;
- pri urejanju in obratovanju mejnih prehodov je potrebno upoštevati naslednje usmeritve in kriterije: da so funkcionalno racionalni in omogočajo prost pretok potnikov in blaga, da se upoštevajo regionalne krajinske značilnosti in tipologija arhitekturnega oblikovanja, da predstavljajo razpoznavno podobo Slovenije, da ustrezajo okoljevarstvenim načelom in standardom Evropske unije, da so prilagodljivi

spremembam režima prehoda državne meje, da so družbeno sprejemljivi¹⁵.

Z Republiko Hrvaško so za prehajanje čez državno mejo določeni naslednji mejni prehodi:

- za mednarodni cestni potniški in blagovni promet: Bistrica ob Sotli in Dobovec;
- za mednarodni železniški promet: Imeno in Rogatec;
- za meddržavni cestni potniški promet: Rogatec in Imeno.

Z Republiko Avstrijo je za prehajanje čez državno mejo določen mejni prehod za obmejni promet Pavličovo sedlo.

4.1.3 Zasnova komunalne infrastrukture

Pod pojmom komunalna infrastruktura regionalnega pomena razumemo objekte in naprave, ki služijo izvajanju obveznih lokalnih javnih služb varstva okolja, ki so opredeljene v 26. členu Zakona o varstvu okolja in sicer oskrba z vodo, odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih in padavinskih voda, ravnanje s komunalnimi odpadki, odlaganje ostankov komunalnih odpadkov.

Komunalna infrastruktura regionalnega pomena pa je tista:

- ki jo uporabljajo ali je namenjena izvajanju javne službe najmanj dveh občin v regiji,
- ki je v državnih dokumentih opredeljena v operativnih programih izvajanja dejavnosti čiščenja odpadnih voda, oskrbi z vodo in ravnanja z odpadki,
- ki se nahaja na območju zavarovanimi z državnimi uredbami,
- katerih vplivi na okolje po predpisih o varstvu okolja segajo v najmanj dve občini regije,
- katere vplivi zaradi prostorske razpršenosti problematike predstavljajo regionalne probleme.

4.1.3.1 Oskrba z vodo

Varna oskrba z vodo je pravzaprav tisti osnovni element, ki omogoča poselitev in dejavnosti v okviru posameznih poselitev, zagotavlja ustrezní gospodarski razvoj in preprečuje praznjenje določenih območij. Oskrba z vodo je tako povezana s kvaliteto življenja kot tudi razvojem tako na državni, regionalni in lokalni ravni. Tako se je potrebno tudi na regionalni ravni soočiti z izzivi, ki jih prinaša vse bolj zahtevna oskrba z vodo v današnjem času. Javno zaupanje v varno oskrbo z vodo je izredno pomembno pri preprečevanju raznih kriz na določenem območju. Varnost oskrbe z vodo pa se izraža v oskrbi z vodo vseh ljudi določenega območja z ustrežno

količino in kakovostjo vode, ki ima primerne tlačne razmere.

V oskrbo z vodo je vključenih več dejavnikov: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Ministrstvo za zdravstvo, Ministrstvo za kmetijstvo in prehrano, Inštitut za varovanje zdravja Slovenije z Zavodi za zdravstveno varstvo, zdravstvena inšpekcija, regija, lokalne skupnosti, upravljavci javnih vodovodnih sistemov in uporabniki, da naštejemo nekaj ključnih. Tako tudi regija postaja tista točka, ki lahko poveže skupaj državne institucije in ministrstva, ki se ukvarjajo z določenimi sektorji oskrbe z vodo, ter organiziranostjo javnih služb za oskrbo z vodo. Kot smo torej dejali, zahtevajo številni dejavniki, ki so vključeni v kvalitetno upravljanje z oskrbo z vodo, sodelovanje in vključevanje.

Edina možnost za enakopravno udeleževanje med vsemi dejavniki oskrbe z vodo je za območje regije in lokalnih skupnosti v tem, da ima regija jasno predstavo o stanju oskrbe z vodo na svojem območju in o vseh udeleženihi pravnih in fizičnih osebah v dejavnosti oskrbe z vodo na svojem območju. Tako je smiselno in primerno, da tudi regija prevzame pobudo in omogoča koordinacijo med njimi.

Regionalna raven

Na območju Savinjske statistične regije obstaja po eni strani relativno dobra pokritost z javnimi vodovodnimi sistemi in zadostnimi količinami vodnih virov, na drugi strani pa je tudi nekaj vododeficitarnih območij, od katerih je največje na Paškem Kozjaku.

Vodni viri so razpršeni, kar je lahko tudi prednost. Zagotovitev varne oskrbe z vodo v zadostnih količinah pa vsekakor omogoča obstoj prebivalcev na obmejnem in hribovitem območju.

¹⁵ http://www.dz-rs.si/si/aktualno/spremljanje_zakonodaje/sprejeti_akti/sprejeti_akti.html

Sedanji osnovni zakonski okvirji oskrbe s pitno vodo

Z ureditvijo varne oskrbe z vodo se ustvarjajo osnovni pogoji za razvoj podeželja, turizma in

tistega dela gospodarstva, ki je vezan na pitno vodo (živilska industrija, zdravstveni turizem). Varna oskrba z vodo omogoča pridobitev certifikatov ISO 14000 ter izpolnitev pogojev za tisti del gospodarstva, ki je na to vezan.

S tega vidika mora imeti vsaka regija sprejeto strategijo oskrbe z vodo v regiji, ki je usklajena tako z državno strategijo oskrbe z vodo in s celostnim gospodarjenjem voda na območju regije. Tako je eden od osnovnih ciljev in usmeritev za prostorski razvoj Savinjske regije sprejetje dokumenta strategije oskrbe z vodo na območju regije. Podlaga tovrstni strategiji mora biti regijska informacijska baza o stanju oskrbe z vodo. Za to bazo podatkov je potrebno določiti skrbnika, ki bo skrbel za njeno ažuriranje, pravočasno opozarjal na probleme in sodeloval pri načrtovanih ukrepih v regiji. Ta informacijska baza mora vsebovati:

- kataster vodnih virov regijskega pomena z njihovo vodno in kakovostno bilanco, urejenostjo in zaščito;
- kataster vodovarstvenih območij na območju regije s pregledom pokritosti vseh regijsko pomembnih vodnih virov;
- kataster javnih vodovodnih sistemov z razvrstitvijo glede na možno tveganje ogrožanja uporabnikov v smiselnih stopnjah od dokazano visoke kvalitete oskrbe z vodo, z nepomembnim tveganjem, do povsem nezadovoljive z zelo visokim tveganjem;
- kataster regijsko pomembne razpršene poselitve z individualnimi vodovodnimi sistemi z razvrstitvijo glede na možno tveganje ogrožanja uporabnikov v smiselnih stopnjah od dokazano visoke kvalitete oskrbe z vodo, z nepomembnim tveganjem, do povsem nezadovoljive z zelo visokim tveganjem.

Na območju regije je prav tako potrebno zagotoviti organizirano obliko regijskega povezovanja upravljavcev javnih vodovodnih sistemov. Oskrba

z vodo postaja tako zakonodajno kot tehnološko vse bolj zahtevna. S tega vidika se manjši upravljavci javnih vodovodnih sistemov, ki pa prevladujejo v regiji, srečujejo s strokovnim kadrovskim primanjkljajem ter pomanjkanjem primerne tehnološke opremljenosti. Ob nadaljnjem razvoju na tem področju je neizogibno strokovno povezovanje v regiji.

Na območju regije se oskrba z vodo zagotavlja preko večjih javnih in individualnih vodovodnih sistemov. Po zakonodaji delimo vodovodne sisteme v javne vodovodne sisteme (z več kot 5 gospodinjstvi oz. 20 oseb; v pripravi je predlog, da bi se ta meja povečala na 50 oseb) in na individualne vodovodne sisteme, ki pokrivajo vse preostale manjše vodovodne sisteme. Javni vodovodni sistemi so v upravljanju javnih podjetij ali pa so v upravljanju lokalnih skupnosti, krajevnih odborov, vaških odborov ipd. Individualni vodovodni sistemi so v upravljanju njihovih lastnikov. Na območju regije obstaja pregled nad javnimi vodovodnimi sistemi v upravljanju javnih podjetij in lokalnih skupnosti, ne obstaja pa pregled nad vsemi ostalimi vodovodnimi sistemi v upravljanju krajevnih skupnosti, vaških odborov ipd. Prav tako tudi ne obstaja pregled nad individualnimi vodovodnimi sistemi, ki pa so izredno pomembni zaradi omogočanja poselitve v pretežno hribovskih in obmejnih predelih, kar je v interesu razvoja regije.

Na območju regije so naslednji znani upravljavci javnih vodovodnih sistemov:

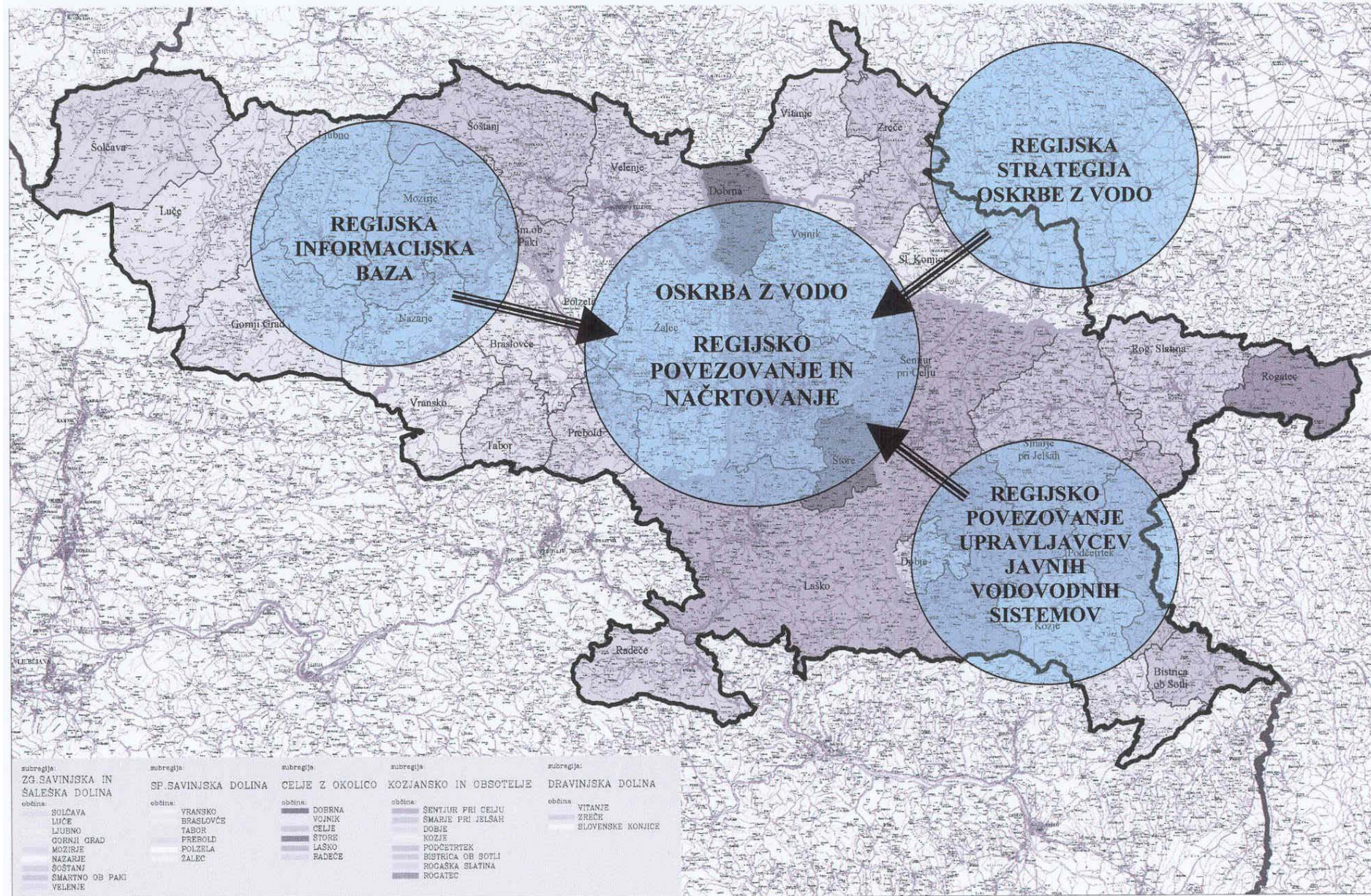
1. Vodovod - Kanalizacija Celje, ki upravlja z javnimi vodovodnimi sistemi na območju občin Celje, Štore in Vojnik;
2. JP-OKP Rogaška Slatina, ki upravlja z javnimi vodovodnimi sistemi na območju občin Bistrica ob Sotli, Kozje, Podčetrtek, Rogaška Slatina, Rogatec in Šmarje pri Jelšah;
3. Javno komunalno podjetje Žalec, ki upravlja z javnimi vodovodnimi sistemi na območju občin

- Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor, Velenje, Vrnsko in Žalec;
4. Režijski obrat občine Dobje v občini Dobje;
  5. Režijski obrat občine Dobrna in delno Toplice Dobrna v občini Dobrna;
  6. Javno komunalno podjetje Gornji grad v občini Gornji grad;
  7. Pivovarna Laško s koncesijsko pogodbo v občini Laško;
  8. Javno komunalno podjetje Mozirje, ki upravlja z javnimi vodovodnimi sistemi na območju občin Ljubno, Luče, Mozirje in Nazarje;
  9. Javno komunalno podjetje Slovenske Konjice v občini Slovenske Konjice;
  10. Javno podjetje PUP Velenje v občini Solčava;
  11. Javno komunalno podjetje Šentjur v občini Šentjur pri Celju;
  12. Javno komunalno podjetje Velenje, ki upravlja z javnimi vodovodnimi sistemi na območju občin Solčava, Šmartno ob Paki, Šoštanj in Velenje;
  13. Vitpro na območju občine Vitanje;
  14. Režijski obrat občine Zreče na območju občine Zreče.

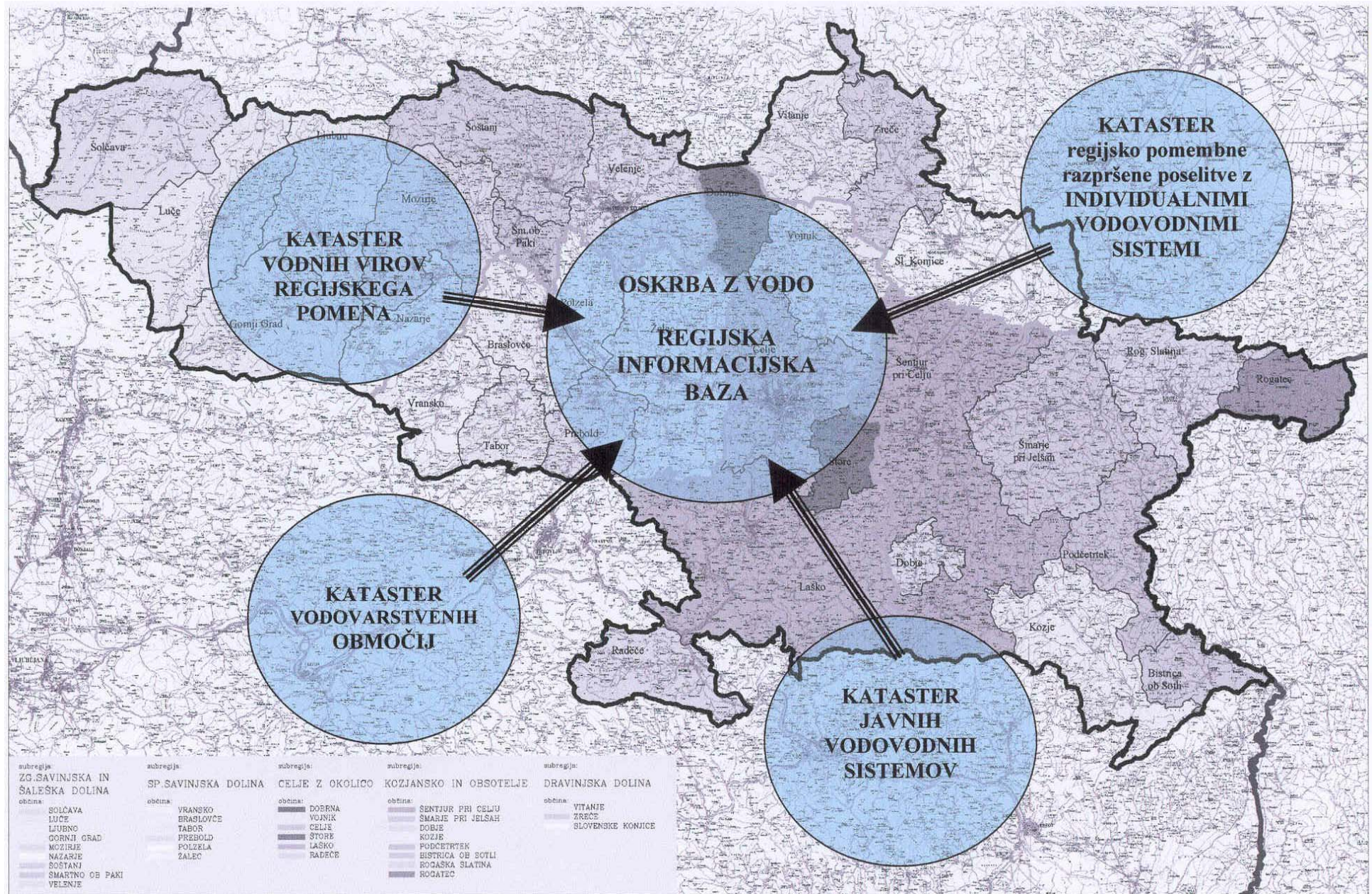
V okviru regijske informacijske baze je potrebno pridobiti pregled nad vsemi upravljavci javnih vodovodnih sistemov ter prav tako nad individualnimi vodovodnimi sistemi na območjih pomembnih za regijo.

Zaradi vsega napisanega zasnova oskrbe z vodo z regionalnega vidika temelji na predstavljenem modelu regijskega povezovanja in načrtovanja ter vzpostavitve regijske informacijske baze, kar je predstavljeno na ilustrativnih slikah na naslednjih straneh.

Subregionalna raven Celje z okolico

Vodovodno omrežje je v večji meri že izgrajeno in pokriva večji del mestnih in primestnih območij. Večji problem pa je obmestni prostor ter razpršena gradnja, kjer se nahajajo lokalni vodni viri, ki niso ustrezno nadzorovani. V vsaki občini je kar nekaj vodovarstvenih območij, od teh pa je najbolj ogrožen tisti v Medlogu in sicer zaradi urbanizacije in intenzivnega kmetijstva. Vododeficitarna območja so predvsem na območjih z razpršeno in nekontrolirano gradnjo. Tako so vododeficitarna območja v Laški občini severni predeli, ki mejijo na občino Celje, Štore in Šentjur (območje Debra, Rifengozda, Šentruperta, Malih Brez). Prav tako ni primerne vodooskrbe v hribovitih predelih Porebra, Lažiš, Brodnice, Harja, Radobelj, Bukovja in Brodnice. Predvideno je pridobivanje novih vodnih virov, dograditev vodooskrbnega sistema Celje, ki pokriva tri občine – Celje, Vojnik in Štore, predvsem izgraditev objekta priprave vode Vitanje ter dograditev rezervoarja Škofja vas. Območje Vitanj je v subregiji Dravinjska dolina, se pa iz tega območja napaja z vodnimi viri celjsko območje.

Vodovod – kanalizacija d.o.o., ki je upravljavec večine javnih vodovodnih sistemov na tem območju, je strokovno najmočnejše podjetje v regiji na področju oskrbe z vodo in lahko predstavlja tisto stično točko, okrog katere bi se lahko povezali upravljavci javnih vodovodnih sistemov v regiji (glej karto 2.1).

Spodnja Savinjska dolina

Primarni vodi vodovodnega omrežja so izgrajeni, potrebna pa je zamenjava azbestnih cevi z novimi. Vodovarstvena območja so enakomerno razporejena po celotni dolini. Vododeficitarna območja pa so predvsem v hribovitih območjih, kot so na področju Žalca Ponikva in Brnica (glej karto 2.2).

Zgornja Savinjska in Šaleška dolina

Na večjem delu Zgornje Savinjske doline je primarni vodovod že zgrajen, potrebno pa ga je posodobiti in zamenjati azbestne cevi. Vodovarstvena območja so definirana zgolj v manjšem delu, kjer so tudi primerno zaščitena. Vododeficitarna območja pa so predvsem na višinskih območjih in pri visokogorskih kmetijah. Vodovodno omrežje je v Šaleški dolini v celoti izgrajeno, vendar je potrebna sanacija in zamenjava azbestnih cevi. Večje vodovarstveno območje se nahaja na Paškem Kozjaku. Predvsem je potrebno poskrbeti za zaščito vodnih virov Paški Kozjak in Lepe njive. Vododeficitarno območje predstavlja večji del Občine Šmartno ob Paki ter območje Vinske gore (glej karto 2.3).

Dravinjska dolina

Primarni vodovodi so povsod izgrajeni, ponekod pa bo potrebna še zamenjava cevi. Največje vodovarstveno območje je v okolici Hudinje, kjer je tudi glavno zajetje za Celjsko kotlino. Vododeficitarna območja pa so predvsem v višje ležečih krajih, kjer je problem v oporečnosti vode (glej karto 2.4).

Obsotelje s Kozjanskim

Primarno vodovodno omrežje je že izgrajeno, na nekaterih odsekih pa bo potrebna rekonstrukcija magistralnih vodovodov, predvsem na potezi Poljčane – Rogaška Slatina – Rogatec. Prav tako bo potrebno dograditi primerne kapacitete v vodohranih (vodohran Bistrica ob Sotli za občini Bistrica ob Sotli in Kozje, vodohran Polana za občine Kozje, Podčetrtek in Šmarje pri Jelšah) ter črpališče Loka za občine Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Rogaška Slatina in Rogatec. Zaradi razpršenosti poselitve je veliko manjših vodovarstvenih območij, za katere se meni, da niso ogrožena, vendar ne obstajajo povsem natančne strokovne analize. Določen

problem pa predstavljajo vododeficitarna območja, predvsem na območju Kozjega (glej karto 2.5).

4.1.3.2 Odvajanje in čiščenje odpadnih voda

Trendi razvoja

Že sprejeta slovenska zakonodaja s področja odpadnih voda je postavila stroge zahteve pri zbiranju, odvajanju in čiščenju odpadnih voda. Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav je izšla v letu 1996. V letu 1999 in aprila leta 2001 sta izšli dopolnitvi uredbe. Uredba določa zahteve za prečiščene vode iz komunalnih čistilnih naprav, in sicer mejne vrednosti parametrov odpadne vode, mejne vrednosti učinka čiščenja odpadne vode ter posebne ukrepe v zvezi z načrtovanjem in obratovanjem komunalnih čistilnih naprav. Za realizacijo zahtev po čiščenju odpadnih voda sta bila sprejeta Akcijska programa. Operativni program odvodnje in čiščenja komunalnih odpadnih voda s programom projektov vodooskrbe (Ur.l. RS 94/99) kot sektorski program prve faze do leta 2006 izvajanja prednostnih nalog Nacionalnega programa varstva okolja (NPVO) je usmerjen v izgradnjo sistemov odvodnje in čiščenja območij poselitve večjih od 15 000 PE, ki jih pogojujejo zahteve implementacije slovenske zakonodaje in smernic EU za obdobje do leta 2005, oz. 2010. Operativni program odvodnje in čiščenja odpadnih voda območij poselitve (aglomeracij) velikosti med 2000 in 15.000 PE in pod 2000 PE na občutljivih področjih Republike Slovenije podaja seznam potrebnih čistilnih naprav, način financiranja ter prioritete.

Pravilnik o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode postavlja merila, za katera naselja oziroma gostote poselitve so obvezni skupni kanalizacijski sistemi in čiščenje na skupni čistilni napravi.

Razvojni problemi in konflikti v prostoru

Urejeno zbiranje, odvajanje in čiščenje odpadnih voda je za gotovo eden od osnovnih razvojnih

problemov. Je v neposredni povezavi z zaščito kakovosti vodnih virov.

Zaostanek pri gradnji teh sistemov bo zaviralo nadaljnjo urbanizacijo in turizem.

Seveda pa se zastavlja vprašanje, kateri od programov zbiranja, odvajanja in čiščenja odpadnih voda imajo regionalni pomen.

Regionalna raven

Na območju obdelave ima regionalni pomen:

- izgradnja centralnih kanalizacijskih sistemov in centralnih čistilnih naprav, ki presegajo občinske meje (ČN Velenje, ČN Žalec, ČN Laško);
- zaščita mejnih vodotokov, kjer mora Republika Slovenija izboljšati kakovost površinskih voda zaradi meddržavnih obveznosti (reka Sotla – Obsotelje);
- zaščita regionalnih vodnih virov.

Za obstoječe stanje pri stanju kanalizacije je značilno, da starejši kanalizacijski sistemi niso vodotesni. Veliko število greznic je pretočnih, vendar brez ustreznega vzdrževanja in brez rednega praznjenja. Ker ni večjih čistilnih naprav ali pa te niso opremljene za sprejem usedlin iz greznic, se vsebine greznic včasih odvažajo direktno v površinske vodotoke.

Manjša naselja so praviloma brez kanalizacijskih sistemov. Starejše čistilne naprave so potrebne rekonstrukcije bodisi zaradi iztrošene opreme ali pa je njihov učinek čiščenja prenizek glede na veljavno zakonodajo.

Poseben problem predstavlja končna dispozicija blata iz čistilnih naprav, saj je prisotno pomanjkanje konceptov ravnanja z blatom iz čistilnih naprav. Na drugi strani pa so zahteve za ravnanje z odpadki vedno ostrejšše.

Kanalizacijski sistemi nimajo urejenega ustreznega ravnanja s čistilnim valom padavinskih

odpadnih voda v mešanem sistemu kanalizacije. Zato se tudi v primeru, da so že zgrajene čistilne naprave, velik del onesnaženja iz kanalizacijskega omrežja ne priteče do čistilne naprave in onesnažuje vodotoke.

Če lahko rečemo, da imamo izdelane koncepte za točkovne vire onesnaženja, pa je prisotno onesnaženje zalog podzemnih vod iz razpršenih virov onesnaženja.

Ceste in železnica nimajo zaščite podzemnih vod in površinskih voda v primeru nesreč.

Neustrezno je vključevanje zasebnega kapitala v izvajanje javnih služb varstva okolja. Zato je potrebno v vseh zakonskih podlagah širše opredeliti in omogočiti vlaganje tujega kapitala v infrastrukturo. Na ta način bi hitreje in kvalitetneje uresničili finančno zahtevne projekte.

Subregionalna raven

Celje z okolico

Urbana naselja delno že imajo urejeno kanalizacijsko omrežje in čistilne naprave (Škofja vas, Dobrna), v Celju se gradi centralna čistilna naprava, v Laškem se gradi čistilna naprava za potrebe čiščenja tehnoloških odpadnih vod Pivovarne Laško d.d. in komunalnih odpadnih vod (fekalno omrežje bo zgrajeno v 3-4 letih) (glej karto 2.1).

Spodnja Savinjska dolina

Urbana naselja delno že imajo urejeno kanalizacijsko omrežje in čistilne naprave (čistilna naprava Žalec je potrebna rekonstrukcije). V ostalem delu spodnje Savinjske doline je slabo urejeno kanalizacijsko omrežje, čiščenje odpadnih voda pa je zagotovljeno zgolj v manjšem obsegu (glej karto 2.2).

Zgornja Savinjska in Šaleška dolina

Občinska središča v Zgornji Savinjski dolini imajo izgrajeno kanalizacijsko omrežje ter priklop na čistilne naprave (Šoštanj – Velenje, Šmartno ob Paki). V bodoče se bo potrebno usmeriti predvsem v izgradnjo individualnih čistilnih naprav.

Tudi občinska središča v Šaleški dolini imajo izgrajeno kanalizacijsko omrežje ter priklop na čistilne naprave (Šoštanj – Velenje, Šmartno ob Paki) (glej karto 2.3).

Dravinjska dolina

Zelo velik del naselij ima urejeno kanalizacijsko omrežje, ki pa še ni priključeno na čistilne naprave (glej karto 2.4).

Obsotelje s Kozjanskim

Urbana naselja delno že imajo urejeno kanalizacijsko omrežje in čistilne naprave (Rogaška Slatina). V prihodnosti pa bo potrebno dati večjo skrb izgradnji individualnih čistilnih naprav (glej karto 2.5).

4.1.3.3 Ravnanje z odpadki

Regionalna raven

Na regionalni ravni bo zgrajen regionalni center za ravnanje z odpadki Bukovžlak pri Celju. Le ta bo tehnološko pokrili potrebe po predelavi odpadkov pred odlaganjem z izgradnjo kompostarne, sortirnice, objekta za mehansko biološko predelavo preostanka odpadkov in regionalno odlagališče nenevarnih odpadkov (glej karto 2.1).

Subregionalna raven

Na subregionalni ravni bodo zgrajeni podcentri za ravnanje z odpadki v občinah Slovenske Konjice, Gornji grad in Velenje (glej karti 2.2 in 2.4).

4.1.4 Zasnova energetske infrastrukture

4.1.4.1 Elektroenergetsko omrežje

Regionalna raven

- Problematiko elektroenergetskega omrežja na območju Savinjske regije obravnavamo z dveh zornih kotov: z vidika sistema za prenos električne energije preko regije in
- z vidika sistema za oskrbo regije z električno energijo.

Slovensko prenosno omrežje sestavljajo trije napetostni nivoji 400 kV, 220 kV in 110 kV, ki jih povezujejo daljnovodi v skupni dolžini približno 2600 km. Omrežje ima v območju Savinjske regije zaradi njene osrednje lege večnamensko vlogo. Poleg zagotavljanja kakovostne in zanesljive oskrbe odjemalcev z električno energijo v regiji sami ima tudi povezovalno funkcijo vzhodnega dela elektroenergetskega sistema Slovenije, kjer se nahajajo zmogljivi proizvodni viri (HE na Dravi, termoenergetski kompleks Šoštanj) z zahodnim energetske pasivnim delom. Geografska lega Slovenije pa je zanimiva tudi za tranzit električne energije iz vzhodnoevropskih držav, in še zlasti bližnjega jugovzhoda, kjer se nahajajo bogati viri energije, v zahodno Evropo. Pričakujemo lahko, da bo v koridorju prenosnega omrežja preko Savinjske regije tekla intenzivna izmenjava električne energije med vzhodom (interkonekcija CENTREL) in zahodno Evropo (UCTE). Da bo to omogočeno, bo potrebno okrepiti obstoječe in zgraditi nove elektroenergetske prenosne zmogljivosti.

Na območju Savinjske regije se nahajajo naslednji obstoječi elektroenergetski objekti:

Območje občine Celje

RTP Lava
RTP Selce

DV 1x400 kV Mihovce – Podlog
DV 1x220 kV Cirkovce – Podlog
DV 2x110 kV Podlog – Lipa (Štore)
DV 2x110 kV Selce – Laško
DV 2x110 kV Sl. Konjice – Selce
DV 1x110 kV Podlog – Lava
DV 1x110 kV Lava (Celje) – Šentjur
Kablovod 1x110 kV Lava – Celje (center)
DV 1x110 kV Selce – Lipa

Območje občine Laško

RTP Laško
DV 2x110 kV Selce – Laško
DV 1x110 kV Podlog - Laško
DV 1x110 kV Laško - Brestanica
DV 1x110 kV Laško – Hrastnik

Območje občine Štore

RTP Lipa
RTP Železarne Štore
DV 1x110 kV Lipa - Štore
DV 1x110 kV Selce – Lipa

Območje občine Vojnik

DV 1x400 kV Mihovce – Podlog
DV 1x220 kV Cirkovce – Podlog
DV 2x110 kV Sl. Konjice – Selce

Območje občine Slovenske Konjice

RTP Sl. Konjice
DV 1x400 kV Mihovce – Podlog
DV 1x220 kV Cirkovce – Podlog
DV 2x110 kV Sl. Konjice – Selce
DV 2x110 kV Sl. Bistrica – Sl. Konjice

Območje občine Zreče

DV 2x110 kV Sl. Konjice – Selce

Območje občine Kozje

DV 1x400 kV Krško – Mihovce

Območje občine Podčetrtek

DV 1x400 kV Krško – Mihovce

Območje občine Šentjur pri Celju

RTP Šentjur

DV 1x220 kV Cirkovce – Podlog

DV 1x110 kV Lava (Celje) – Šentjur

DV 1x110 kV Šentjur – Rog. Slatina

Območje občine Šmarje pri Jelšah

DV 1x110 kV Šentjur – Rog. Slatina

Območje občine Rogaška Slatina

RTP Rogaška Slatina

DV 1x400 kV Krško – Mihovce

DV 1x110 kV Šentjur – Rog. Slatina

DV 1x110 kV Cirkovce – Rog. Slatina

Območje občine Braslovče

DV 2x110 kV Podlog – Letuš – Mozirje

Območje občine Polzela

DV 1x400 kV Šoštanj – Podlog

DV 1x400 kV Beričevo – Podlog

DV 1x220 kV Podlog - Beričevo

DV 1x220 kV Podlog – Avstrija (Obersielach)

DV 1x220 kV Šoštanj – Podlog

DV 2x110 kV Podlog – Letuš – Mozirje

Območje občine Vransko

DV 1x400 kV Beričevo – Podlog

DV 1x220 kV Podlog - Beričevo

Območje občine Žalec

RTP Podlog

DV 1x400 kV Šoštanj – Podlog

DV 1x400 kV Beričevo – Podlog

DV 1x400 kV Mihovce – Podlog

DV 1x220 kV Podlog - Beričevo

DV 1x220 kV Podlog – Avstrija (Obersielach)

DV 1x220 kV Cirkovce – Podlog

DV 2x110 kV Podlog – Lipa (Štore)

DV 1x110 kV Šoštanj I – Podlog I

DV 1x110 kV Šoštanj II – Podlog II

DV 1x110 kV Podlog - Laško

DV 1x110 kV Podlog – Lava

Območje občine Mozirje

RTP Mozirje

DV 2x110 kV Mozirje – Nazarje

DV 1x110 kV Šoštanj – Mozirje

Območje občine Nazarje

RTP Nazarje

DV 2x110 kV Mozirje - Nazarje

Območje občine Šoštanj

TE Šoštanj

DV 1x400 kV Šoštanj – Podlog

DV 1x220 kV Šoštanj – Podlog

DV 2x110 kV Šoštanj – Velenje

DV 1x110 kV Šoštanj – Mozirje

DV 1x110 kV Šoštanj I – Podlog I

DV 1x110 kV Šoštanj II – Podlog II

Območje občine Šmartno

DV 1x400 kV Šoštanj – Podlog

DV 1x220 kV Šoštanj – Podlog

DV 1x110 kV Šoštanj – Mozirje

Območje občine Velenje

RTP Velenje

DV 1x220 kV Podlog – Avstrija (Obersielach)

DV 2x110 kV Šoštanj – Velenje

DV 1x110 kV Šoštanj I – Podlog I

DV 1x110 kV Šoštanj II – Podlog II

DV 1x110 kV Dravograd – Velenje

Subregionalna raven

Po podatkih Elektra Celje se bo poraba električne energije v Savinjski regiji v naslednjem tridesetletnem obdobju podvojila, kar pomeni 2.3 % povprečno letno rast. Da bi porabnikom zagotovili kakovostno in zanesljivo oskrbo z električno energijo, bo potrebno pravočasno in v zadostnem obsegu dograjevati elektroenergetsko distribucijsko omrežje. Osnovo te oskrbe bo tudi v bodoče predstavljalo 110 kV oziroma 20 in 10 kV distribucijsko omrežje s pripadajočimi RTP in RP postajami.

Velik problem v oskrbi odjemalcev električne energije v Savinjski regiji so dokaj neenakomerne napetostne razmere. V tem pogledu izstopajo zlasti območja Spodnje Savinjske (npr. Laško, Žalec), pa tudi na nekaterih drugih območjih (npr. Vojnik). Tudi dvostransko napajanje, ki zagotavlja večjo zanesljivost oskrbe, še ni povsod izvedeno. Glede na pričakovano rast porabe in za zagotovitev večje zanesljivosti oskrbe odjemalcev z električno energijo bo zato ena od prioriteten bodočih nalog na področju razvoja elektroenergetskega distribucijskega omrežja ustrezna ojačitev sredjenapetostnega napajalnega omrežja s prehodom z 10 kV na 20

kV nivo in pa izgradnja dvostranskega napajanja v vseh območjih, kjer to še ni izvedeno.

4.1.4.2 Plinovodno omrežje in lokalna energetika

Regionalna raven

Zemeljski plin je z ekološkega stališča nesporno najkvalitetnejše fosilno gorivo, njegova uporaba je vsestranska, enostavna in energetsko učinkovita. Slovenija zemeljski plin uvaža iz Rusije in Alžirije, porabniki pa se z njim oskrbujejo preko magistralnega visokotlačnega in distribucijskega nizkotlačnega plinovodnega omrežja, ki sedaj povezuje že vsa večja industrijska in mestna središča države.

Velik del infrastrukture plinskega gospodarstva Slovenije se nahaja tudi v Savinjski regiji. Preko nje poteka magistralni plinovod, ki povezuje severovzhodni del Slovenije, kjer se slovenski plinovodni sistem priključuje na mednarodno plinovodno omrežje ruskega plina, z zapadnim delom, ki se pri Novi Gorici priključuje na mednarodni plinovodni sistem alžirskega plina. Omeniti je potrebno tudi zamisli za izgradnjo transevropskega energetskega omrežja, ki naj bi tranzitiral velike količine zemeljskega plina in Rusije v zahodno Evropo. Ta naj bi potekal čez Slovenijo (Avstrija, Slovenija in Italija). Koridor tega omrežja poteka tudi preko Savinjske regije. Zato je treba v bodoče pričakovati velike pritiske za njegovo umestitev v prostor.

Plin bo v bodoče najpomembnejše gorivo v oskrbi Savinjske regije z energijo, saj naj bi se skladno z energetsko politiko države plinificirala vsa večja naselja, pa tudi podeželje. Porabniki naj bi pri ogrevanju prostorov opuščali rabo trdnih in tekočih goriv in postopoma prešli na rabo ekološko primernejših plinastih goriv. V bližini vodov zemeljskega plina naj bi se razvila lokalna omrežja na zemeljski plin, v ostalih območjih pa lokalna omrežja na TNP.

V zgodnjih devetdesetih letih so se porajale tudi ideje o regijskem konceptu oskrbe s plinom, ki pa zaradi pomanjkanja investicijskih sredstev še ni doživel realizacije.

Zemeljski plin je zaradi ekološke ustreznosti zanimiv tudi kot pogonsko gorivo v elektroenergetskih transformacijah. V tem smislu se razmišlja, da bi se na lokaciji TE Šoštanj zgradila 100 MW elektrarna na zemeljski plin. V kolikor bi prišlo do realizacije tega projekta, bi bilo potrebno zgraditi še priključek objekta na magistralno plinovodno omrežje.

Na območju Savinjske regije potekajo naslednji obstoječi plinovodi:

- Magistralni plinovod z oznako M2 Rogatec – Vodice),
- Magistralni plinovod M1 z oznako (Ceršak – Rogatec),
- Magistralni plinovod M1A z oznako (MMRP Rogatec – državna meja),
- Magistralni plinovod M4 z oznako (Rogaška Slatina – Novo mesto),
- Magistralni plinovod z oznako R14 (M1 – MRP Impol),
- Regionalni plinovod z oznako R23B (C10001 do MRP Laško),
- Regionalni plinovod z oznako R21C (M2 – MRP Šentjur),
- Regionalni plinovod z oznako R25C (M2 – MRP Prebold).

Subregionalna raven

Na medregionalnem nivoju je pomembno omeniti oskrbo območja mesta Celja z zemeljskim plinom. Leta 2001 je bila sprejeta energetska zasnova, ki opredeljuje področja oskrbe z zemeljskim plinom in področje daljinskega ogrevanja. Na tej osnovi je sprejet Program oskrbe mesta Celja z zemeljskim plinom za obdobje 2001 – 2004. V njem je

opredeljena tudi nadaljna izgradnja mestnega plinovodnega omrežja.

Pri nadaljni plinifikaciji Savinjske regije oziroma subregij je potrebno izhajati iz naslednjih usmeritev:

- povečala naj bi se uporaba plina, kjer je plinovodno omrežje že zgrajeno,
- kjer je interes in gostota odjemalcev dovolj velika, naj se bo nadaljevala izgradnja lokalnih plinovodnih omrežij.

Pri oskrbi Savinjske regije z energijo naj opozorimo še na določila, ki jih opredeljuje Energetski zakon Republike Slovenije. Vsaka občina oziroma lokalna skupnost mora imeti po tem Zakonu izdelan koncept oskrbe z energijo. Pri izdelavi koncepta je treba upoštevati naslednja načela:

- naselja naj se energetsko urejajo po principu mešane oskrbe (elektrika, plin, obnovljivi viri, tekoča goriva),
- povečati je treba toplotno zaščito obstoječih in novih stavb,
- pospeševati je treba rabo obnovljivih virov energije (energije sonca, plitve geotermalne energije v povezavi s toplotnimi črpalkami, energije okolja, vetra, vode, biomase - v centralnem sistemu s soproizvodnjo ali lokalno v vsaki stavbi),
- izrabiti je treba priložnost priključitve na plinovodni sistem, kjer je to mogoče, uporabljati TNP za skupne stavbe in le izjemoma za posamezne objekte,
- daljinske sisteme ogrevanja graditi le, če je gostota porabe dovolj velika (vsaj 10 MW/km²),
- oskrbo z električno energijo v naseljih graditi praviloma v podzemskih kabljih in le pri zelo redki naseljenosti z nadzemnimi vodi,
- cilj urejanja vsakega naselja naj bi bil, da ne glede na rast, potrebna energija za celotno

- naselje pada ali kvečjemu ostane enaka. Kljub rasti števila prebivalcev in drugih aktivnosti, se s tem emisije v okolje ne bi povečevale,
- okolju prijazno naselje mora biti tudi energetske varčno.

V Savinjski regiji je na področju blagovnih rezerv smiselno upoštevati še možno razširitev skladišč utekočinjenega naftnega plina in naftnih derivatov na že obstoječih lokacijah Istrabenz – PE Celjski plin in Petrol Celje.

Na subregionalni ravni je potrebno omeniti tudi izdelane študije (**Energetska zasnova občine Ljubno**) in (**Energetska zasnova občine Laško**) v katerih je podrobno analizirana celotna energetika teh občin ter študijo (**energetski koncept občine Mozirje**)¹⁶ katere predmet je bil izdelava energetskih konceptov petih sedanjih občin: Mozirje, Nazarje, Gornji Grad, Ljubno in Luče, osnovni namen študije pa je bil kako definirati strategijo razvoja uporabe toplotne energije na območju petih občin. S tem v zvezi naj bi študija opredelila stanje porabe koriščene in končne energije sistemov za proizvodnjo toplote za ogrevanje, pripravo sanitarne tople vode in tehnologijo. Na podlagi ocene stanja ter prognoze razvoja porabe toplote, naj bi študija določila usmeritve tako glede energentov kakor tudi glede izgradnje termoenergetskih sistemov in opredelitev ekoloških posledic uporabe toplote.

---

¹⁶ IBE d.d., (1995), **Energetski koncept občine Mozirje**, naročnik Izvršni svet občine Mozirje, Ministrstvo za gospodarske dejavnosti, Ljubljana. ApE – Agencija za prestrukturiranje energetike, d.o.o., (2002), **Energetska zasnova občine Ljubno**, naročnik Občina Ljubno, Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija za učinkovito rabo energije, Ljubljana.

4.1.5 Zasnova telekomunikacijske infrastrukture

V regiji je treba vzpostaviti notranje lokalne/subregionalne optične kabelske povezave, ki bodo tvorile hrbtenico za vzpostavitev in omogočanje razvoja novih aplikacij in storitev, ki bodo vplivale tudi na način organizacije dela in na njegovo prostorsko prerazporeditev. Za zagotavljanje sistema sodobnih komunikacij je treba z zmogljivimi prenosnimi (optični kabli) povezavami povezati med sabo vse večje centre znotraj posamezne subregije ter zagotoviti nadaljnjo povezanost tako v vertikalnem smislu (država – regija - občine) kot tudi horizontalnem (subregije).

Občine, subregije in regije morajo spodbujati razvoj in uvajanje sodobne telekomunikacijske infrastrukture. Na lokalni ravni to pomeni uporabo sedanjega fiksnega telefonskega omrežja, kabelskega TV omrežja in mobilnega omrežja. Pri maksimalni izrabi infrastrukture in vzpostavitvi e-uprave in e-podjetij bodo telekomunikacije predstavljale eno izmed gonilnih sil nove funkcionalne organizacije dela po prostoru. Njihov nadaljnji razvoj bo imel še posebej velike vplive na območjih z značilno razpršeno poselitvijo, kjer bo možnost dela na domu ustvarjala pogoje za zmanjševanje depopulacijskih teženj.

4.1.6 Zasnova krajine

Savinjska statistična regija je prostorsko in krajinsko pestra, razlikuje pa se tudi po razvojnih značilnostih in pobudah. Skladno s tem se bosta razlikovala tudi razvoj dejavnosti, ki so vezane na naravne vire in na krajino, in njihov prostorski izraz. Najpomembnejše spremembe v krajini Savinjske statistične regije bodo nastale z zlivanjem urbanih središč v aglomeracije ter s suburbanizacijo / subagrarizacijo kmetijske krajine, obenem z manj obsežnim zaraščanjem kmetijskih površin z gozdom. Ti razvojni procesi in spremembe v načinu življenja bodo povzročili ustvarjanje novih razmerij in vzorcev v krajini. Te lahko posplošimo v nekaj osnovnih krajinsko-razvojnih tipov, ki so podlaga zasnove prostorskega razvoja. Našteti razvojno-krajinski tipi seveda niso homogeni. Znotraj njih se pojavljajo manjše enote drugih tipov in območja »posebnih«, večinoma izključnih rab, kot je pridobivanje mineralnih surovin, vojaške dejavnosti itd. ter infrastruktura in poselitve, ki jih podrobneje obravnavajo ustrezna poglavja.

(1) Naravna krajina so večja območja pretežno gozdne krajine, kjer je vpliv človekovih dejavnosti majhen, in visokogorje nad gozdno mejo. Ta območja so zaradi slabše dostopnosti, težkih pogojev za človekove dejavnosti in zakonskega varovanja naravne in kulturne dediščine ohranila svojo prvobitnost. Z naravo se prepletajo tradicionalni, z naravnimi danostmi izrazito pogojeni vzorci kulturne krajine. V Savinjski regiji so to poleg že zavarovanih območij državnega pomena (Kozjanski regijski park ter krajinska parka Logarska dolina in Boč – Donačka gora) predvsem območje Savinjskih Alp in druga manjša območja. Varovanje naravnih kakovosti: geomorfologije, voda, rastlinskih in živalskih vrst, habitatov, naravnih procesov v teh območjih ostaja prioriteta in pridobiva na pomenu. Vseeno pa se morajo varstvene zahteve usklajevati z

bivalnimi in razvojnimi potrebami prebivalcev, zlasti na območjih, kjer je ohranjanje poseljenosti pomembno za ohranjanje kulturne krajine. Pričakovati je povečan pritisk pristočasnih dejavnosti (izletništvo, planinstvo, kolesarjenje, veslanje, izobraževalni turizem) in nastanek konfliktov. Varstvo naravnih kakovosti je v tem primeru treba zagotavljati zlasti z ureditvijo primerne infrastrukture in z usmerjanjem v manj ranljiva območja.

(2) Med naravne krajine lahko štejemo tudi ohranjene dele vodne in obvodne krajine. Vodne krajine so pomembne tako zaradi obsega, še bolj pa zaradi svojega vpliva in povezovalne vloge v Savinjski regiji. Velika dinamika vodotokov Savinje, Dravinje, Hudinje, Sotle in množice pritokov namreč izrazito vpliva na dejavnosti in krajino. Raba robov rečnih teras je zelo pestra (poselitve, kmetijska raba, jezera) in ustvarja slikovite krajinske vzorce. Območja manj intenzivne rabe in različne površine s številnimi prodišči in naravno obraslo strugo so krajinsko in ekološko izjemni ter pestri prostori. Pomemben krajinski element so tudi številna umetna in naravna jezera ter njihove obale, ki pomenijo pomemben potencial tako za razvoj naravnih biotopov, kakor za rekreacijsko rabo. Nekatera od njih pa so v stanju, ki zahteva v prvi fazi zlasti sanacijo. Urejanje poplavne problematike po sodobnih vodnogospodarskih pristopih bo v prihodnje pomembno spremenilo krajino v širšem pasu ob rekah zlasti v smeri vračanja značaja obrečnih krajin, kjer to ne bo ogrožalo sedanjih rab. Pomembna sestavina strategije varstva pred poplavami in drugimi naravnimi procesi je zlasti usmerjanje nove poselitve in dejavnosti zunaj ogroženih območij.

(3) Kmetijska krajina se bo zmanjšala v obsegu in se bo razvijala na dva, bistveno različna načina. Tradicionalna kmetijska krajina se bo ohranila v manjšem v obsegu, pa tudi nižji intenzivnosti

obdelave zlasti tam, kjer kmetijstvo zaradi tradicije in pomanjkanja delovnih mest ostaja osnovna dejavnost. To so zlasti višje ležeča in manj dostopna območja z vitalnimi tradicionalnimi kmetijami na celkih v gorskih predelih zgornje Savinjske doline. Obseg in vitalnost teh območij bosta odvisna od učinkovitosti aktiviranja komplementarnih dejavnosti (zlasti turizma in gozdarstva) in kmetijskih subvencij.

(4) Intenzivno kmetijstvo se bo razvijalo na območjih, kjer bo zaradi dobrih pridelovalnih potencialov, bližine trga in specifičnih proizvodov lahko konkurenčno na trgu. Predvidoma bodo to v primerjavi z današnjimi večje in bolj zaokrožene enote na manjši skupni površini, zlasti v nižinskih predelih v bližini urbanih in turističnih središč: v ravninskih predelih Spodnje Savinjske doline, okolice Velenja in Celja, Dravinjske doline in Imenskega polja. Tem območjem bo skupno združevanje kmetijskih posestev, intenzifikacija kmetijske proizvodnje, nove tehnologije pridelave, prilagojene strožim okoljskim standardom in usmerjene v zmanjševanje uporabe kemičnih sredstev ter usmeritev v tržno zanimive pridelke: poleg hmeljarstva, ki je tradicionalni proizvod v Spodnji Savinjski dolini, še sadje, zelenjava, zelišča in okrasne rastline. Nove tehnologije pridelave bodo vplivale tudi na nastanek drugačnih krajinskih vzorcev in nove kmetijske krajine.

(5) Suburbana krajina je zaradi značilnosti in dinamike urbanizacijskih procesov težko prostorsko določljiva. Zaradi relativnega zmanjševanja pomena fizične razdalje se bo v prihodnje urbani način življenja še naprej selil na podeželje in vplival na spreminjanje kmetijske krajine v suburbano / subagrarno krajino. Nastajala bo izrazito mozaična krajina s stanovanjsko poselitvijo nizke gostote (enodružinske hiše), počitniškimi hišami, ekstenzivno obdelano kmetijsko krajino

sadovnjakov, vinogradov, travnikov in manjših njiv z vmesnimi območji intenzivnejših in večjih kmetijskih enot ter gozdni otoki. Ob dopuščanju spontanega razvoja se bo urbanizacija podeželja iz osrednjega dela regije in pasu ob avtocesti širila zlasti ob obstoječi in izboljšani ali novozgrajeni prometni infrastrukturi. Takšen vzorec bo prevladoval v velikem delu Savinjske regije, povsod, kjer bo dostopnost sorazmerno dobra in ne bo večjih geomorfoloških in drugih naravnih omejitev. Ob ustreznem načrtovanju in varovanju narave in kulturnih kakovosti ter naravnih virov bo usmerjanje poselitve v obstoječa naselja oziroma njihovo bližnjo okolico in varovanje nezazidanih (predvsem kmetijskih) zemljišč omogočalo visoko kakovost bivanja ob ohranjanju odprtega prostora.

(6) Urbana krajina: način življenja in spremembe v gospodarskem razvoju bodo povzročili širitev urbanih naselij in njihovo medsebojno zlivanje v aglomeracije (Celje-Žalec, Laško, Vojnik, Šentjur ter Velenje-Šoštanj). Za ohranjanje kakovosti bivanja v mestih je treba ohraniti sedanji obseg in sorazmerno kakovostno stanje odprtega prostora in zlasti večjih naravnih krajinskih enot v neposrednem zaledju mest. Naravna krajina v mestih in neposrednem zaledju je izjemnega pomena za ohranjanje bivalne kakovosti v mestih tako z vidika ekoloških funkcij (klimatska, hidrološka, biotopska), kakor z vidika zagotavljanja prostora za oddih in rekreacijo ter oskrbe mestnega prebivalstva s svežimi pridelki.

Zasnova krajine Savinjske statistične regije določa območja, znotraj katerih se usklajujejo naravne značilnosti prostora z različnimi dejavnostmi in so osnova za oblikovanje usmeritev v nadaljevanju.

Zasnovo krajine Savinjske statistične regije sestavljajo Zasnova razvoja dejavnosti v krajini, Zasnova ohranjanja naravnih in kulturnih kakovosti ter Zasnova območij z omejitvami za razvoj.

4.1.6.1 Zasnova razvoja dejavnosti v krajini

Zasnova razvoja dejavnosti v krajini prikazuje razvoj dejavnosti, ki za svoje delovanje izkoriščajo naravne vire. To so kmetijstvo, gozdarstvo, pridobivanje mineralnih surovin, urejanje voda ter turizem in rekreacija (glej karto 4).

Te dejavnosti je treba v prostor umeščati tako, da se pri tem ne zmanjšuje možnosti za izkoriščanje ali rabo neobnovljivih naravnih virov v prihodnosti, ter tako, da je možnosti za nastanek onesnaženj naravnih virov, ki bi lahko potencialno zmanjšala njihovo kvaliteto in uporabnost, čim manjša.

Raba naravnih virov mora biti gospodarna in preudarna, da se ohranjajo potenciali, obnovljivost in kvaliteta ter prostorsko racionalna, da se zagotovi njihov dolgoročni obstoj. Prostor je poleg vode najpomembnejši in hkrati omejen naravni vir. Raba prostora za posamezne dejavnosti se določa glede na kakovosti naravnih virov, ki jih posamezne dejavnosti pri tem potrebujejo.

Kmetijstvo

Zasnova razvoja določa štiri vrste kmetijskih območij: intenzivno kmetijstvo, kmetijstvo z omejitvami, kmetijstvo usmerjeno v ohranjanje kulturne krajine ter druga kmetijska območja.

I) Območja intenzivnega kmetijstva so opredeljena na območjih z visokim pridelovalnim potencialom, kjer ne veljajo posebne omejitve zaradi varstva voda ali naravnih in kulturnih kakovosti ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Intenzivno kmetijstvo naj se odvija na območjih z najboljšimi talnimi lastnostmi, kjer je možna najširša kmetijska raba tal in na tleh z dobrimi talnimi lastnostmi, predvsem na razgibanem reliefu, kjer so najprimernejše lege za trajne nasade. Tudi na območjih intenzivnega kmetijstva je zaradi zagotavljanja trajnostnega razvoja in zaradi vse večjega povpraševanja smiseln prehod na ekološko pridelavo.

II) Območja kmetijstva z omejitvami so opredeljena na območjih z visokim pridelovalnim potencialom, kjer veljajo omejitve zaradi varovanja voda, naravnih in kulturnih kakovosti ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, kjer je treba kmetijstvo prilagoditi varstvenim zahtevam.

III) Območja kmetijstva usmerjenega v ohranjanje kulturne krajine so kmetijska zemljišča s slabšim pridelovalnim potencialom, na območjih, kjer je strateški cilj ohranjanje kulturne krajine. Zemljišča imajo slabši pridelovalni potencial, predvsem zaradi velikih nadmorskih višin, strmin ter zemljiške razdrobljenosti in se nahajajo na območjih ohranjenih in kakovostnih kulturnih krajin; znotraj krajskih parkov, območij pomembnejše kulturne dediščine in izjemnih krajin. Kmetijstvo se ohranja kot ekstenzivna in dopolnilna dejavnost, ohranjajo se tradicionalni načini kmetovanja in parcelna struktura. Uvajanje novih kultur in urejanje večjih monokulturnih nasadov ni primerno. Spodbuja se povezovanje z gozdarstvom in dopolnjevanje s turističnimi ali obrtnimi dejavnostmi. Izvajajo se ukrepi za preprečevanje zaraščanja kmetijskih površin z gozdom.

IV) Druga kmetijska območja so kmetijska zemljišča s slabšim pridelovalnim potencialom, predvsem zaradi velikih nadmorskih višin in strmin. To so potencialno primerna območja za uvajanje ekološkega kmetijstva ter dopolnilnih dejavnosti (kmečki turizem, domače obrti). Zlasti na območjih s težjimi pridelovalnimi pogoji (izrazita reliefna členjenost, neugodne klimatske in pedološke razmere, oddaljenost in težja dostopnost) se kmetijstvo ohranja kot ekstenzivna in dopolnilna dejavnost, spodbuja se povezovanje z gozdarstvom in dopolnjevanje s turističnimi ali obrtnimi dejavnostmi.

Gozdarstvo

V Savinjski regiji sta v zasnovi dejavnosti opredeljeni območji s poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo in druga območja lesnoproizvodnih gozdov.

I) Na območjih gozdov s poudarjeno lesno pridelovalno funkcijo je glavni cilj gospodarjenja ohranjanje obstoječih gozdnih površin, predvsem ohranjanje celovitosti strnjenih gozdnih kompleksov. Z ustreznim gospodarjenjem je treba omogočiti tudi splošno-koristne funkcije, to so socialne in ekološke funkcije. Zaradi velike gozdnatosti se povečevanja gozdnih površin ne spodbuja, povečati pa je treba delež sonaravne lesne proizvodnje in sicer povsod tam, kjer je to možno glede na naravne danosti oziroma ni v nasprotju z varstvom drugih virov.

Pri posegih je treba varovati rastišča redkih rastlinskih vrst in bivališča redkih živalskih vrst. Prav tako je treba upoštevati strožje usmeritve za gospodarjenje v vodozbirnih območjih in z gospodarjenjem omogočiti ohranjanje hidrološke funkcije gozdov.

II) Na drugih območjih lesnoproizvodnih gozdov so poleg lesnoproizvodne poudarjene tudi druge funkcije: socialne, ekološke, obrambna. Proizvodne dejavnosti na drugih območjih lesnoproizvodnih gozdov se morajo podrejati nemotenemu zagotavljanju teh funkcij.

Pridobivanje mineralnih surovin

V zasnovi dejavnosti so opredeljena območja izkoriščanja energetskih mineralnih surovin in mineralnih surovin državnega in regionalnega pomena ter območja sanacije.

I) Območja izkoriščanja mineralnih surovin z regionalnim pomenom so tisti pridobivalni prostori, za katere je podeljena koncesija za koriščenje ter zagotavljajo količine mineralnih surovin, ki zadoščajo potrebam več občin ali subregij, ali so

pomembni zaradi specifične mineralne surovine, dolgoročnih zalog in lege v prostoru (bližina uporabnikov, obstoječe transportne poti). Širitev območij izkoriščanja mineralnih surovin ali odpiranje novih kopov je možno le, če gre za povečanje potreb, ki jih ni mogoče zadovoljiti z obstoječimi kopi, ter mora biti skladno s predhodno opravljenimi presojami vplivov na okolje.

II) V območja sanacije so zajeti tisti kopi, kjer je zaradi prenehanja pridobivanja mineralne surovine, zaradi velikih vplivov na okolje ali nelegalnega pridobivanja potrebna sanacija. Zaradi velike razpršenosti pridobivanja nekovinskih mineralnih surovin in velikega števila nelegalnih površinskih kopov so vplivi na sestavine okolja in razvrednotenje krajinske slike razpršeni po vsej regiji. V območjih sanacije so zato prikazani najpomembnejši objekti. Sanacije in renaturacije morajo biti v skladu z namensko rabo območja in čimbolj usklajene z rabo v okoliškem prostoru.

Vode in upravljanje z vodami

Upravljanje z vodami obsega skrb za ohranjanje in uravnavanje vodnih količin, varstvo pred škodljivim delovanjem voda, vzdrževanje vodnih in priobalnih zemljišč, skrb za hidromorfološko stanje vodnega režima. Vode se izkoriščajo za oskrbne, gospodarske in turistično-rekreacijske namene, pri čemer se mora zagotavljati njihovo varstvo v smislu trajne ohranitve kvalitete in obnovljivosti naravnega vira ter ekološkega, krajinskega in doživljajskega pomena voda v krajini vključno s kvalitativnim vplivom človeka (mlinščice, pomoli, ipd.).

Ukrepi za zmanjšanje poplavne ogroženosti, zmanjšanje erozijskih potencialov, zadrževanje visokih voda, ohranjanje naravnih značilnosti vodotokov, gospodarsko rabo vodne energije in način urejanja voda ter ureditve strug so

podrobneje predstavljene po subregijah v poglavjih od 4.2.1 do 4.2.5. V zasnovi razvoja dejavnosti so na kartah predstavljeni načrtovani zadrževalniki za visoke vode.

Turizem in rekreacija v naravnem okolju

V zasnovi dejavnosti so opredeljena pomembnejša območja za razvoj turizma ter obstoječi zdraviliški centri, smučarski centri in drugi turistični kraji.

I) Območja za razvoj turizma in rekreacije so območja značilna zaradi naravnih in kulturnih kakovosti prostora, predvsem privlačne in raznolike krajine, in območja, ki omogočajo nekatere specifične sezonske oblike turizma (npr. smučišča, kopališča) z ustrezno turistično-rekreacijsko infrastrukturo.

Pomembnejša območja turizma vključujejo krajino, ki je privlačna zaradi visoke naravne in kulturne kakovosti. Za razvoj turizma in povezanih dejavnosti (gornišтво, pohodništvo, kolesarstvo, vodni športi) sta najpomembnejša visokogorje in podeželje. Na območjih, ki so poleg tega tudi zavarovana zaradi ohranjanja narave, je treba razvoj turizma prilagoditi varstvenim zahtevam. To zlasti pomeni, da se vse bolj uveljavlja "mehka" in celovita turistična ponudba. Posebna pozornost mora biti namenjena ustrezni razporeditvi v prostoru, z upoštevanjem omejitev na varstvenih območjih, ali na območjih, ki so zdaj preobremenjena.

Na podeželju in v vaških naseljih se pospešuje povezovanje kmetovanja s turistično ponudbo, usmerjanje kmetij v pridelavo hrane za znane ponudnike (zdravilišča, eko-centre), ureditev prenočišč in razvoj dopolnilnih dejavnosti, povezanih s turizmom. Raznoliko ponudbo se zaokroža v okviru turističnih in vinskih cest, kolesarskih in peš poti.

Objekti kulturne dediščine se vključijo kot pomembna obogatitev turistične ponudbe. »Romarski« turizem je pomembna dopolnitev stacionarnega turizma.

II) Obstoječa turistična središča

Glavni nosilci turizma v regiji so **zdravilišča**. Zdraviliški turizem je ena od glavnih razvojnih možnosti za regijo in je pomemben dejavnik prepoznavnosti regije v Sloveniji pa tudi širše. Zdraviliški turizem v regiji se bo še naprej razvijal v okviru obstoječih središč. Njihovo število je za regijo ustrezno, zato se ne predvideva nastanek novih. Potencialno širitev kapacitet je možno zagotoviti s preurejanjem in širitvijo v obstoječih območjih, zato je treba v zdraviliških krajih in okolici zagotoviti dodatna zemljišča za pozidavo in rekreacijske površine ter ustrezno komunalno in infrastrukturno opremljenost. Spodbuja se specializacijo in zagotavljanje novih storitev in komplementarne ponudbe med zdravilišči.

Smučarska središča: Na območju Savinjske regije je razvoj smučarskega turizma omejen zaradi premajhnih nadmorskih višin, strmin in dolžine pobočij. Zato ni dobrih možnosti za razvoj smučarskega središča, ki bi bilo lahko konkurenčno velikim zimskim središčem. Smučarska središča zato zlasti omogočajo lokalni zimski turizem in skupaj s poletnimi športnorekreacijskimi dejavnostmi omogočajo zaokroženo ponudbo aktivnih počitnic skozi vse leto ali popestritev ponudbe večjih mest in zdraviliških krajev.

V mestih in naseljih se razvija zlasti izobraževalno-kulturni turizem: v ponudbo so vključeni objekti kulturne dediščine in historična jedra. Za razvoj izobraževalnih in kongresnih ter sejmskih prireditev so pomembni obstoječi sejmski in konferenčni prostori ter nastanitveni objekti.

4.1.6.2 Zasnova ohranjanja naravnih in kulturnih kakovosti

Zasnovo ohranjanja naravnih in kulturnih kakovosti sestavljajo strogo varovana območja naravnih kakovosti, druga območja ohranjanja naravnih kakovosti in območja ohranjanja kulturnih kakovosti (glej karto 5).

I) Strogo varovana območja naravnih kakovosti so območja, v katerih je razvoj drugih dejavnosti prepovedan oziroma dovoljen pod posebnimi pogoji. Taka območja so varovalni gozdovi, gozdni rezervati, gozdovi s posebnim namenom ter naravne vrednote.

Varovalni gozdovi so gozdovi, v katerih je gospodarjenje zaradi ekstremnih ekoloških razmer omejeno na izvajanje ukrepov za krepitev njihove varovalne vloge.

Gozdni rezervati so območja gozdov s posebnim namenom, v katerih posek ni možen. V njih je razvoj gozdov iz raziskovalnih in poučnih namenov prepuščen naravnim dejavnikom.

V to skupino prištevamo tudi **gozdove s posebnim namenom z načrtovanim posekom in predloge**. Po pomenu izstopajo gozdovi v okolici večjih mest ter zdraviliških kompleksov.

Naravna vrednota je poleg redkega, dragocenega ali znamenitega naravnega pojava tudi drug vredni pojav, sestavina oziroma del žive ali nežive narave, naravno območje ali del naravnega območja, ekosistem, krajina ali oblikovana narava. Zlasti so to geološki pojavi, minerali, fosili ter njihova nahajališča, površinski in podzemni kraški pojavi, podzemne jame, soteske in tesni ter drugi geomorfološki pojavi, ledeniki in oblike ledeniškega delovanja, izviri, slapovi, brzice, jezera, barja, potoki in reke z obrežji, morska obala, rastlinske in živalske vrste, njihovi izjemni osebki ter njihovi življenjski prostori, ekosistemi, krajina in oblikovana narava.

II) Območja ohranjanja naravnih kakovosti

združujejo širša zavarovana območja narave (regijski in krajinski parki), ekološko pomembna območja ter gozdove s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami na 1. stopnji in pričakovane naravne vrednote.

Kot **krajinski park** se zavaruje območje s poudarjenim kakovostnim in dolgotrajnim prepletom človeka z naravo, ki ima veliko ekološko, biotsko ali krajinsko vrednost.

Regijski park je obsežno območje regijsko značilnih ekosistemov in krajine z večjimi deli prvobitne narave in območji naravnih vrednot, ki se prepletajo z deli narave, kjer je človekov vpliv večji, vendarle pa uravnotežen z naravo.

Ekološko pomembno območje je območje habitatnega tipa, dela habitatnega tipa ali večje ekosistemske enote, ki pomembno prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti.

Območja pričakovanih naravnih vrednot so deli zemeljskega površja oziroma deli geoloških plasti na površju ali v večjih globinah, na katerih je utemeljeno pričakovati najdbo novih naravnih vrednot.

III) Območja ohranjanja kulturnih kakovosti vključujejo območja pomembnejše kulturne dediščine, enote pomembnejše kulturne dediščine ter izjemne krajine.

Območja, za katera je značilna velika gostota kulturne dediščine in številne medsebojne, pogosto zgodovinske soodvisne povezave, so pomembni deli narodove identitete, ki se izraža v prostorskih obeležjih in njihovih povezavah ter tvori prepoznavno kulturno krajino, gre za skladno in harmonično kulturno krajino visoke doživljajske vrednosti, poleg zgodovinsko pogojenega razvoja, je za njen pomen pomembna tradicionalna, pretežno kmetijska raba prostora. Ohranjen način gospodarjenja je blizu sodobnim konceptom

urejanja prostora, ki poudarjajo sonaravno gospodarjenje, varstvo virov s ciljem zagotavljanja trajne vitalnosti prostora v vseh njegovih pomenih.

To so sorazmerno velike prostorske enote, ki vsebujejo eno ali več ožjih območij z medsebojno prostorsko in vsebinsko povezano kulturno dediščino, in vmesno območje s posameznimi vrednimi kulturnimi prvini, ki ožjim območjem zagotavljajo prostorsko integriteto. Območja so kot celota dovolj prepoznavna in istovrstna, da jih je mogoče topografsko in kulturno definirati. Stavbna dediščina in kulturna krajina ter vse druge prostorske prvine morajo biti pretežno ohranjene oziroma nemoteče. Zaradi medsebojnih razmerij kulturnih prvin in velikosti imajo območja dodatno kulturno, družbeno in gospodarsko vrednost.

Izjemne krajine so območja z redkimi ali enkratnimi vzorci krajinske zgradbe in prostorsko poudarjene grajene sestavine z visoko pričevalno oziroma spomeniško vrednostjo, pogosto v kombinaciji z izjemnimi oblikami naravnih prvin.

4.1.6.3 Zasnova območij z omejitvami za razvoj

Območja z omejitvami za razvoj so poplavna območja, erozijska območja, plazovita območja, vodovarstvena območja, vodotoki, ki sodijo v 1. in 1.-2. kakovostni razred, in območja za obrambne dejavnosti (glej karto 6).

Poplavna območja so v zasnovi območij z omejitvami za razvoj (na kartah) opredeljena kot območja pogostih in redkih poplav. Pogoste poplave imajo 1-0.05% verjetnost nastopa (pojavljajo se od enkrat na leto do enkrat v dvajsetih letih), redke poplave imajo 1-5% verjetnost nastopa (enkrat v dvajsetih do enkrat v sto letih). Ob predvidenih posegih na poplavna območja je potrebno opraviti nadaljnje analize, po katerih se poplavna območja delijo, glede na stopnjo nevarnosti pred poplavami in posledično ogroženosti, na tri stopnje:

- območje velike nevarnosti z velikimi globinami poplavnih voda ali velikimi hitrostmi vodnega toka oziroma produkta hitrosti in globine, kjer je pozidava prepovedana in kjer je pri načrtovanju drugih posegov v prostor potrebno upoštevati predvsem vodnogospodarske kriterije; obstoječa pozidava se postopoma umika iz teh območij;
- območja srednje nevarnosti z globinami manjšimi od 1,0 m in hitrostmi manjšimi od 1 m/s, kjer je pozidava možna pod določenimi pogoji; pri načrtovanju drugih posegov v prostor je potrebno upoštevati predvsem vodnogospodarske kriterije obstoječa pozidava se postopoma umika iz teh območij, ali pa se izvajajo ukrepi za povečanje varnosti pred poplavami;
- območja male nevarnosti z globinami vode manjšimi od 1,0 in hitrostmi manjšimi od 1 m/s, kjer so zidava in posegi možni z upoštevanjem vodnogospodarskih pogojev.

Na poplavnih območjih so prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Pri načrtovanju posegov na poplavnih območjih je potrebno z analizami predhodno preveriti, da ti nimajo negativnega vpliva na vodni režim, torej da se z načrtovanim posegom ne poslabšujejo razmere na vplivnem območju.

Na poplavnih površinah je potrebno opredeliti območja, kjer je zaradi naravnega zadrževanja potrebno te površine ohraniti.

V erozijska območja v širšem pomenu so razvrščena:

- območja, kjer se pojavlja erozija (površinska, bočna in globinska),

- območja, kjer se erodirani material premešča,
  - območja, kjer se erodirani material odlaga.
- Večinoma so to hribovita in gorska območja ter območja na prehodu z velikih nagibov terena na položnejša območja (območja odlaganja).

V zasnovi (na kartah) so erozijska območja opredeljena na osnovi stopenj intenzivnosti erozijskih pojavov. Pojave razvrščamo v tri stopnje in sicer:

- **območje velike erozijske nevarnosti**, kje debelina možnega sproščanja presega vrednosti nekaj metrov in odlaganja sloja več kot 1 m; na teh območjih se ne posega v prostor (razen z zahtevnejšimi protierozijskimi ukrepi);
- **območja zmerne erozijske nevarnosti**, kjer so debeline slojev erodiranega in odloženega materiala med 0,3 in 1,0 m; na teh območja je možno posegati le pod posebnimi pogoji, gradnja stanovanjskih objektov pa ni možna; še vedno je potrebna izvedba (običajnih) protierozijskih ukrepov;
- **območja male erozijske nevarnosti**, kjer so debeline slojev manjše od 0,3 m; na teh območjih so posegi možni z upoštevanjem posebnih pogojev, ki jih za to poda ustrezna strokovna služba.

Erozijska območja se razprostirajo predvsem v gorskem in hribovitem svetu. Pri določanju območij je potrebno upoštevati dva kriterija in sicer redne, vsakoletne pojave (povprečja) in možne ekstremne pojave ob neurjih. Poleg tega se v regiji nahajajo posamezna manjša **erozijska območja strogega varovanja** in **erozijska žarišča**, kjer je prepovedano poseganje v prostor.

Glede na **stabilnost** ločimo:

- labilna območja, kjer je površje že v gibanju ali kjer je ob neznatnih spremembah pričakovati gibanje; na teh območjih je gradnja stanovanjskih objektov prepovedana, za

- gradnjo drugi pomembnejših infrastrukturnih objektov pa je potrebna sanacija površin;
- pogojno stabilna območja so območja, ki so ob normalnih pogojih stabilna, ob povečanem dotoku vode ali neustreznih posegih v prostor pa površina lahko preide v gibanje; na teh območjih so posegi možni pod posebnimi geotehničnimi in hidrotehničnimi pogoji, katerih cilj je povečanje stabilnosti območij;
- stabilna območja, kjer so posegi možni z upoštevanje normalnih tehničnih pogojev.

Na **vodovarstvenih območjih** se varstveni ukrepi zaostrejejo s približevanjem k zajetju. Ob načrtovanju različnih dejavnosti na vodovarstvenih območjih veljajo prepovedi in omejitve določene v zakonu o vodah in zakonu o varstvu okolja ter občinskih odlokih o varstvu virov pitne vode.

Vodotoki, ki sodijo v 1. in 1.-2. razred po kategorizaciji pomembnejših vodotokov po naravno-varstvenem pomenu, morajo biti izvzeti iz vsakršne gospodarske rabe.

Območja, ki so pomembna za obrambo se varujejo: kot območja izključne rabe, ki so primarno namenjena za potrebe obrambe; ter kot območja možne izključne rabe, ki se v miru uporabljajo za druge rabe, izjemoma pa za usposabljanje. Območja nadzorovane rabe pa so varovani pasovi območij izključne rabe iz varnostnih ali tehničnih zahtev.

Subregionalna raven

Subregija Celje z okolico spada med predalpske krajine. Večji prostorski enoti v subregiji sta Savinjska dolina ter predgorje vzhodno od Savinje (dolina Voglajne). Za to območje je značilna drobna členitev krajinskih struktur. Ravninski svet je preoblikovan z melioracijami ter členjen z različnimi vodnimi pojavi. Značilnost tega območja so tudi številni objekti kulturne dediščine, ki so

navadno locirani na izpostavljenih točkah. V ravnini prevladuje kmetijska dejavnost, gričevnato obrobje pa je, odvisno od lege, sadjarsko ali pa poraslo z gozdom.

I) Zasnova razvoja dejavnosti v krajini (karta 4.1)

Območja intenzivnega kmetijstva so opredeljena na ravninskem delu regije, na tleh z dobrimi pridelovalnimi pogoji, kjer ni omejitev zaradi varovanja voda, naravnih ali kulturnih kakovosti ali varstva pred naravnimi nesrečami. Večja strnjena območja so v okolici Trnovlja, Ljubečne in Lopate.

Območja kmetijstva z omejitvami so opredeljena vzhodno od Celja, med Levcem in Lavo, in zahodno od Celja na zemljiščih južno od Loznice.

Na območju visoke kulturne kakovosti s težjimi pridelovalnimi pogoji v okolici Vojnika, Dobrne in Vitanja se **kmetijstvo usmerja v ohranjanje kulturne krajine** in preprečevanje zaraščanja z gozdom.

Na gričevnatem obrobju s težjimi pridelovalnimi pogoji so **druga kmetijska območja**, kjer se kmetijska raba prepleta z gozdom, kmetijske površine so manjše in razdrobljene. Kmetijstvo se dopolnjuje z drugimi dejavnostmi, obrtjo in turizmom ali se ohranja kot dopolnilna dejavnost.

Velik delež godnih površin v subregiji zajemajo **gozdovi s poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo**. Gozdni kompleksi se prepletajo z manjšimi območji kmetijskih površin.

Druga območja lesnoproizvodnih gozdov vključujejo gozdove, kjer so bolj poudarjene socialne in ekološke funkcije in se nahajajo predvsem v bližini večjih mest in zdraviliških krajev (Celja, Laškega, Dobrne) na območju predlagane širitve Kozjanskega regijskega parka,

na jugozahodnem robu Male gore in Konjiške gore.

Pri gozdu v okolici Celja in v osrednji Savinjski dolini je opredeljena tudi 1. poudarjenost biotopske funkcije. Gozdovi v okolici Celja in posamezni gozdni kompleksi v Savinjski dolini so opredeljeni kot gozd s 1. poudarjenostjo estetske funkcije, 1. poudarjenost rekreacijske funkcije pa imajo poleg gozda v okolici Celja tudi gozdovi v okolici Rimskih Toplic in Dobrne.

Gozdovi z visoko poudarjenostjo funkcije varovanja naravne dediščine so gozdovi v okviru regijskih in krajinskih parkov ter naravni rezervati. V subregiji so to: krajinski park Kopitnik (deloma sega v občino Hrastnik), posamezni gozdni kompleksi v okolici Celja, na Paškem kozjaku, kjer je predlog za krajinski park Huda luknja - Paški kozjak, in v dolini Gračnice.

V subregiji so za pridobivanje mineralnih surovin najpomembnejša **območja pridobivalnih prostorov**, s podeljeno rudarsko pravico za izkoriščanje:

- glinokop Zadobrova in Šmiklavž / keramična in ognjeodporna glina (MO Celje),
- glinokop Ljubečna / keramična glina,
- kamnolom tehničnega kamna Zidani Most / litavski apnenec,
- kamnolom tehničnega kamna Rečica / dolomit.

Opredeljeni so **raziskovalni in potencialni prostori**:

- raziskovalni prostori s predvideno izdajo dovoljenja za izkoriščanje na območju Šmiklavž, na območju Glinsko in na območju Pristava,
- raziskovalni prostor kamnoloma tehničnega kamna Bebrov hrib / dolomit,

- potencialni prostor Brdo / litotamnijski apnenec,
- potencialni prostor med jaškom Liša in rovom Barbara / litotamnijski apnenec,
- pridobivalni prostor premogovnika Laško (za katerega je bila izdana Odločba za trajno prenehanje izkoriščanja mineralnih surovin, vendar se območje upošteva kot obvezno republiško izhodišče).

Kot **območje sanacije** je opredeljen:

- pridobivalni prostor tehničnega kamna na območju kamnoloma Pečovnik (MO Celje), ki je opuščen od druge polovice 90-tih let in je prepuščen samosanaciji.

Za področje voda in upravljanja z vodami so v subregiji obravnavani največji vodotoki Savinja, Hudinja in Voglajna s pritoki. Poplavna območja so opisana pod točko III.

Kar zadeva ohranjenost Savinje, je bila na območju Celja v 60-ih letih izvedena klasična regulacija, katere cilj je bil zagotovitev protipoplavne varnosti. Pod Celjem preide Savinja v ozko dolino. Brežine so zaradi bližine prometnih komunikacij na več odsekih utrjene. Naravni odseki so vidni le na območju pod Laškimi in Rimskimi toplicami. Voglajna je skozi Štore in industrijsko območje Celja vse do izliva v Savinjo regulirana. Zgornji hudourniški tok Hudinja na južnih obronkih Pohorja je sorazmerno ohranjen. V hudourniku deluje več mHE. Skozi Vitanje je regulirana, nato pa skozi ožino Socka in naprej do Vojnika sledi bolj naravni odsek s posameznimi utrditvami brežin v bližini ceste in posameznih objektov. Na območju Vojnika se izvajajo regulacijska dela za povečanje poplavne varnosti. Hudinja je praktično regulirna do izliva v Voglajno.

1. Ukrepi za zmanjšanje poplavne ogroženosti: na območju Celja je za povečanje poplavne varnosti

nujno dograditi obstoječi sistem objektov oziroma predvideti naslednje ukrepe:

- Dvig nasipov ob Savinji na visoko vodo Q₁₀₀ z ustrežno varnostno višino.
- Dvig nasipov na zahodnem obrobju mesta (ob Ložnici oziroma pri Levcu) na VV z enako povratno dobo in večjo varnostno višino, kot je izbrana v prvi 1. alineji.
- Ureditev ostale komunalne infrastrukture (kanalizacija).
- Zamenjava Splavarjeve brvi in mostu na Čopovi ulici.

Predlagani ukrepi so predmet LN na ravni mesta in bodo z zadrževanjem voda v Spodnji Savinjski dolini (DLN za Sp. Sav. dolino) zagotovili poplavno varnost mesta.

2. Ukrepi za zmanjšanje poplavne ogroženosti na Savinji pod Celjem:

- V preteklosti so že bili izdelani posamezni ukrepi za izboljšanje poplavne varnosti (Tremarje). Vendar ukrepi, ki bi zmanjšali ogroženost mesta Laško, še niso bili izvedeni. V fazi tik pred izvedbo je izboljšanje razmer na območju Marija Gradca (prestavitve krivine). Prav tako je v sklopu širitve zdravilišča Laško predvidena širitev skalne ožine nasproti zdravilišča. Ključnega pomena za Laško pa je zadrževanje visokih voda v Spodnji Savinjski dolini in na povodju Voglajne.
- Na pritokih Savinje je potrebno urediti izlivni odsek Lahomnice v Marija Gradcu. Na ostalih pritokih so z vidika poplavne varnosti potrebne predvsem zamenjave poddimenzioniranih premostitve in vzdrževanje stanja. Na manjših pritokih, kjer so izraziti erozijski procesi, pa je potrebno celovito načrtovanje in postopno izvajanje objektov, ki omejujejo erozijske procese (stabilizacijske in zaplavne pregrade, biotehnične utrditve in podobno).

3. Ukrepi za zmanjšanje poplavne ogroženosti v povodju Voglajne:

- Ključnega pomena je zadrževanje poplavnih vod na območju srednjega toka Voglajne pri Šentjurju in nad Opoko pri Štorah. Predlagane lokacije je potrebno prostorsko, hidrološko in hidravlično preveriti. Prav tako je potrebno preveriti možnost dodatnega zadrževanja na pritokih. Pri visokovodnem valu v Celju in predvsem Laškem ima Voglajna precejšnji vpliv.

3. Ukrepi za zmanjšanje poplavne ogroženosti v povodju Hudinje:

- Na povodju Hudinje so izpostavljena predvsem naselja Vitanje, Socka, Vojnik in Arclin. Za Vitanje je potrebno pripraviti predlog možnih ureditev z zamenjavo poddimenzioniranih premostitev in povečanje struge Hudinje na kritičnih odsekih. Za območje Vojnika so že izdelani projekti v različnih stopnjah obdelave (IP, PGD-PZI). prav tako je izdelan odsek regulacije Hudinje na zgornjem delu kraja. V letu 2004 je predvideno nadaljevanje operativnih del.
- Pod Vojnikom je predvideno varovanje posameznih zaselkov na območju Arclina.
- Na zgornjem toku Hudinje delujejo mHE. Interes rabe je izražen tudi na odseku skozi Socko pod Vitanjem. Pri teh posegih je potrebno upoštevati stopnjo naravne ohranjenosti in ekološke pogoje v vodotoku in obvodnem pasu. Ob Hudinji je zajet eden glavnih vodnih virov za širše območje mesta Celje.

Razvoj turizma je pomemben predvsem v večjih mestih (ki so v zasnovi opredeljena kot **drugi turistični kraji**) v Celju, kjer se razvija kulturno-izobraževalni, konferenčni in sejmski turizem; **zdraviliških turističnih krajih** (Laško, Dobrna in Rimske Toplice) in krajih z razvitimi športno-

rekreacijskimi dejavnostmi, kjer se izboljšuje obstoječo infrastrukturo in dopolnjuje ponudbo s kmečkim turizmom, omogoča se povezovanje s turističnimi in kolesarskimi ter peš potmi.

Pomembnejša območja za razvoj turizma so območja z veliko prisotnostjo naravnih in kulturnih kakovosti, kjer pa je pri razvoju dejavnosti potrebno upoštevati omejitve zaradi varstva. V subregiji sta opredeljeni dve večji območji za razvoj turizma, prvo območje na severnem delu subregije se navezuje na zdraviliški kraj Dobrna in vključuje pomembnejše območje kulturne dediščine: Vojnik-Dobrna-Vitanje in območje predlagano za KP Huda luknja-Paški kozjak, drugo pa je širše območje v okolici Laškega in Rimskih toplic, ki vključuje predlog za KP Kopitnik in deloma Zasavsko hribovje.

II) Zasnova ohranjanja naravnih in kulturnih kakovosti (karta 5.1.)

Strogo varovana območja naravnih kakovosti v subregiji so opredeljena na območjih naravnih vrednot v okviru predlogov za krajinski park Kopitnik in Huda luknja-Paški kozjak. Zajemajo Savinjo ter varovalne gozdove na območju Pečovnika, Govc, Huma, na Konjiški gori, Rečici, Lokavcu in v okolici Jurkloštra in urbane gozdove v mestni občini Celje ter parkovni kompleks zdravilišča v Rimskih Toplicah, ki so opredeljeni kot gozdovi s posebnim namenom – z načrtovanim posekom, predloga za takšne gozdove pa sta: zdraviliški gozdovi v okolici Term Dobrna in gozd s posebnim namenom v okolici Vojnika.

Na območju subregije so opredeljena **druga območja ohranjanja naravnih kakovosti** v okviru predlagane širitve Kozjanskega regijskega parka in ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih: Ponikva-Movžanka-Huda luknja-Paški kozjak-Konjiška gora, Volčkeke, Košnica, Laško (suhi travniki) in

Zasavsko hribovje (južni del občine Laško) ter v gozdovih s 1. poudarjenostjo ekoloških in socialnih funkcij (glej druga območja lesnoproizvodnih gozdov).

Območje ohranjanja kulturnih kakovosti v subregiji vključuje pomembnejše območje kulturne dediščine: Vojnik-Dobrna-Vitanje.

III) Zasnova območij z omejitvami za razvoj (karta 6.1)

Poplavna območja v subregiji obsegajo priobalna zemljišča Savinje od Celja do Zidanega Mosta in širše območje od Levca do sotočja Hudinje in Savinje. Manjše poplavno območje je v Štorah in pri Šentjurju, ki pa v večji meri sega v subregijo Kozjansko z Obsoteljem.

Za problematiko poplavne ogroženosti v subregiji so značilni naslednji pojavi:

- Območje Celja je sicer varno od visokih vod Savinje s približno 50-letno povratno dobo. Ob višjih pretokih pa Savinja prelije nasipe in poplavi večji del mesta (razen starega mestnega jedra). Zaradi nedoslednosti pri gradnji protipoplavnih ukrepov in neurejene kanalizacije v preteklosti so mesto preplavile poplavne vode z zahoda in severa ter vode, ki so prodirale po kanalizacijskem sistemu. Največje globine poplavnih vod so bile leta 1990 in 1998 na območju Otoka, Lisc in Skalne kleti. Zaradi urbaniziranosti območja so škode ob poplavih katastrofalne.
- Pod Celjem so zaradi ozke doline poplave omejene le na obvodni pas ob Savinji. Na območju samega Laškega pa zaradi poteka prometnih komunikacij, morfološko neugodnega poteka rečne struge (velike hidravlične izgube) in poselitve poplavnih območij pa ob poplavih podobno kot v Celju nastanejo katastrofalne škode. Varnost posameznih območij Laškega je še manjša, kot Celja.

- Med Laškim in Zidanim Mostom ni večjih poplavno ogroženih območij. Zaradi procesov, ki spremljajo poplave (usadi, splazitve), so lahko ogrožene prometne komunikacije in posamezni objekti, kot na primer glavna cesta pri Udmatu. Poplavno ogroženi sta naselji Sevice in Šmarjeta v Rimskih Toplicah, poplavljeni je tudi reg. cesta na Globokem.
- Ob Ložnici med Polzelo in Celjem se poplavna območja razširijo na celotno območje ob severnem dolinskem robu. Na spodnjem toku med Medlogom in Celjem se v Ložnico izliva Sušnica. To območje je pod zajezbo Savinje, tako da Ložnica kljub regulaciji in nasipom poplavlja zahodni del Celja.
- V zgornjem toku Voglajne in pritokov (Slomščica, Ponikvica, Pešnica, Kozarica) so poplavna ozka dolinska območja ob vodotokih. Na območju Šentjurja, kjer se dolina razprostire, pa so poplavna območja bistveno širša in segajo do Opoke pri Štorah. To poplavno območje je zaradi utesnjenosti spodnjega toka potrebno ohranjati, oziroma ga dodatno aktivirati. Na spodnjem toku v Celju Voglajna poplavlja depresijsko območje Skalne kleti. Po letu 1998 je bi na tem območju saniran kanalizacijski sistem
- Pod krajem Socka se pojavljajo poplave na kmetijskih površinah ob Hudinji. Prav tako so ogroženi posamezni zaselki. Poplave ogrožajo predvsem kraj Vojnik in zaselke do Škofje vasi. Izlivni odsek skozi Celje je reguliran, vendar ureditev povsod ne zagotavlja stoletne poplavne varnosti.
- Zaradi utesnjenosti dolin in velikih padcev so za Lahomnico značilni erozijski procesi. Poplavljen je ožji dolinski pas ob vodotoku. Ogrožene so predvsem urbane površine na območju Marija Gradca in posamezni zaselki.

- Dolina Gračnice je relativno dolga in ozka. Pri visokih vodah daljše povratne dobe je poplavno ogroženo dolinsko dno ter posamezni zaselki in lokalne prometne. Regionalna cesta Rimske Toplice – Dežno je ogrožena na območjih starejših poddimenzioniranih premostitev nad Jurkloštrom.

Večji del subregije, ki obsega hribovit svet je opredeljeno kot **erozijsko ogroženo območje**, izjema so ravninski predeli ter območja severno od Celja, v okolici Laškega in Zidanega Mostu.

Kar zadeva **erozijske procese** so le-ti na območju Celja in severnih pritokov slabo izraženi. Pojav je bolj izrazit le na območju zgornjega toka Hudinje.

Na območju mesta Celja in bližnje okolice se **labilna območja** nahajajo na območju hribovja, ki mesto obdaja z juga (Anski vrh, Košnica), SZ dela Kozjanskega ter gričevja S in SV od Celja. Ostalo hribovje in gričevje je opredeljeno kot pogojno stabilno zemljišče.

Zasnova opredeljuje tudi **vodotoke, ki sodijo v 1. in 1.-2. razred** po naravovarstvenem pomenu v subregiji in **vodovarstvene pasove** (glej karto 6.1.)

V subregiji so opredeljena **območja, ki so pomembna za obrambo**: Šmarjeta, Zadobrova, vojašnica Celje, Bežigrad, Zagrad in del območja Zaloške Gorice in kot območja izključne rabe, letališče Levec in Malič nad Laškim kot območja možne izključne rabe, ki se v miru uporabljajo za druge rabe, izjemoma pa za usposabljanje.

Subregija Zgornja Savinjska in Šaleška dolina spada med predalpske krajine. Večje prostorske enote v subregiji so Šaleško-Konjiško gorovje, Savinjska dolina, v severni del subregije pa segajo Vzhodne Kamniško-Savinjske Alpe, ki spadajo v alpske krajine. Posebno vrednost v tem območju

imajo ledeniške doline Matkov kot, Logarska dolina in Robanov kot s skladno poselitvijo (naselbinski spomeniki Ljubno, Luče, Logarska dolina) in samotnimi kmetijami – celki na prisojnih pobočjih, ki jih obrobijo gore. Kulturno krajino dodatno označujejo cerkve na dobro izpostavljenih legah. Celotno območje je krajinsko izjemno, saj je zaradi nekoliko zastalega razvoja in zaradi odmaknjenosti, slabše dostopnosti in varovanja naravne in kulturne dediščine prostor ohranil svojo prvobitnost.

I) Zasnova razvoja dejavnosti v krajini (karta 4.2.)

V subregiji je velika prisotnost naravnih in kulturnih kakovosti, zaradi ohranjanja le teh sta tako kmetijstvo kot gozdarstvo bolj kot v pridelovanje umerjena v ohranjanje kakovosti in prepoznavnosti subregije.

Kmetijske površine v subregiji sodijo večinoma **med druga kmetijska območja**, kjer se kmetijska raba prepleta z gozdom, kmetijske površine pa so manjše in razdrobljene.

Kot območja kmetijstva, usmerjenega v ohranjanje kulturne krajine so opredeljeni celki, med katerimi so posamezni opredeljeni tudi kot izjemne krajine: Macesnik in Klemenšek – Solčavska panoramska pot, Robanov in Matkov kot.

Območja kmetijstva z omejitvami so opredeljena v dolinskem območju od Ljubnega do Mozirja in od Gornjega Grada do Nazarij.

Pri gozdarstvu so bolj kot lesnoproizvodna funkcija poudarjene druge funkcije (socialne, ekološke). Večina gozdov v subregiji je opredeljena **kot druga območja lesnoproizvodnih gozdov**, kjer prevladujejo ekološke in socialne funkcije.

V subregiji je velikega pomena za **pridobivanje energetskih mineralnih surovin** območje

pridobivalnega prostora premogovnika Velenje / lignit (MO Velenje, O Šoštanj), kjer je podeljena rudarska pravica za izkoriščanje.

Varovanje virov mineralnih surovin je treba zagotoviti na območju **raziskovalnega prostora** rudnika Mežica / svinec in cink (O Šoštanj).

Kot **potencialno območje** se varuje kamnolom Matkov kot / naravni kamen-apnenec, (O Solčava).

V subregiji je podeljena rudarska pravica za **izkoriščanje nekovinske mineralne surovine** za pridobivalne prostore:

- glinokop Hom I, II (O Ljubno),
- kamnolom tehničnega kamna dolomita Selo pri Velenju (MO Velenje),
- kamnolom tehničnega kamna dolomita Paka pri Velenju (MO Velenje).

Kot **območje sanacije** sta opredeljena opuščena oziroma v mirovanju:

- pridobivalni prostor kamnoloma tufa Gorenje / bentonit in tuf (O Šmartno ob Paki),
- pridobivalni prostor (in potencialni raziskovalni prostor) kamnoloma Podgora – zahodni del (O Šmartno ob Paki in O Polzela) s predvideno sanacijo poškodovanega območja.

Na področju voda in upravljanja z vodami so v subregiji obravnavani največji vodotoki Savinja, Dreta, Paka s pritoki. Poplavna območja so opisana pod točko III.

- Kar zadeva ohranjenost Savinje se v zgornjem toku menjavajo naravno ohranjeni in regulirani odseki. Izvorno območje (slap Rinka) je naravno. Kotovec skozi Logarsko dolino pa je v celoti reguliran z dvostranskimi zidovi in pragovi. Pod sotočjem z Jezero je do Solčave večinoma naraven vodotok. Prekinjajo ga odseki, ki potekajo tik ob

regionalni cesti in vplivna območja jezov. Na območju Solčave je zaradi varstva pred erozijo in poplavami struga Savinje utrjena. Do Luč sledijo večinoma naravni odseki. Na območju Luč je Savinja deloma regulirana, deloma pa obdana z nasipom, pod krajem pa vse do Trbiža nad Ljubnim poteka po naravni strugi, ki jo prekinjajo le krajši utrjeni odseki. Na območju Ljubnega je po poplavah leta 1990 izvedena ureditev, katere namen je bil zagotoviti poplavno varnost kraju. Pod Ljubnim se ponovno prične naravni odsek do Spodnje Rečice. Prekinjen je le na območju Prodnikovega in Grušoveljskega jezua. Z vidika ohranjenosti naravnih procesov meandriranja, širine obvodnega prostora in razlivnih površine je odsek med Okonino in Rečico eden najpomembnejših rečnih odsekov na Savinji. Nato sledi mimo Nazarij in Mozirja urejen odsek z dvema jezovoma, pod Mozirjem pa prehaja v naravno ožino Soteska.

- Zgornji tok Lučnice – Lučka Bela je naravni alpski hurdournik. Od Podvolovljeka do Luč je bila Lučnica po poplavah 1990 postopoma utrjena z obrežnimi zavarovanji, tako da ni več možno govoriti o naravnem vodotoku.
- Izvirna kraka Ljubnice Žep in Krumpah sta sicer naravna, vendar zaradi vodnatosti in velikega padca ob obeh hudournikih deluje več mHE. Pod sotočjem obeh krakov Ljubnica teče po ozki dolini. Po poplavah 1990 so bile na območju zaselkov in premostitev izvedene posamezne ureditve, večinoma pa je prepuščena naravnim procesom oblikovanja rečne struge.
- Zgornji tok Drete s pritoki do Gornjega Grada je sorazmerno ohranjen, skozi Gornji Grad pa sledi ureditev skozi urbano okolje (dvostranski zidovi, obloge brežin s skalometi, jezovi). Od Gornjega Grada do Nazarij sledi relativno ohranjen spodnji tok. Ureditve so vidne le na

območju zaselkov in vasi (Kropa, Otok, Šmartno, Kraše in podobno) ter na samem izlivnem odseku skozi Nazarje, kjer je obdana z visokovodnim nasipom. Glede na značilnosti je povodje Drete eno bolj ohranjenih povodij v porečju Savinje.

- Zgornji tok Pake je relativno ohranjen, odsek skozi ožino Huda Luknja pa je značilni kanjonski tip vodotoka, vendar vzporedno s Pako poteka glavna cesta in objekti opuščene železniške proge. Do Velenja se menjavajo naravni in regulirani odsek. Skozi Velenje in Šoštanj je Paka regulirana, med Šoštanjem in Gorenjem pa je večinoma naravna z lokalnimi utrditvami. Spodnji tok Pake skozi Šmartno je reguliran.

Za zmanjšanje poplavne ogroženosti od Savinje in za povečanje varnosti urbanih območij je potrebno načrtovati in izvesti ustrezne protipoplavne ureditve na območju naslednjih urbanih naselij:

- Solčava,
- Luče - predel ob Savinji in na sotočju z Lučnico,
- severni del Ljubnega ob Ljubnici in obrtno-industrijska cona na Ljubnem,
- del Gornjega Grada,
- naselja Bočna, Šmartno, Kraše, Pusto polje in Potok v Zadrecki dolini,
- Nazarje ob Savinji in delno ob Dreti,
- Rečica in
- Loke pri Mozirju.

Na območju Velenja je potrebno sanirati prekritje Trebušnice in na povodju potoka tik nad mestom predvideti zadrževalnik visokih vod.

Z vidika zmanjšanja erozijskih potencialov in kontrole premeščanja plavin je potrebno vzdrževanje obstoječih objektov in postopna stabilizacija na hudourniških pritokih Savinje, Lučnice, Ljubnice in Drete. Izpostavljena so

območja Matkovega kota, Solčave, doline Ljubnice ter Bočne v Zadrebki dolini.

Večina območja v subregiji je zaradi velike prisotnosti naravnih in kulturnih kakovosti opredeljena kot **pomembnejše območje za razvoj turizma**, ki zajema: krajinske parke Logarska dolina, Robanov kot, Golte in Menina, predloga za KP Dobrovlje in Huda luknja-Paški kozjak, predlog za Karavanško-kamniško-savinjski RP; Savinjo med Radmirjem in Nazarjami, ter Zgornjo Savinjsko in Zadrebko dolino in Veliko planino, ki meji na to subregijo.

Razvoj turizma je vezan na večja mesta (ki so v zasnovi opredeljena kot **drugi turistični kraji**) – v subregiji je to Velenje, kjer se razvija kulturno-izobraževalni, konferenčni in sejmski turizem; **zdraviliške turistične kraje** (Topolšica in Gornji Grad) in kraje z razvitimi športno-rekreacijskimi dejavnostmi – **smučarsko turistične kraje** (Golte), kjer se izboljšuje obstoječo infrastrukturo in dopolnjuje ponudbo s kmečkim turizmom, omogoča se povezovanje s turističnimi in kolesarskimi ter peš potmi.

II) Zasnova ohranjanja naravnih in kulturnih kakovosti (karta 5.2.)

Zaradi velikih naravnih kakovosti so kot **območje strogega varstva naravnih kakovosti** opredeljeni Logarska dolina in Robanov kot, Golte, Menina in Dobrovlje ter Savinja med Radmirjem in Nazarjami, naravni rezervat Smrekovec-Komen in razglašeni gozdni rezervati: Menina/Strojničnik, Poljšak, Robanov kot, Matkov kot-Logarska dolina, Robnikove peči, Mozirska požganija, Klemenškova planina. Zeleni pas mesta Velenje, ki je opredeljen kot GPN z načrtovanim posekom, kjer je gospodarjenje prilagojeno izjemno poudarjenim ekološkim in socialnim funkcijam. Varovalni gozdovi so: gozd na strmih, skalovitih in plazovitih pobočjih v občinah Luče in Solčava; posebno na območjih:

Matkov kot, Logarska dolina (razen dolinskega dna), Robanov kot, Veža, Podvežak, večji del Podvolovjeka, pod Rogatcem, na Raduhi, v zgornjem delu Olševe, vzdolž Lučnice in pritokov, vzdolž Ljubije in Velunje, ob Paki in pod Paškim Kozjakom, na Gori Oljki, pod Menino in v območju poplavnih logov ob Savinji.

V **območje ohranjanja naravnih kakovosti** sodijo krajinski parki Robanov kot, Logarska dolina in Mozirska planina, Golte in Menina (širša območja), poleg tega sta bila opredeljena tudi predlog za krajinski park Dobrovlje, ki sega tudi na območje občin Vransko in Braslovče v Sp. Savinjski dolini ter predlog za krajinski park Huda Luknja-Paški kozjak, ki deloma sega tudi v subregijo Sp. Savinjska dolina in sicer na območje občin Vitanje, Vojnik, in Dobrna in predlog za Karavanško-kamniško-savinjski regijski park. Kamniško-Savinjske Alpe z vzhodnimi Karavankami, Menina in Paški Kozjak so opredeljeni tudi kot ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja.

Območje varstva kulturnih kakovosti v subregiji vključuje pomembnejše območje kulturne dediščine, ki sega od Podvolovjeka, preko Luč, do Ljubnega ob Savinji in od Šmiklavža, preko Gornjega Grada, Nazarjij do Mozirja.

III) Zasnova območij z omejitvami za razvoj (karta 6.2.)

Poplavna območja v zgornjem toku, zaradi ozke doline, ne obsegajo velikih površin. Vendar so posledice zaradi velikih hitrosti vodnega toka in erozije katastrofalne.

- Od Logarske doline do Luč je ogroženo celotno dolinsko dno. Posebej je potrebno izpostaviti Solčavo in regionalno cesto. Zaselke in komunikacije dodatno ogrožajo hudourniški pritoki Savinje. Na območju Luč je poplavno ogrožen vzhodni del kraja pod rečno teraso in območje sotočja z Lučnico. Na

odseku med Ljubnim in Lučami je večina komunikacij, objektov in premostitev varnih pred visokimi vodami Savinje. Bistveno bolj jih ogrožajo hudourniški pritoki. Območje Ljubnega je sorazmerno varno pred visokimi vodami. Bolj kot Savinja ga ogroža Ljubnica in nekateri hudourniški pritoki. Od Ljubnega do Radmirja oziroma Okonine območje ni ogroženo, pod Okonino pa se prične ob Savinji široko poplavno območje, ki sega do Vajdovega jezua v Nazarjah. To območje je kljub poplavnosti z vidika zmanjševanja dinamike poplavnih tokov zelo pomembno območje. Na območju Nazarjij je še vedno ogrožen zgornji del naselja od Vajdovega jezua do mostu nad sotočjem z Dreto. Na območju Mozirja je poplavno ogroženo območje Lok na desnem bregu Savinje.

- Poplavno ogroženo je celotno dolinsko dno Lučnice od Podvolovjeka do Luč. V dosegu visokih vod je na posameznih odsekih tudi regionalna cesta Luče-Rak. Večina stanovanjskih objektov, razen obrtne delavnice v srednjem toku, je izven dosega visokih vod.
- Visoke vode ogrožajo dolinsko dno in posamezne objekte ob Ljubnici. Kritično mesto je most na cesti proti Rastkam na Ljubnem.
- V zgornjem toku Drete do Gornjega Grada so problematični predvsem erozijski procesi, ki potekajo vzporedno s poplavami. Na območju Gornjega Grada je, kljub zamenjavi mostu v središču kraja, območje ob Dreti še vedno ogroženo. Poplave ob visokih vodah daljše povratne dobe (nad Q_{10}) se pojavljajo vzdolž celotnega toka reke Drete. Ogrožena so le posamezna naselja (Otok, Šmartno, Pusto polje, Kraše). Celotno poplavno območje

kmetijskih površin (pretežno travniki) ob Dreti zagotavlja naravno zadrževanje vode in ga je potrebno ohraniti. Kljub regulaciji in dograjenim visokovodnim nasipom je še vedno ogrožen predelel Nazarij ob Dreti.

- Na zgornjem toku Pake so ogrožena območja ob samem vodotoku. Podobno, kot za vsa hudourniška območja velja, da so bolj kritični erozijski procesi kot samo poplavljanje. Na območju skozi Hudo Luknjo je na posameznih mestih ogrožena glavna cesta Velenje-Slovenj Gradec. Samo Velenje ob neurjih v zadnjih letih ni bilo prizadeto. Vendar je na podlagi hidravličnih raziskav ugotovljeno, da je prekritje Trebušnice v Velejnu hidravlično poddimenzionirano in konstrukcijsko v zelo slabem stanju. Poplave so se kljub regulirani strugi leta 1990 pojavljale predvsem na spodnjem toku na območju Šmartnega ob Paki in to predvsem na kmetijskih površinah. K povodju Pake se izliva več hudourniških pritokov, kot o Velunja, Šentflojanščica in hudourniki z območja Slemena.

Na večini območja subregije so potrebni **običajni protierozijski ukrepi**, območja, kjer so potrebni **zahtevnejši protierozijski ukrepi** zajemajo Logarsko dolino, Robanov kot in severni del občine Solčava, v subregiji so posamezna manjša območja strogega protierozijskega varovanja in več erozijskih žarišč.

Na območju Zgornje Savinjske doline se **nestabilna območja** nahajajo v predalpsekih hribovju in sicer v podaljšku Karavank (Podolševa). Najbolj znan je Macesnikov plaz (največji plaz v Sloveniji). Sanacija Macesnikovega plazu, kot največjega plazu v Sloveniji, je v fazi raziskav in interventnih ukrepov za zmanjšanje aktivnosti plazu, kot so ureditev odvodnje površinskih vod in dreniranja plazine na območjih, kjer je to možno (glej DLN, stran 101).

Nestabilna območja v manjšem obsegu se pojavljajo še na pobočjih ostalega predela predalpskega hribovja: ob Ljubnici, pritokih Savinje med Ljubnim in Lučami, obrobju Zadrecke doline in ob vznožju Mozirskih planin. Preostali del hribovja je v večinoma **pogojno stabilen** in se lahko ob ekstremni pojavi ali neustreznih posegih v prostor preoblikuje v labilna območja. Med **stabilna območja** so razvrščena samo območja Kamniško-Savinjskih Alp in hribovja z apnenčasto ali dolomitno podlago (večji del Menine, Čreta). Med nestabilna območja je razvrščeno tudi območje ugreznin (jezera) med Velenjem in Šoštanjem kot posledica rudarjenja. Zasnova opredeljuje tudi **vodotoke, ki sodijo v 1. in 1.-2. razred** po naravovarstvenem pomenu v subregiji in **vodovarstvene pasove**.

V subregiji so opredeljena **območja, ki so pomembna za obrambo**: Sveti duh kot območje izključne rabe, Logarska dolina, Menina planina in Nazarje, kot območja možne izključne rabe, ki se v miru uporabljajo za druge rabe, izjemoma pa za usposabljanje.

Subregija Spodnja Savinjska dolina spada med predalpske krajine. Večji prostorski enoti v subregiji sta Savinjska dolina in predgorje vzhodno od Savinjske doline. Spodnja Savinjska dolina je osrednji del Celjske kotline, v ravnini prevladuje kmetijska dejavnost, hmeljarstvo, ki daje temu prostoru identiteto, na robovih se svet postopoma preko gričevja dviguje v hribovito, pretežno z gozdom obraslo zaledje.

I) Zasnova razvoja dejavnosti v krajini (karta 4.3.)

Območje intenzivnega kmetijstva z dobrimi pridelovalnimi pogoji brez omejitev je opredeljeno na ravninskem območju od Vranskega do Prebolda.

Večina nižinskega dela subregije je opredeljena kot **območje kmetijstva z omejitvami**, zaradi varovanja vodnih virov.

Kmetijstvo usmerjeno v ohranjanje kulturne krajine je opredeljeno na območju predlaganega KP Ponikovski kras, na severnem delu občine Žalec.

Na gričevnatem obrobju s težjimi pridelovalnimi pogoji, kjer se kmetijska raba prepleta z gozdom, kmetijske površine pa so manjše in razdrobljene so opredeljena **druga kmetijska območja**. Kmetijstvo se ohranja kot dopolnilna dejavnost, se povezuje z obrtjo in turizmom ali se usmerja v ekološko pridelavo.

Na gričevnatem obrobju regije so **območja gozdov s poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo**. Na območjih, kjer so bolj poudarjene socialne in ekološke funkcije (okolica mest, območja naravnih in kulturnih kakovosti) so opredeljena **druga območja lesnoproizvodnih gozdov**. V subregiji se gozdovi s poudarjeno funkcijo varstva naravne dediščine in drugimi socialnimi in ekološkimi funkcijami nahajajo na naslednjih območjih: krajinski park Ponikovski kras (Žalec) – plansko varovanje (ni razglašen kot KP), krajinski park Mrzlica (s severnim ostenjem Posavskega Hribovja, ki sodi med EPO) – delno zavarovan (ni razglašen s strani vseh občin, delno pa sega tudi zunaj regije, v občino Trbovlje), predlog za KP Čemšenik in predlog za KP Dobrovlje (delno sega tudi v občini Braslovče in Nazarje v Zg. Savinjski dolini). Gozd v okolici Vranskega je opredeljen kot gozd s 1. poudarjenostjo estetske funkcije, tej se pridružujejo tudi ostale socialne funkcije, predvsem rekreativna in turistična

V subregiji je podeljena rudarska pravica za izkoriščanje za **pridobivalne prostore**:

- kamnolom Podgora (O Polzela in O Šmartno ob Paki,

- kamnolom Velika Pirešica (O Žalec),
- kamnolom Liboje (O Žalec),
- Petrovški pridobivalni prostor / bentonit in tuf Zaloška Gorica (O Žalec).

Pridobivalni prostor kamnoloma Andraž (O Polzela) je opredeljen kot **območje sanacije**. Kamnolom je lokalnega pomena, vendar pa je v njem urejen zbirni center za odlaganje in reciklažo odpadnega gradbenega materiala regijskega pomena. Odvzem materiala v kamnolomu še vedno poteka, sočasno pa tudi reciklaža in sortiranje gradbenih materialov. Po poteku izkoriščanja mineralne surovine, se na prostoru kamnoloma omogoči nadaljnje delovanje centra za reciklažo in sortiranje gradbenega materiala.

Za področje voda in upravljanja z vodami so v subregiji obravnavani največji vodotoki s pritoki. Poplavna območja so opisana pod točko III.

Ohranjenost vodotokov:

- Z izgradnjo AC Ljubljana - Celje je celotni zgornji tok Bolske do Čepelj, razen povirnega dela, reguliran. Bolj ohranjen je le odsek med Zajasovnikom in Ločico, vendar so na tem delu urejeni vsi pritoki, ki križajo AC. Od Čepelj do Gomilskega si sledijo naravni in deloma regulirani odseki po kmetijski krajini. Zaradi nerednega vzdrževanja ima Bolska sorazmerno naravni videz. Spodnji tok je bil v celoti reguliran. Posegi so najbolj opazni na odseku pri Preboldu.
- V zgornjem toku do Polzele je Ložnica sorazmerno ohranjena, ob prehodu v Spodnjo Savinjsko dolino pa se prične regulacija, ki sega do izliva v Savinjo pri Celju.

Varstvo pred poplavami:

- V spodnji Savinjski dolini je varstvo pred poplavami eden ključnih problemov. Visoke vode Savinje in pritokov ogrožajo obsežne površine (več kot 18 km²), od katerih je 25% urbanih. Za zmanjšanje konice visokovodnih

valov je predvidena izgradnja 8 zadrževalnikov ob Savinji med Šempetrom in Celjem ter 2 zadrževalnika na izlivnem območju Bolske. Zadrževalniki se nahajajo na kmetijskem območju med Savinjo in naselji: Latkova vas, Dobrteša vas, Šempeter, Roje, Vrbje, Dobriša vas, Petrovče, Levec; oziroma Savinjsko železnico. Na Bolski sta predvideni lokaciji pri Trnavi in pri Kaplji vasi. Našteti objekti so predmet DLN, ki je v fazi priprave (glej stran 101).

- Na povodju Bolske je študijsko predvidenih več lokacij zadrževalnikov z različnimi nameni. Lokacija na Bolski nad Trojanami in na Zaplaninščici je predvidena za zmanjšanje vpliva izgradnje AC. Na območju Motnišnice je predviden manjši suh zadrževalnik pri Špitaliču, ki je namenjen zmanjšanju ogroženosti kraja Motnik. Podobno vlogo ima zadrževalnik Prapreče na Merinščici, ki bi obvaroval kraj Vransko pred pogostimi poplavami. Zadrževalnik je predviden tudi na Kučnici pri Dolu. Ta lokacija kljub ugodnim terenskim pogojem nima bistvenega voliva na Bolsko. Kot večnamenski zadrževalnik so od naštetih primerni Bolska nad Trojanami, Zaplaninščica in Kučnica pri Dolu. Z ojezeritvijo bi lahko bogatili nizke pretoke in namakali kmetijske površine v sušnem obdobju v Spodnji Savinjski dolini. Za naštete lokacije so v nadaljevanju potrebne višje stopnje obdelave in preveritev smiselnosti izvedbe.
- Zadrževanje visokih voda je predvideno tudi na povodju Ložnice, vendar lokacije še niso preverjene. Zadrževanje je možno na zgornjem toku Ložnice na območju Andraža nad Polzelo in na povodju pritoka Trnava. Hkrati je že izvedeno razbremenjevanje Ložnice proti Savinji, ki bi z izgradnjo zadrževalnikov na Savinji postalo bistveno bolj pomembno. Možnost zadrževanja na povodju

Ložnice je potrebno preveriti sprva na študijskem nivoju z vidika prostorskih možnosti ter hidrološkega in hidravličnega vpliva.

Pomembnejše območje za razvoj turizma v Spodnji Savinjski dolini zajema severovzhodni del subregije, ki vključuje KP Dobrovlje. Za razvoj turizma so zanimivi tudi Čemšenik, Mrzlica, Ponikovski kras, Žovneško jezero in Jama Pekel. Razvoj turizma je vezan tudi na večje kraje s starimi mestnimi jedri in območja zgodovinskih ostankov (Šempeter, Žalec, Polzela).

V Vranskem (opredeljeno kot **drugi turistični kraj**) je predviden park tehnične kulture z avtodromom, na območju se predvideva ureditev dirkalne steze, poligona za trening varne vožnje, športnih površin ter spremljevalna ponudba.

V občini Braslovče je predvidena ureditev kompleksnega območja, namenjenega športu in rekreaciji. Območje bi zajemalo smučišče, ribnik, bazen in gaj.

II) Zasnova ohranjanja naravnih in kulturnih kakovosti (karta 5.3.)

Zaradi velikih naravnih kakovosti so kot **območje strogega varstva naravnih kakovosti** v subregiji opredeljeni Dobrovlje, Čemšeniška planina, Mrzlica, Ponikovski kras in Savinja s priobalnimi zemljišči ter ribnik Vrbje pri Žalcu. V subregiji je razglašen gozdni rezervat Zaplanina (GE Vransko), kot varovalni gozdovi so opredeljeni manjši kompleksi na območju Dobrovelj, Pongraca, Marija reke in Andraža.

V **območje ohranjanja naravnih kakovosti** sodijo širša območja krajinskih parkov Dobrovlje, Čemšenika, Mrzlice, Ponikovskega krasa, ter ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja: Dobrovlje, Žovneško jezero, Škalske ugreznine, Ponikva-Movžanka-Huda

luknja-Paški Kozjak, Jama Pekel, Severno ostenje Posavskega hribovja z Mrzlico.

III) Zasnova območij z omejitvami za razvoj (karta 6.3.)

Poplavna območja v subregiji obsegajo priobalna zemljišča Savinje na celotnem toku in širše območje, ki se razprostira južno od Ločice, Šempetra in Žalca, ter sega na jugu do Prebolda in na vzhodu do Celja.

Za problematiko poplavne ogroženosti v subregiji so značilni naslednji pojavi:

- Pod Sotesko do Letuša so poplavna območja sorazmerno ozka in nepozidana. Osrednji del Letuša je varen pred poplavami. Pod Letušem je naselje individualnih hiš, ki stojijo na poplavnem območju. Podobne razmere so v Malih Braslovčah in Preserjah. V Parižljah je pozidano celotno inundacijsko območje (visokovodni profil Savinje).
- V dosegu poplavnih vod Savinje so tudi posamezni zaselki Ločice in Orle Vasi. Pri Šempetru pa ob visokih vodah Savinja prelje nasipe in poplavi obsežno območje do Celja, ki je široko tudi 1 km. Preplavljena so naselja Roje, Vrbje, Dobriša vas in Petrovče ter večina kmetijskih površin med Savinjo in naselji oziroma Savinjsko železnico.
- Zgornji tok Bolske z Motnišnico in Merinščico ter pritoki iz Zasavskega hribovja (Zaplaninščica, Kučnica, Konjščica in Reka) predstavljajo hudourniško zaledje Bolske. Ob neurjih, kot je bilo 1994 in 1998, so poplavljena celotna dolinska dna. Kritični so predvsem spremljajoči erozijski procesi (erozija, zaplavljanje, splazitve). Od večjih naselij so na območju pritokov ogroženi predvsem Vransko ter Tabor, Ojstriška vas in Grajska vas.

- Klasične poplave se pričenjajo šele na območju Ločice in Vranskega, kjer se dolina Bolske razširi. Ob vodotoku se razprostira do nekaj 100 m širok poplavni pas pretežno kmetijskih površin. Poplavno so ogroženi le posamezni objekti pri Čepljah in Pondorju ter posamezna območja na Gomilskem. V spodnjem toku Bolska ogroža Dolenjo vas in nižinski predel Prebolda.
- Zgornji tok Ložnice do Polzele je dolinski. Kljub ozkim dolinam ni opaznih erozijskih procesov. Poplavna območja se razprostirajo po kmetijskih površinah dolinskega dna. Ob Ložnici med Polzelo in Celjem pa se poplavna območja razširijo na celotno območje ob severnem dolinskem robu.

Kar zadeva **erozijske procese** vezane na delovanje vodotokov je v subregiji zaslediti naslednje pojave:

- Zaradi permokarbonske hribinske podlage so erozijski procesi v zgornjem toku Merinščice, Bolske, Kučnice, Konjščice in obeh Rek zmerno razviti, kritični pa v času ekstremnih neurij. Zaradi dobre pokrovnosti se procesi relativno hitro ublažijo. Podobne razmere veljajo za vse desne pritoke Savinje.
- Savinja je z globinsko erozijo ob nizu visokih vod v zadnjem obdobju in zaradi uravnanosti toka strugo poglobila do skalne podlage. Bočna erozija je opazna in možna samo še na območju posameznih manj zavarovanih ali poškodovanih brežin. Zato o klasični prodonosnosti v Spodnji Savinjski dolini ni več možno govoriti.

Na hribovitem območju subregije (Čemšeniška planina, Dobrovlje, severni del občine Žalec) so potrebni **običajni protierozijski ukrepi**. **Zahtevnejši protierozijski ukrepi** so potrebni na posameznih predelih v občinah Polzela, Vransko in Žalec.

Med **labilna območja** je razvrščen del obrobja hribovja, ki obkroža Spodnjo Savinjsko dolino. **Plazovita območja** se nahajajo na severnem obrobju Zasavskega hribovja, v povirnem delu Bolske pri Trojanah in v dolini Motnišnice. Celotno ostalo območje razne aluvialnih ravníc ob vodotokih, je razvrščeno v **pogojno stabilna zemljišča**.

Zasnova opredeljuje tudi **vodotoke, ki sodijo v 1. in 1.-2. razred** po naravovarstvenem pomenu v subregiji in **vodovarstvene pasove**.

V subregiji sta opredeljeni **območji pomembni za obrambo** kot območje izključne rabe Mrzlica in Zaloška Gorica (z območjem nadzorovane rabe).

Subregija Dravinjska dolina spada deloma med predalpske krajine in deloma med subpanonske. Večji prostorski enoti v subregiji sta Dravinjska dolina, ki obsega Zreško-Konjiške gorice, Konjiško polje, Dravinjske gorice in samo dolino Dravinje; v subregijo pa segajo tudi jugozahodna pobočja Pohorja. V višjih legah se pojavljajo samotne kmetije, ki nižje prehajajo v gručaste zaselke z vmesnimi pasovi gozda. Značilna je relativno visoka stopnja naravne ohranjenosti in krajinske skladnosti ter jasno prepoznavni vzorci kulturne krajine. Na gričevnatih območjih so manjša sklenjena območja vinogradov. Med vinogradniškimi krajinami, je kot pomembna kulturna dediščina opredeljeno območje Škalce nad Slovenskimi Konjicami.

I) Zasnova razvoja dejavnosti v krajini (karta 4.4.)

Območje intenzivnega kmetijstva v subregiji obsega območje od Slovenskih Konjic do Žič in manjša strnjena območja vzhodno in južno od kraja Loče.

Severno od Slovenskih Konjic, kjer so ugodni pogoji za intenzivne trajne nasade, je zaradi

visokih kulturnih kakovosti (Škalce) opredeljeno **kmetijstvo z omejitvami**.

Kmetijstvo usmerjeno v ohranjanje kulturne krajine zajema območje celkov, ki soustvarjajo prepoznavnost območja južnega Pohorja. Območje celkov Resnik – Skomarje je opredeljeno kot izjemna krajina.

Druga kmetijska območja so na gričevnatem obrobju s težjimi pridelovalnimi pogoji, kmetijske površine so manjše in se prepletajo z gozdom. Kmetijstvo se dopolnjuje z drugimi dejavnostmi, obrtjo in turizmom, usmerja v ekološko pridelavo in gojenje alternativnih kultur (zeliščarstvo).

V okviru spodbujanja ekološkega kmetijstva v subregiji je predviden razvoj Ekološko-turističnega centra Dravinjske doline. Pridelava zelišč in ekoloških pridelkov je vezana tudi na kulturno dediščino ter pomeni obogatitev turistične ponudbe.

Večina gozdov v subregiji je opredeljena kot **območje gozdov s poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo**, z gospodarjenjem se omogoča tudi ohranjanje ekoloških in socialnih funkcij gozdov, preprečuje se širjenje gozda na kmetijska zemljišča.

Druga območja lesnoproizvodnih gozdov, s poudarjenimi socialnimi in ekološkimi funkcijami, so na Rogli in severno od Zreč. Gozdovi na Rogli, gozdovi v okviru območja, predlaganega za Pohorski regionalni park in predlaganega krajinskega parka Huda luknja – Paški kozjak (ki sega tudi zunaj subregije v občine Vojnik, Dobrno, Velenje) imajo visoko poudarjenost funkcije varstva naravne dediščine.

Gozdovi v okolici Zreč, Slovenskih Konjic in na Rogli so opredeljeni tudi kot gozd s 1. poudarjenostjo estetske funkcije, tej se pridružujejo tudi ostale socialne funkcije,

predvsem rekreacijska. Gospodarjenje ne izključuje lesnoproizvodne funkcije.

Za pridobivanje mineralnih surovin je v subregiji podeljena rudarska pravica za izkoriščanje za **pridobivalne prostore**:

- kamnolom tehničnega kamna dolomita Konjiška gora (O Slovenske Konjice),
- kamnolom tehničnega kamna dolomita Stranice (O Zreče).

Kamnoloma sta zelo pomembna zaradi visoke kakovosti mineralne surovine.

V bližini kamnoloma Stranice je opredeljeno območje pričakovanih (geoloških) naravnih vrednot in sicer nahajališče Hipuritov.

Na območju subregije je opredeljeno **območje sanacije** v kamnolomu Škrilje in kamnolomu / peskokopu Kongrad v Slovenskih Konjicah.

Za področje voda in upravljanja z vodami sta v subregiji obravnavana največja vodotoka Dravinja in Hudinja s pritoki. Poplavna problematika je opisana pod točko III.

- Zgornji hudourniški tok Dravinje do Zreč je večinoma naraven. Na ohranjenost vplivajo komunikacije in posamezne zaježitve z mHE. Odsek Od Zreč do Loč je reguliran. Oblike regulacije so odvisne od potrebne stopnje poplavne varnosti.
- Zgornji hudourniški tok Hudinje na južnih obronkih Pohorja je sorazmerno ohranjen. V hudourniku deluje več mHE. Skozi Vitanje je regulirana, nato pa skozi ožino Socka in naprej do Vojnika sledi bolj naravni odsek s posameznimi utrditvami brežin v bližini ceste in posameznih objektov.

Pomembnejše območje za razvoj turizma v Dravinjski dolini zajema severni del subregije in sega do Slovenskih Konjic. Območje vključuje

predlog za RP Pohorje, Roglo in zavarovano območje Huda luknja-Paški kozjak.

Razvoj turizma je pomemben tudi v mestu Slovenske Konjice (kulturno-izobraževalni) in drugih krajih s historičnimi jedri (Žiče), kjer je turizem povezan z ohranjanjem kulturne krajine in objektov; v **zdraviliškem kraju** (Zreče) in na območju Rogle, ki je **smučarski turistični kraj**, kjer se razvijajo športno-rekreacijske dejavnosti.

II) Zasnova ohranjanja naravnih in kulturnih kakovosti (karta 5.4.)

Območja strogega varstva naravnih kakovosti vključujejo naravne vrednote v okviru KP Huda Luknja-Paški Kozjak, Dravinjsko dolino (ravninski del), potoka Kločkovnik in Ličenco (potok in ribniki pri Ločah) ter gozdne rezervate: Lovrenška jezera (GE Vitanje), Rakovec (GE Vitanje), Prežigal (GE Slov. Konjice) in varovalne gozdove na Rogli (severni del) in v okolici Vitanj.

Območja ohranjanja naravnih kakovosti so Konjiška gora, predlog za Pohorski regijski park, predlog za KP Huda luknja-Paški kozjak in območje Ponikva-Movžanka.

Območje ohranjanja kulturnih kakovosti vključuje pomembnejše območje kulturne dediščine Južno Pohorje (večji del je v sosednji Podravski regiji), okolico Vitanja, Škalce (pomembna kulturna dediščina, vinogradniško območje) in širšo okolico Žičke kartuzije.

III) Zasnova območij z omejitvami za razvoj (karta 6.4.)

Poplavna območja v subregiji obsegajo območje od Draže vasi do Loč in obrečna zemljišča od Zbelovega proti Poljčanam.

- Zgornji tok Dravinje do Zreč je izrazito hudourniški pritok z zmerno razvitimi erozijskimi procesi. Hudourne vode ogrožajo predvsem posamezne komunikacije in

premostitve. Pod Zrečami se prične ravninski tok Dravinje. Območje med Zrečami in Slovenskimi Konjicami ter med Konjicami in Oplotnico ogrožajo poplavne vode daljše povratne dobe (nad Q_{20}). Pod sotočjem z Oplotnico pa dolinsko dno ogrožajo pogoste poplave. Konjice in osrednji del Zreč je varen pred poplavami, Loče in pa nižinski del Zreč pa je podvržen poplavam daljše ovratne dobe.

Na večini območja subregije so potrebni **običajni protierozijski ukrepi**, izjema je ravninski predel v okolici Slovenskih Konjic, severno od Žič in Loč. **Zahtevnejši protierozijski ukrepi** so potrebni na posameznih predelih zahodno od Zreč, severno od Slovenskih Konjic ter na večjem območju južno od Konjiške gore, Žič in Loč.

Zasnova opredeljuje tudi **vodotoke, ki sodijo v 1. in 1.-2. razred** po naravovarstvenem pomenu v subregiji in **vodovarstvene pasove**.

V subregiji so opredeljena **območja, ki so pomembna za obrambo**: Sleme, vojašnica Sl. Konjice, Tepanjski vrh, Konjiška vas (z območjem nadzorovane rabe) kot območja izključne rabe in vzletišče Senožet kot območje možne izključne rabe, ki se v miru uporabljajo za druge rabe, izjemoma pa za usposabljanje.

Subregija Kozjansko z Obsoteljem spada deloma med predalpske in deloma med subpanonske krajine. Večji prostorski enoti v subregiji sta predgorje vzhodno od Savinje in Dolina Sotle s pritoki (Boč-Donačka Gora, Šmarsko-Rogaško podolje, Šmarsko-Rogaško gričevje, Virštajnske gorice). Za predalpsko območje je značilen pretežno gričevnat svet, s ponekod izredno strmimi pobočji. Krajinska posebnost tega območja je hribovita veriga Boč - Donačka gora, s številnimi botaničnimi, geološkimi, dendrološkimi posebnostmi. Hriba veljata za naravno znamenitost, območje je

predvideno za krajinski park. Krajinska posebnost območja so tudi številne cerkve na vrhovih in slemenih. Značilna za gričevnata območja na tem območju so manjša območja vinogradov. Za območje Tinska gora - Babna gora je značilno majhno merilo vinogradov z regionalno značilnimi zidanicami ob dostopnih poteh, območje sodi med izjemne krajine.

Na gričevnatem obrobju s težjimi pridelovalnimi pogoji se kmetijstvo dopolnjuje z drugimi dejavnostmi, obrtjo in turizmom, kmetijstvo se usmerja v ekološko pridelavo in gojenje alternativnih kultur, ohranja se tudi kot dopolnilna dejavnost.

I) Zasnova razvoja dejavnosti v krajini (karta 4.5.)

Območje intenzivnega kmetijstva z dobrimi pridelovalnimi pogoji brez omejitev zajema severni del občine Šentjur in večino kmetijskih površin v občinah Dobje, Podčetrtek, Kozje in Bistrica ob Sotli.

Območja kmetijstva z omejitvami so v dolini reke Sotle ter v okolici Šentjurja.

Kmetijstvo usmerjeno v ohranjanje kulturne krajine je opredeljeno na območju Babne gore, Kozjega, Olimja, Podčetrka, Rogatca in Donačke gore, Planine pri Sevnici, Pilštajna in Podsrede.

Na gričevnatem obrobju s težjimi pridelovalnimi pogoji, kjer se kmetijska raba prepleta z gozdom, kmetijske površine pa so manjše in razdrobljene so opredeljena **druga kmetijska območja**.

Večina gozdov v subregiji je opredeljena kot **območje gozdov s poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo**.

Druga območja lesnoproizvodnih gozdov, kjer so poudarjene socialne in ekološke funkcije, so na območju krajinskega park Boč-Donačka gora-

Plešivec (s predlagano razširitvijo) in v okolici Kozjega.

Za pridobivanje mineralnih surovin je v subregiji podeljena rudarska pravica za izkoriščanje za pridobivalni prostor, ki se v zasnovi opredeli kot **območje sanacije**:

- kamnolom tehničnega kamna andezita in andezitnega tufa Zagaj (O Rogaška Slatina).

Za področje voda in upravljanja z vodami je v subregiji obravnavan največji vodotok Sotla s pritoki. Poplavna problematika je opisana pod točko III.

- V zgornjem in delu spodnjega toka je Sotla sonaravna, vzdolž ostalega toka pa regulirana. Vendar se regulacija zarašča in reka s časom dobiva bolj naravni videz.
- Pritoki Sotle so na območjih dolin, kjer se odvija kmetijstvo, večinoma uravnani. Struge se zaraščajo. Povirni deli pritokov so naravni, Klasičen regulacije so izvedene le na Bistrici pri Kozjem.

Pomembnejše območje za razvoj turizma zajema vzhodni del subregije, navezuje se na **zdraviliška kraja** Rogaška Slatina in Podčetrtek. Razvoj turizma je vezan tudi na območja ohranjenih naravnih in kulturnih kakovosti, omogoča se povezovanje s turističnimi cestami, romarskimi potmi ter kolesarskimi in peš potmi.

II) Zasnova ohranjanja naravnih in kulturnih kakovosti (karta 5.5.)

Kot **območja strogega varstva naravnih kakovosti** so v subregiji opredeljeni gozdni rezervati: Log (GE Rogaška Slatina), Donačka gora (GE Rogaška Slatina), Plešivec (GE Rogaška Slatina), Boč (GE Rogaška Slatina), Podčetrtek (GE Podčetrtek), v postopku sprejemanja je gozdni rezervat Galke (GE

Rogaška Slatina); gozdovi s posebnim namenom – z načrtovanim posekom so zdraviliški gozdovi v Rogaški Slatini (GE Rogaška Slatina), predlogi za takšne gozdove pa so: Palčnik pri Podčetrtku, gozdovi v okolici Term Olimia in graščine Strmol pri Rogatcu; in varovalni gozdovi v okolici Rudnice, Pilštajna, Podsrede, Zagorja in nad Kozjim.

V **območje ohranjanja naravnih kakovosti** sodijo Kozjanski regijski park s predlogom za širitev, KP s predlogom za širitev Boč-Donačka gora-Plešivec, EPO in posebna varstvena območja: Boč, Donačka gora, Boletina (blizu Ponikve), Blagovna (ribniki), Slivniško jezero, Gija jama, Bohor-Vetrnik (gorski masiv), Tisovec-Orlica-Kunšperk (območje rudniških ugreznin z močvirnimi travniki) ingričevnato območje z ohranjeno tradicionalno kulturno krajino Kozjansko-Jovsi-Sotla.

Območje ohranjanja kulturnih kakovosti vključuje Babno goro, Olimje-Podčetrtak, Rogatec in Donačko goro, Planino pri Sevnici-Pilštajn in Podsredo-Svete gore.

III) Zasnova območij z omejitvami za razvoj (karta 6.5.)

Poplavna območja v subregiji obsegajo dolino reke Sotle in pritokov ter dolino Voglajne pri Šentjurju.

Poplavam je podvrženo celotno območje ob reki Sotli od Dobovca do izliva v Savo. Med urbanimi območji je ogroženo samo območje Rogatca na meji z R Hrvaško. Pritoki se proti Sotli stekajo po relativno ozkih dolinah. Ob Mestinjščici, Zibiškem potoku, Tinskem potoku, Buči in Bistrici ob visokih vodah srednje in daljše povratne dobe (nad Q₅) poplavlja večina kmetijske površine in posamezne zaselke. Od urbanih površin je ogrožen del Rogatca od Draganji in del Rogaške slatine ob Ratanskem potoku (Ločnici). V

preteklosti je bilo velikokrat poplavljen vozišče pri Podplatu.

Na južnem delu subregije so potrebni **običajni protierozijski ukrepi**, izjema so posamezni ravninski predeli. **Zahtevnejši protierozijski ukrepi** so potrebni na severnem delu subregije, na večjem delu občin Šmarje pri Jelšah in Šentjur pri Celju ter na območju Plešivca in Donačke Gore.

Območje Kozjanskega (povodje Voglajne in levi pritoki Savinje) in Obsotelja predstavljajo **območje zmerno razvitih erozijskih procesov**, ki so predvsem odvisni od intenzivnosti pojavov. Ob ekstremnih neurjih (avgust 1989, junij 1994) erozijski pojavi lahko zavzamejo razsežnosti, ko je prizadet večji delež površine.

Labilna zemljišča se nahajajo na obrobju Kozjanskega in ponekod v osrednjem delu. Na teh mestih je tudi največja gostota plazov in splazitev (Tevče, Šentjur, Šmarje, Belo, Imeno). Preostalo območje Kozjanskega je pogojno stabilno z manjšo gostoto pojavov plazov, spalzitev in usadov. Vendar se ob intenzivnih padavinah in neustreznih posegih v prostor ta območja lahko preoblikujejo v labilna območja.

Zasnova opredeljuje tudi **vodotoke, ki sodijo v 1. in 1.-2. razred** po naravovarstvenem pomenu v subregiji in **vodovarstvene pasove**.

V subregiji so opredeljena **območja, ki so pomembna za obrambo**: Boč kot območje izključne rabe, Sveti križ in Bohor kot območja možne izključne rabe, ki se v miru uporabljajo za druge rabe, izjemoma pa za usposabljanje.

4.1.7 Zasnova varstva okolja

4.1.7.1 Zasnova po tipih območij

Zasnova varstva okolja je namesto po okoljskih prvinah in temah, kot je za področje varstva okolja sicer običajno, zasnovana po tipih območij. Obravnavani so naslednji tipi: območja večjih strnjenih naselij, območja razpršene poselitve, gospodarske (industrijske) cone, območja ob obremenjenih prometnicah, območja z intenzivno kmetijsko proizvodnjo, območja s poškodovanim gozdom in okoljsko večplastno degradirana območja. Problemska območja manjšega obsega so lokacije neustrezno urejenih legalnih in manjših nelegalnih odlagališč odpadkov ter jezera, za katera je potrebna sanacija. Zasnova varstva okolja je prikazana na karti 8.

Območja večjih strnjenih naselij

V kategorijo so uvrščena:

- vsa občinska središča v Savinjski statistični regiji: Bistrica ob Sotli, Braslovče, Celje, Dobje, Dobrna, Gornji Grad, Kozje, Laško, Ljubno ob Savinji, Luče, Mozirje, Nazarje, Podčetrtek, Polzela, Prebold, Rogaška Slatina, Rogatec, Slovenske Konjice, Solčava, Šentjur, Šmarje pri Jelšah, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Štore, Tabor, Velenje, Vitanje, Vojnik, Vransko, Zreče in Žalec;
- ostala strnjena naselja z nad 1000 prebivalci so Gotovlje, Ravne, Šempeter, Topolščica.

Občinska središča z manj kot tisoč prebivalci, to je Bistrica ob Sotli, Braslovče, Dobje, Dobrna, Gornji Grad, Kozje, Luče, Nazarje, Podčetrtek, Solčava, Šmartno ob Paki, Tabor, Vitanje in Vransko, se v kategorijo uvrščajo zaradi funkcij za območje občine in s tem povezanih povečanih prometnih tokov ter potencialno hitrejše rasti v prihodnjih 20 letih.

Za večja strnjena naselja v Savinjski regiji je v splošnem značilna zmerna do visoka kvaliteta

okolja in bivanja, ki jo omogoča velikost in ureditev naselij ter bližina območij kvalitetne kulturne in naravne krajine. Nadaljnji prostorski razvoj teh naselij, predvsem grajenih struktur, zelenih sistemov, prometne in drugih infrastruktur, se načrtuje in izvaja ob upoštevanju vidika ohranjanja ali izboljševanja kakovosti okolja ter bivanja. Strnjena naselja so večji porabniki virov (vode, energije, prostora) in proizvajalci odpadnih snovi (emisije v zrak, odpadki, odpadne vode). V številnih od njih se nahajajo proizvodne dejavnosti, ki imajo raznovrstne učinke na okolje. Območje, potrebno za nevtralizacijo negativnih okoljskih vplivov, je praviloma dosti večje od površine naselij. Stremi se k varčni rabi virov na ravni naselij, k zapiranju krogotokov ter k zmanjševanju negativnih okoljskih vplivov s preventivnimi in kurativnimi ukrepi.

Raba prostora

V Savinjski regiji so večja strnjena naselja praviloma upravni, zaposlitveni, nakupovalni centri za ožje ali širše zaledje ali turistični centri. So tudi zaželeni kraj bivanja za tiste, ki se izseljujejo iz obrobni delov regije. Zaradi tega se v nekaterih od njih srečujejo s pomanjkanjem prostora za širitev proizvodnih in storitvenih dejavnosti ter stanovanjskih območij oz. pritiski za pozidavo prostih površin v naseljih ali v neposrednem zaledju; pogosto gre za zelene površine ali pasove. Z namenom ohranjanja in izboljševanja kvalitete bivanja v naseljih se stremi k:

- varčni rabi prostora kot neobnovljivega vira;
- omejevanju in zaokrožanju poselitvenih območij;
- prednostni uporabi površin znotraj naselij, ki so opuščene ali neprimerno izrabljene, in bi jih bilo mogoče ponovno uporabiti;
- spremembi namembnosti kmetijskih zemljišč v zazidalna v naseljih z namenom zapolnjevanja prostih površin in smiselnega zaokrožanja poselitvenih območij, vendar ne na škodo

celovitosti in funkcionalnosti zelenega sistema ter kakovosti bivanja v naseljih;

- previdnemu vmeščanju gospodarskih dejavnosti v naseljih glede na zahteve po virih in pričakovane vplive na okolje, vključno s prometom, povezanim z delovanjem ali poslovanjem, ob upoštevanju nosilne sposobnosti okolja in zahtev drugih rab;
- doseganju smiselne rabe prostora v naseljih s previdnim načrtovanjem mešanih rab ob upoštevanju možnih konfliktov med njimi;
- zmerni gostoti stanovanjskih območij; prednost pred individualnimi hišami imajo vrstne hiše, večstanovanjske hiše in karejska zazidava;
- ohranjanju, dopolnjevanju in ustreznemu urejanju ter vzdrževanju zelenega sistema.

Kakovost zraka, klimatske spremembe

Kakovost zraka se je v strnjenih naseljih v Savinjski regiji v zadnjih desetih letih močno izboljšala, k čemur je pripomoglo prestrukturiranje v industriji (tehnološke izboljšave, čistilne naprave, zapiranje obratov) in plinifikacija ter toplifikacija. Kljub temu, da koncentracije onesnažil praviloma ne presegajo več mejnih dovoljenih vrednosti, so emisije industrijskih obratov, marsikje pa tudi lokalnih kurišč, še vedno problematične. Z naraščanjem obsega prometa v naseljih se povečujejo specifične emisije in njihov delež v celotnem onesnaževanju ozračja. S tem je povezan tudi hrup, ki povzroča dodatno slabšanje kvalitete bivanja. Potrebna so nadaljnja prizadevanja za zmanjševanje onesnaževanja oz. izboljševanje kakovosti zraka v naseljih s:

- pripravo programov varstva zraka, po možnosti v okviru lokalnih ali (sub)regionalnih programov varstva okolja ali Agend 21, njihovim udejanjanjem in spremljanjem;
- uvajanjem posebnih ukrepov za skupine onesnaževalcev, npr. podjetja v industriji, javni sektor, gospodinjstva, kot so posredovanje

- informacij, spodbujanje in omogočanje skupinskega reševanja problemov (projekti izgradnje manjših sistemov skupinskega ogrevanja ipd.), finančne spodbude, izvedba pilotnih projektov;
- zmanjševanje potreb po prometu z osebnimi vozili z ukrepi načrtovanja razvoja naselij, prometnimi režimi in režimi parkiranja v naseljih, razvojem javnega potniškega prometa, spodbujanjem kolesarskega prometa, aktivnostmi za ozaveščanje različnih javnosti.

Z vidika varčevanja z viri in prevzemanja odgovornosti za globalno okolje je razen za zmanjševanje emisij nujno prizadevanje za varčno rabo energije. V ta namen bodo izdelani ustrezni programi z ukrepi za izvajanje in spremljanje izvajanja za gospodinjstva, javne ustanove in podjetja. V javnih zgradbah so marsikje že pričeli z energetskega knjigovodstvom, izvedeni so bili energetske pregledi stavb, nekatere občine so že pripravile energetske zasnove. Spodbuja se izvedba teh korakov v vseh občinah. Zasnuje in izvede se izobraževanje ciljnih javnosti o možnostih učinkovitejše rabe energije.

V naseljih se sistemi javne razsvetljave zasnujejo in izvedejo tako, da so ob funkcionalnosti energetske čim bolj varčni in da čim manj svetlobno onesnažujejo okolje.

(Pitna) voda

Količina in kvaliteta (pitne) vode je v pretežnem delu Savinjske regije možni omejitveni dejavnik za nadaljnji razvoj poselitve in gospodarskih dejavnosti. Razen s pridobivanjem novih virov in izboljšanjem ali zavarovanjem kvalitete obstoječih ter prenovo vodovodnih sistemov (zmanjševanje izgub) se bo problem reševal z:

- izdelavo bilanc potreb po vodi in strategij zagotavljanja vode za naselja;

- načrtovanjem širjenja naselij v skladu z razpoložljivostjo (pitne) vode;
- spodbujanjem varčne rabe vode v javnih ustanovah, gospodinjstvih in podjetjih z različnimi ukrepi (posredovanje informacij, demonstracijski projekti ponovne uporabe ali varčevanja z vodo, spodbujevalna cenovna politika).

Odpadne vode

Še vedno so v strnjenih naseljih v regiji problem komunalne odpadne vode ter odpadne vode iz industrije, ki se v mnogih primerih neočiščene ali le delno očiščene izlivajo v vodotoke ali pronicajo v podtalnico. To prispeva k zelo slabemu stanju vodotokov – številni odseki so uvrščeni med močno obremenjene do močno onesnažene – v večjem delu regije. Problem se razrešuje z izgradnjo čistilnih naprav v skladu s programi, sprejetimi na nacionalni ravni. Druge aktivnosti, ki bodo prispevale k zmanjševanju obremenjevanja vodnih teles, so:

- razširitev monitoringa in priprava katastra onesnaževalcev, ki naj zajame vse vire onesnaževanja (gospodinjstva, podjetja v različnih sektorjih, javne ustanove);
- izdelava programov zmanjševanja onesnaževanja s poudarkom na preventivnih ukrepih (ponovna uporaba vode v tehnoloških procesih in gospodinjstvih, ločevanje virov pitne in tehnološke vode, načrtovanje sistema čiščenja odpadnih voda za različne uporabnike, varčna raba vode), po možnosti v okviru lokalnih ali (sub)regionalnih programov varstva okolja ali Agend 21, njihovo udejanjanje in spremljanje;
- upoštevanje razpoložljivih virov vode in nevtralizacijskih spodobnosti okolja ob načrtovanju ter prostorskem vmeščanju dejavnosti ali rab v naseljih;

- ukrepi in aktivnosti za ozaveščanje ciljnih javnosti, kot so informacijske kampanje, pilotni projekti, npr. v javnih ustanovah;
- odvajanje padavinske vode se izvede ločeno od kanalizacijskega sistema z ustreznim čiščenjem. V primerih, ko je kanalizacijski sistem mešan, mora imeti ustrezne zadrževalnike in razbremenilnike. Soseske se povezujejo v čistilne sisteme;
- vzpostavijo se sistemi za čim hitrejšo vračanje vode v vodotoke po čiščenju.

Odpadki

Komunalna opremljenost je v celoti obravnavana v posebnem poglavju, velja pa opozoriti na nujnost zmanjšanja količin, povečanja učinkovitosti ločenega zbiranja odpadkov in opredelitev ter opremo komunalnih otokov v naseljih.

Tla

Tla so v naseljih v različnih stopnjah degradirana zaradi imisij, na območjih industrijskih obratov, ob obremenjenih prometnicah. Za sanacijo območij degradiranih tal je potrebno pripraviti pregled stanja (velikost območij, stopnja onesnaženosti, onesnažila) in program ukrepov.

Območja razpršene poselitve

V ta tip sodijo:

- območja razpršene širitve večjih urbanih naselij v Celjski kotlini, Šaleški dolini, Spodnji Savinjski dolini in v osrednjem delu Zgornje Savinjske doline med Mozirjem in Ljubnim;
- območja gostozrnatega poselitvenega vzorca razpršene gradnje v severnem delu subregije Kozjansko z Obsoteljem;
- območja redkozrnatega poselitvenega vzorca razpršene gradnje ob razvojno dinamičnih naseljih na hribovju severno od Celja, južno od Slovenskih Konjic in na območju med Velenjem, Polzelo in Celjem.

Kakovost bivanja na območjih razpršene poselitve je odvisna od več dejavnikov: kvalitete naravnega in grajenega okolja, opremljenosti s komunalno, prometno, energetsko in telekomunikacijsko infrastrukturo, oddaljenosti od središč z oskrbnimi, zaposlitvenimi, izobraževalnimi, upravnimi in drugimi funkcijami.

Za območja razpršene poselitve je značilno, da so pritiski na okolje prostorsko razpršeni in težje sledljivi. To otežuje tudi oceno stanja. Poglavitni problemi z vidika okolja in trajnostnega razvoja se nanašajo na:

- razsipno rabo prostora kot omejenega in neobnovljivega vira;
- onesnaževanje površinskih voda, podtalnic in tal zaradi neurejenega odvajanja komunalnih odpadnih vod;
- neustrezno organiziranost in slabo učinkovitost sistema ravnanja z odpadki;
- načine ogrevanja, ki vodijo do lokalnega onesnaževanja zraka;
- pomanjkljivo prometno infrastrukturo, slabo pokritost z javnim potniškim prometom ter odvisnost od osebnega avtomobila kot prevoznega sredstva.

Raba prostora

V splošnem je na območjih razpršene poselitve močan pritisk za stanovanjsko gradnjo; gre bodisi za izseljevanje prebivalcev iz večjih strnjjenih naselij v regiji, priseljevanje iz drugih območij v Sloveniji, gradnjo počitniških hiš ali želje/potrebe avtohtonega prebivalstva po dodatnih stanovanjskih enotah. Dosedanja praksa je na številnih območjih vodila do prodiranja poselitve v vedno nova območja, mozaičenja krajine z obcestno zazidavo in izgradnjo prometne infrastrukture ter razpršenega zgoščanja poselitve. Razen potratne rabe prostora vodi to k izgubi kakovosti in/ali identitete prostora ter oviranju drugih dejavnosti. Načeloma se nova

stanovanjska gradnja usmerja v zgostitvena območja, kjer obstajajo ustrezne prostorske in druge možnosti. Zgostitvena območja se določijo v občinskih planskih dokumentih. Gradnja stanovanjskih in drugih objektov se dovoljuje le na območjih, ki so komunalno opremljena. Izjemoma se – zaradi socialnih, kulturnih, prostorskih ali drugih razlogov – opredelijo območja, kjer je v omejeni meri še dovoljena nova razpršena gradnja. Tudi tukaj je pogoj možnost takojšnje priključitve objektov na komunalno omrežje.

V suburbaniziranih območjih se zgoščanje z namenom varčne rabe prostora in omogočanja uporabe učinkovitejših rešitev na področju komunalnega opremljanja, organizacije ravnanja z odpadki, uvedbe javnega potniškega prometa ipd. med drugim dosega z dajanjem prednosti načinom pozidave, ki omogočajo zmerne gostote, npr. vrstnim ali večstanovanjskim hišam, pred gradnjo individualnih stanovanjskih objektov. Vmeščanje objektov v prostor in arhitekturne rešitve naj se ob sodobnih in inovativnih pristopih naslonijo na tradicionalne vzorce, kar bo prispevalo k ohranjanju, jačanju ali ponovni pridobitvi identitete prostora. Ta način se razen s prostorskim načrtovanjem uveljavlja z instrumenti, kot je informiranje, ozaveščanje, pomoč pri pridobivanju projektne dokumentacije, pilotni (regionalni) projekti.

V območjih razpršene poselitve je pogosta samozaposlitev prebivalcev oz. izvajanje gospodarskih dejavnosti v bivalnem okolju. Smotno je ohranjati in spodbujati takšen način zaposlitve, pri tem pa mora biti zadoščeno predpisanim okoljevarstvenim pogojem in standardom.

Odpadne vode

Onesnaževanje površinskih voda, podtalnic in tal zaradi neurejenega odvajanja odpadnih voda je kljub razpršenosti resen problem. Opremljanje

območij razpršene poselitve s komunalno infrastrukturo je drago in predstavlja za občine hudo finančno breme. Kljub temu so bili v zadnjih desetih letih ti projekti med prednostnimi, nenazadnje tudi zaradi finančnih spodbud države. V prihodnje se nadaljuje z opremljanjem območij razpršene poselitve s potrebno infrastrukturo, in sicer prednostno na okoljsko občutljivih in vrednih območjih, območjih bolj zgoščene poselitve ter območjih prednostnega ohranjanja tradicionalnega poselitvenega vzorca. Kjer je mogoče, se iščejo skupinske rešitve, sicer pa se izvedejo ustrezne individualne rešitve. Na območjih prednostnega ohranjanja tradicionalnega poselitvenega vzorca je urejanje komunalne in prometne infrastrukture regionalnega pomena.

Odpadki

Na območjih razpršene poselitve se uvajajo ustrezno prilagojeni načini ločenega ravnanja z odpadki. Posebna skrb se posveča spremljanju in povečevanju učinkovitosti teh sistemov, npr. z aktivnostmi za seznanjanje prebivalcev s pomenom ločevanja odpadkov in gospodarjenja z odpadki.

Kakovost zraka, klimatske premembe

Z namenom zmanjševanja onesnaževanja zraka zaradi lokalnih kurišč in učinkovitejše rabe energije se na območjih razpršene poselitve spodbuja vzpostavljanje manjših skupinskih sistemov ogrevanja. Spodbuja se tudi uporaba čistejših in bolj učinkovitih energentov ter obnovljivih virov energije (solarna energija, biomasa). Kar zadeva uporabo biomase kot energenta, se preveri možne vplive na okolje.

Izvedejo se aktivnosti za izboljšanje toplotne izolacije stavb: izobraževanje prebivalcev, strokovna pomoč pri načrtovanju in izvedbi, finančni instrumenti.

V največji možni meri se spodbuja uvedba in uporaba javnega potniškega prometa kot alternativa prometu z osebnimi vozili. Prednost se daje inovativnim rešitvam (npr. gibljivi manjši sistemi) in (sub)regionalnim pristopom. Spodbuja se tudi kolesarski promet. Pri urejanju kolesarskih stez se posebna pozornost posveti vprašanju varnosti.

Industrijska območja in gospodarske cone

Savinjska regija velja za industrijsko regijo. V gospodarski strukturi močno prevladuje sektor industrije, ki ima tudi dolgoletno tradicijo. Proizvodne dejavnosti so bile v regiji v preteklosti daleč najmočnejši vir pritiskov na okolje. Posledica njihovih aktivnosti so med drugim številna stara bremena in obsežna večplastno degradirana območja. V zadnjih dvajsetih letih se je stanje zaradi uvedbe novih tehnologij, omilitvenih ukrepov ali zapiranja obratov močno izboljšalo. Obremenjevanje prvin okolja, predvsem zraka, površinskih voda, podtalnic, reliefa in tal, je v nekaterih delih regije kljub temu še vedno precejšnje. Natančnejša ocena stanja oz. vplivov trenutno ni mogoča, saj je monitoring pomanjkljiv, pa tudi podatki o meritvah, ki se opravljajo, niso na voljo v ustrezni obliki.

Starejši industrijski obrati in cone se v Savinjski regiji v velikem številu primerov nahajajo v naseljih ali na njihovem robu in z emisijami v zrak, hrupom, prometom, povezanim z njihovo dejavnostjo, neposredno vplivajo na kvaliteto okolja v naseljih. Novejša industrijska območja ter načrtovane gospodarske cone so od naselij praviloma ločene.

Sanacija starih bremen

Sanacija nekaterih degradiranih industrijskih območij, npr. v Šaleški dolini, že poteka, potreben pa je celovit in sistematičen pristop. V ta namen se bo pripravil pregled območij, kjer je potrebna sanacija starih bremen, opredelitev stopnje

degradiranosti in drugih značilnosti ter potrebnih ukrepov. Stara bremena zajemajo raznolike probleme: degradirana tla na območjih okolje obremenjujočih industrijskih obratov in širše, nekdanja odlagališča industrijskih odpadkov, degradacije reliefa. Ciljno stanje je vsaj odprava ogrožanja okolja ali stanje v okviru dovoljene stopnje obremenjenosti (dovoljenih koncentracij onesažil).

Preprečevanje onesnaževanja, varčna raba virov

Nadalje bodo prizadevanja v prihodnje usmerjena v vzpostavitev zadostnega spremljanja vplivov (meritve, obdelava podatkov, priprava poročil) obstoječih industrijskih dejavnosti na okolje. Podjetja se kot partnerji vključujejo v proces reševanja okoljske problematike na ravni občin in (sub)regije. Spodbuja se nadaljevanje aktivnosti na področju varstva okolja in varčne rabe virov, ki že potekajo, prav tako pa tudi uvajanje novih, ki bodo pospešile izboljšanje okoljskega izgleda podjetij in sanacijo starih bremen. Poudarek je na zmanjševanju obremenjevanja zraka in voda, varčevanju z vodo (čiščenje odpadnih vod, uvajanje vračanja prečiščenih vod v tehnološki proces) in energijo. Zagotovi se izvajanje nadzora ravnanja podjetij v skladu z veljavnimi predpisi na področju varstva okolja.

Nove gospodarske cone

V prihodnje se v regiji načrtuje vzpostavitev večjega števila gospodarskih con različnih kategorij. Dejavnosti podjetij, ki se bodo naseljevala v te cone, v večini primerov niso znane ali podrobneje opredeljene. Pri načrtovanju in vzpostavitvi gospodarskih con se upošteva okoljevarstvene zahteve in standarde, ki so opredeljeni v veljavnih predpisih na tem področju, v primerih, ko so cone locirane na posebej občutljivih območjih, pa strožje. Za podjetja, ki se naseljujejo v cone, se opravijo vsaj okoljski pregledi dejavnosti, po možnosti in v primerih, ki

jih določajo veljavni predpisi, pa strateške presoje vplivov na okolje za pričakovano območje vplivov. V vsakem primeru se opravi pregled potreb po virih (npr. tehnološka voda) in pričakovanih emisij v okolje ter dobljene vrednosti primerjajo z oceno razpoložljivosti virov in nosilne sposobnosti ali ranljivosti okolja. Posebna pozornost se posveti tudi vprašanju prometa, povezanega z dejavnostjo podjetij.

Območja ob obremenjenih prometnicah

Območja zajemajo predvsem predele ob:

- avtocesti v celotnem poteku skozi regijo;
- močnejše obremenjenih odsekih glavnih cest: Celje – Laško – Zidani most, Celje – Štore – Šentjur – Šmarje – Rogaška Slatina, Celje – Žalec – Velenje – (Slovenj Gradec) in Velenje – Šoštanj;
- močnejše obremenjenih odsekih nekaterih regionalnih cest: Celje – Vojnik – Slovenske Konjice, Šoštanj – Mozirje – Ljubno, Žalec – Vransko, Šentrupert – Braslovče – Mozirje.

Negativni okoljski učinki prometa se kažejo neposredno v onesnaževanju zraka z izpušnimi plini in delci, hrupu, ter v posrednem onesnaževanju tal ob prometnicah in voda, kamor odteka neprečiščene odcedne vode s cest. Promet je pomemben vir toplogrednih plinov. Obremenjevanje okolja zaradi prometa v Savinjski regiji je v zadnjem desetletju zaradi povečanega obsega cestnega prometa močno naraslo, kar je povezano s spremenjenimi razmerami v gospodarstvu v širšem okolju in v regiji (zahteve sistemov produkcije, vpetost v proizvodne verige, prevoz blaga pretežno po cestah), z višanjem standarda prebivalcev (več osebnih vozil), s spremembami življenjskega sloga in sočasnim upadanjem zanimanja za oblike javnega potniškega prevoza. V naslednjih letih je po napovedih pričakovati povečanje obsega prometa.

Na ravni regije in po potrebi subregij ter občin bodo potekale ob pomoči države aktivnosti za upravljanje obsega in zmanjšanje negativnih okoljskih učinkov prometa:

- seznanjanje ciljnih javnosti, npr. gospodinjstev, podjetij, z negativnimi učinki cestnega prometa in spodbujanje uporabe okolju bolj prijaznih transportnih sredstev – uporaba sredstev javnega potniškega prometa, prenos blagovnega prometa na železnico;
- izvedba pilotnih projektov uporabe okolju bolj prijaznih transportnih načinov v upravnih in drugih javnih ustanovah ter v podjetjih;
- podpora vzpostavljanju učinkovitih, inovativnih sistemov javnega potniškega prometa;
- preusmerjanje prometa s cest nižje kategorije na avtoceste;
- zasnova in izvedba omilitvenih ukrepov na prometno močno obremenjenih odsekih cest (npr. protihrupne ograje, urejena odvodnja in čiščenje odcednih vod, obcestna zasaditev).

V regiji je predvidena umestitev novih prometnic, predvsem hitre ceste na osi S-J, pa tudi prekategorizacija nekaterih cest. Ob načrtovanju novih prometnic se upoštevajo strogi okoljevarstveni kriteriji in ob umestitvi v prostor celovito pretehtajo stroški ter koristi. Izvedba naj vključuje ukrepe, ki bodo v čim večji meri omilili negativne učinke prihodnjega prometa na okolje. Ustrežno pozornost je potrebno posvetiti problematiki porabe in fragmentacije prostora ter vplivov na življenjski prostor in navade živalskih vrst. Ob rekonstrukcijah cest zaradi prekategorizacije se načrtujejo in izvedejo ukrepi za omilitev vplivov prometa na okolje.

Območja intenzivne kmetijske proizvodnje

Kmetijska pridelava je v Savinjski regiji pomembna gospodarska dejavnost, ki z različno

intenzivnostjo poteka v večini delov regije. Intenzivna proizvodnja poteka v ravninskih predelih, to je v Spodnji Savinjski dolini, okolici Celja in Velenja, v Dravinjski dolini in na Imenskem polju, prav tako pa na nekaterih hribovitih območjih v severnem delu regije. Gre za intenzivno živinorejo, trajne nasade in poljedelstvo. Za Spodnjo Savinjsko dolino je značilna pridelava specialne kulture – hmelja, ki zahteva zelo intenzivne agrotehnične ukrepe.

Z okoljevarstvenega vidika je posebej problematična intenzivna kmetijska proizvodnja v ravninskih predelih regije s številnimi močnimi vplivi na prvine okolja: onesnaževanjem površinskih voda in podtalnice, tal ter zraka. Podtalnica je zlasti v Spodnji Savinjski dolini sorazmerno plitva in zato zelo občutljiva. Ob pridelavi hmelja se pojavlja še specifičen problem zelenega opada, ki ga je potrebno na okolju prijazen način odložiti. Obremenjevanje okolja je prisotno tudi na območjih manj intenzivne pridelave, npr. na gričevnatem svetu, kjer pa so vplivi bolj razpršeni in lokalni ter v manjši meri posegajo v samočistilno sposobnost okolja.

Na splošno se kmetijska proizvodnja v Savinjski regiji v prihodnje usmeri v okolju prijaznejše oblike. Stremi se za tem, da v nobenem delu regije niso presežene samočistilne sposobnosti okolja. V ta namen se izvajajo aktivnosti za ozaveščanje pridelovalcev in zagotavljanje strokovne ter finančne podpore za prehod na okolju bolj prijazno pridelavo. Na območjih, kjer so kmetijska zemljišča nad vodnimi viri, občine odkupujejo zemljišča na vodovarstvenih območjih ali pa se uredi sistem nadomestil zaradi omejitev proizvodnih dejavnosti. Pripravi se sanacijski program za obremenjene podtalnice v regiji. Druge potrebne aktivnosti so:

- priprava pregleda kvalitete tal v povezavi z intenzivnostjo kmetijstva;
- spremljanje onesnaženosti tal;

- zagotoviti oskrbo prebivalcev na območjih z intenzivnim kmetijstvom s kakovostno vodo;
- izvedba popisa in kategorizacije ter spodbujanje ureditve gnojšč v skladu s predpisi;
- zagotoviti upoštevanje predpisov glede obremenjevanja tal z živinskimi gnojili in urediti ravnanje z viški gnojil (kompostiranje, pridobivanje bioplina ipd.);
- saniranje nelegalnih odlagališča in ureditev ravnanja z odpadki iz kmetijstva;
- spodbujanje naprave mejic in obmejkov na kmetijskih zemljiščih v ravninskem predelu.

Območja s poškodovanim gozdom

Zdravstveno stanje gozdov se je v Savinjski statistični regiji kot celoti v obdobju 1995-2000 izboljšalo. Stanje v letu 2000 je bilo po uporabljenih kazalcih (osutost drevja in indeks osutosti) tudi ugodnejše kot v povprečju v Sloveniji. Med subregionalnimi območji so različne dokaj velike: stanje je najslabše na Kozjanskem, v Spodnji Savinjski dolini in Celju z okolico, najboljše pa v Zgornji Savinjski in Šaleški dolini. Razlogi za slabše stanje v posameznih subregijah so razen v lokalnem onesnaževanju v daljinskem transportu onesnažil, na Kozjanskem pa gre najverjetneje za posledico suš v zadnjih letih.

Izboljšanje stanja se bo v prihodnje dosegalo predvsem z zmanjševanjem onesnaževanja ozračja iz industrijskih virov v regiji. Kar zadeva daljinski transport, so potrebne analize izvora onesnažil in opredelitev možnosti ukrepanja.

Okoljsko večplastno degradirana območja

V strokovnih osnovah za prostorski plan RS sta bili v Savinjski regiji opredeljeni dve pokrajinsko degradirani območji: urbano območje Celja in Šaleška dolina (Plut et al., Varstvo okolja in prostorski razvoj Slovenije, 2002).

Za urbano območje Celja je značilna "lokalno kritična in praviloma prekomerna dolgotrajna (nad mejnimi vrednostmi) obremenitev ozračja, prsti (zlasti kadmij) in vodnih virov" in "zmanjšana produktivnost kmetijskih zemljišč". Izboljšanje stanja bo doseženo z "zmanjševanjem industrijskih in drugih mestnih emisij, zlasti v najbolj onesnaženih mestnih območjih; prekomerni onesnaženosti okolja s težkimi kovinami prilagojeno kmetijsko pridelavo in eventuelno prepovedjo pridelave določenih vrtnin; sanacijo opuščenih industrijskih in drugih površin; zaščito vodooskrbno pomembnih območij talne vode" (prav tam: 33).

V Šaleški dolini so ključni okoljski problemi "energetska obremenitev zlasti ozračja (plinske emisije, hrup); obsežna vgrezninska območja na tretjini površine dna Šaleške doline; odlaganje sadre in pepela TE Šoštanj". Za izboljšanje stanja je potrebno "nadaljevanje sanacije TE Šoštanj in drugih virov obremenjevanja; nadaljevanje rekultivacije vgrezninskih jezer in drugih območij premogovnih vgreznin; ocena pokrajinskih posledic možnega širjenja premogovniškega območja zahodno od Šoštanja" (prav tam).

V Šaleški dolini ekološka sanacija poteka že vrsto let: pripravljene so bili programi za zrak, vode in tla. Izvajata se programa za zrak in vode: širjenje daljinskega sistema ogrevanja, plinifikacija, izgradnja kanalizacij in čistilnih naprav, zmanjševanje porabe pitne vode v podjetjih. Vzpostavljeno je bilo spremljanje stanja prvin okolja. Kljub bistvenemu izboljšanju stanja je potrebno sanacijo in monitoring nadaljevati. Kar zadeva vgrezninska jezera, je potrebno vzdrževati njihovo kakovost in preprečevati njihovo onesnaževanje.

Problemska območja manjšega obsega

Mednje sodijo neustrezno urejena opuščena odlagališča komunalnih in/ali industrijskih

odpadkov, manjša nelegalna odlagališča odpadkov ter jezera, ki jih je potrebno ekološko sanirati.

Odlagališča odpadkov

Opuščena odlagališča komunalnih in industrijskih odpadkov, ki niso ustrezno urejena, predstavljajo možno grožnjo za okolje. Ta odlagališča je potrebno popisati in analizirati ter pripraviti programe/projekte odstranjevanja in/ali sanacije v okviru odprave starih bremen.

Manjša nelegalna odlagališča odpadkov se pojavljajo več ali manj v celotni regiji. V Spodnji Savinjski dolini, na širšem območju Celja in v Šaleški dolini so del teh odlagališč že odstranili, za preostala območja pa se pripravi in izvede regijski projekt sanacije. Obenem poteka seznanjanje javnosti s problematiko in ozaveščanje o možnih posledicah nelegalnega odlaganja odpadkov.

V regiji se razen tega začnejo aktivnosti za skupno reševanje problematike nevarnih odpadkov. Med trenutno najbolj perečimi je odstranjevanje in odlaganje salonitnih streh in cevi, ki vsebujejo azbest.

Jezera

V Savinjski regiji je večje število jezer. V glavnem gre za akumulacije, ki so postale sekundarni biotopi in jih danes odlikuje precejšnja biotska pestrost. Posebnost so vgrezninska jezera v Šaleški dolini, ki so nastala kot posledica izkopavanja premoga. Podobna so naravnim tektonskim jezerom, in za onesnaževanje prav tako ali pa še bolj občutljiva. Podatki o kakovosti vode so na voljo za Velenjsko, Škalsko, Družmirsko in Šmartinsko jezero. Na ostalih jezerih spremljanje kakovosti ne poteka, po ocenah pa je stanje slabo. Poglavitna dejavnika pritiska sta kmetijstvo in neurejena kanalizacija,

pa tudi druge dejavnosti v pojezerjih, kot npr. ribogojništvo in turistične dejavnosti.

Za jezera se v celotni Savinjski regiji vzpostavi sistem spremljanja kakovosti vode in pripravi programe sanacije. V zalednem območju in obrežnih delih jezer se dovoljujejo dejavnosti, ki ne slabšajo ekološkega stanja jezer. Odločitve o dovoljenjih za rabe temeljijo na izdelanih presojah vplivov načrtovanih dejavnosti na okolje. V pojezerjih se izgradi kanalizacije, odpadne vode pa se mimo jezer vodijo na čistilne naprave (takšen sistem je že vzpostavljen v Šaleški dolini). Ob jezerih in vodotokih, ki jih napajajo, se določijo varstveni pasovi, kjer velja za kmetijstvo poseben sistem ali prepoved gnojenja.

4.1.7.2 Organizacijski vidik zasnove varstva okolja

V procesu priprave regionalne zasnove prostorskega razvoja so bili oblikovani trije scenariji regionalnega razvoja za področje okolja: lokalni, subregionalni in regionalni. Pri izboru je bil najvišje ocenjen regionalni scenarij, vendar pa subregionalni ni dosti zaostajal. Organizacijski vidik zasnove varstva okolja tako temelji na regionalnem scenariju, v največji možni meri pa je upoštevan tudi subregionalni scenarij.

Za področje varstva okolja in trajnostnega razvoja se v Savinjski regiji vzpostavi vsaj minimalna institucionalna organiziranost, npr. projektna skupina ali svet za trajnostni razvoj. K sodelovanju se pritegne predstavnike vseh zainteresiranih javnosti: lokalne skupnosti, gospodarstvo, nevladne organizacije, predstavnike dugih interesnih skupin in širše javnosti. Po potrebi se podobna telesa ustanovijo tudi v subregijah.

Kot začetna osnova za delovanje se uporabi zasnova varstva okolja, nato pa izdela program varstva okolja za regijo, regionalna Agenda 21 ali udejanji kakšen drug instrument trajnostnega razvoja (npr. okoljski proračun). Izvajanje programa ter napredek v smeri trajnostnega

razvoja se spremlja na osnovi nabora indikatorjev; ciljne javnosti se redno seznanja z rezultati spremljanja. Programski dokumenti se po potrebi izdelajo tudi za subregije. Izvaja se spremljanje in poročanje o udejanjanju subregionalnih programov.

V regiji se dopolni obstoječi sistem spremljanja stanja sestavin okolja. Ciljno stanje je spremljanje vseh sestavin okolja v ustrezno gosti mreži. Vzpostavi se regionalni informacijski sistem za okolje.

Pomemben vidik je sodelovanje z drugimi območji v Sloveniji in v tujini, predvsem v državah EU. Na ta način se stremi k reševanju skupnih problemov, npr. v povezavi s transportom onesnažil iz drugih regij, k prenosu dobrih praks in doseganju boljših rešitev. Savinjska regija in subregije se aktivno vključujejo v aktivnosti in programe ter projekte na ravni države in v okviru EU.

4.2 Usmeritve za rabo prostora po subregijah

Skupna značilnost usmeritev na področju poselitve¹⁷, infrastrukture, krajine in okolja po petih subregijah Savinjske regije je oblikovanje sistemskih in načrtovalskih pogojev za postopno odpravljanje ugotovljenih slabosti in nevarnosti ter izkoriščanje prednosti in priložnosti.

4.2.1 Usmeritve za rabo prostora v subregiji Celje z okolico

4.2.1.1 Poselitev

Problemi na področju razvoja naselij, se v najbolj sintezni obliki¹⁸ izražajo v izrazitih trendih dezurbanizacije in suburbanizacije, ki posledično vplivajo praznjenje mestnega jedra Celja in na stihijsko koncentracijo prebivalstva v ožjem in širšem obrobju mesta Celje pa tudi mestnega naselja Laško in naselja Vojnik. Omenjeni trendi se izražajo v:

- pomanjkanju stanovanj in zazidljivih površin za gradnjo enodružinskih hiš v mestnih območjih;
- širitvi razpršene stanovanjske gradnje individualnih hiš v izvenmestnih območjih;
- razraščanju ostalih zazidanih površin za proizvodne, obrtne, nakupovalne in storitvene dejavnosti ter zgoščevanju poselitve vzdolž glavnih prometnic;
- obstoju obsežnih prostih, ekstenzivno izrabljenih in degradiranih površin znotraj pozidanega območja Celja (območje bivše Cinkarne) in Štor, ob neracionalni izkoriščenosti infrastrukturnega omrežja;

¹⁷ smiselno upoštevane oz. povzete so tudi usmeritve opredeljene v RZPR Jugovzhodne Slovenije.

¹⁸ Podroben prikaz evidentiranih problemov je prikazan v analizi stanja, ki je bila opravljena za vsa vsebinska področja v okviru 1. faze projekta priprave RZPR Savinjske.

- propadanju pomembnejših območij varstva stavbne in urbane dediščine (stara mestna jedra ter območja graščin).

Problemi na področju razvoja **naselij** bodo omiljeni oz. v največji možni meri odpravljeni z uresničevanjem naslednjih razvojnih usmeritev:

- reurbanizacija mestnega jedra Celja in deloma tudi Laškega z izvajanjem celovitega programa mestne prenovе, ki vključuje izboljšanje infrastrukturne opremljenosti in prometne dostopnosti s sredstvi JPP in zasebnimi vozili, vzdrževanje in razvoj mestotvornih storitvenih dejavnosti, izboljševanje ambientalne privlačnosti in večje racionalnosti pri rabi prostora, v skladu s pogoji arhitekturnega oblikovanja, ki bodo podani v prostorskem redu posamezne občine;
- prenova, prestrukturiranje ter revitalizacija degradiranih in ekstenzivno izrabljenih površin v Celju in Štorah upošteva potenciale prostora, razmere na nepremičninskem trgu in potrebe znanih in potencialnih investitorjev - načrtovanje in izgradnja gospodarske cone Celje-vzhod;
- v poselitvenih območjih je treba poleg osnovne zagotavljanje tudi dodatno infrastrukturno opremljenost (omrežje telekomunikacij, plinifikacija, sistemi daljinskega ogrevanja ipd.);
- usmerjanje novogradenj na površine znotraj naselij (zapolnjevanje) ob predhodnem preverjanju njihovega potenciala kot odprtih površin v naselju, ki bi lahko prispevale k povečanju bivalnih kakovosti v naseljih (odprte javne površine – parki, igrišča, obcestni prostori, trgi in podobno);
- nova pozidava je dovoljena v območjih, ki so predvidena za širitev naselij - nastanek novih predmestnih naselij - , sicer pa le kot

dopolnjevanje, zaokrožanje obstoječe strukture naselij;

- dopustne so tudi zaokrožitve že pozidanih območij z novimi urbanimi strukturami ter zapolnitve neizpoljenih robov poselitvenih območij;
- z zaokroževanjem obrobja poselitvenih območij je treba oblikovati nove meje urbanih struktur v odnosu do zaokroženih naravnih območij v krajini;
- spreminjanje namembnosti kmetijskih površin v zazidalna zemljišča je dovoljeno na obrobju zazidljivih površin poselitvenih območij v primerih, ko se takšna širitev naselja izkaže kot utemeljena z urbanističnega vidika in se s tem ne posega na zaokrožene komplekse kmetijske površine z visokim pridelovalnim potencialom;
- arhitektura stanovanjskih, turističnih in gospodarskih ter pomožnih objektov naj se prilagaja značilnostim urbane gradnje (prostorska razmestitev, proporci, slemena in nakloni streh, barve);
- dovoljene so spremembe namembnosti in obnova obstoječih hiš in gospodarskih objektov, ob pogoju da se upoštevajo zgoraj navedeni pogoji za arhitekturno oblikovanje;
- v obstoječih in na novo načrtovanih naseljih se v zasnovo zelenih površin vključujejo tudi naravne vrednote in habitatni tipi, kjer pa se prepreči nova pozidava;
- v odprtem prostoru se gradnja objektov za potrebe kmetovanja izvaja le v sklopu naselij oz. na njihovem neposrednem obrobju, sprememba namembnosti gospodarskih poslopj izven naselja v odprti krajini pa se ne načrtujejo;
- pri novih ureditvah je potrebno ohranjati morfološke značilnosti sedanje grajene strukture;
- za zagotavljanje nemotenega razvoja kmetij, ki so v naseljih in zato nimajo prostorskih

možnosti za obstoj in razvoj, je treba zagotoviti gradbene parcele za preselitev kmetij izven urbanih območij, s čimer se bodo povečale tudi bivalne kakovosti v naseljih;

- zagotavljati je treba zaokroženost gozdnih kompleksov ob urbanih naseljih in njihova vključitev v zelene sisteme naselij (gozdovi s posebnim namenom, parki, javna raba).

Usmeritve na področju načrtovanja **gospodarskih dejavnosti** so:

- načrtovani gospodarski coni Celje-vzhod in Arclin II ter drugi gospodarski objekti morajo imeti zagotovljeno ustrezno povezanost s komunalno, energetske in komunikacijsko infrastrukturo (električno omrežje, optokabelsko omrežje, telefon, kabelska TV, plinovod, toplovod, industrijsko ogrevanje, vodovod, kanalizacija, čistilna naprava (neposredna bližina), deponija (neposredna bližina), CERO (neposredna bližina);
- dovoljena je gradnja novih industrijskih in drugih proizvodnih objektov, pri čemer je treba predvideti namembnost, ki bo združljiva z opredeljenim konceptom poselitvenega območja ter z izdelanimi izvedbenimi prostorskimi akti (lokacijski načrt, prostorski red občine – regulacijski načrt).

Pri načrtovanju in graditvi novih naselij se morajo zaradi zmanjšanja požarnega tveganja upoštevati vplivi obstoječih in novih industrijskih objektov ter obstoječih in novih tehnoloških procesov, ter požarna tveganja, ki so povezana s povečano možnostjo nastanka požara v naseljih, zaradi uporabe požarno nevarnih snovi in tehnoloških postopkov ter širjenja požara med posameznimi poselitvenimi območji¹⁹.

¹⁹ Zakon o varstvu pred požarom, Uradni list RS, št. 213-10/91-1/6, Ljubljana, 20.12.1993. http://www.dz-rs.si/si/aktualno/spremljanje_zakonodaje/sprejeti_zakon_i/sprejeti_zakoni.html

4.2.1.2 Infrastruktura

Prometna infrastruktura

Problemi na področju razvoja prometne infrastrukture so v najbolj povzeti obliki izraženi v:

- obstoju samo enega priključka na avtocesto;
- močnem tranzitnem prometu skozi Celje v smeri Celje - Laško - Zidani most;
- številnih nivojskih križanjih z železnico v Celju in Štorah;
- zastarelem sistemu in infrastrukturi javnega potniškega in kombiniranega tovornega prometa;
- slabo razviti infrastrukturi zračnega prometa;
- pomanjkanju parkirišč za tovorna vozila;
- neurejenih kolesarskih poteh.

Problemi na področju razvoja **prometne infrastrukture** bodo omiljeni oz. v največji možni meri odpravljeni z uresničevanjem naslednjih razvojnih usmeritev:

- razvoj kvalitetnega, celostnega in integriranega prometnega sistema, ki zagotavlja potrebno mobilnost celotnega prebivalstva subregije;
- obstoj enakovredne in konkurenčne infrastrukture posameznih podsistemov, katerih pogoji rabe naj določa celostna poselitveno-prometna politika regije, subregije in Mestne občine Celje;
- razvoj prometne infrastrukture naj bo skladen z opredeljenimi usmeritvami na področju trajnostnega razvoja naselij;
- ohranjanje zmogljivosti in izboljševanje kakovosti vseh prometnih podsistemov z obvladovanjem prometnega povpraševanja;
- izgradnja še dveh priključkov na avtocesto Celje-vzhod in Celje-zahod;
- posodobitev obstoječe G1 ceste na relaciji priključek na AC pri Arji vasi - Laško - Zidani most ob preučitvi možnosti dolgoročne

- prekategorizacije obstoječe G1 ceste v HC z vsemi pripadajočimi elementi;
- posodobitev obstoječe G1 proge (Ljubljana) - Zidani most - Laško - Celje - Štore - (Maribor) za hitrosti do 160 km;
- v prvi fazi posodobitev in elektrifikacija obstoječe R proge Celje - (Velenje) ter izgradnja terminala kombiniranega tovornega prometa (Čret) v naslednji fazi navezava proge na novo G2 progo Velenje - Sl. Gradec - Dravograd;
- izgradnja terminala za javni potniški promet v Celju ob prenovljeni železniški postaji, ki bo kot del železniške infrastrukture predstavljala ogrodje razvoja sodobnega sistema JPP in ki jo bodo v redkeje in razpršeno poseljenih območjih dopolnjevali avtobusni, taxi in drugi sistemi JPP;
- ureditev izvennivojskih križanj z železnico;
- posodobitev Letališča Celje, ki se prekategorizira kot javno letališče nacionalnega pomena na katerem se locira tudi heliport za notranji zračni promet;
- vmeščanje parkirišč za tovorna vozila v okviru načrtovanih gospodarskih con Celje-vzhod in Arclin II;
- preučitev možnosti za izgradnjo novega industrijskega tira, ki bi povezal nastajajočo cono Celje-vzhod (in morda tudi cono Arclin II v Vojniku) na železniško omrežje;
- preučitev možnosti funkcionalne dopolnitve prihodnjega (sub)regionalnega sistema JPP z razvojem subregionalnega tirnega sistema, ki bi slonel na uporabi obstoječe državne železniške infrastrukture in morebitne nove regionalne železniške infrastrukture (industrijski tir Terminal Čret - gospodarska cona Celje-vzhod - gospodarska cona Arclin II - Vojnik);
- ureditev v zasnovi kolesarske infrastrukture predlaganih oboznic in kolesarskih poti.

Komunalna infrastruktura

Oskrba z vodo

Problemi na področju razvoja oskrbe z vodo so pravzaprav v vseh subregijah enaki in so v najbolj povzeti obliki izraženi v:

- neobstoju ustreznih informacijskih baz podatkov o stanju oskrbe z vodo v Savinjski regiji tako na državni, regionalni in lokalnih ravneh;
- razpršenosti in nepreglednosti upravljanja z javnimi vodovodi;
- nepreglednosti in nedoločenosti statusa individualnih vodovodnih sistemov;
- pomanjkanju ustreznih vodnih virov;
- neurejeni zaščiti vseh regijsko pomembnih vodnih virov in sprejetimi sanacijskimi programi na vodozaščitnih območjih;
- zastarelosti določenih odsekov sistemov oskrbe z vodo, ki so potrebni obnove in rekonstrukcij;
- neprimernih in nezadostnih kapacitet vodohranov;
- ne povsem zadovoljenih tlačnih pogojev na celotnih sistemih oskrbe z vodo v regiji;
- neizdelanih hidravličnih preračunov sistemov oskrbe z vodo z jasno sliko dogajanj v njih;
- ne povsem zadoščeni zakonodajnih pogojih glede nadzora nad kvaliteto vode v sistemih oskrbe z vodo na področju regije.

Reševanje problemov in preprečevanje tveganj pri doseganju varne oskrbe s pitno vodo je potrebno reševati na nivoju regije in mora obsegati učinkovito strokovno organiziranost nadzora in upravljanja z javnimi vodovodnimi sistemi. V ta namen je potrebno strokovno primerno okrepiti javna komunalna podjetja, urediti avtomatsko kontrolo in digitalne nadzore nad javnimi vodovodnimi sistemi. Javna Komunalna podjetja morajo zagotoviti notranjo kontrolo nad zdravstveno ustrezno pitno vodo po sistemu

HACCP, ki ga predpisuje Zakon o živilih. Občine pa morajo zagotoviti uvedbo tega sistema HACCP v vse ostale javne vodovodne sisteme, ki niso v upravljanju javnih podjetij. V programu regije mora biti predviden postopen prevzem upravljanja javnih vodovodnih sistemov v okviru javnih komunalnih podjetij.

Potrebno se je dogovoriti o enotnem konceptu nadzora nad zdravstveno ustreznostjo pitne vode in v ta namen ZZV Celje finančno podpreti pri zasnovi in izdelavi učinkovite informacijske baze o stanju vodovodnih sistemov v Savinjski regiji.

Regija mora čimprej pristopiti k izvajanju regijskega projekta oskrbe s pitno vodo in izdelati dolgoročno strategijo oskrbe z vodo občin v Savinjski regiji. Prav tako je potrebno na nivoju regije pristopiti k ustreznemu povezovanju upravljavcev javnih vodovodnih sistemov ter zagotoviti ustrezno regijsko informacijsko bazo, ki bo lahko podlaga kvalitetnemu reševanju problemov varne oskrbe z vodo v regiji ter prav tako zagotavljanju ustreznih finančnih sredstev za uresničevanje teh ciljev.

Na nivoju regije, ki je zainteresirana za ohranjanje poselitve obmejnega in hribovitega območja, je potreben dogovor o statusu in reševanju problematike individualnih vodovodnih sistemov, ki jih ne pokriva državna zakonodaja o javnih vodovodnih sistemih.

Normalni standard oskrbe z vodo je bistveni element za zagotavljanje prisotnosti poselitve in s tega vidika ključni element pri uresničevanju vseh ostalih priložnosti regije. Prav tako se z ureditvijo varne oskrbe z vodo ustvarjajo pogoji za turizem in za tisti del gospodarstva, ki je vezano na pitno vodo.

Razvojne usmeritve na področju oskrbe z vodo za območje subregije Celje z okolico so prednostno usmerjene v naslednje:

- sodelovanje v regijskem povezovanju in načrtovanju, z regijsko strategijo oskrbe z vodo, regijsko informacijsko bazo ter regijskim povezovanjem upravljavcev javnih vodovodnih sistemov, kjer Vodovod – Kanalizacija d.o.o. iz Celja predstavlja strokovno najmočnejši člen;
- v sprejemanju ukrepov in izvajanju projektov za izpolnjevanje vseh zakonodajnih zahtev glede varne oskrbe z vodo, predvsem uvajanje sistemov notranjega nadzora na podlagi zakonodajno predpisanega sistema HACCP;
- v zagotovitvi zavarovanja vseh pomembnih vodnih virov in sprejetju sanacijskih programov na vodovarstvenih območjih;
- v pridobivanju novih vodnih virov, predvsem na območju Vitanja, ki pa je v subregiji Dravinjska dolina, z izgradnjo objekta priprave vode Vitanje in vodohrana Škofja vas.

Odvajanje in čiščenje odpadnih vod

Že sprejeta slovenska zakonodaja s področja odpadnih voda je postavila stroge zahteve pri zbiranju, odvajanju in čiščenju odpadnih voda. Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav je izšla v letu 1996. V letu 1999 in aprila leta 2001 sta izšli dopolnitvi uredbe. Uredba določa zahteve za prečiščene vode iz komunalnih čistilnih naprav, in sicer mejne vrednosti parametrov odpadne vode, mejne vrednosti učinka čiščenja odpadne vode ter posebne ukrepe v zvezi z načrtovanjem in obratovanjem komunalnih čistilnih naprav. Za realizacijo zahtev po čiščenju odpadnih voda sta bila sprejeta Akcijska programa. Operativni program odvodnje in čiščenja komunalnih odpadnih voda s programom projektov vodooskrbe (Ur.l. RS 94/99) kot sektorski program prve faze do leta 2006 izvajanja prednostnih nalog Nacionalnega programa varstva okolja (NPVO) je usmerjen v izgradnjo sistemov odvodnje in čiščenja območij poselitve večjih od 15 000 PE, ki

jih pogojujejo zahteve implementacije slovenske zakonodaje in smernic EU za obdobje do leta 2005, oz. 2010. Operativni program odvodnje in čiščenja odpadnih voda območij poselitve (aglomeracij) velikosti med 2000 in 15.000 PE in pod 2000 PE na občutljivih področjih Republike Slovenije podaja seznam potrebnih čistilnih naprav, način financiranja ter prioritete.

Pravilnik o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode postavlja merila, za katera naselja oziroma gostote poselitve so obvezni skupni kanalizacijski sistemi in čiščenje na skupni čistilni napravi.

Urejeno zbiranje, odvajanje in čiščenje odpadnih voda je za gotovo eden od osnovnih razvojnih problemov. Je v neposredni povezavi z zaščito kakovosti vodnih virov.

Zaostanek pri gradnji teh sistemov bo zaviralo nadaljnjo urbanizacijo in turizem.

Seveda pa se zastavlja vprašanje, kateri od programov zbiranja, odvajanja in čiščenja odpadnih voda imajo regionalni pomen.

V Celju bo vsak čas končana centralna čistilna naprava z regijskim značajem.

Občina Laško je začela z izgradnjo čistilne naprave Laško in kanalizacijskega omrežja, ki bo vključevalo mesto Laško in Rimske Toplice s primestnimi naselji.

Odpadki

V subregiji Celje bo zgrajen regijski center za ravnanje z odpadki. Občina Celje je že umestila center v prostorski plan občine ter na tej osnovi sprejela prostorski izvedbeni načrt.

Energetska infrastruktura

Glede na predvideni intenzivni razvoj industrije in urbanizacije širšega celjskega območja, pa tudi zaradi potencialnih mednarodnih koridorjev

transporta energije, pričakujemo v Celjski subregiji zelo obsežno koncentracijo graditve energetske infrastrukture. Izjema sta le občini Laško in Dobrna, kjer pričakujemo intenzivnejši razvoj zdraviliškega turizma in temu ustrezno tudi prilagajanje konceptov oskrbe z energijo zahtevam te dejavnosti. V tem območju se bo intenzivno izgrajevalo plinovodno omrežje na zemeljski plin in sistemi ogrevanja na daljinsko toploto. Intenzivna bo tudi gradnja državne energetske infrastrukture, ki povezuje Slovenijo z ostalimi predeli zahodne in jugovzhodne oziroma vzhodne Evrope ter Bližnjega vzhoda. Spodnji tok reke Savinje nudi precejšnji potencial vodne energije, ki bi ga bilo smoterno izkoristiti, vendar le v sodelovanju z ostalimi koristniki vodotoka (vodno gospodarstvo in turizem). V regiji se nahajajo lesno predelovalni obrati, v bližini katerih bi bilo možno zgraditi naprave (kotlovnice ali toplarne) za izkoriščanje lesne biomase. Potencial je ocenjen na skupno 14 MW toplotne moči. V subregiji so tudi potenciali geotermalne energije v višini ca 13 000 MW toplotne moči (zdravilišča), ki pa so že v precejšnji meri izkoriščeni. Po podatkih Agencije za učinkovito rabo energije lokalne skupnosti subregije še nimajo (z izjemo ene občine) lokalnih energetskega konceptov. Zato bo to ena od prvih nalog na področju načrtovanja energetske infrastrukture v subregiji. Smotno bi bilo, da se ti koncepti izdelajo skupno (uskaljeno) na subregionalni ravni.

Predvideni energetske objekti v subregiji Celja z okolico:

Elektroenergetski objekti:

- RP Celje,
- RTP Medlog
- RTP Golovec,
- RTP Bukovžlak,
- RTP Trnovlje,
- RTP Center (Celje),

- DV 2x400 kV Mihovce – Podlog,
- DV 2x110 kV vzankanje RTP Bukovžlak,
- RTP Vojnik,
- DV 2x110 kV vzankanje RTP Vojnik.

Telekomunikacijska infrastruktura

Celotno območje je ustrezno pokrito s fiksnimi digitalnimi telefonskimi priključki. Problemi na tem področju se nanašajo predvsem na:

- neustrezno pokritost s signalom mobilne telefonije in z RTV signalom na območjih z razpršeno gradnjo.

Razvojne usmeritve na področju razvoja **telekomunikacijske infrastrukture** zadevajo predvsem izgradnjo novih baznih postaj mobilne telefonije in manjkajočih oddajnikov RTV Slovenije.

4.2.1.3 Krajina

Na območjih intenzivnega kmetijstva – na najboljših kmetijskih zemljiščih v dolinskem delu subregije se kmetijstvo razvija skladno s potrebami in predlogi sektorja, pri čemer se trajno ohranja lastnosti, ki so pomembne za kmetijsko, ekološko in krajnotvorno funkcijo območij.

- Raba posameznih tipov kmetijskih zemljišč se načrtuje skladno z danimi klimatskimi, reliefnimi, krajinskimi in ekološkimi pogoji. Izbira se rabe, ki najmanj prizadenejo ekološke, krajnotvorne, habitatske in biodiverzitetne funkcije kmetijskih površin.
- Pri izvajanju agrarnih operacij je treba upoštevati obstoječo krajinsko strukturo, mrežo poti, prostorske smeri, naravne koridorje in logiko krajinskega vzorca.
- Pri načrtovanju intenzivnega načina kmetovanja ter agro in hidromelioracij na večjih površinah je treba pridobiti naravovarstvene smernice.
- Območja, kjer so agrarne operacije povzročile krajinsko in ekosistemsko osiromašenje, je treba postopno sanirati, predvsem z uvajanjem večjega deleža vegetacijskih ali vodnih naravnih prvin in/ali z izločanjem določenega deleža kmetijskih zemljišč iz rabe.
- Intenzivni trajni nasadi se urejajo na obstoječih območjih hmeljišč ter območjih vinorodnih in sadjarskih okolišev. Pri urejanju novih trajnih nasadov se ne posega v nestabilna erozijska, plazljiva ali plazovita območja. Pri prenovi obstoječih trajnih nasadov se izbira oblika nasada, ki zmanjšuje nevarnost proženja erozije.
- Pri kmetijskih območjih, ki mejijo na industrijske cone in objekte prometne infrastrukture, je treba zagotoviti ustrezne tamponske cone zaradi potencialne nevarnosti onesnaževanja tal.
- V kmetijski krajini se ohranja strnjene gozdne površine, kot so gozdni otoki in koridorji,

gozdni robovi, obvodni pasovi ter mokriščna vegetacija, skupine gozdnega drevja in posameznih dreves.

- Treba si je prizadevati za zmanjšanje emisij iz točkovnih (živinorejskih farm) in razpršenih virov (intenzivno kmetijstvo).
- Spodbuja se uvajanje tradicionalnih pasem domačih živali.
- Treba je zagotoviti ustrezno deponiranje hlevskih organskih odpadkov in gnojenje kmetijskih površin.
- Poglobljanje melioracijskih jarkov naj se ne izvaja, čiščenje oz. vzdrževanje melioracijskih jarkov pa naj poteka v jeseni in pozimi, vendar ne pogosteje kot na vsakih 2-5 let. Strani jarka naj bi čistili izmenoma, vendar ne v celoti naenkrat, kjer je to mogoče naj bi jih prepustili naravni zarasti.

Na območjih kmetijstva z omejitvami, zaradi varovanja voda, naravnih in kulturnih kvalitet ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, je treba kmetijstvo prilagoditi varstvenim zahtevam.

- Z omejitvami je treba ublažiti negativne vplive kmetijskih dejavnosti na biotsko in krajinsko pestrost. Omejitve zadevajo: rabo agrokemikalij, obremenitve kmetijskih površin ter onesnaževanje iz intenzivne živinoreje, uporabo monokultur, uničevanje mokrišč in živic ter uporabo težke mehanizacije. Pridelavo se usmerja v gojenje kultur, ki potrebujejo manjšo uporabo gnojil in fitofarmaceutskih sredstev, kot drugoten prostorski ukrep se zasaja avtohtono drevesno vegetacijo zaradi zmanjševanja vplivov pronicanja škodljivih snovi v podtalje.
- Na ta območja se praviloma ne umešča novih intenzivnih monokulturnih nasadov.
- Spodbuja se ohranjanje in obnavljanje obstoječih travniških sadovnjakov in ekstenzivnih kmetijskih površin.

- Omejuje se za ohranjanje biotske pestrosti neugodne posege (agro- in hidromelioracije, komasacije).
- Obdelovanje (predvsem oranje) zemlje, ki neposredno meji na vodotok, naj se ne izvaja.
- V visoko ovrednotenih naravnih območjih se vzpodbuja manj intenzivne kmetijske dejavnosti.
- Na življenjskih območjih velikih zveri je potrebna uskladitev živinorejske politike s prizadevanji za ohranitev velikih zveri.

Na območjih kmetijstva usmerjenega v ohranjanje kulturne krajine - v kmetijskih kulturnih krajinah se varuje:

- kmetijske površine v obstoječem obsegu in tradicionalni rabi,
- značilnosti parcelne strukture in prostorskih razmerij (strnjena naselja in stiki naselbin z obdelovalnimi površinami, prostorski poudarki in drobna členjenost kmetijskih površin),
- kolikor mogoče nespremenjeno količinsko razmerje med tradicionalnimi kulturami (travinje, njive, sadovnjaki, vinogradi, gozd), značilne tradicionalne stavbe oziroma gospodarska poslopja, razmeščena v krajini, kot so kozolci, stanovi, skednji, seniki, zidanice v njihovi izvorni postavitvi, velikosti ter rabi.
- V teh območjih je treba podpirati kmečke skupnosti pri vzpostavljanju in vzdrževanju kulturne krajine; preprečevanju zaraščanja kmetijskih površin in varovanju gozdnih robov, uporabi kmetijskih tehnologij, ki imajo pozitivne vplive na ohranjanje in trajnostno rabo biotske in krajinske pestrosti – zlasti določene tradicionalne metode ekstenzivnega kmetijstva.

Na kmetijskih območjih v bližini krajev usmerjenih v zdraviliški turizem (Laško, Rimske Toplice), se:

- spodbuja razvoj kmečkega turizma kot dopolnilne ponudbe zdraviliščem ali za pridelavo hrane za znane odjemalce. Kmetijstvo se dopolnjuje s turistično dejavnostjo, z ohranjanjem stavbne dediščine in skrbjo za ohranjanje kulturne krajine, predvsem za preprečevanje zaraščanja zemljišč. Nadaljevanje trenda zaraščanja je treba čim bolj omejiti samo na območja, kjer pogoji niso primerni za kmetijstvo in kjer zaraščanje bistveno ne spreminja značilnosti kulturne krajine. Na območjih, kjer se zaraščanje dopušča, je treba z ogozdom omogočiti čim hitrejši razvoj kvalitetnega gozda.

Obseg gozdov naj se ohranja v obstoječem stanju. Z njimi naj se gospodari v skladu s sprejetimi gozdnogospodarskimi načrti, v katerih so opredeljene tudi podrobnejše naravovarstvene vsebine in smernice. Zagotoviti je treba uporabo gozdnemu ekosistemu prijaznih tehnologij pridobivanja lesa ter gradnje gozdnih prometnic; ter gozdnemu ekosistemu neškodljive rabe nelesnih gozdnih dobrin.

Posebna skrb je potrebna za ohranitev in razvoj vodnih ekosistemov v gozdnem prostoru.

Vzpostaviti je treba mrežo manjših površin gozdov (ekocelic) in posameznega drevja z namenom ohranjanja in povečevanja biotske pestrosti gozdnega prostora.

Pogozdovanje naj se vrši z drevnino, ki ustreza obstoječim avtohtonim gozdnim združbam ter rastiščem in mikroklimatskim pogojem. Monokulturne gozdne nasade rastišču neprimernih drevesnih vrst je treba nadomestiti z rastišče značilnimi avtohtonimi drevesnimi vrstami oz. združbami.

V gozdovih se omeji promet z motornimi vozili, izjema velja za gozdnogospodarske, lovnogospodarske in druge strokovne službe.

Oblikujejo naj se tudi mirna območja z zaporo manj pomembnih gozdnih prometnic.

Varovati je treba gozdne otoke v kmetijski krajini, ter (po dimenzijah, obliki razrasti, vrsti in funkciji) izstopajoča posamezna drevesa, obrečne pasove vegetacije ter ostale oblike drevesne in grmovne vegetacije. Ohranjati je treba tudi gozdno zarast na pobočjih, ki gravitirajo k vodotokom.

Goloseki, gozdne vlake in ceste, ki so obstoječi in potencialni viri erozije, naj se sanirajo s primernim odvodnjavanjem, biotehničnimi in vegetacijskimi utrditvami. Lov se ureja s sprejetimi lovskogospodarskimi in lovskogojitvenimi načrti, v katerih so opredeljene tudi podrobnejše naravovarstvene vsebine in smernice. Komercialne obore, ki so nasprotne sonaravnemu konceptu gojitve avtohtone divjadi, se praviloma ne dovoljujejo.

Za vse večje posege v gozdni prostor je potrebno izdelati študijo presoje vplivov na okolje.

Gozdovi s posebnim namenom – z načrtovanim posekom (urbani gozdovi v mestni občini Celje, parkovni kompleks v Rimskih Toplicah; predloga za GPN: zdraviliški gozdovi v okolici Term Dobrna in v okolici Vojnika), gospodarjenje ne izključuje lesnoproizvodne funkcije, se pa prilagaja omogočanju ostalih funkcij. Poskrbeti je treba za ureditev in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture (poti, oznake, klopi, mize, kurišča, razgledišča in podobno), zaščito posameznih delov gozdov pred škodljivimi vplivi preštevilnega obiska, urejanje prometa in parkiranja na območju teh gozdov.

V gozdovih z visoko poudarjenostjo funkcije varovanja naravne dediščine, kamor sodijo tudi gozdovi v okviru regijskih in krajinskih parkov ter naravni rezervati (KP Kopitnik, posamezni gozdni kompleksi v MO Celje, predlog za KP Huda luknja in Paški Kozjak, dolina Gračnice), je gospodarjenje usmerjeno v trajno ohranjanje vrednosti naravne dediščine, posebna pozornost

je namenjena urejanju poti in stez ter predelov, kjer je obisk ljudi največji. Ureditve morajo preprečevati morebitno nastajanje škod, kot so npr. povečana erozija na poteh, poškodbe dreves in drugih rastlin.

V **varovalnih gozdovih** so predvideni le ukrepi za ohranitev in krepitev trajno varovalne funkcije gozda. Gradnja vlak in drugih prometnic je mogoča, če so le te namenjene krepitvi trajno varovalne funkcije gozda. Pri morebitnih posegih je treba skrajno varovati rastišča redkih rastlinskih vrst, prav tako pa tudi bivališča redkih živalskih vrst. Prav tako je potrebno upoštevati strožje usmeritve za gospodarjenje v vodozbirnih območjih, še posebej neposredno v okolici vodnih virov. Prehodi planinskih poti in stez preko gozdov z varovalno funkcijo morajo biti ustrezno vzdrževani, urediti pa je treba tudi predele, kjer je opazen večji obisk prebivalstva v teh predelih (predvsem okolica Celja). Objekte naravne dediščine, znotraj teh gozdov moramo še posebej zaščititi in ustrezno urediti dostope.

Rudarstvo – mineralne surovine

Pri načrtovanju posegov v obratujočih kopih je treba iskati take načine, ki omogočajo ohranjanje biotske pestrosti na ožjem vplivnem območju kamnoloma.

Širitev območij izkoriščanja mineralnih surovin ali odpiranje novih kopov je možno le, če gre za povečanje potreb, ki jih ni mogoče zadovoljiti z obstoječimi kopi, ter mora biti skladno s predhodno opravljenimi presojami vplivov na okolje. Območje eksploatacije je treba širiti postopoma in sočasno izvajati sanacijo brežin.

Posege je treba izvajati v času, ki najmanj moteče vpliva na življenjski cikel prisotnih rastlin in živali.

Opuščene kamnolome in gramoznice, kjer so se razvili sekundarni habitati za ogrožene rastlinske in živalske vrste se prepušča naravni sukcesiji in se vanje posega le v primeru, če je ogrožena

okolica. V primeru opustitve pridobivanja mineralne surovine je treba prednostno sanirati obsežne in vizualno izpostavljene kope, ter tiste, ki negativno vplivajo na sestavine okolja in bivalne kvalitete ter so v območjih, pomembnih zaradi nacionalne, regionalne ali lokalne prepoznavnosti.

Pri odpiranju in delovanju oziroma sanaciji rudnikov in kamnolomov na območjih pričakovanih geoloških naravnih vrednot (na območju Laškega) naj se izvaja geološki oziroma krasoslovni nadzor.

V primeru odkritja naravne vrednote je treba o tem obvestiti pristojno naravovarstveno službo, hkrati pa zaustaviti vse dejavnosti, ki bi morebiti ogrozile naravno vrednoto. Pristojna naravovarstvena služba bo nato izdelala smernice in podala navodila za tako rabo prostora, ki ne bo ogrožala naravne vrednote.

Na območju pridobivalnega prostora premogovnika Laško je treba zagotoviti varovanje virov mineralnih surovin. Pri izkoriščanju mineralnih surovin je treba stremeti k optimizaciji pridobivanja in postopnemu zapiranju manjših objektov ter sanaciji nelegalnih kopov.

Pridobivalni prostor tehničnega kamna-apnenca na območju kamnoloma Pečovnik (občina Laško) je opuščen od druge polovice 90-tih let in je prepuščen samosanaciji. Na območju je treba zagotoviti sanacijo in omogočiti varne pogoje za druge rabe v prostoru.

Opuščen rudniki, kakršen je na primer v Laškem bi poleg sanacije bili lahko delno urejeni za obiskovalce, kot dopolnilo turistični ponudbi.

Urejanje vodotokov in gospodarjenje z vodami

1. Posamezni načrtovani in priporočljivi **ukrepi za izboljševanje poplavne varnosti** in urejanje vodotokov Savinje, Voglajne in Hudinje so

navedeni v poglavju zasnova, splošne usmeritve so:

- Na ostalih vodotokih so z vidika poplavne varnosti potrebne predvsem zamenjave poddimenzioniranih premostitev in vzdrževanje stanja. Na manjših pritokih, kjer so izraziti erozijski procesi, pa je potrebno celovito načrtovanje in postopno izvajanje objektov, ki omejujejo erozijske procese (stabilizacijske in zaplavne pregrade, biotehnične utrditve in podobno).
- Na pritokih Voglajne je potrebno ohraniti poplavnost, če ta ne ogroža poselitve in komunikacij. Na posameznih pritokih je potrebno preveriti možnost zadrževanja.

2. Ohranjanje naravnih značilnosti vodotokov in način urejanja voda:

- Nekateri pritoki Voglajne (Slomščica, Ločnica, Selski potok) so ohranjeni. Značaj naravnega nižinskega toka ima tudi odsek Voglajne pri Šentjurju. Pri načrtovanju posegov v prostor je potrebno predvideti ohranjanje naravnih in sonaravnih območij.
- Nekateri pritoki Savinje so relativno ohranjeni. Predvsem povodje Gračnice je večje celovito ohranjeno območje. Pri načrtovanju posegov v prostor je potrebno zagotoviti ohranjanje naravnih in sonaravnih območij ter uporabiti načine in metode, ki čim manj vplivajo na naravne značilnosti tega dela prostora.

3. Energetska raba vodnih virov:

- Na zgornjem toku Hudinje delujejo mHE. Interes rabe je izražen tudi na odseku skozi Socko pod Vitanjem. Pri teh posegih je potrebno upoštevati stopnjo naravne ohranjenosti in ekološke pogoje v vodotoku in obvodnem pasu. Ob Hudinji je zajet eden glavnih vodnih virov za širše območje mesta Celje.

Turizem in rekreacija

V subregiji je razvit zdraviliški turizem v Laškem, Dobrni in Rimskih Toplicah. Ponudbo bi bilo treba smiselno dopolniti s turističnim kmetijstvom in promocijo številnih objektov kulturne dediščine, predvsem sakralnih objektov in stavbne dediščine (gradovi, dvorci, rimski ostanki). V prostorskem pogledu bi bilo smiselno urediti omrežje zdraviliških krajev, kar je pomembno predvsem pri usmerjanju gostov ter boljši dostopnosti in prepoznavnosti ponudbe. Pri tem bi se bistveno poudarila raznolikost med zdraviliškimi kraji in njihova dopolnilna ponudba (turistične kmetije, kolesarske poti, športni objekti, bližina mest in kulturnih ter naravnih znamenitosti).

Pomemben del turizma je tudi ponudba večjih mest (Celja, Laškega), ki omogoča razvoj konferenčnega turizma, sejemske ponudbo, kulturno ponudbo, prostor za organizacijo večjih prireditvev.

- Izboljšati je treba slabo prometno infrastrukturo do turistično zanimivih predelov ter razvijati infrastrukturo za dodatno turistično ponudbo (kolesarske steze, pešpoti, vinske ceste, turistične ceste).
- Podpirati je treba razvoj kmečkega turizma (z zagotavljanjem ustrezne infrastrukturne in komunalne opremljenosti) predvsem na hribovskih kmetijah tudi v povezavi z oživiljanjem gospodarskega in kulturnega izročila (sejmi, domača obrt, običaji). V turistično ponudbo kmetij naj se vključuje dejavnosti, ki so na danem območju tradicionalne.
- Ob dopolnitvi in povezavi obstoječe programske ponudbe se je treba izogibati morebitnim pretiranim koncentracijam v prostoru ter povezati posamične programe in jih ustrezno prostorsko umestiti. Turistično infrastrukturo se koncentrira v poselitvenih središčih jedrnih območij, in sicer tako, da se

nanje vežejo zaledna območja, kjer se zagotavljajo različne oblike turistične ponudbe oziroma programske dopolnitve. V bližini turističnih točk morajo biti zagotovljena ustrezna parkirišča, poškodbe (vegetacije, tal, objektov) nastale zaradi obiska je treba sproti sanirati.

Na območjih varovanja naravnih in kulturnih kakovosti (predloga za KP Kopitnik in Huda luknja-Paški kozjak, EPO in posebnih varstvenih območjih: Ponikva-Movžanka-Huda luknja-Paški kozjak-Konjiška gora, Volčke, Košnica, Laško (suhi travniki), Zasavsko hribovje (južni del občine Laško) in pomembnejših območjih kulturne dediščine: Vojnik-Dobrna-Vitanje, ki so privlačna za razvoj turizma, se priporoča izdelava krajinskih zasnov, splošne usmeritve so:

- Razvija se predvsem tako imenovane »mehke« oblike turizma in rekreacije, ki imajo čim manjši vpliv na naravne in kulturne kakovosti: to so predvsem ogledi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov, izletništvo, sprehajanje, v manjši meri kolesarjenje, jahanje, smučanje na obstoječih smučiščih; niso dovoljene ureditve novih športnih objektov, obstoječe se lahko nadgrajuje z izboljšavami komunalne opreme in infrastrukture, prenovami, širitve so mogoče s predhodnimi preveritvami vplivov. Niso dovoljene ureditve golf igrišč, stez za motokros, vzletišč ipd. Pri umeščanju konfliktnih dejavnosti (športno-rekreacijski objekti) se rabe medsebojno usklajujejo na podlagi podrobnejših študij in s prostorskimi akti (PVO, KZ, DLN).

4.2.1.4 Okolje

Oris stanja

Večja strnjena naselja v subregiji zajemajo Celje, Dobrno, Laško, Štore in Vojnik. Poglavitni okoljski problemi v teh naseljih so posledica emisij iz tehnoloških postopkov, prometa in lokalnih kurišč. V južnem delu subregije okolje dodatno onesnažujejo emisije TE Trbovlje. Urbano območje Celja je uvrščeno med okoljsko večplastno degradirana območja (zrak, tla, vodni viri, kmetijska zemljišča). Predvsem v Celju se srečujejo s problemi rabe prostora. Območja razpršene širitve večjih urbanih naselij se nahajajo v Celjski kotlini. V hribovju severno od Celja so območja redkoznatega poselitvenega vzorca razpršene gradnje ob razvojno dinamičnih naseljih. Ta vzorec se skupaj z območji tradicionalne razpršene poselitve pojavlja tudi v južnem delu subregije.

Industrijska območja se nahajajo v večini večjih strnjenih naselij v subregiji. V preteklosti je industrijska dejavnost predvsem v Celju in Štorah ključno prispevala k degradaciji prvin okolja in nastanku številnih starih bremen. V industrijskih podjetjih so bile izvedene ali pa še potekajo aktivnosti za zmanjšanje vplivov na okolje. V subregiji sta načrtovani dve gospodarski coni: Arclin in Celje-vzhod.

Obremenjene prometnice v subregiji vključujejo avtocesto, odseke glavnih cest Celje – Laško – Zidani most, Celje – Štore – (Šentjur), Celje – (Žalec) in odsek regionalne ceste Celje – Vojnik – (Slovenske Konjice).

Emisije iz kmetijstva obremenjujejo tla v vseh delih subregije, v občinah Celje in Dobrna pa vplivajo tudi na kvaliteto podtalnice.

Za subregijo je značilna primerjalno visoka stopnja poškodovanosti gozdov.

Manjša problemska območja zajemajo nelegalna odlagališča odpadkov, pa tudi močno evtrofno Šmartinsko jezero.

V subregiji obstaja ali je v izdelavi več sanacijskih programov (zrak, komunalne odplake, tla, odpadki) in dve lokalni Agendi 21 (Vojnik in Celje). Podatkov o stanju okolja je za subregijo precej, vendar pa niso urejeni in tudi ne pokrivajo enakomerno vseh prvin in celotnega območja.

Razvojne usmeritve

Glede na stanje veljajo za subregijo Celje z okolico predvsem razvojne usmeritve iz zasnove varstva okolja (poglavje 4.1.7), ki se nanašajo na:

- smotno rabo prostora v strnjenih naseljih in na območjih razpršene poselitve;
- izboljšanje kvalitete zraka v strnjenih naseljih in zmanjševanje hrupa zaradi prometa;
- varčno rabo energije v gospodinjstvih, javnih ustanovah in podjetjih;
- reševanje problema čiščenja komunalnih odpadnih vod in odpadnih vod iz industrije;
- sanacijo starih bremen zaradi industrijskih dejavnosti in zmanjševanje obremenjevanja prvin okolja zaradi potekajočih dejavnosti;
- načrtovanje novih gospodarskih con;
- zmanjšanje obsega prometa in negativnih učinkov na okolje;
- zmanjševanje vplivov kmetijske dejavnosti na tla in vode;
- okoljsko večplastno degradirano urbano območje Celja;
- manjša problemska območja.

Dodatna razvojna usmeritev za subregijo je:

Z namenom doseganja sinergij se usklajujejo aktivnosti, ki jih predvidevajo sanacijski programi, programi varstva in drugi dokumenti za posamezne okoljske prvine ali sektorje. Usklajevanje poteka znotraj občin in na ravni (sub)regije.

4.2.2 Usmeritve za rabo prostora v subregiji Zgornja Savinjska in Šaleška dolina

4.2.2.1 Poselitev

Problemi na področju razvoja naselij, so v najbolj sintezni obliki izraženi v:

- obstoju precejšnje površine nepozidanih zemljišč za mešano rabo v mestnem centru Velenja;
- problematiki varstva in prenove starega Velenja in starega Šaleka;
- težavah pri potencialnem zapolnjevanju območij večstanovanjskih hiš v Nazarjah in v Mozirju zaradi nasprotovanja okoliških prebivalcev;
- pomanjkanju stavbnih zemljišč za individualno gradnjo;
- poplavni ogroženosti skoraj vseh naselij, ki ležijo ob vodah v Zgornji Savinjski dolini.

Problemi na področju razvoja **naselij** bodo omiljeni oz. v največji možni meri odpravljeni z uresničevanjem opredeljenih razvojnih usmeritev.

Pri načrtovanju prostorskega razvoja naselij za območji obeh somestij Velenja in Šoštanja ter Mozirja in Nazarj ter njunih neposrednih gravitacijskih zaledij je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- izvedba programa prenove starega Velenja in starega Šaleka ter starega dela Mozirja, ki vključuje izboljšanje infrastrukturne opremljenosti in prometne dostopnosti s sredstvi JPP in zasebnimi vozili, vzdrževanje in razvoj mestotvornih storitvenih dejavnosti, izboljševanje ambientalne privlačnosti in večje racionalnosti pri rabi prostora, v skladu s pogoji arhitekturnega oblikovanja, ki bodo podani v prostorskem redu posamezne občine;

- prenova, prestrukturiranje ter revitalizacija degradiranih in ekstenzivno izrabljenih površin v Velenju, Šoštanju in Nazarjih upošteva potenciale prostora, razmere na nepremičninskem trgu in potrebe znanih in potencialnih investitorjev - načrtovanje in izgradnja Šaleške gospodarske cone in cone Prihova v Nazarjah;
- v poselitvenih območjih je treba poleg osnovne zagotavljanja tudi dodatno infrastrukturno opremljenost (omrežje telekomunikacij, plinifikacija, sistemi daljinskega ogrevanja ipd.);
- usmerjanje novogradenj na površine znotraj naselij (zapolnjevanje) ob predhodnem preverjanju njihovega potenciala kot odprtih površin v naselju, ki bi lahko prispevale k povečanju bivalnih kakovosti v naseljih (odprte javne površine – parki, igrišča, obcestni prostori, trgi in podobno);
- nova pozidava je dovoljena v območjih, ki so predvidena za širitev naselij - nastanek novih predmestnih naselij - , sicer pa le kot dopolnjevanje, zaokrožanje obstoječe strukture naselij;
- dopustne so tudi zaokrožitve že pozidanih območij z novimi urbanimi strukturami ter zapolnitve neizpolnjenih robov poselitvenih območij;
- z zaokroževanjem obrobja poselitvenih območij je treba oblikovati nove meje urbanih struktur v odnosu do zaokroženih naravnih območij v krajini;
- spreminjanje namembnosti kmetijskih površin v zazidalna zemljišča je dovoljeno na obrobju zazidljivih površin poselitvenih območij v primerih, ko se takšna širitev naselja izkaže kot utemeljena z urbanističnega vidika in se s tem ne posega na zaokrožene komplekse kmetijske površine z visokim pridelovalnim potencialom;
- arhitektura stanovanjskih, turističnih in gospodarskih ter pomožnih objektov naj se prilagaja značilnostim urbane gradnje (prostorska razmestitev, proporci, slemena in nakloni streh, barve);
- dovoljene so spremembe namembnosti in obnova obstoječih hiš in gospodarskih objektov, ob pogoju da se upoštevajo zgoraj navedeni pogoji za arhitekturno oblikovanje;
- v obstoječih in na novo načrtovanih naseljih se v zasnovo zelenih površin vključujejo tudi naravne vrednote in habitatni tipi, kjer pa se prepreči nova pozidava;
- v odprtem prostoru se gradnja objektov za potrebe kmetovanja izvaja le v sklopu naselij oz. na njihovem neposrednem obrobju, sprememba namembnosti gospodarskih poslopij izven naselja v odprti krajini pa se ne načrtujejo;
- pri novih ureditvah je potrebno ohraniti morfološke značilnosti sedanje grajene strukture;
- za zagotavljanje nemotenega razvoja kmetij, ki so v naseljih in zato nimajo prostorskih možnosti za obstoj in razvoj, je treba zagotoviti gradbene parcele za preselitev kmetij izven urbanih območij, s čimer se bodo povečale tudi bivalne kakovosti v naseljih;
- zagotavljati je treba zaokroženost gozdnih kompleksov ob urbanih naseljih in njihova vključitev v zelene sisteme naselij (gozdovi s posebnim namenom, parki, javna raba).

Pri načrtovanju prostorskega razvoja naselij v območjih izven obeh omenjenih urbanih somestij (občinska središča Gornji grad, Luče, Ljubno, Solčava, Šmartno ob Paki in ostala manjša naselja) v katere sodijo podeželska območja, kjer so opredeljena območja ohranjanja narave (ekološko pomembna območja, zavarovana območja in območja, predlagana za zavarovanje) in varstva kulturne dediščine (posebna območja kulturne dediščine, dediščinska kulturna krajina in

območja kompleksnega varstva), kjer se bodo uveljavljale omejitve zaradi varstvenih ciljev in hkrati razvijala turistična dejavnosti, je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- ohranjati je treba obstoječo poselitev - v povezavi s kmetijsko rabo in turizmom;
- nova pozidava je dovoljena na območjih, ki so predvidena za širitev naselij, sicer pa le kot dopolnjevanje, zaokrožanje obstoječe strukture naselij;
- v ohranjenih naseljih je treba zagotavljati temeljno infrastrukturno opremljenost;
- spreminjanje namembnosti kmetijskih površin (v zazidalne) je dovoljeno le v neposredni bližini naselij in turističnih območij, ki so predvidena za širitev, pri čemer pa je treba preprečiti uničenje redkih in ogroženih življenjskih prostorov ogroženih vrst in naravnih vrednot;
- naselja na obrobju naravnih parkov naj se urejajo (funkcionalno in oblikovno) kot vstopne točke v območje parka (regijski park Savinjsko – kamniške Alpe);
- za naselja v območju parkov je treba predvideti funkcionalne povezave glede na organizacijo vseh dejavnosti v parku;
- širitev naselij naj ne posega na območja naravnih vrednot in v njihov vplivni pas;
- dovoljene so spremembe namembnosti obstoječih opuščeni hiš in gospodarskih objektov v počitniške objekte, nova območja za počitniške objekte se ne predvidijo na naravnih vrednotah;
- prenova objektov ob spremembi namembnosti je dovoljena, vendar pa mora arhitektura stanovanjskih, turističnih in počitniških ter gospodarskih in pomožnih objektov bodisi slediti tipiki obstoječih stavb (prostorska razmestitev, gabariti, proporci, slemena in nakloni streh, materiali, barve) bodisi upoštevati kakovostne sodobne pristope k arhitekturnemu oblikovanju, pri čemer je treba

upoštevati proporce in dimenzije obstoječih objektov;

- pri novogradnjah, vključno z gospodarskimi objekti za kmetijsko dejavnost, je potrebno ohranjati morfološke značilnosti sedanje grajene strukture;
- postavitve večjih gospodarskih objektov za kmetijsko dejavnost je dovoljena na lokacijah, ki niso v odprti krajini, niso vidno izpostavljene, dimenzije, proporci in materiali pa morajo povzemati značilnosti tradicionalnih gospodarskih objektov na teh območjih;
- za zagotavljanje nemotenega razvoja kmetij je treba zagotoviti gradbene parcele za preselitev kmetij izven strnjanih poselitvenih območij, ki v prostorskem in funkcionalnem smislu niso več namenjena kmetijski dejavnosti in kmetije v njih nimajo zagotovljenih zadostnih prostorskih možnosti za razvoj.

Usmeritve na področju načrtovanja **gospodarskih dejavnosti** so:

- načrtovane gospodarske cone - Šaleška gospodarska cona, Prihova v Nazarjah in ostale gospodarske cone lokalnega pomena ter drugi gospodarski objekti morajo imeti zagotovljeno ustrezno povezanost s komunalno, energetske in komunikacijsko infrastrukturo (električno omrežje, optokabelsko omrežje, telefon, kabelska TV, plinovod, toplovod, industrijsko ogrevanje, vodovod, kanalizacija, čistilna naprava (neposredna bližina), deponija (neposredna bližina), CERO (neposredna bližina);
- dovoljena je gradnja novih industrijskih in drugih proizvodnih objektov, pri čemer je treba predvideti namembnost, ki bo združljiva z opredeljenim konceptom poselitvenega območja ter z izdelanimi izvedbenimi prostorskimi akti (lokacijski načrt, prostorski red občine – regulacijski načrt).

4.2.2.2 Infrastruktura

Prometna infrastruktura

Problemi na področju razvoja prometne infrastrukture so v najbolj povzeti obliki izraženi v:

- tem, da subregija ni ustrezno priključena na avtocesto, pretočnost in količina prometa pa narekujejo potrebo po izgradnji hitre ceste;
- potrebi po obnovi in posodobitvi obstoječega državnega cestnega omrežja s katerim bi bili vzpostavljeni boljši pogoji za prometno povezanost subregije navznoter in navzven in s tem vzpostavljeni cestno infrastrukturni pogoji za razvoj turizma;
- potrebi po izgradnji mestne obvoznice v Velenju, Šmartnu ob Paki, Lučah in Gornjem Gradu;
- dveh nivojskih križanjih z železnico;
- zastarelem sistemu in infrastrukturi javnega potniškega in kombiniranega tovornega prometa;
- pomanjkanju parkirišč za tovorna vozila v Zg. Savinjski dolini;
- slabo razviti infrastrukturi zračnega prometa;
- neurejenih kolesarskih poteh.

Problemi na področju razvoja **prometne infrastrukture** bodo omiljeni oz. v največji možni meri odpravljeni z uresničevanjem naslednjih razvojnih usmeritev:

- razvoj kvalitetnega, celostnega in integriranega prometnega sistema, ki zagotavlja potrebno mobilnost celotnega prebivalstva subregije;
- obstoj enakovredne in konkurenčne infrastrukture posameznih podsistemov, katerih pogoji rabe naj določa celostna poselitveno-prometna politika regije, subregije in Mestne občine Velenje;
- razvoj prometne infrastrukture naj bo skladen z opredeljenimi usmeritvami na področju trajnostnega razvoja naselij;

- ohranjanje zmogljivosti in izboljševanje kakovosti vseh prometnih podsistemov z obvladovanjem prometnega povpraševanja;
- posodobitev obstoječe G1 ceste na relaciji Velenje priključek na AC pri Arji vasi ob načrtovani izgradnji hitre ceste (Sl. Gradec) - Velenje - priključek na AC pri Šentrupertu oz. pri Arji vasi;
- v prvi fazi posodobitev in elektrifikacija obstoječe R proge Velenje - Celje ter izgradnja terminala kombiniranega tovornega prometa v Velenju v naslednji fazi izgradnja nove G2 proge Velenje - Sl. Gradec - Dravograd in prekategorizacija obstoječe R proge Velenje - Celje v G2 progo;
- izgradnja terminala za javni potniški promet v Velenju;
- ureditev izvenivojskih križanj z železnico;
- posodobitev Letališča Velenje v Šoštanju, ki se prekategorizira kot javno letališče regionalnega pomena na katerem se locira tudi heliport za notranji zračni promet;
- vmeščanje parkirišč za tovorna vozila v okviru načrtovane Šaleške gospodarske cone, cone Prihova v Nazarjah in v ostalih gospodarskih conah lokalnega pomena v skladu evidentiranimi potrebami;
- preučitev možnosti za izgradnjo novega industrijskega tira do Mozirja in Nazarij, ki bi povezal nastajajočo cono Prihova v Nazarjah na sedanjo R in bodočo G2 progo Celje-Velenje - Sl. Gradec;
- preučitev možnosti funkcionalne dopolnitve prihodnjega (sub)regionalnega sistema JPP z razvojem subregionalnega tirnega sistema, ki bi slonel na uporabi obstoječe državne železniške infrastrukture in morebitne nove regionalne železniške infrastrukture (industrijski tir Šmartno - Mozirje - Nazarje);
- ureditev v zasnovi kolesarske infrastrukture predlaganih kolesarskih poti.

Komunalna infrastruktura

Oskrba z vodo

Problemi na področju razvoja oskrbe z vodo so pravzaprav v vseh subregijah enaki in tako so pregledno opisani v poglavju za subregijo Celje z okolico in veljajo tudi za subregijo Zg. Savinjske in Šaleške doline.

Razvojne usmeritve na področju oskrbe z vodo za območje subregije Zg. Savinjske in Šaleške doline so prednostno usmerjene v naslednje:

- sodelovanje v regijskem povezovanju in načrtovanju, z regijsko strategijo oskrbe z vodo, regijsko informacijsko bazo ter regijskim povezovanjem upravljavcev javnih vodovodnih sistemov;
- v sprejemanju ukrepov in izvajanju projektov za izpolnjevanje vseh zakonodajnih zahtev glede varne oskrbe z vodo, predvsem uvajanje sistemov notranjega nadzora na podlagi zakonodajno predpisanega sistema HACCP;
- v zagotovitvi zavarovanja vseh pomembnih vodnih virov (kot so varovana območja virov pitne vode na območju Lenarta v občini Gornji Grad) in sprejetju sanacijskih programov na vodovarstvenih območjih;
- v pridobivanju novih vodnih virov (predvsem z geološkimi raziskavami že ugotovljenimi možnimi lokacijami v občini Ljubno, na robu krajinskega parka Golte in Smrekovec ter v Okoninji), sanaciji in rekonstrukciji magistralnih vodov.

Odvajanje in čiščenje odpadnih voda

Že sprejeta slovenska zakonodaja s področja odpadnih voda je postavila stroge zahteve pri zbiranju, odvajanju in čiščenju odpadnih voda. Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav je izšla v letu 1996. V letu 1999 in aprila leta 2001 sta izšli dopolnitvi

uredbe. Uredba določa zahteve za prečiščene vode iz komunalnih čistilnih naprav, in sicer mejne vrednosti parametrov odpadne vode, mejne vrednosti učinka čiščenja odpadne vode ter posebne ukrepe v zvezi z načrtovanjem in obratovanjem komunalnih čistilnih naprav. Za realizacijo zahtev po čiščenju odpadnih voda sta bila sprejeta Akcijska programa. Operativni program odvodnje in čiščenja komunalnih odpadnih voda s programom projektov vodooskrbe (Ur.l. RS 94/99) kot sektorski program prve faze do leta 2006 izvajanja prednostnih nalog Nacionalnega programa varstva okolja (NPVO) je usmerjen v izgradnjo sistemov odvodnje in čiščenja območij poselitve večjih od 15 000 PE, ki jih pogojujejo zahteve implementacije slovenske zakonodaje in smernic EU za obdobje do leta 2005, oz. 2010. Operativni program odvodnje in čiščenja odpadnih voda območij poselitve (anglomeracij) velikosti med 2000 in 15.000 PE in pod 2000 PE na občutljivih področjih republike Slovenije podaja seznam potrebnih čistilnih naprav, način financiranja ter prioritete.

Pravilnik o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode postavlja merila, za katera naselja oziroma gostote poselitve so obvezni skupni kanalizacijski sistemi in čistilne naprave.

Urejeno zbiranje, odvajanje in čiščenje odpadnih voda je za gotovo eden od osnovnih razvojnih problemov. Je v neposredni povezavi z zaščito kakovosti vodnih virov.

Zaostanek pri gradnji teh sistemov bo zaviralo nadaljnjo urbanizacijo in turizem.

Pripravljalna dela za rekonstrukcijo centralne čistilne naprave Šoštanj - Velenje so v zaključni fazi.

Potrebna bo še gradnja ČN Loke (Mozirje, Nazarje).

Izgradnja kanalizacij in čistilnih naprav v manjših naseljih Zgornje Savinske doline, katera se ne navezujejo na večje kanalizacijske sisteme, z namenom izboljšanja kakovosti površinskih voda, ki služijo za oskrbo s pitno vodo.

Odpadki

V subregiji bo ob tehnično ekonomski analizi smotrnosti predviden podcenter za ravnanje z odpadki II ali III reda. Možna lokacija je ob odlagališču Bučna/Velenje in ob odlagališču v saniranju Podhom/Gornji grad.

Energetska infrastruktura

V subregiji Zgornje Savinske doline je industrijski predel Saleške doline, kjer se nahaja energetski kompleks Rudnik Velenje s Termoelektrarno Šoštanj in območje krajinskega parka Logarske doline. Temu ustrezno se bo na tem območju razvijala tudi energetska infrastruktura. V industrijskem predelu Velenje in Šoštanj se bo intenzivno razvijala energetska infrastruktura tako za državne kot lokalne potrebe po principu urbanih industrializiranih območij. V predelu krajinskega parka Logarska dolina ne pričakujemo večjih sprememb na področju graditve energetske infrastrukture (čeprav reka Savinja tudi v tem predelu nudi precejšnje potenciale vodne energije) – le sanacijo obstoječih sistemov oskrbe z energijo s preходом na uporabo čistih okolju prijaznih goriv in uporabo lokalnih obnovljivih virov energije, t.j lesne biomase in energije malih vodotokov. Na območju Zgornje Savinjske subregije obratuje danes 49 malih hidroelektrarn skupne moči 3.7 MW, ki letno proizvedejo ca 10 GWh električne energije. Potenciali geotermalne energije so v tem območju zanemarljivi. Od osmih občin ima energetski koncept izdelan šest.

Predvideni energetski objekti v subregiji Zgornja Savinjska dolina in Šaleška dolina:

Elektroenergetski objekti:

- RTP Nazarje (rekonstrukcija),
- DV 2x400 kV Šoštanj – Podlog,
- RTP Velenje,
- DV 2x110 kV vzankanje RTP Šalek.

Telekomunikacijska infrastruktura

Celotno območje je ustrezno pokrito s fiksnimi digitalnimi telefonskimi priključki, s signalom mobilne telefonije ter RTV. Na kabelsko omrežje je priključena celotna Mestna občina Velenje in ostala večja naselja, pojavljajo se zgolj manjša območja slabšega sprejema signala mobilne telefonije.

Na tem področju v subregiji ni posebnih razvojnih usmeritev.

4.2.2.3 Krajina

Kmetijstvo

V Šaleški dolini se zaradi ugrezavanja/povečevanja jezer in poplavnih površin izgubljajo najbolj rodovitne kmetijske površine, prihaja pa tudi do zaraščanja manj primernih kmetijskih površin z gozdom. Na drugi strani se pojavljajo potrebe po zagotovitvi novih kmetijskih površin.

Na območjih intenzivnega kmetijstva, kjer ni posebnih omejitev izvajanja dejavnosti zaradi varstva voda ali naravnih in kulturnih kvalitet ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, veljajo naslednje usmeritve:

- Raba posameznih tipov kmetijskih zemljišč se načrtuje na trajnostni in sonaravni način, kar se zagotavlja z izborom tiste rabe, ki je v danih klimatskih, geografskih, reliefnih, krajinskih in ekoloških primerih najbolj ustrezna in tudi najmanj prizadene ekološke, krajnotvorne, habitatske in biodiverzitetne funkcije območij kmetijskih površin.
- Novega združevanja zemljišč v velike monokulturne komplekse se ne načrtuje, kjer bi bilo to v nasprotju s krajnotvornimi, habitatskimi in biodiverzitetnimi lastnostmi območij.
- Pri izvajanju agrarnih operacij je treba upoštevati obstoječo krajinsko strukturo, mrežo poti, prostorske smeri, naravne koridorje in logiko krajinskega vzorca.
- Pri načrtovanju intenzivnega načina kmetovanja, agro in hidromelioracij na večjih površinah, je potrebno predhodno pridobiti naravovarstvene smernice.
- Intenzivni trajni nasadi se urejajo na obstoječih območjih hmeljišč ter območjih vinorodnih in sadjarskih okolišev. Pri urejanju novih trajnih nasadov se ne posega v nestabilna erozijska, plazljiva ali plazovita območja. Pri prenovi obstoječih trajnih

- nasadov se izbira oblika nasada, ki zmanjšuje nevarnost proženja erozije.
- Pri umeščanju nove poselitve in infrastrukturnih objektov, predvsem prometnih, ter gospodarskih con je treba zagotoviti dovolj velik odmik od območij z visokim in dobrim predelovalnim potencialom ali pa zagotoviti ustrezne tamponske cone zaradi potencialne nevarnosti onesnaževanja tal.
  - V kmetijski in urbani krajini se ohranja strnjene gozdne površine, kot so gozdni otoki in koridorji, gozdni robovi, obvodni pasovi ter mokriščna vegetacija, skupine gozdnega drevja in posameznih dreves.
  - Treba si je prizadevati za zmanjšanje emisij iz točkovnih (živinorejskih farm) in razpršenih virov (intenzivno kmetijstvo);
  - Spodbuja se uvajanje tradicionalnih pasem domačih živali,
  - Treba je zagotoviti ustrezno deponiranje hlevskih organskih odpadkov in gnojenje kmetijskih površin.

Na območjih kmetijstva z omejitvami, zaradi varovanja voda, naravnih in kulturnih kvalitet ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, je treba kmetijstvo prilagoditi varstvenim zahtevam.

Ublažiti je treba negativne vplive kmetijskih dejavnosti na biotsko in krajinsko pestrost, omejiti rabo agrokemikalij, prekomerne obremenitve kmetijskih površin ter onesnaževanja kot posledice intenzivne živinoreje, monokultur, uničevanje mokrišč in živic ter uporabo težke mehanizacije.

Na območjih intenzivnega kmetijstva je treba nujno upoštevati omejitve v okviru vodovarstvenih pasov na vodovarstvenih območjih (Paski kozjak, Lepa njiva itd.). Potencialne kmetijske površine se nahajajo tudi v neposredni bližini jezer, pri čemer je treba predvideti varstvene cone do koder lahko gre intenzivno kmetijstvo oziroma predvideti oblike

kmetovanja primerne za ohranjanje stalne kakovosti vode v jezerih.

- Pridelavo se usmerja v gojenje kultur, ki potrebujejo manjšo uporabo gnojil in fitofarmaceutskih sredstev. Za zmanjševanje vplivov pronicanja škodljivih snovi v podtalje, se zasaja avtohtono drevesno vegetacijo
- Na ta območja se praviloma ne umešča novih intenzivnih monokulturnih nasadov.
- Spodbuja se ohranjanje in obnavljanje obstoječih travniških sadovnjakov in ekstenzivnih kmetijskih površin.
- Omejuje se za ohranjanje biotske pestrosti neugodne posege (agro- in hidromelioracije, komasacije).
- Obdelovanje (predvsem oranje) zemlje, ki neposredno meji na vodotok, naj se ne izvaja na priobalnih zemljiščih.
- V visoko ovrednotenih naravnih območjih se vzpodbuja manj intenzivne kmetijske dejavnosti.
- Na življenjskih območjih velikih zveri je potrebna uskladitev živinorejske politike s prizadevanji za ohranitev velikih zveri.

Na drugih kmetijskih območjih se uvaja ekološko kmetijstvo ter gojenje alternativnih kultur. Kmetije na teh območjih se lahko usmerjajo tudi v turistično ponudbo (kmečki turizem) in obujanje domače obrti.

- Spodbuja se ohranjanje obstoječih kmetijskih površin, kot pomembnega dejavnika krajinske prepoznavnosti. Ohranja se jasen gozdni rob.
- Nadaljevanje trenda zaraščanja je treba čim bolj omejiti samo na območja, kjer pogoji niso primerni za kmetijstvo (košnjo, pašo) in kjer zaraščanje bistveno ne spreminja značilnosti kulturne krajine.
- Na območjih, kjer se zaraščanje dopušča je treba z ogozdom omogočiti čim hitrejši razvoj kvalitetnega gozda. Na kmetijskih območjih z majhnim deležem visoke

vegetacije in na območjih varstva vodnih virov je dopustno ogozdomovanje s krajinsko primernimi vrstami.

Na območjih kmetijstva usmerjenega v ohranjanje kulturne krajine - v kmetijskih kulturnih krajinah se varuje:

- kmetijske površine v obstoječem obsegu in tradicionalni rabi;
- značilnosti parcelne strukture in prostorskih razmerij (strnjena naselja in stiki naselbin z obdelovalnimi površinami, prostorski poudarki in drobna členjenost kmetijskih površin);
- kolikor mogoče nespremenjeno količinsko razmerje med tradicionalnimi kulturami (travinje, njive, sadovnjaki, vinogradi, gozd);
- značilne tradicionalne stavbe oziroma gospodarska poslopja, razmeščena v krajini, kot so kozolci, stanovi, skednji, seniki, zidanice v njihovi izvorni postavitvi, velikosti ter rabi;
- v teh območjih je treba podpirati kmečke skupnosti pri vzpostavljanju in vzdrževanju kulturne krajine; preprečevanju zaraščanja kmetijskih površin in varovanju gozdnih robov, uporabi kmetijskih tehnologij, ki imajo pozitivne vplive na ohranjanje in trajnostno rabo biotske in krajinske pestrosti – zlasti določene tradicionalne metode ekstenzivnega kmetijstva.

Celki so posebnost hribovitega sveta in tako soustvarjajo prepoznavnost posameznih območij. Sodijo med krajine travnatega sveta, kjer prevladuje travinje kot posledica težavnih razmer za obdelovanje, pa najsi gre za podnebne razmere in relief (predvsem gorska območja in hribovit svet) ali pa prisotnost vode (doline in poplavna območja). Za celke so značilne predvsem lege na visokih nadmorskih višinah, ponekod strmina in ne nazadnje posebna arhitektura posamičnih kmetij. Za ta krajinska območja je značilno opuščanje kmetijske rabe, ki

jih je oblikovala. Ohranjati je treba strukturo celkov, predvsem jasen gozdni rob, razporeditev komunikacij in razmerja med objekti, okoliškimi kmetijskimi površinami znotraj celka in gozdom.

- Na celkih naj se vzdržuje in ohranja kmetije in obdelovalne površine. Ob prenovah posameznih kmetij bi bilo treba ohraniti razmerja med pozidanimi in obdelovalnimi površinami pa tudi ohranjanje arhitekturnih značilnosti objektov in celkov kot zaključenih celot, kar zahteva tudi ustrezno kmetijsko rabo - košnjo oziroma pašo.

Gozdarstvo

Obseg gozdov naj se ohranja v obstoječem stanju. Z njimi naj se gospodari v skladu s sprejetimi gozdnogospodarskimi načrti v katerih so opredeljene tudi podrobnejše naravovarstvene vsebine in smernice. Zagotoviti je treba uporabo gozdnemu ekosistemu prijaznih tehnologij pridobivanja lesa ter gradnje gozdnih prometnic in gozdnemu ekosistemu neškodljive rabe nelesnih gozdnih dobrin.

Posebna skrb je potrebna za ohranitev in razvoj vodnih ekosistemov v gozdnem prostoru.

Komercialne obore, ki so nasprotne sonaravnemu konceptu gojitve avtohtone divjadi, se praviloma ne dovoljujejo.

Vzpostaviti je treba mrežo manjših površin gozdov (ekocelic) in posameznega drevja z namenom ohranjanja in povečevanja biotske pestrosti gozdnega prostora. Monokulturne gozdne nasade rastišču neprimernih drevesnih vrst je potrebno nadomestiti z za rastišče značilnimi avtohtonimi drevesnimi vrstami oz. združbami. V gozdovih se omeji promet z motornimi vozili, izjema velja za gozdnogospodarske, lovnogospodarske in druge strokovne službe. Oblikujejo naj se tudi mirna območja z zaporo manj pomembnih gozdnih prometnic.

Varovati je treba gozdne otoke v kmetijski krajini, ter (po dimenzijah, obliki razrasti, vrsti in funkciji) izstopajoča posamezna drevesa, obrečne pasove vegetacije ter ostale oblike drevesne in grmovne vegetacije. Ohranjati je treba tudi gozdno zarast na pobočjih, ki gravitirajo k vodotoke. Goloseki, gozdne vlake, ceste, ki so obstoječi in potencialni viri erozije naj se sanirajo s primernim odvodnjavanjem, biotehniškimi in vegetacijskimi utrditvami. Pogozdovanje naj se vrši z drevnino, ki ustreza obstoječim avtohtonim gozdnim združbam ter rastiščem in mikroklimatskim pogojem. Lov se ureja s sprejetimi lovskogospodarskimi in lovskogojitvenimi načrti, v katerih so opredeljene tudi podrobnejše naravovarstvene vsebine in smernice.

Za vse večje posege v gozdni prostor je potrebno izdelati študijo presoje vplivov na okolje.

Gozdovi s posebnim namenom – z načrtovanim posekom (Zeleni pas mesta Velenje): gospodarjenje ne izključuje lesnoproizvodne funkcije, se pa prilagaja omogočanju ostalih funkcij; poskrbeti je treba za ureditev in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture (poti, oznake, klopi, mize, kurišča, razgledišča in podobno), zaščito posameznih delov gozdov pred škodljivimi vplivi preštevlnega obiska, urejanje prometa in parkiranja na območju teh gozdov.

V **varovalnih gozdovih** so predvideni le ukrepi za ohranitev in krepitev trajno varovalne funkcije gozda. Gradnja vlak in drugih prometnic je lahko predvidena, če so le te namenjene krepitvi trajno varovalne funkcije gozda. Pri morebitnih posegih je treba skrajno varovati rastišča redkih rastlinskih vrst in bivališča redkih živalskih vrst. Prav tako je potrebno upoštevati strožje usmeritve za gospodarjenje v območju v vodozbirnih območjih, še posebej neposredno v okolici vodnih virov. Prehodi planinskih poti in stez preko gozdov z varovalno funkcijo morajo biti ustrezno vzdrževani, urediti pa je treba tudi predele, kjer je opazen večji

obisk prebivalstva v teh predelih (predvsem okolica mest). Objekte naravne dediščine, ki ležijo v področju teh gozdov moramo še posebej zaščititi in ustrezno urediti dostope.

V **gozdnih rezervatih** (Menina / Strojnik, Poljšak, Robanov kot, Matkov kot-Logarska dolina, Robnikove peči, Mozirska požganija, Klemenškova planina) se ne gospodari. Prepovedano je kakršnokoli spreminjanje obstoječega stanja, tudi sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov ter lov in ribolov. Okrog vsakega od teh gozdov je poseben varovalni pas, namenjen izravnavi vplivov gospodarjenja na GPN. V izravnalnih pasovih je treba krepiti varovalno vlogo, glede na sestavo drevesnih vrst podaljševati proizvodno dobo, pospeševati listavce (če je to rastiščno primerno), puščati estetsko in biotopsko primerna drevesa, vzdrževati razmeram primeren gozdni red ter vzdrževati, dograjevati in tudi načrtovati ustrezno mrežo gozdnih poti in stez, s čimer se zmanjšuje vpliv obiska gozdov na rezervate. S soglasjem ZGS in pristojne naravovarstvene službe so možni posegi, s katerimi preprečujemo nevarnost za obiskovalce, (posek nevarnih dreves, minimalna nadelava in oprema pešpoti), ter znanstveno – raziskovalne in izobraževalne dejavnosti v omejenem obsegu. Dovoljeno je tudi vzdrževanje kulturne krajine (travnikov, košenic in sadovnjakov).

Gozdovi v bližini vojaških in policijskih objektov kakršno je Šavnice (pogorje Menine), so vključeni v gozdnogospodarsko načrtovanje, razen izjem, kjer je treba pri gospodarjenju upoštevati posebne zahteve vojske in policije.

V **gozdovih z visoko poudarjenostjo funkcije varovanja naravne dediščine**, kamor sodijo tudi gozdovi v okviru regijskih in krajskih parkov: Robanov kot, Logarska dolina, Mozirska planina, Golte in Menina, predlogi za KP: Dobrovlje, Huda

Luknja-Paški kozjak, predlog za Karavanško-kamniško-savinjski regijski park ter gozdni rezervat Smrekovec-Komen, je gospodarjenje usmerjeno v trajno ohranjanje vrednosti naravne dediščine, posebna pozornost je namenjena urejanju poti in stez ter predelov, kjer je obisk ljudi največji, ureditve morajo preprečevati morebitno nastajanje škode (npr. povečana erozija na poteh, poškodbe dreves in drugih rastlin).

Rudarstvo – mineralne surovine

Pri izkoriščanju mineralnih surovin je treba stremeti k optimizaciji pridobivanja in postopnemu zapiranju manjših objektov ter sanaciji nelegalnih kopov. Število objektov se optimizira glede na okoljska, gospodarska in družbena merila, ki vključujejo tudi geološko ustreznost, zadostno količino zaloga, dovolj veliko letno proizvodnjo, funkcionalno povezanost z uporabniki, transportni radij prodaje, vidno neizpostavljenost območij, primerno oddaljenost od poselitve. Podana merila se uporabi tudi pri izdajanju koncesij za izkoriščanje mineralnih surovin.

Pri načrtovanju posegov v obratujočih kopih je treba iskati take načine, ki omogočajo ohranjanje biotske pestrosti na ožjem vplivnem območju kamnoloma. Območje eksploatacije je treba širiti postopoma in sočasno izvajati sanacijo brežin.

Širitev območij izkoriščanja mineralnih surovin ali odpiranje novih kopov je možna le, če gre za povečanje potreb, ki jih ni mogoče zadovoljiti z obstoječimi kopi, ter mora biti skladno s predhodno opravljenimi presojami vplivov na okolje.

Posege je treba izvajati v času, ki najmanj moteče vpliva na življenjski cikel prisotnih rastlin in živali.

S sanacijo je treba vzpostaviti stanje okolja, ki je čim bolj podobno stanju pred izkoriščanjem. Opuščene kamnolome in gramoznice, kjer so se razvili sekundarni habitati za ogrožene rastlinske

in živalske vrste se prepušča naravni sukcesiji in se vanje posega le v primeru, če je ogrožena okolica.

Pri obsežnejših zemeljskih delih, kot so gradnja avtocest, železnic, plinovodov, večjih stanovanjskih naselij, odpiranje in delovanje oziroma sanacija rudnikov in kamnolomov, naj se izvaja geološki oziroma krasoslovni nadzor.

Pri manjših posegih naj se investitorje seznaniti z morebitnim geološkim nadzorom med zemeljskimi deli.

Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na možnosti *in situ* oziroma *ex situ*, v kolikor pa ni možno izvesti opisanih načinov varstva, je obvezno natančno dokumentiranje najdb.

V primeru odkritja naravne vrednote je potrebno o tem obvestiti pristojno naravovarstveno službo, hkrati pa zaustaviti vse dejavnosti, ki bi morebiti ogrozile naravno vrednoto. Pristojna naravovarstvena služba bo nato izdelala smernice in podala navodila za tako rabo prostora, ki ne bo ogrožala naravne vrednote.

- Na območju pridobivalnega prostora premogovnika Velenje / lignit (MO Velenje, O Šoštanj) je podeljena rudarska pravica za izkoriščanje. Na tem območju je predvideno nadaljnje izkoriščanje. Degradiranost prostora, ki je posledica izkoriščanja, pa zahteva sprotno sanacijo in rekultivacijo ugrezniskega območja, ki poteka postopoma in naj bi bila zaključena predvidoma leta 2030. Posledica izkoriščanja mineralnih surovin na tem območju je ugrezjanje površja in posledično širjenje jezer, kjer je treba zagotoviti sanacijo in omogočiti varne pogoje za druge rabe v prostoru, na primer izkoriščanje jezer za razvoj športnih in rekreacijskih dejavnosti.
- Na območju raziskovalnega prostora rudnika Mežica / svinec in cink (O Šoštanj) je pri

načrtovanju prostora treba zagotoviti varovanje virov mineralnih surovin.

- Kot potencialno območje se varuje kamnolom Matkov kot / naravni kamen-apnenec (O Solčava).
- V primeru opustitve pridobivanja mineralne surovine (kamnolom Gorenje, kamnolom Podgora) je treba prednostno sanirati obsežne in vizualno izpostavljene kope, ter tiste, ki negativno vplivajo na sestavine okolja in bivalne kvalitete ter so v območjih, pomembnih zaradi nacionalne, regionalne ali lokalne prepoznavnosti.

Urejanje vodotokov in gospodarjenje z vodami

1. Ukrepi in usmeritve za izboljševanje poplavne varnosti:

- Zaradi poplavne varnosti, erozijske ogroženosti in predvsem ohranjanja naravnih procesov je potrebno opredeliti področje gospodarjenja z naplavinami (prodom). Preveliki odvzemi povzročajo dodatno erozijo in siromašijo rečne struge, viški naplavin na posameznih območjih pa povečujejo poplavno ogroženost (Ljubno, Luče, Nazarje). Z gospodarjenjem in izvedbo ustreznih ureditev je potrebno zagotoviti čim bolj naraven pretok plavin vzdolž Savinje.
- Na območju Zgornje Savinjske doline ob Savinji ni ugodnejših lokacij za zadrževanje visokih voda. Bolj primerna je Zadrečka dolina, kjer je že sedaj zaradi naravnih danosti (velike poplavne površine) prisotno zadrževanje. Na povodju Drete je predvidenih več lokacija za manjše zadrževalne prostore, ki bi se zagotovili z izgradnjo prečnih dolinskih nasipov. To bi povzročilo prekinitev pretoka voda po poplavnih območjih. Predlagane lokacije so pri Otoku, pod Bočno, pri Vologu, pri Pustem Polju, pri Kokarjah in Žlaborju. Z dodatnim aktiviranjem naštetih poplavin

površin se zmanjša konica visokovodnega vala v Nazarjah, kar bi ugodno vplivalo na Savinjo.

V povodju Pake so predlagane naslednje razvojne usmeritve in ukrepi:

- Z vidika poplavne ogroženosti so potrebna redna vzdrževalna dela na območju, ki ga visoke vode največkrat prizadenejo, to je na hudournikih Velunja, Strmina, Blažovnica in Šentflorjanščica.
- Glede na to, da Paka v zgornjem in srednjem toku v bližnji preteklosti ni bila podvržena visokim vodam, je področje manj obdelano. Izlivni odsek Pake pri Šmartnem predstavljajo večinoma neposeljene površine. Struge so bile po ujmi 1990 večinoma sanirane.

2. Ohranjanje naravnih značilnosti vodotokov in način urejanja voda:

- Na območju Zgornje Savinjske doline je sorazmerno velik delež ohranjenih vodotokov. Vendar so to večinoma manjši pritoki Savinje. Kljub temu je potrebo pri načrtovanju posegov v prostor ohraniti tiste vodotoke in odseke večjih, ki so še naravno ohranjeni. Na Savinji so ti odseki nad in pod Solčavo, med Ljubnim in Lučami ter predvsem odsek Savinje med Okonino in Nazarjami, ki je eden redkih odsekov z razvito naravno dinamiko meandriranja. Pred večjimi posegi je potrebno ohraniti tudi celotno Zadrebško dolino in nekatere pritoke Savinje.
- Pri načrtovanju ureditev, kjer je to potrebno, naj se uporabljajo tradicionalni materiali in zgradbe, kot so lesene kašte, piloti in podobno. Obnove posameznih objektov, kot so jezovi, naj se izvajajo na območjih, kjer je to nujno in smiselno zaradi vzdrževanja vodnega režima in umirjanja pretoka voda in plavin.

3. Energetska izraba vodotokov:

- Energetska raba vodnih virov naj se načrtuje na odsekih vodotokov, kjer to ne predstavlja prevelikega posega v naravno ohranjenost in vodni režim in kjer to omogočajo naravne danosti ali že izgrajeni objekti, kot so jezovi.

Turizem in rekreacija

V subregiji so razmeroma dobro razvita planinarjenje in kolesarjenje, kar ponuja dodatne možnosti za razvoj turističnih kmetij. Na posameznih območjih z izjemno naravno in kulturno vrednostjo, ki so hkrati privlačna za razvoj turizma ter pomembna s stališča varstva in ohranjanja narave in kulturne dediščine, lahko ob nadaljnjem razvoju turizma pričakujemo konflikte v prostoru.

Za subregijo je turizem pomemben predvsem kot dopolnilna dejavnost in kot dejavnik za revitaliziranje kmetij.

Na območjih, ki so razmeroma ohranjena in imajo potenciale za razvoj kmečkega turizma, se spodbuja ekološko kmetovanje in razvoj kmetij odprtih vrat. Ponudba na kmetijah naj bo povezana s kmetijsko dejavnostjo, in dejavnostmi, ki so tradicionalne na danem območju.

Na območjih varovanja naravnih in kulturnih kakovosti (KP Logarska dolina, Robanov kot, Golte, Menina, predlog za KP Dobrovlje, predlog za Kp Huda luknja-Paški kozjak, predlog za Karavanško-kamniško-savinjski RP, Savinja med Radmirjem in Nazarjami, Zgornja Savinjska in Zadrebška dolina) veljajo usmeritve:

- Razvija se predvsem tako imenovane »mehke« oblike turizma in rekreacije, ki imajo čim manjši vpliv na naravne in kulturne kakovosti: to so predvsem ogledi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov, izletništvo, sprehajanje, v manjši meri kolesarjenje, jahanje, smučanje na obstoječih

smučiščih; niso dovoljene ureditve novih športnih objektov, obstoječe se lahko nadgrajuje z izboljšavami komunalne opreme in infrastrukture, prenovami, širitve so mogoče s predhodnimi preveritvami vplivov. Niso dovoljene ureditve golf igrišč, stez za motokros, vzletišč ipd.

- Za območja, kjer se pričakujejo največji konflikti se izdelajo krajinske zasnove.
- Za turistično središče na Golteh, ki sodi v krajinski park, so podane le okvirne usmeritve, zaradi možnih konfliktov v prostoru pa bi bilo treba območje vključiti v krajinsko zasnovo. Smučišče se ohranja v okviru obstoječih meja, širitev ponudbe zahteva predhodne preveritve vplivov. Zimsko turistično ponudbo bi bilo mogoče dopolniti s povezovanjem z Rekreacijskim centrom in jezeri v Velenju in Šoštanju ter povezovanjem z drugimi turističnimi centri regije.

V okviru razvoja turizma je treba omogočiti tudi rabo izvirov termalne vode v Gornjem Gradu, kar pa je lahko poleg dopolnilne dejavnosti tudi samostojna dejavnost.

- Na takšnih območjih je ob predhodnih preveritvah vplivov možna ureditev manjših bazenskih kompleksov za vodne športe, s spremljevalno ponudbo. Gradnja infrastrukture in prenočišč naj se usmerja v obstoječa naselja oziroma v za to določena območja. Ponudbo se zaokroža s ponudbo v zaledju, predvsem s kmečkim turizmom in ogledi naravnih in kulturnih znamenitosti, pohodništvom in kolesarstvom.

Za razvoj vodnih športov so pomemben potencial tudi vodotoki (Savinja, Dreta), kar pa pomeni poseganje v območje, ki je zaščiten, del Savinje med Radmirjem in Nazarjami je opredeljen kot ekološko pomembni območje. Zgornja Savinjska in Zadrebška dolina pa sta zavarovani kot pomembnejše območje kulturne dediščine.

Na vodotokih se v skladu z varstvenimi zahtevami in vodnogospodarskimi dejavnostmi lahko opredeli območja ustrezna za razvoj različnih vodnih športov.

- Med rekreacijska območja na vodah z ustrežno kvaliteto vode se lahko uvrsti območja, kjer je mogoče organizirati oblike dostopa, ki ne pomenijo raznaravljavanja morfoloških značilnosti voda in kjer rekreacijska raba voda ni v nasprotju z ranljivostjo vodnih ekosistemov, kulturnih in doživljajskih značilnosti vodnih in obvodnih krajin. V Solčavi ter od Ljubnega do Okonine obstajajo možnosti za razvoj vodnih športov, predvsem ribolova, kajakaštva in splavarstva.

V subregiji je več obstoječih lokacij, ki so primerne za razvoj zimskih športov, subregija pa ima tudi obsežen vodni vir za potrebe zasneževanja.

V Gornjem Gradu je smučišče medobčinskega značaja, kjer se pojavljajo konflikti med različnimi rabami, območje bi bilo smiselno vključiti v krajinsko zasnovo. Poleg zimskih športnih objektov so v subregiji na različnih lokacijah urejene ali načrtovane plastificirane površine, kjer je možen razvoj in izboljšanje obstoječe ponudbe ter vključevanje športnih objektov kot potenciala za obisk turistov (Ljubno – skakalnica, Luče – projekt za letno sankališče in smučišče ter ureditev območja ob jezu). Ponudba bi se lahko povezala tudi s hipodromom/konjeniškim centrom, kjer se predvideva izgradnja adrenalinskega parka, ureditev bazena in ribnika.

- Smučišča in drugi športni objekti se ohranjajo v obstoječem obsegu; možne so prenove in nadgrajevanje z izboljšavami komunalne opreme in infrastrukture, ter razširitev ponudbe na celo leto, širitve športnih objektov oziroma območij so mogoče s predhodnimi preveritvami vplivov.

4.2.2.4 Okolje

Oris stanja

Med večja strnjena naselja v subregiji Zgornja Savinjska in Šaleška dolina štejemo: Gornji Grad, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Ravne, Solčavo, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Topolšico in Velenje. V naseljih se srečujejo tako s problemi neustrezno rabljenih površin, kot tudi s pomanjkanjem površin, predvsem za stanovanjsko gradnjo. Na kvaliteto zraka in tal v Nazarjah, Mozirju, Šoštanju in Velenju močno vplivajo industrijske dejavnosti in promet. Velenje in Šoštanj se nahajata na okoljsko večplastno degradiranem območju.

V Šaleški dolini in osrednjem delu Zgornje Savinjske doline med Mozirjem in Ljubnim se pojavlja poselitveni vzorec razpršene širitve večjih urbanih naselij, od Velenja v smeri proti Celju in Polzeli pa redkoznati poselitveni vzorec razpršene gradnje ob razvojno dinamičnih naseljih. V Zgornji Savinjski dolini in delih Šaleške doline je ohranjena tradicionalna razpršena poselitev, deloma v obliki celkov.

Industrijska območja so značilna za osrednji del Zgornje Savinjske doline in Šaleško dolino med Velenjem in Šoštanjem. V Zgornji Savinjski dolini industrijske dejavnosti močno onesnažujejo zrak v naseljih Mozirje in Nazarje. Potencialno so onesnažena tla v industrijskih conah, vendar pa o tem ni podatkov. V Šaleški dolini so bili izvedeni ali se še izvajajo številni ukrepi za zmanjševanje vplivov na okolje, kot je namestitev čistilnih naprav, zaprti krogotoki vode, posodobitev proizvodnih postopkov, ureditev ali sanacija degradiranih območij. Zaradi tega se je stanje okolja v okolici industrijskih obratov in con ter v dolini nasploh močno izboljšalo, še vedno pa niso v celoti odpravljena stara bremena.

Načrtovane so nove gospodarske cone: Šaleška gospodarska cona, Prihova v Nazarjah ter cone lokalnega pomena.

Območja ob obremenjenih prometnicah zajemajo odseka glavnih cest (Arja vas) – Velenje – (Slovenj Gradec) in Velenje – Šoštanj ter odseka regionalnih cest Šoštanj – Mozirje – Ljubno in (Braslovče) – Mozirje.

Manjša območja v subregiji onesnažuje intenzivno kmetijstvo.

Stanje gozda z vidika poškodovanosti gozdnih sestojev je v subregiji boljše od povprečja v Sloveniji in najboljše od vseh subregij v Savinjski regiji. V zadnjih petih letih se je stanje bistveno izboljšalo.

V subregiji se nahajajo neustrezno urejena opuščena odlagališča industrijskih in komunalnih odpadkov ter manjša nelegalna odlagališča; slednja so bila deloma že odstranjena.

Za Velenjsko, Škalsko in Družmirsko jezero se izvaja program sanacije. Izgrajena je bila kanalizacija, poteka tudi spremljanje kvalitete vode.

Za območje Šaleške doline so bili pripravljene programi sanacije za vode, zrak in tla. Izvajata se programa za vode in zrak. Vzpostavljen je bil monitoring stanja prvin okolja v Šaleški dolini, tako da je na voljo dosti podatkov. V pripravi je lokalna Agenda 21 za občino Velenje. Podatki o stanju okolja za Zgornjo Savinjsko dolino so zelo skopi.

Razvojne usmeritve

Za subregijo Zgornja Savinjska in Šaleška dolina veljajo predvsem razvojne usmeritve iz zasnove varstva okolja (poglavje 4.1.7) na področjih:

- smotrne in varčne rabe prostora v strnjenih naseljih in na območjih razpršene poselitve;
- izboljševanja kvalitete zraka v naseljih, predvsem z ukrepi in aktivnostmi, ki se nanašajo na promet in proizvodne dejavnosti;
- varstva kvalitete in varčne rabe pitne vode;

- zmanjševanja obremenjevanja površinskih voda s preventivnimi ukrepi;
- sanacije starih bremen kot posledice industrijskih dejavnosti;
- vzpostavljanja novih gospodarskih con;
- zmanjševanja obsega in vplivov prometa na okolje;
- zmanjševanja vplivov kmetijske pridelave na tla, površinske vode in podtalnico;
- usmeritve za Šaleško dolino kot okoljsko večplastno degradirano območje;
- problemska območja manjšega obsega – neustrezno urejene deponije in manjša nelegalna odlagališča.

4.2.3 Usmeritve za rabo prostora v subregiji Spodnja Savinjska dolina

4.2.3.1 Poselitev

Problemi na področju razvoja naselij, so v najbolj sintezni obliki izraženi v:

- velikem povpraševanju po zazidljivih zemljiščih za individualno stanovanjsko gradnjo predvsem iz Ljubljanske kotline kot posledica ugodne prometne lege;
- problematiki varstva in prenove starih mestnih jeder Žalca, Prebolda, Polzele, Vranskega, Braslovč in Taborja ter posameznih zaščiteneh objektov in graščin;
- poplavni ogroženosti skoraj vseh naselij, ki ležijo ob vodah v Spodnji Savinjski dolini.

Problemi na področju razvoja **naselij** bodo omiljeni oz. v največji možni meri odpravljeni z uresničevanjem opredeljenih razvojnih usmeritev.

Pri načrtovanju prostorskega razvoja občinskih središč (Žalca, Prebolda, Polzele, Vranskega, Braslovč in Tabora) in naselij, ki so locirana ob avtocesti kot osrednji subregionalni razvojni osi ter njihovih neposrednih gravitacijskih zaledij je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- izvedba programa prenove starih mestnih jeder, ki vključuje izboljšanje infrastrukturne opremljenosti in prometne dostopnosti s sredstvi JPP in zasebnimi vozili, vzdrževanje in razvoj mestotvornih storitvenih dejavnosti, izboljševanje ambientalne privlačnosti in večje racionalnosti pri rabi prostora, v skladu s pogoji arhitekturnega oblikovanja, ki bodo podani v prostorskem redu posamezne občine;
- prenova, prestrukturiranje ter revitalizacija degradiranih in ekstenzivno izrabljenih površin upoštevaje potencialne prostora, razmere na nepremičninskem trgu in potrebe znanih in potencialnih investitorjev - načrtovanje in

izgradnja gospodarske cone Arnovski gozd in Sp. Savinjske gospodarske cone kot enotnega poslovnega sistema s posameznimi lokacijami v občinah Polzela, Prebold, Braslovče, Vransko in Tabor;

- v poselitvenih območjih je treba poleg osnovne zagotavljanje tudi dodatno infrastrukturno opremljenost (omrežje telekomunikacij, plinifikacija, sistemi daljinskega ogrevanja ipd.);
- usmerjanje novogradenj na površine znotraj naselij (zapolnjevanje) ob predhodnem preverjanju njihovega potenciala kot odprtih površin v naselju, ki bi lahko prispevale k povečanju bivalnih kakovosti v naseljih (odprte javne površine – parki, igrišča, občestni prostori, trgi in podobno);
- nova pozidava je dovoljena v območjih, ki so predvidena za širitev naselij - nastanek novih predmestnih naselij - , sicer pa le kot dopolnjevanje, zaokrožanje obstoječe strukture naselij;
- dopustne so tudi zaokrožitve že pozidanih območij z novimi urbanimi strukturami ter zapolnitve neizpolnjenih robov poselitvenih območij;
- z zaokroževanjem obrobja poselitvenih območij je treba oblikovati nove meje urbanih struktur v odnosu do zaokroženih naravnih območij v krajini;
- spreminjanje namembnosti kmetijskih površin v zazidalna zemljišča je dovoljeno na obrobju zazidljivih površin poselitvenih območij v primerih, ko se takšna širitev naselja izkaže kot utemeljena z urbanističnega vidika in se s tem ne posega na zaokrožene komplekse kmetijske površine z visokim pridelovalnim potencialom;
- arhitektura stanovanjskih, turističnih in gospodarskih ter pomožnih objektov naj se prilagaja značilnostim urbane gradnje

(prostorska razmestitev, proporci, slemena in nakloni streh, barve);

- dovoljene so spremembe namembnosti in obnova obstoječih hiš in gospodarskih objektov, ob pogoju da se upoštevajo zgoraj navedeni pogoji za arhitekturno oblikovanje;
- v obstoječih in na novo načrtovanih naseljih se v zasnovo zelenih površin vključujejo tudi naravne vrednote in habitatni tipi, kjer pa se prepreči nova pozidava;
- v odprtem prostoru se gradnja objektov za potrebe kmetovanja izvaja le v sklopu naselij oz. na njihovem neposrednem obrobju, sprememba namembnosti gospodarskih poslopij izven naselja v odprti krajini pa se ne načrtujejo;
- pri novih ureditvah je potrebno ohraniti morfološke značilnosti sedanje grajene strukture;
- za zagotavljanje nemotenega razvoja kmetij, ki so v naseljih in zato nimajo prostorskih možnosti za obstoj in razvoj, je treba zagotoviti gradbene parcele za preselitev kmetij izven urbanih območij, s čimer se bodo povečale tudi bivalne kakovosti v naseljih;
- zagotavljati je treba zaokroženost gozdnih kompleksov ob urbanih naseljih in njihova vključitev v zelene sisteme naselij (gozdovi s posebnim namenom, parki, javna raba).

Pri načrtovanju prostorskega razvoja naselij v območjih izven osrednje subregijske razvojne osi v katere sodijo podeželska območja, kjer so opredeljena območja ohranjanja narave (ekološko pomembna območja, zavarovana območja in območja, predlagana za zavarovanje) in varstva kulturne dediščine (posebna območja kulturne dediščine, dediščinska kulturna krajina in območja kompleksnega varstva), kjer se bodo uveljavljale omejitve zaradi varstvenih ciljev in hkrati razvijala turistična dejavnosti, je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- ohranjati je treba obstoječo poselitev - v povezavi s kmetijsko rabo in turizmom;
- nova pozidava je dovoljena na območjih, ki so predvidena za širitev naselij, sicer pa le kot dopolnjevanje, zaokrožanje obstoječe strukture naselij;
- v ohranjenih naseljih je treba zagotavljati temeljno infrastrukturno opremljenost;
- spreminjanje namembnosti kmetijskih površin (v zazidalne) je dovoljeno le v neposredni bližini naselij in turističnih območij, ki so predvidena za širitev, pri čemer pa je treba preprečiti uničenje redkih in ogroženih življenjskih prostorov ogroženih vrst in naravnih vrednot;
- širitev naselij naj ne posega na območja naravnih vrednot in v njihov vplivni pas;
- dovoljene so spremembe namembnosti obstoječih opuščanih hiš in gospodarskih objektov v počitniške objekte, nova območja za počitniške objekte se ne predvidijo na naravnih vrednotah;
- prenova objektov ob spremembi namembnosti je dovoljena, vendar pa mora arhitektura stanovanjskih, turističnih in počitniških ter gospodarskih in pomožnih objektov bodisi slediti tipiki obstoječih stavb (prostorska razmestitev, gabariti, proporci, slemena in nakloni streh, materiali, barve) bodisi upoštevati kakovostne sodobne pristope k arhitekturnemu oblikovanju, pri čemer je treba upoštevati proporce in dimenzije obstoječih objektov;
- pri novogradnjah, vključno z gospodarskimi objekti za kmetijsko dejavnost, je potrebno ohranjati morfološke značilnosti sedanje grajene strukture;
- postavitev večjih gospodarskih objektov za kmetijsko dejavnost je dovoljena na lokacijah, ki niso v odprti krajini, niso vidno izpostavljene, dimenzije, proporci in materiali

pa morajo povzemati značilnosti tradicionalnih gospodarskih objektov na teh območjih;

- za zagotavljanje nemotenega razvoja kmetij je treba zagotoviti gradbene parcele za preselitev kmetij izven strnjenih poselitvenih območij, ki v prostorskem in funkcionalnem smislu niso več namenjena kmetijski dejavnosti in kmetije v njih nimajo zagotovljenih zadostnih prostorskih možnosti za razvoj.

Usmeritve na področju načrtovanja **gospodarskih dejavnosti** so:

- načrtovani gospodarski coni - Arnovski gozd v Žalcu in Sp. Savinjska gospodarska cona ter drugi gospodarski objekti morajo imeti zagotovljeno ustrezno povezanost s komunalno, energetske in komunikacijsko infrastrukturo (električno omrežje, optokabelsko omrežje, telefon, kabelska TV, plinovod, toplovod, industrijsko ogrevanje, vodovod, kanalizacija, čistilna naprava (neposredna bližina), deponija (neposredna bližina), CERO (neposredna bližina);
- dovoljena je gradnja novih industrijskih in drugih proizvodnih objektov, pri čemer je treba predvideti namembnost, ki bo združljiva z opredeljenim konceptom poselitvenega območja ter z izdelanimi izvedbenimi prostorskimi akti (lokacijski načrt, prostorski red občine – regulacijski načrt).

4.2.3.2 Infrastruktura

Prometna infrastruktura

Problemi na področju razvoja prometne infrastrukture so v najbolj povzeti obliki izraženi v:

- potrebi po obnovi regionalnega cestnega omrežja;
- potrebi po izgradnji obvoznice v Polzeli;
- samo dveh izvennivojskih križanjih z železnico (v Šempetru in Arji vasi);
- zastarelem sistemu in infrastrukturi javnega potniškega prometa;
- pomanjkanju parkirišč za tovorna vozila v Sp. Savinjski dolini;
- pomanjkanju lokalnih kolesarskih poti (obstoječe označene krožne kolesarske poti).

Problemi na področju razvoja **prometne infrastrukture** bodo omiljeni oz. v največji možni meri odpravljeni z uresničevanjem naslednjih razvojnih usmeritev:

- razvoj kvalitetnega, celostnega in integriranega prometnega sistema, ki zagotavlja potrebno mobilnost celotnega prebivalstva subregije;
- obstoj enakovredne in konkurenčne infrastrukture posameznih podsistemov, katerih pogoji rabe naj določa celostna poselitveno-prometna politika regije in subregije;
- razvoj prometne infrastrukture naj bo skladen z opredeljenimi usmeritvami na področju trajnostnega razvoja naselij;
- ohranjanje zmogljivosti in izboljševanje kakovosti vseh prometnih podsistemov z obvladovanjem prometnega povpraševanja;
- ureditev izvennivojskih križanj z železnico v Polzeli;
- vmeščanje parkirišč za tovorna vozila v okviru načrtovane gospodarske cone Arnovski gozd in Sp. Savinjske gospodarske cone v skladu evidentiranimi potrebami;

- preučitev možnosti za izgradnjo novega industrijskega tira od Dobrteše vasi do Ločice (v občini Polzela) in Latkove vasi (v občini Prebold), ki bi povezal omenjeni lokaciji nastajajoče Sp. Savinjske gospodarske cone na sedanjo R in bodočo G2 progo Celje-Velenje - Sl. Gradec;
- preučitev možnosti funkcionalne dopolnitve prihodnjega (sub)regionalnega sistema JPP z razvojem subregionalnega tirnega sistema, ki bi slonel na uporabi obstoječe državne železniške infrastrukture in morebitne nove regionalne železniške infrastrukture (industrijski tir Dobrteša vas - Ločica - Latkova vas - Prebold);
- ureditev v zasnovi kolesarske infrastrukture predlaganih kolesarskih poti.

Komunalna infrastruktura

Oskrba z vodo

Problemi na področju razvoja oskrbe z vodo so pravzaprav v vseh subregijah enaki in tako so pregledno opisani v poglavju za subregijo Celja z okolico in veljajo tudi za subregijo Sp. Savinjske doline.

Razvojne usmeritve na področju oskrbe z vodo za območje subregije Sg. Savinjske so prednostno usmerjene v naslednje:

- sodelovanje v regijskem povezovanju in načrtovanju, z regijsko strategijo oskrbe z vodo, regijsko informacijsko bazo ter regijskim povezovanjem upravljavcev javnih vodovodnih sistemov;
- v sprejemanju ukrepov in izvajanju projektov za izpolnjevanje vseh zakonodajnih zahtev glede varne oskrbe z vodo, predvsem uvajanje sistemov notranjega nadzora na podlagi zakonodajno predpisanega sistema HACCP;

- v zagotovitvi zavarovanja vseh pomembnih vodnih virov in sprejetju sanacijskih programov na vodovarstvenih območjih;
- v pridobivanju novih vodnih virov, zagotovitve vode za vododeficitarna območja Ponikva in Brnica na območju Žalca, sanaciji in rekonstrukciji magistralnih vodov.

Odvajanje in čiščenje odpadnih voda

Že sprejeta slovenska zakonodaja s področja odpadnih voda je postavila stroge zahteve pri zbiranju, odvajanju in čiščenju odpadnih voda. Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav je izšla v letu 1996. V letu 1999 in aprila leta 2001 sta izšli dopolnitvi uredbe. Uredba določa zahteve za prečiščene vode iz komunalnih čistilnih naprav, in sicer mejne vrednosti parametrov odpadne vode, mejne vrednosti učinka čiščenja odpadne vode ter posebne ukrepe v zvezi z načrtovanjem in obratovanjem komunalnih čistilnih naprav. Za realizacijo zahtev po čiščenju odpadnih voda sta bila sprejeta Akcijska programa. Operativni program odvodnje in čiščenja komunalnih odpadnih voda s programom projektov vodooskrbe (Ur.l. RS 94/99) kot sektorski program prve faze do leta 2006 izvajanja prednostnih nalog Nacionalnega programa varstva okolja (NPVO) je usmerjen v izgradnjo sistemov odvodnje in čiščenja območij poselitve večjih od 15 000 PE, ki jih pogojujejo zahteve implementacije slovenske zakonodaje in smernic EU za obdobje do leta 2005, oz. 2010. Operativni program odvodnje in čiščenja odpadnih voda območij poselitve (anglomeracij) velikosti med 2000 in 15.000 PE in pod 2000 PE na občutljivih področjih republike Slovenije podaja seznam potrebnih čistilnih naprav, način financiranja ter prioritete.

Pravilnik o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode postavlja merila, za katera naselja oziroma gostote poselitve so

obvezni skupni kanalizacijski sistemi in čiščenje na skupni čistilni napravi.

Urejeno zbiranje, odvajanje in čiščenje odpadnih voda je za gotovo eden od osnovnih razvojnih problemov. Je v neposredni povezavi z zaščito kakovosti vodnih virov.

Zaostanek pri gradnji teh sistemov bo zaviralo nadaljnjo urbanizacijo in turizem.

Izvedena so pripravljala dela za rekonstrukcijo centralne čistilne naprave Žalec v Kasazah, ki naj bi imela regionalni pomen, saj bi bila nanjo priključene še odpadne vode iz občin Prebold, Polzela, Braslovče, Tabor in Vransko.

Odpadki

V tej subregiji ni predvidene medočinske infrastrukture za ravnanje z odpadki. Subregija koristi regijski center za ravnanje z odpadki v Celju.

Energetska infrastruktura

Subregija obsega šest občin. Regija leži v osrednjem predelu Savinjske regije preko katere tečejo pomembni koridorji državne energetske infrastrukture. Zato je pričakovati intenzivne pritiske za posege v prostor za njeno zgraditev. Sicer je tudi ta subregija pretežno kmetijska z nekaterimi urbanih centri, kjer se bo izgrajevala energetska infrastruktura za oskrbo z energijo po principu urbanih naselij z možnostjo uporabe zemeljskega plina in pa lokalnih obnovljivih virov energije. Subregija ima velike potenciale lesne biomase, ki so ocenjeni na skupno ca 28 MW toplotne moči, od česar jih je 6 MW že izkoriščenih. Potenciali geotermalne energije so zanemarljivi. V subregiji so precejšnji potenciali vodne energije malih vodotokov. Danes obratuje na tem območju 5 MHE, ki letno proizvedejo ca 256 MWh električne energije. Od šestih občin imata energetska koncept izdelan le dve.

Predvideni energetski objekti v subregiji Spodnja Savinjska dolina:

Elektroenergetski objekti:

- DV 2x400 kV Beričevo – Podlog,
- DV 2x400 kV Šoštanj – Podlog,
- RTP Žalec,
- DV 2x400 kV Mihovce – Podlog,
- DV 2x110 kV vzankanje RTP Žalec.

Telekomunikacijska infrastruktura

Celotno območje je pokrito z digitalnimi telefonskimi priključki. Ravno tako je zaradi geografskih danosti izredno dobra pokritost s signalom mobilne telefonije ter RTV signalom. Manjši problemi so zgolj v nekaterih obrobni naseljih. Tudi večina strnjenih naselij je pokrita s kabelskim sistemom.

Razvojne usmeritve na področju razvoja **telekomunikacijske infrastrukture** zadevajo predvsem izgradnjo novih baznih postaj mobilne telefonije tam kjer je to potrebno za izboljšanje kakovosti signala.

4.2.3.3 Krajina

Kmetijstvo

Na območjih intenzivnega kmetijstva najboljših kmetijskih zemljiščih v dolinskem delu subregije se ohranja kmetijstvo v takšnih oblikah in obsegu, kot doslej.

- Raba posameznih tipov kmetijskih zemljišč se načrtuje na trajnostni in sonaravni način, kar se zagotavlja z izborom tiste rabe, ki je v danih klimatskih, geografskih, reliefnih, krajinskih in ekoloških primerih najbolj ustrezna in tudi najmanj prizadene ekološke, krajinske, habitatske in biodiverzitetne funkcije območij kmetijskih površin.
- Na območjih kmetijskih površin se ohranjanja in po potrebi tudi obnavlja ekološke koridorje ali pasove.
- Novega združevanja zemljišč v velike monokulturne komplekse se ne načrtuje, kjer bi bilo to v nasprotju s krajinske, habitatske in biodiverzitetne lastnosti območij.
- Pri izvajanju agrarnih operacij je treba upoštevati obstoječo krajinsko strukturo, mrežo poti, prostorske smeri, naravne koridorje in logiko krajinskega vzorca.
- Pri načrtovanju intenzivnega načina kmetovanja, agro in hidromelioracij na večjih površinah, je predhodno potrebno pridobiti naravovarstvene smernice.
- Intenzivni trajni nasadi se urejajo na obstoječih območjih hmeljišč ter območjih vinorodnih in sadjarskih okolišev. Pri urejanju novih trajnih nasadov se ne posega v nestabilna erozijska, plazljiva ali plazovita območja. Pri prenovi obstoječih trajnih nasadov se izbira oblika nasada, ki zmanjšuje nevarnost proženja erozije.
- Pri umeščanju nove poselitve in infrastrukturnih objektov, predvsem prometnih, ter gospodarskih con, je treba zagotoviti dovolj

velik odklon od območij z visokim in dobrim predelovalnim potencialom ali pa zagotoviti ustrezne tamponske cone zaradi potencialne nevarnosti onesnaževanja tal.

- V kmetijski in urbani krajini se ohranja strnjene gozdne površine, kot so gozdni otoki in koridorji, gozdni robovi, obvodni pasovi ter mokriščna vegetacija, skupine gozdnega drevja in posameznih dreves.
- Treba si je prizadevati za zmanjšanje emisij iz točkovnih (živinorejskih farm) in razpršenih virov (intenzivno kmetijstvo).
- Spodbuja se uvajanje tradicionalnih pasem domačih živali.
- Treba je zagotoviti ustrezno deponiranje hlevskih organskih odpadkov in gnojenje kmetijskih površin.
- Poglobljanje melioracijskih jarkov naj se ne izvaja, čiščenje oz. vzdrževanje melioracijskih jarkov pa naj poteka v jeseni in pozimi, vendar ne pogosteje kot na vsakih 2-5 let. Strani jarka naj bi čistili izmenoma, vendar ne v celoti naenkrat, kjer je to mogoče naj bi jih prepustili naravni zarasti.

Na najboljših kmetijskih območjih na območjih varstva podzemnih voda – v Spodnji Savinjski dolini je treba kmetijstvo ustrezno tehnološko preoblikovati. Ublažiti je treba negativne vplive kmetijskih dejavnosti na biotsko in krajinsko pestrost, omejiti rabo agrokemikalij, prekomerne obremenitve kmetijskih površin ter onesnaževanja kot posledice intenzivne živinorejske industrije, monokultur, uničevanje mokrišč in živice ter uporabo težke mehanizacije.

- Pridelavo se usmerja v gojenje kultur, ki potrebujejo manjšo uporabo gnojil in fitofarmacevtskih sredstev. Za zmanjševanje vplivov pronicanja škodljivih snovi v podtalje, se zasaja avtohtono drevesno vegetacijo
- Na ta območja se praviloma ne umešča novih intenzivnih monokulturnih nasadov. Spodbuja

se ohranjanje in obnavljanje obstoječih travniških sadovnjakov in ekstenzivnih kmetijskih površin.

- Omejuje se za ohranjanje biotske pestrosti neugodne posege (agro- in hidromelioracije, komasacije).
- Obdelovanje (predvsem oranje) zemlje, ki neposredno meji na vodotok, naj se ne izvaja na priobalnih zemljiščih.
- V visoko ovrednotenih naravnih območjih se vzpodbuja manj intenzivne kmetijske dejavnosti.
- Na življenjskih območjih velikih zveri je potrebna uskladitev živinorejske politike s prizadevanji za ohranitev velikih zveri.

V gričevnatem delu subregije, na drugih kmetijskih območjih, na celotnem obrobje občine Polzela, na območju Založ, Podvina, Andraža ter na hribovitih območjih v subregiji, kjer so pogoji za kmetijsko pridelavo težji, se kmetijstvo usmerja predvsem v integrirano in ekološko pridelavo ter gojenje alternativnih kultur, spodbuja se ohranjanje tradicionalnih oblik kmetijstva z vključevanjem v turistično ponudbo, povezano z ohranjanjem stavbne dediščine in običajev.

- Spodbuja se ohranjanje obstoječih kmetijskih površin, kot pomembnega dejavnika krajinske prepoznavnosti. Ohranja se jasen gozdni rob.
- Zaraščanja zemljišč je treba čimbolj omejiti samo na območja, kjer pogoji niso primerni za kmetijstvo (košnjo, pašo) in kjer zaraščanje bistveno ne spreminja značilnosti kulturne krajine.
- Na območjih, kjer se zaraščanje dopušča je treba z ogozdovanjem omogočiti čim hitrejši razvoj kvalitetnega gozda. Na kmetijskih območjih z majhnim deležem visoke vegetacije in na območjih varstva vodnih virov je dopustno ogozdovanje s krajinsko primernimi vrstami.

Na območjih kmetijstva usmerjenega v ohranjanje kulturne krajine - v kmetijskih kulturnih krajinah se varuje:

- kmetijske površine v obstoječem obsegu in tradicionalni rabi;
- značilnosti parcelne strukture in prostorskih razmerij (strnjena naselja in stiki naselbin z obdelovalnimi površinami, prostorski poudarki in drobna členjenost kmetijskih površin);
- kolikor mogoče nespremenjeno količinsko razmerje med tradicionalnimi kulturami (travinje, njive, sadovnjaki, vinogradi, gozd);
- značilne tradicionalne stavbe oziroma gospodarska poslopja, razmeščena v krajini, kot so kozolci, stanovi, skednji, seniki, zidanice v njihovi izvorni postavitvi, velikosti ter rabi;
- V teh območjih je treba podpirati kmečke skupnosti pri vzpostavljanju in vzdrževanju kulturne krajine; preprečevanju zaraščanja kmetijskih površin in varovanju gozdnih robov, uporabi kmetijskih tehnologij, ki imajo pozitivne vplive na ohranjanje in trajnostno rabo biotske in krajinske pestrosti – zlasti določene tradicionalne metode ekstenzivnega kmetijstva.

Gozdarstvo

Obseg gozdov naj se ohranja v obstoječem stanju. Z njimi naj se gospodari v skladu s sprejetimi gozdnogospodarskimi načrti v katerih so opredeljene tudi podrobnejše naravovarstvene vsebine in smernice. Zagotoviti je treba uporabo gozdnemu ekosistemu prijaznih tehnologij pridobivanja lesa ter gradnje gozdnih prometnic; in gozdnemu ekosistemu neškodljive rabe nelesnih gozdnih dobrin.

Posebna skrb je potrebna za ohranitev in razvoj vodnih ekosistemov v gozdnem prostoru.

Komercialne obore, ki so nasprotne sonaravnemu konceptu gojitve avtohtone divjadi, se praviloma ne dovoljujejo.

Vzpostaviti je treba mrežo manjših površin gozdov (ekocelic) in posameznega drevja z namenom ohranjanja in povečevanja biotske pestrosti gozdnega prostora. Monokulturne gozdne nasade rastišču neprimernih drevesnih vrst je potrebno nadomestiti z za rastišče značilnimi avtohtonimi drevesnimi vrstami oz. združbami. V gozdovih se omeji promet z motornimi vozili, izjema velja za gozdnogospodarske, lovnogospodarske in druge strokovne službe. Oblikujejo naj se tudi mirna območja z zaporo manj pomembnih gozdnih prometnic.

Varovati je treba gozdne otoke v kmetijski krajini, ter (po dimenzijah, obliki razrasti, vrsti in funkciji) izstopajoča posamezna drevesa, obrečne pasove vegetacije ter ostale oblike drevesne in grmovne vegetacije. Ohranjati je treba tudi gozdno zarast na pobočjih, ki gravitirajo k vodotoke. Goloseki, gozdne vlake, ceste, ki so obstoječi in potencialni viri erozije naj se sanirajo s primernim odvodnjavanjem, biotehniškimi in vegetacijskimi utrditvami. Pogozdovanje naj se vrši z drevnino, ki ustreza obstoječim avtohtonim gozdnim združbam ter rastiščem in mikroklimatskim pogojem. Lov se ureja s sprejetimi lovskogospodarskimi in lovskogojitvenimi načrti, v katerih so opredeljene tudi podrobnejše naravovarstvene vsebine in smernice.

Za vse večje posege v gozdni prostor je potrebno izdelati študijo presoje vplivov na okolje.

V **gozdnih rezervatih** (Zaplanina, GE Vransko) se ne gospodari. Prepovedano je kakršnokoli spreminjanje obstoječega stanja, tudi sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov ter lov in ribolov. Okrog vsakega od teh gozdov je poseben varovalni pas, namenjen izravnavi

vplivov gospodarjenja na GPN. V izravnalnih pasovih je treba krepiti varovalno vlogo, glede na sestavo drevesnih vrst podaljševati proizvodno dobo, pospeševati listavce (seveda če je to rastiščno primerno), puščati estetsko in biotopsko primerna drevesa, vzdrževati razmeram primeren primerni gozdni red ter vzdrževati, dograjevati in tudi načrtovati primerno mrežo gozdnih poti in stez, s čimer se zmanjšuje vpliv obiska gozdov na rezervate. S soglasjem ZGS in pristojne naravovarstvene službe so možni posegi, s katerimi preprečujemo nevarnost za obiskovalce, (posek nevarnih dreves, minimalna nadelava in oprema pešpoti), ter znanstveno – raziskovalne in izobraževalne dejavnosti v omejenem obsegu. Dovoljeno je tudi vzdrževanje kulturne krajine (travnikov, košenic in sadovnjakov).

V **varovalnih gozdovih** so predvideni le ukrepi za ohranitev in krepitev trajno varovalne funkcije gozda. Gradnja vlak in drugih prometnic je lahko predvidena, če so le te namenjene krepitvi trajno varovalne funkcije gozda. Pri morebitnih posegih je treba skrajno varovati rastišča redkih rastlinskih vrst in bivališča redkih živalskih vrst. Prav tako je potrebno upoštevati strožje usmeritve za gospodarjenje v vodozbornih območjih, še posebej neposredno v okolici vodnih virov. Prehodi planinskih poti in stez preko gozdov z varovalno funkcijo morajo biti ustrezno vzdrževani, urediti pa je treba tudi predele, kjer je opazen večji obisk prebivalstva v teh predelih (predvsem v okolici mest). Objekte naravne dediščine, ki ležijo v področju teh gozdov moramo še posebej zaščititi in ustrezno urediti dostope.

Na območjih gozdov s 1. poudarjenostjo hidrološke funkcije, kakršen je gozd v Zalogu pri Šempetru je pri gospodarjenju z gozdom in vsakršnih posegih treba upoštevati strožje usmeritve za gospodarjenje v vodozbornih območjih, še posebej neposredno v okolici vodnih virov.

V gozdovih z visoko poudarjenostjo funkcije varovanja naravne dediščine, kamor sodijo tudi gozdovi v okviru regijskih in krajinskih parkov: predlog za KP Ponikovski kras (Žalec), KP Mrzlica (s severnim ostenjem Posavskega hribovja, ki sodi med EPO), predlog za KP Čemšenik in predlog za KP Dobrovlje, je gospodarjenje usmerjeno v trajno ohranjanje vrednosti naravne dediščine, posebna pozornost je namenjena urejanju poti in stez ter predelov, kjer obisk ljudi največji, ureditve morajo preprečevati morebitno nastajanje škode (npr. povečana erozija na poteh, poškodbe dreves in drugih rastlin).

Gozd v okolici Vranskega je opredeljen kot **gozd s 1. poudarjenostjo estetske funkcije**, tej se pridružujejo tudi ostale socialne funkcije, predvsem rekreativna in turistična. Prisotnost gozdov v neposredni bližini večjih krajev bistveno vpliva na kvaliteto bivanja v mestu, nudi prebivalcem okolje za oddih, gozdovi pa so tudi izravnalni ekosistem za vplive urbanega okolja. Gospodarjenje ne izključuje lesnoproizvodne funkcije, se pa prilagaja omogočanju ostalih funkcij. Poskrbeti je treba za ureditev in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture (poti, oznake, klopi, mize, kurišča, razgledišča in podobno), zaščito posameznih delov gozdov pred škodljivimi vplivi preštevilnega obiska, urejanje prometa in parkiranja na območju teh gozdov. Način prilagojenega gospodarjenja je opredeljen v gozdnogospodarskih načrtih.

Rudarstvo – mineralne surovine

Pri izkoriščanju mineralnih surovin je treba stremeti k optimizaciji pridobivanja in postopnemu zapiranju manjših objektov ter sanaciji nelegalnih kopov. Število objektov se optimizira glede na okoljska, gospodarska in družbena merila, ki vključujejo tudi geološko ustreznost, zadostno količino zaloga, dovolj veliko letno proizvodnjo, funkcionalno povezanost z uporabniki, transportni radij prodaje, vidno neizpostavljenost območij,

primerno oddaljenost od poselitve. Podana merila se uporabi tudi pri izdajanju koncesij za izkoriščanje mineralnih surovin.

Pri načrtovanju posegov v obratujočih kopih (Podgora, Velika Pirešica, Liboje, Zaloška Gorica) je treba iskati take načine, ki omogočajo ohranjanje biotske pestrosti na ožjem vplivnem območju kamnoloma.

Širitev območij izkoriščanja mineralnih surovin ali odpiranje novih kopov je možna le, če gre za povečanje potreb, ki jih ni mogoče zadovoljiti z obstoječimi kopi, ter mora biti skladno s predhodno opravljenimi presojami vplivov na okolje. Območje eksploatacije je treba širiti postopoma in sočasno izvajati sanacijo brežin.

Posege je treba izvajati v času, ki najmanj moteče vpliva na življenjski cikel prisotnih rastlin in živali.

S sanacijo je treba vzpostaviti stanje okolja, ki je čim bolj podoben stanju pred izkoriščanjem. Opuščene kamnolome in gramoznice, kjer so se razvili sekundarni habitati za ogrožene rastlinske in živalske vrste se prepušča naravni sukcesiji in se vanje posega le v primeru, če je ogrožena okolica.

Pri obsežnejših zemeljskih delih, kot so gradnja avtocest, železnic, plinovodov, večja stanovanjska naselja, odpiranje in delovanje oziroma sanacija rudnikov in kamnolomov, naj se izvaja geološki oziroma krasoslovni nadzor.

Pri manjših posegih naj se investitorje seznaniti z morebitnim geološkim nadzorom med zemeljskimi deli.

Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na možnosti *in situ* oziroma *ex situ*, v kolikor pa ni možno izvesti opisanih načinov varstva, je obvezno natančno dokumentiranje najdb.

V primeru odkritja naravne vrednote je potrebno o tem obvestiti pristojno naravovarstveno službo,

hkrati pa zaustaviti vse dejavnosti, ki bi morebiti ogrozile naravno vrednoto. Pristojna naravovarstvena služba bo nato izdelala smernice in podala navodila za tako rabo prostora, ki ne bo ogrožala naravne vrednote.

- Pridobivalni prostor kamnoloma Andraž (O Polzela) je sicer lokalnega pomena, vendar pa je v njem urejen zbirni center za odlaganje in reciklažo odpadnega gradbenega materiala regijskega pomena. Odvzem materiala v kamnolomu še vedno poteka, sočasno pa tudi reciklaža in sortiranje gradbenih materialov. Po poteku izkoriščanja mineralne surovine, se na prostoru kamnoloma omogoči nadaljnje delovanje centra za reciklažo in sortiranje gradbenega materiala. Ob izvajanju dejavnosti morajo potekati ukrepi za zmanjševanje vpliva na okolje in okoliški prostor, degradirano območje pa je treba v čim večji meri sanirati in revitalizirati. Območje delovanja centra za reciklažo mora biti izrabljeno intenzivno in na čim manjši površini, ekstenzivna izraba velikih površin v ta namen ni sprejemljiva.

Urejanje vodotokov in gospodarjenje z vodami

1. Z vidika povečanja poplavne varnosti:

- so potrebne ureditve strug večinoma na urbanih območjih. Na Savinji je potrebna ureditev nasipov v Parižljah, pri Orli vasi ter sanacija nasipov vzdolž reke med Šempetrom in Celjem.
- Zgornji tok Bolske je v sklopu AC večinoma reguliran. Kljub ureditvam je še vedno kritično območje sotočja z Motnišnico pri Ločici. Na območju Vranskega je potrebna izenačitev prevodnosti Merinščice in Podgrajščice skozi naselje. Manjše ureditve so potrebne na območju Tabora, Ojstriške vasi in Grajske vasi.

- Ob srednjem toku Ložnice med Polzelo in Levcem je za varovanje urbanih naselij potrebna izgradnja sistema nasipov in zidov. Načrtovanje teh je potrebno uskladiti z možnostmi zadrževanja.

2. Ohranjanje naravnih značilnosti vodotokov in način urejanja voda:

- Savinja skozi Spodnjo Savinjsko dolino je v celoti regulirana in izprana do skalne podlage. Pri načrtovanju zadrževanja bo možno predvideti izvedbo nizkih stopenj v obliki kaštnih jezov, ki bi izboljšali pogoje za razvoj vodnega in obvodnega življa. Z določitvijo lokacije, kjer se dopusti omejena bočna erozija, bi bilo možno ponovno vzpostaviti minimalno prodonosnost, ki je osnovni pogoj za izboljšanje ekološkega stanja v reki. Na posameznih mestih je možno obnoviti rečne mrtvice (med Bolsko in Savinjo pri Latkovi vasi). Glede na morfologijo, rabo prostora in varstvo pred poplavami vzpostavitev meandriranja praktično ni več možna.
- Naravno ohranjeni so le manjši pritoki Savinje, Bolske in Ložnice, ki naj se po možnosti varujejo pred nepotrebni posegi.

3. Energetska raba vodne energije:

- Energetska raba je na območju Spodnje Savinjske doline manj zanimiva. Možnosti so na obstoječih strugah, ki potekajo vzporedno z reko ter na posameznih pritokih. Energetska raba vodne energije na tem območju nima večjega energetskega in gospodarskega pomena.

Turizem in rekreacija

Na območjih varovanja naravnih in kulturnih kakovosti (KP Dobrovlje, KP Čemšenik, KP in predlog za KP Mrzlica, KP Ponikovski kras, Žovneško jezero, Jama Pekel, ribnik Vrbje pri Žalcu), ki so privlačna za razvoj turizma se

priporoča izdelava krajinske zasnove, zato so podane le splošne usmeritve:

- Razvija se predvsem tako imenovane »mehke« oblike turizma in rekreacije, ki imajo čim manjši vpliv na naravne in kulturne kakovosti: to so predvsem ogledi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov, izletništvo, sprehajanje, v manjši meri kolesarjenje, jahanje, smučanje na obstoječih smučiščih; niso dovoljene ureditve novih športnih objektov, obstoječe se lahko nadgrajuje z izboljšavami komunalne opreme in infrastrukture, prenovami, širitve so mogoče s predhodnimi preveritvami vplivov. Niso dovoljene ureditve golf igrišč, stez za motokros, vzletišč ipd.

V občini Vransko je predviden park tehnične kulture z avtodromom, na območju se predvideva ureditev dirkalne steze, poligona za trening varne vožnje, športnih površin ter spremljevalna ponudba. Predvidena je tudi izgradnja hotela. Območje parka zavzema približno 50 ha.

- Območje se nahaja v bližini avtoceste in ni v konfliktu z varovanjem naravnih ali kulturnih kakovosti, kljub temu je zaradi večjega obsega parka priporočljivo predhodno izvesti preveritve vplivov. V dolinskem delu, ob Savinji je predvidena pešpot od Levca do Šempetra. Za primerno vključitev poti v obvodni prostor in morebitno povezovanje z drugimi vsebinami (športne in rekreacijske površine, bi bilo treba pripraviti lokacijski načrt ali krajinsko zasnovo.

V občini Braslovče je predvidena ureditev kompleksnega območja, namenjenega športu in rekreaciji. Območje bi zajemalo smučišče, ribnik, bazen in gaj. Poleg tega je nujna tudi določitev rabe in ureditev Preserskega, Žovneškega in Braslovškega jezera. Žovneško jezero sodi med ekološko pomembna območja in ni primerno za

razvoj turizma ali rekreacije, smiselno bi ga bilo zavarovati v skladu z usmeritvami pristojnih nosilcev urejanja prostora. Za celotno območje se priporoča izdelava krajinske zasnove.

Splošne usmeritve:

- Izboljšati je treba slabo prometno infrastrukturo do nekaterih turistično zanimivih predelov ter razvijati infrastrukturo za dodatno turistično ponudbo (kolesarske steze, pešpoti, vinske ceste, turistične ceste).
- Podpirati je treba razvoj kmečkega turizma predvsem na hribovskih kmetijah tudi v povezavi z oživljanjem gospodarskega in kulturnega izročila (sejmi, domača obrt, običaji).
- Ob dopolnitvi in povezavi obstoječe programske ponudbe se je treba izogibati morebitnim pretiranim koncentracijam v prostoru ter povezati posamične programe in jih ustrezno prostorsko umestiti. Turistično infrastrukturo se koncentrira v poselitvenih središčih jedrnih območij, in sicer tako, da se nanje vežejo zaledna območja, kjer se zagotavljajo različne oblike turistične ponudbe oziroma programske dopolnitve.

4.2.3.4 Okolje

Oris stanja

Večja strnjena naselja v subregiji so Braslovče, Gotovlje, Polzela, Prebold, Šempeter, Tabor, Vransko in Žalec. Za ta naselja in njihova zaledja je značilen močan pritisk za izgradnjo enodružinskih stanovanjskih hiš in nameščanje gospodarskih dejavnosti. Na to vpliva dobra dostopnost po avtocesti tako iz smeri Ljubljane, kot tudi iz Celja. Od prvin okolja je najbolj problematičen zrak; deloma gre za onesnaževanje zaradi industrijskih dejavnosti v naseljih, prometa in lokalnih kurišč, deloma pa za daljinski transport onesnažil. V industriji so bili uvedeni ukrepi za zmanjšanje obremenjevanja, lokalne skupnosti pa izvajajo plinifikacijo naselij.

Od tipov območij razpršene poselitve v Spodnji Savinjski dolini prevladujejo območja razpršene širitve večjih urbanih naselij, od Polzele v smeri proti Velenju in Celju pa območja redkozrnatega poselitvenega vzorca razpršene gradnje ob razvojno dinamičnih naseljih. Pritiski na prostor zaradi gradnje stanovanjskih objektov so veliki tudi na območjih razpršene poselitve.

Obstoječi industrijski obrati v Spodnji Savinjski dolini so vir onesnaževanja zraka in voda. Načrtovani sta dve gospodarski con: v Arnovskem gozdu in Spodnjesavinjska poslovna cona (na več lokacijah).

Območja ob obremenjenih prometnicah zajemajo predele ob avtocesti, ob glavni cesti v smeri (Celje) – Žalec – (Velenje) ter ob regionalnih cestah (Celje) – Žalec – Vransko.

V pretežnem delu ravninskih območij subregije je posebej pereč problem intenzivne kmetijske pridelave oz. njenih učinkov na tla, površinske vode in podtalnice.

Dokaj slabo je – posebej v južnem delu subregije – stanje gozdov. V zadnjih petih letih se je

poškodovanost precej zmanjšala. Nižinski gozd je ohranjen le še v fragmentih.

Od problemskih območij manjšega obsega so pereča manjša nelegalna odlagališča, ki pa so jih v nekaterih občinah že sanirali.

V občini Žalec je bil pripravljen program varstva okolja, sedaj je v izvajanju. Za subregijo je na voljo relativno malo podatkov o stanju okolja.

Razvojne usmeritve

Za subregijo Spodnja Savinjska dolina veljajo od razvojnih usmeritev iz zasnove varstva okolja (poglavje 4.1.7) predvsem usmeritve na področjih:

- skrbnega in varčnega ravnanja s prostorom kot omejenim virom v strnjenih naseljih in na območjih razpršene poselitve;
- kvalitete zraka in vplivov na površinske vode ter podtalnico v strnjenih naseljih;
- zmanjševanja vplivov obstoječih gospodarskih dejavnosti;
- načrtovanja gospodarskih con;
- aktivnosti za uravnavanje obsega in zmanjšanje negativnih učinkov prometa;
- zmanjševanja in preprečevanja onesnaževanja tal, površinskih voda in podtalnic zaradi kmetijstva;
- problemskih območij manjšega obsega – manjših nelegalnih odlagališč odpadkov.

Dodatna razvojna usmeritev za subregijo je:

Z namenom ohranitve se zaščititi nižinski gozd.

4.2.4 Usmeritve za rabo prostora v subregiji Dravinjska dolina

4.2.4.1 Poselitev

Problemi na področju razvoja naselij, so v najbolj sintezni obliki izraženi v:

- problematiki varstva in prenove starih mestnih jeder Sl. Konjic in Vitanj;
- pomanjkanju stavbnih zemljišč za individualno stanovanjsko gradnjo;
- poplavni ogroženosti celotnega območja Dravinjske doline ob reki Dravinji;

Problemi na področju razvoja **naselij** bodo omiljeni oz. v največji možni meri odpravljeni z uresničevanjem opredeljenih razvojnih usmeritev.

Pri načrtovanju prostorskega razvoja naselij za območje somestja Sl. Konjic in Zreč ter Vitanj in njihovih neposrednih gravitacijskih zaledij je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- izvedba programa prenove starega mestnega jedra Sl. Konjic in Vitanj, ki vključuje izboljšanje infrastrukturne opremljenosti in prometne dostopnosti s sredstvi JPP in zasebnimi vozili, vzdrževanje in razvoj mestotvornih storitvenih dejavnosti, izboljševanje ambientalne privlačnosti in večje racionalnosti pri rabi prostora, v skladu s pogoji arhitekturnega oblikovanja, ki bodo podani v prostorskem redu posamezne občine;
- prenova, prestrukturiranje ter revitalizacija degradiranih in ekstenzivno izrabljenih površin v Sl. Konjicah, Zrečah in Vitanju upošteva potenciale prostora, razmere na nepremičninskem trgu in potrebe znanih in potencialnih investitorjev - načrtovanje in izgradnja Dravinjske gospodarske cone;
- v poselitvenih območjih je treba poleg osnovne zagotavljanje tudi dodatno infrastrukturno opremljenost (omrežje

- telekomunikacij, plinifikacija, sistemi daljinskega ogrevanja ipd.);
- usmerjanje novogradenj na površine znotraj naselij (zapolnjevanje) ob predhodnem preverjanju njihovega potenciala kot odprtih površin v naselju, ki bi lahko prispevale k povečanju bivalnih kakovosti v naseljih (odprte javne površine – parki, igrišča, občestni prostori, trgi in podobno);
- nova pozidava je dovoljena v območjih, ki so predvidena za širitev naselij - nastanek novih predmestnih naselij - , sicer pa le kot dopolnjevanje, zaokrožanje obstoječe strukture naselij;
- dopustne so tudi zaokrožitve že pozidanih območij z novimi urbanimi strukturami ter zapolnitve neizpolnjenih robov poselitvenih območij;
- z zaokroževanjem obrobja poselitvenih območij je treba oblikovati nove meje urbanih struktur v odnosu do zaokroženih naravnih območij v krajini;
- spreminjanje namembnosti kmetijskih površin v zazidalna zemljišča je dovoljeno na obrobju zazidljivih površin poselitvenih območij v primerih, ko se takšna širitev naselja izkaže kot utemeljena z urbanističnega vidika in se s tem ne posega na zaokrožene komplekse kmetijske površine z visokim pridelovalnim potencialom;
- arhitektura stanovanjskih, turističnih in gospodarskih ter pomožnih objektov naj se prilagaja značilnostim urbane gradnje (prostorska razmestitev, proporci, slemena in nakloni streh, barve);
- dovoljene so spremembe namembnosti in obnova obstoječih hiš in gospodarskih objektov, ob pogoju da se upoštevajo zgoraj navedeni pogoji za arhitekturno oblikovanje;
- v obstoječih in na novo načrtovanih naseljih se v zasnovo zelenih površin vključujejo tudi

- naravne vrednote in habitatni tipi, kjer pa se prepreči nova pozidava;
- v odprtem prostoru se gradnja objektov za potrebe kmetovanja izvaja le v sklopu naselij oz. na njihovem neposrednem obrobju, sprememba namembnosti gospodarskih poslopij izven naselja v odprti krajini pa se ne načrtujejo;
- pri novih ureditvah je potrebno ohranjati morfološke značilnosti sedanje grajene strukture;
- za zagotavljanje nemotenega razvoja kmetij, ki so v naseljih in zato nimajo prostorskih možnosti za obstoj in razvoj, je treba zagotoviti gradbene parcele za preselitev kmetij izven urbanih območij, s čimer se bodo povečale tudi bivalne kakovosti v naseljih;
- zagotavljati je treba zaokroženost gozdnih kompleksov ob urbanih naseljih in njihova vključitev v zelene sisteme naselij (gozdovi s posebnim namenom, parki, javna raba).

Pri načrtovanju prostorskega razvoja naselij v območjih izven omenjenega urbanega somestja Sl. Konjice - Zreče v katere sodijo podeželska območja, kjer so opredeljena območja ohranjanja narave (ekološko pomembna območja, zavarovana območja in območja, predlagana za zavarovanje) in varstva kulturne dediščine (posebna območja kulturne dediščine, dediščinska kulturna krajina in območja kompleksnega varstva), kjer se bodo uveljavljale omejitve zaradi varstvenih ciljev in hkrati razvijala turistična dejavnosti, je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- ohranjati je treba obstoječo poselitev - v povezavi s kmetijsko rabo in turizmom;
- nova pozidava je dovoljena na območjih, ki so predvidena za širitev naselij, sicer pa le kot dopolnjevanje, zaokrožanje obstoječe strukture naselij;

- v ohranjenih naseljih je treba zagotavljati temeljno infrastrukturno opremljenost;
- spreminjanje namembnosti kmetijskih površin (v zazidalne) je dovoljeno le v neposredni bližini naselij in turističnih območij, ki so predvidena za širitev, pri čemer pa je treba preprečiti uničenje redkih in ogroženih življenjskih prostorov ogroženih vrst in naravnih vrednot;
- naselja na obrobju naravnih parkov naj se urejajo (funkcionalno in oblikovno) kot vstopne točke v območje parka (regijski park Pohorje);
- za naselja v območju parkov je treba predvideti funkcionalne povezave glede na organizacijo vseh dejavnosti v parku;
- širitev naselij naj ne posega na območja naravnih vrednot in v njihov vplivni pas;
- dovoljene so spremembe namembnosti obstoječih opuščanih hiš in gospodarskih objektov v počitniške objekte, nova območja za počitniške objekte se ne predvidijo na naravnih vrednotah;
- prenova objektov ob spremembi namembnosti je dovoljena, vendar pa mora arhitektura stanovanjskih, turističnih in počitniških ter gospodarskih in pomožnih objektov bodisi slediti tipiki obstoječih stavb (prostorska razmestitev, gabariti, proporci, slemena in nakloni streh, materiali, barve) bodisi upoštevati kakovostne sodobne pristope k arhitekturnemu oblikovanju, pri čemer je treba upoštevati proporce in dimenzije obstoječih objektov;
- pri novogradnjah, vključno z gospodarskimi objekti za kmetijsko dejavnost, je potrebno ohranjati morfološke značilnosti sedanje grajene strukture;
- postavitev večjih gospodarskih objektov za kmetijsko dejavnost je dovoljena na lokacijah, ki niso v odprti krajini, niso vidno izpostavljene, dimenzije, proporci in materiali

pa morajo povzemati značilnosti tradicionalnih gospodarskih objektov na teh območjih;

- za zagotavljanje nemotenega razvoja kmetij je treba zagotoviti gradbene parcele za preselitev kmetij izven strnjanih poselitvenih območij, ki v prostorskem in funkcionalnem smislu niso več namenjena kmetijski dejavnosti in kmetije v njih nimajo zagotovljenih zadostnih prostorskih možnosti za razvoj.

Usmeritve na področju načrtovanja **gospodarskih dejavnosti** so:

- načrtovana Dravinjska gospodarska cona ter drugi gospodarski objekti morajo imeti zagotovljeno ustrezno povezanost s komunalno, energetske in komunikacijsko infrastrukturo (električno omrežje, optokabelsko omrežje, telefon, kabelska TV, plinovod, toplovod, industrijsko ogrevanje, vodovod, kanalizacija, čistilna naprava (neposredna bližina), deponija (neposredna bližina), CERO (neposredna bližina);
- dovoljena je gradnja novih industrijskih in drugih proizvodnih objektov, pri čemer je treba predvideti namembnost, ki bo združljiva z opredeljenim konceptom poselitvenega območja ter z izdelanimi izvedbenimi prostorskimi akti (lokacijski načrt, prostorski red občine – regulacijski načrt).

4.2.4.2 Infrastruktura

Prometna infrastruktura

Problemi na področju razvoja prometne infrastrukture so v najbolj povzeti obliki izraženi v:

- potrebi po izgradnji mestne obvoznice v Sl. Konjicah;
- zastarelem sistemu in infrastrukturi javnega potniškega prometa;
- pomanjkanju parkirišč za tovorna vozila;
- pomanjkanju parkirišč za osebna vozila v občinskih središčih in na Rogli;
- neurejenih kolesarskih poteh.

Problemi na področju razvoja **prometne infrastrukture** bodo omiljeni oz. v največji možni meri odpravljeni z uresničevanjem naslednjih razvojnih usmeritev:

- razvoj kvalitetnega, celostnega in integriranega prometnega sistema, ki zagotavlja potrebno mobilnost celotnega prebivalstva subregije;
- obstoj enakovredne in konkurenčne infrastrukture posameznih podsistemov, katerih pogoji rabe naj določa celostna poselitveno-prometna politika regije in subregije;
- razvoj prometne infrastrukture naj bo skladen z opredeljenimi usmeritvami na področju trajnostnega razvoja naselij;
- ohranjanje zmogljivosti in izboljševanje kakovosti vseh prometnih podsistemov z obvladovanjem prometnega povpraševanja;
- vmeščanje parkirišč za tovorna vozila v okviru načrtovane Dravinjske gospodarske cone;
- preučitev možnosti za izgradnjo novega industrijskega tira od Zbelovega do Sl. Konjic in Zreč, ki bi povezal nastajajočo Dravinjsko gospodarsko cono na sedanjo G1 progno Celje - Maribor;
- preučitev možnosti funkcionalne dopolnitve prihodnjega (sub)regionalnega sistema JPP z

razvojem subregionalnega tirnega sistema, ki bi slonel na uporabi obstoječe državne železniške infrastrukture in morebitne nove regionalne železniške infrastrukture (industrijski tir Zbelovo - Sl. Konjice -Nazarje);

- ureditev v zasnovi kolesarske infrastrukture predlaganih kolesarskih poti.

Komunalna infrastruktura

Oskrba z vodo

Problemi na področju razvoja oskrbe z vodo so pravzaprav v vseh subregijah enaki in tako so pregledno opisani v poglavju za subregijo Celja z okolico in veljajo tudi za subregijo Dravinjske doline.

Razvojne usmeritve na področju oskrbe z vodo za območje subregije Dravinjske doline so prednostno usmerjene v naslednje:

- sodelovanje v regijskem povezovanju in načrtovanju, z regijsko strategijo oskrbe z vodo, regijsko informacijsko bazo ter regijskim povezovanjem upravljavcev javnih vodovodnih sistemov;
- v sprejemanju ukrepov in izvajanju projektov za izpolnjevanje vseh zakonodajnih zahtev glede varne oskrbe z vodo, predvsem uvajanje sistemov notranjega nadzora na podlagi zakonodajno predpisanega sistema HACCP;
- v zagotovitvi zavarovanja vseh pomembnih vodnih virov in sprejetju sanacijskih programov na vodovarstvenih območjih;
- v pridobivanju novih vodnih virov, sanaciji in rekonstrukciji magistralnih vodov.

Odvajanje in čiščenje odpadnih voda

Že sprejeta slovenska zakonodaja s področja odpadnih voda je postavila stroge zahteve pri zbiranju, odvajanju in čiščenju odpadnih voda. Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav je izšla v letu 1996.

V letu 1999 in aprila leta 2001 sta izšli dopolnitvi uredbe. Uredba določa zahteve za prečiščene vode iz komunalnih čistilnih naprav, in sicer mejne vrednosti parametrov odpadne vode, mejne vrednosti učinka čiščenja odpadne vode ter posebne ukrepe v zvezi z načrtovanjem in obratovanjem komunalnih čistilnih naprav. Za realizacijo zahtev po čiščenju odpadnih voda sta bila sprejeta Akcijska programa. Operativni program odvodnje in čiščenja komunalnih odpadnih voda s programom projektov vodooskrbe (Ur.l. RS 94/99) kot sektorski program prve faze do leta 2006 izvajanja prednostnih nalog Nacionalnega programa varstva okolja (NPVO) je usmerjen v izgradnjo sistemov odvodnje in čiščenja območij poselitve večjih od 15 000 PE, ki jih pogojujejo zahteve implementacije slovenske zakonodaje in smernic EU za obdobje do leta 2005, oz. 2010. Operativni program odvodnje in čiščenja odpadnih voda območij poselitve (anglomeracij) velikosti med 2000 in 15.000 PE in pod 2000 PE na občutljivih področjih republike Slovenije podaja seznam potrebnih čistilnih naprav, način financiranja ter prioritete.

Pravilnik o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode postavlja merila, za katera naselja oziroma gostote poselitve so obvezni skupni kanalizacijski sistemi in čiščenje na skupni čistilni napravi.

Urejeno zbiranje, odvajanje in čiščenje odpadnih voda je za gotovo eden od osnovnih razvojnih problemov. Je v neposredni povezavi z zaščito kakovosti vodnih virov.

Zaostanek pri gradnji teh sistemov bo zaviralo nadaljnjo urbanizacijo in turizem.

Izvedena so pripravljajna dela za izgradnjo centralne čistilne naprave v Slovenskih Konjicah.

Odpadki

V občini Slovenske Konjice se že gradi regijski center II reda za ravnanje z odpadki in odlagališče subregije s kapaciteto obratovanje cca 10 let.

Energetska infrastruktura

V neposredni okolici večjih naselij (Slovenske Konjice, Zreče in Vitanje) je predvidena urbanizacija in nadaljnje razvijanje obratov predelovalne industrije. Zato je v tem predelu predvidena intenzivna izgradnja energetske infrastrukture, ki je značilna za urbana in industrializirana območja. Tudi ta predel leži na območju, kjer potekajo koridorji državne energetske infrastrukture. V hribovitih predelih subregije (jugozahodni del Pohorja) in podeželski del, pa naj bi bil namenjen razvoju turizma oziroma kmetijstva. Energetska infrastruktura se bo na teh območjih razvijala po principu individualnih rešitev z največjo možno izrabo lokalnih alternativnih virov energije. V subregiji so velike možnosti graditve malih hidroelektrarn (npr. na povodju reke Dravinje), ki doslej še niso bile izkoriščene. V subregiji so lesnopredelovalni obrati, v katerih je možno pridobivati lesno biomaso za energetske namene. Potencial je ocenjen na 11.5 MW toplotne moči, 2.5 MW je že izkoriščenih. V regiji so tudi potenciali geotermalne energije (Zreče) toplotne moči 3800 kW_t. Od treh občin imata energetski koncept izdelani dve.

Predvideni energetski objekti v subregiji Dravinjska dolina:

Elektroenergetski objekti

- DV 2x400 kV Mihovce – Podlog.

Telekomunikacijska infrastruktura

Celotno območje, razen del Vitanja, ima zagotovljen priklop na digitalno telefonsko omrežje. S signalom mobilne telefonije pa ni pokrito območje Špitaliča. Brez RTV signala je

približno 5% območja pod Pohorjem. Kabelsko omrežje pa je napeljeno v vseh večjih naseljih.

Razvojne usmeritve na področju razvoja **telekomunikacijske infrastrukture** zadevajo predvsem izgradnjo novih baznih postaj mobilne telefonije in manjkajočih oddajnikov RTV Slovenije.

4.2.4.3 Krajina

Kmetijstvo

Na območjih intenzivnega kmetijstva, na najboljših kmetijskih zemljiščih v dolinskem delu subregije, se ohranja kmetijstvo v takšnih oblikah in obsegu, kot doslej ali ekstenzivira, trajno se ohranja lastnosti, ki so pomembne za kmetijsko, ekološko in krajnotvorno funkcijo območij.

- Raba posameznih tipov kmetijskih zemljišč se načrtuje na trajnostni in sonaravni način, kar se zagotavlja z izborom tiste rabe, ki je v danih klimatskih, geografskih, reliefnih, krajinskih in ekoloških primerih najbolj ustrezna in tudi najmanj prizadene ekološke, krajnotvorne, habitatske in biodiverzitetne funkcije območij kmetijskih površin.
- Pri načrtovanju intenzivnega načina kmetovanja, agro in hidromelioracij na večjih površinah, je predhodno potrebno pridobiti naravovarstvene smernice.
- Intenzivni trajni nasadi se urejajo na obstoječih območjih vinorodnih in sadjarskih okolišev. Pri urejanju novih trajnih nasadov se ne posega v nestabilna erozijska, plazljiva ali plazovita območja. Pri prenovi obstoječih trajnih nasadov se izbira oblika nasada, ki zmanjšuje nevarnost proženja erozije.
- Med vinogradniškimi krajinami je kot pomembna kulturna dediščina opredeljeno območje Škalce nad Sl. Konjicami, kjer je treba ohraniti sedanjo parcelno strukturo, razmerja med poseljenimi in obdelovalnimi površinami ter regionalno uveljavljene oz. tradicionalne načine pridelovanja grozdja.
- Pri umeščanju nove poselitve in infrastrukturnih objektov, predvsem prometnih, ter gospodarskih con je treba zagotoviti dovolj velik odmik od območij z visokim in dobrim predelovalnim potencialom ali pa zagotoviti ustrezne tamponske cone zaradi potencialne nevarnosti onesnaževanja tal.

- V kmetijski in urbani krajini se ohranja strnjene gozdne površine, kot so gozdni otoki in koridorji, gozdni robovi, obvodni pasovi ter mokriščna vegetacija, skupine gozdnega drevja in posameznih dreves.
- Treba si je prizadevati za zmanjšanje emisij iz točkovnih (živinorejske farme) in razpršenih virov (intenzivno kmetijstvo).
- Spodbuja se uvajanje tradicionalnih pasem domačih živali.
- Treba je zagotoviti ustrezno deponiranje hlevskih organskih odpadkov in gnojenje kmetijskih površin.
- Poglobljanje melioracijskih jarkov naj se ne izvaja, čiščenje oz. vzdrževanje melioracijskih jarkov pa naj poteka v jeseni in pozimi, vendar ne pogosteje kot na vsakih 2-5 let. Strani jarka naj bi čistili izmenoma, vendar ne v celoti naenkrat, kjer je to mogoče naj bi jih prepustili naravni zarasti.

Na območjih kmetijstva z omejitvami, zaradi varovanja voda, naravnih in kulturnih kvalitet ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, je treba kmetijstvo prilagoditi varstvenim zahtevam. Ublažiti je treba negativne vplive kmetijskih dejavnosti na biotsko in krajinsko pestrost, omejiti rabo agrokemikalij, prekomerne obremenitve kmetijskih površin ter onesnaževanja kot posledice intenzivne živinorejske industrije, monokultur, uničevanje mokrišč in živic ter uporabo težke mehanizacije.

- Pridelavo se usmerja v gojenje kultur, ki potrebujejo manjšo uporabo gnojil in fitofarmaceutskih sredstev. Za zmanjševanje vplivov pronicanja škodljivih snovi v podtalje, se zasaja avtohtono drevesno vegetacijo
- Na ta območja se praviloma ne umešča novih intenzivnih monokulturnih nasadov.
- Spodbuja se ohranjanje in obnavljanje obstoječih travniških sadovnjakov in ekstenzivnih kmetijskih površin.

- Omejuje se za ohranjanje biotske pestrosti neugodne posege (agro- in hidromelioracije, komasacije).
- Obdelovanje (predvsem oranje) zemlje, ki neposredno meji na vodotok, naj se ne izvaja na priobalnih zemljiščih.
- V visoko ovrednotenih naravnih območjih se vzpodbuja manj intenzivne kmetijske dejavnosti.
- Na življenjskih območjih velikih zveri je potrebna uskladiitev živinorejske politike s prizadevanji za ohranitev velikih zveri.

Na **drugih kmetijskih območjih** se uvaja ekološko kmetijstvo ter gojenje alternativnih kultur. Kmetije na teh območjih se lahko usmerjajo tudi v turistično ponudbo (kmečki turizem) in obujanje domače obrti. Za subregijo je pomembna in vse bolj prepoznavna tudi usmerjenost v zeliščarstvo, pri tem je pomembna tudi povezava s tradicijo ter kulturno dediščino.

- Spodbuja se ohranjanje obstoječih kmetijskih površin, kot pomembnega dejavnika krajinske prepoznavnosti. Ohranja se jasen gozdni rob.
- Nadaljevanje trenda zaraščanja je treba čim bolj omejiti samo na območja, kjer pogoji niso primerni za kmetijstvo (košnja, pašo) in kjer zaraščanje bistveno ne spreminja značilnosti kulturne krajine.
- Na območjih, kjer se zaraščanje dopušča je treba z ogozdovanjem omogočiti čim hitrejši razvoj kvalitetnega gozda. Na kmetijskih območjih z majhnim deležem visoke vegetacije in na območjih varstva vodnih virov je dopustno ogozdovanje s krajinsko primernimi vrstami.

Na območjih kmetijstva usmerjenega v ohranjanje kulturne krajine - v kmetijskih kulturnih krajinah se varuje:

- kmetijske površine v obstoječem obsegu in tradicionalni rabi;

- značilnosti parcelne strukture in prostorskih razmerij (strnjena naselja in stiki naselbin z obdelovalnimi površinami, prostorski poudarki in drobna členjenost kmetijskih površin);
- kolikor mogoče nespremenjeno količinsko razmerje med tradicionalnimi kulturami (travinje, njive, sadovnjaki, vinogradi, gozd);
- značilne tradicionalne stavbe oziroma gospodarska poslopja, razmeščena v krajini, kot so kozolci, stanovi, skednji, seniki, zidanice v njihovi izvorni postavitvi, velikosti ter rabi;
- V teh območjih je treba podpirati kmečke skupnosti pri vzpostavljanju in vzdrževanju kulturne krajine; preprečevanju zaraščanja kmetijskih površin in varovanju gozdnih robov, uporabi kmetijskih tehnologij, ki imajo pozitivne vplive na ohranjanje in trajnostno rabo biotske in krajinske pestrosti – zlasti določene tradicionalne metode ekstenzivnega kmetijstva.

Gozdarstvo

Obseg gozdov naj se ohranja v obstoječem stanju. Z njimi naj se gospodari v skladu s sprejetimi gozdnogospodarskimi načrti v katerih so opredeljene tudi podrobnejše naravovarstvene vsebine in smernice. Zagotoviti je treba uporabo gozdnemu ekosistemu prijaznih tehnologij pridobivanja lesa ter gradnje gozdnih prometnic; ter gozdnemu ekosistemu neškodljive rabe nelesnih gozdnih dobrin.

Posebna skrb je potrebna za ohranitev in razvoj vodnih ekosistemov v gozdnem prostoru.

Komercialne obore, ki so nasprotne sonaravnemu konceptu gojitve avtohtone divjadi, se praviloma ne dovoljujejo.

Vzpostaviti je treba mrežo manjših površin gozdov (ekocelic) in posameznega drevja z namenom ohranjanja in povečevanja biotske pestrosti gozdnega prostora. Monokulturne gozdne nasade

rastišču neprimernih drevesnih vrst je potrebno nadomestiti z za rastišče značilnimi avtohtonimi drevesnimi vrstami oz. združbami. V gozdovih se omeji promet z motornimi vozili, izjema velja za gozdnogospodarske, lovnogospodarske in druge strokovne službe. Oblikujejo naj se tudi mirna območja z zaporo manj pomembnih gozdnih prometnic.

Varovati je treba gozdne otoke v kmetijski krajini, ter (po dimenzijah, obliki razrasti, vrsti in funkciji) izstopajoča posamezna drevesa, obrečne pasove vegetacije ter ostale oblike drevesne in grmovne vegetacije. Ohranjati je treba tudi gozdno zarast na pobočjih, ki gravitirajo k vodotoke. Goloseki, gozdne vlake, ceste, ki so obstoječi in potencialni viri erozije naj se sanirajo s primernim odvodnjavanjem, biotehniškimi in vegetacijskimi utrditvami. Pogozdovanje naj se vrši z drevnino, ki ustreza obstoječim avtohtonim gozdnim združbam ter rastiščem in mikroklimatskim pogojem. Lov se ureja s sprejetimi lovskogospodarskimi in lovskogojitvenimi načrti, v katerih so opredeljene tudi podrobnejše naravovarstvene vsebine in smernice.

Za vse večje posege v gozdni prostor je potrebno izdelati študijo presoje vplivov na okolje.

V **gozdnih rezervatih** (Lovrenška jezera, Rakovec in Prežigal) se ne gospodari. Prepovedano je kakršnokoli spreminjanje obstoječega stanja, tudi sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov ter lov in ribolov. Okrog vsakega od teh gozdov je poseben varovalni pas, namenjen izravnavi vplivov gospodarjenja na GPN. V izravnalnih pasovih je treba krepiti varovalno vlogo, glede na sestavo drevesnih vrst podaljševati proizvodno dobo, pospeševati listavce (če je to rastiščno primerno), puščati estetsko in biotopsko primerna drevesa, vzdrževati razmeram primeren primerni gozdni red ter vzdrževati, dograjevati in tudi načrtovati

primerno mrežo gozdnih poti in stez, s čimer se zmanjšuje vpliv obiska gozdov na rezervate. S soglasjem ZGS in pristojne naravovarstvene službe so možni posegi, s katerimi preprečujemo nevarnost za obiskovalce (posek nevarnih dreves, minimalna nadelava in oprema pešpoti), ter znanstveno – raziskovalne in izobraževalne dejavnosti v omejenem obsegu. Dovoljeno je tudi vzdrževanje kulturne krajine (travnikov, košenic in sadovnjakov).

V **varovalnih gozdovih** so predvideni le ukrepi za ohranitev in krepitev trajno varovalne funkcije gozda. Gradnja vlak in drugih prometnic je možna, če so le te namenjene krepitvi trajno varovalne funkcije gozda. Pri morebitnih posegih je treba skrajno varovati rastišča redkih rastlinskih vrst in bivališča redkih živalskih vrst. Prav tako je treba upoštevati strožje usmeritve za gospodarjenje v vodozbornih območjih, še posebej neposredno v okolici vodnih virov. Prehodi planinskih poti in stez preko gozdov z varovalno funkcijo morajo biti ustrezno vzdrževani, urediti pa je treba tudi predele, kjer je opazen večji obisk prebivalstva v teh predelih (predvsem v okolici mest). Objekte naravne dediščine, ki ležijo v področju teh gozdov moramo še posebej zaščititi in ustrezno urediti dostope.

Na območjih **gozdov s 1. poudarjenostjo hidrološke funkcije**, kakršen je gozd v okolici Vitanja, je pri gospodarjenju z gozdom in vsakršnih posegih treba upoštevati strožje usmeritve za gospodarjenje v vodozbornih območjih, še posebej neposredno v okolici vodnih virov.

V **gozdovih z visoko poudarjenostjo funkcije varovanja naravne dediščine**, kamor sodijo tudi gozdovi v okviru regijskih in krajinskih parkov (predlog za Pohorski regionalni park in predlog KP Huda luknja – Paški kozjak) ter naravnih rezervatov je gospodarjenje usmerjeno v trajno ohranjanje vrednosti naravne dediščine, posebna

pozornost je namenjena urejanju poti in stez ter predelov, kjer je obisk ljudi največji, ureditve morajo preprečevati morebitno nastajanje škode (npr. povečana erozija na poteh, poškodbe dreves in drugih rastlin).

Gozdovi v okolici Zreč, Slovenskih Konjic in na Rogli so opredeljeni tudi kot **gozd s 1. poudarjenostjo estetske funkcije**, tej se pridružujejo tudi ostale socialne funkcije, predvsem rekreacijska. Gospodarjenje ne izključuje lesnoproizvodne funkcije se pa prilagaja omogočanju ostalih funkcij; poskrbeti je treba za ureditev in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture (poti, oznake, klopi, mize, kurišča, razgledišča in podobno), zaščito posameznih delov gozdov pred škodljivimi vplivi preštevilnega obiska, urejanje prometa in parkiranja na območju teh gozdov. Način prilagojenega gospodarjenja je opredeljen v gozdnogospodarskih načrtih.

Rudarstvo – mineralne surovine

Pri načrtovanju posegov v obratujočih kopih je treba iskati take načine, ki omogočajo ohranjanje biotske pestrosti na ožjem vplivnem območju kamnoloma:

- Območje eksploatacije je treba širiti postopoma in sočasno izvajati sanacijo brežin;
- Posege je treba izvajati v času, ki najmanj moteče vpliva na življenjski cikel prisotnih rastlin in živali;
- S sanacijo je treba vzpostaviti stanje okolja, ki je čim bolj podobno stanju pred izkoriščanjem.
- Opuščene kamnolome in gramoznice, kjer so se razvili sekundarni habitati za ogrožene rastlinske in živalske vrste se prepušča naravni sukcesiji in se vanje posega le v primeru, če je ogrožena okolica.

Pri izkoriščanju mineralnih surovin je treba stremeti k optimizaciji pridobivanja in postopnemu zapiranju manjših objektov ter sanaciji nelegalnih kopov. Število objektov se optimizira glede na

okoljska, gospodarska in družbena merila, ki vključujejo tudi geološko ustreznost, zadostno količino zaloga, dovolj veliko letno proizvodnjo, funkcionalno povezanost z uporabniki, transportni radij prodaje, vidno neizpostavljenost območij, primerno oddaljenost od poselitve. Podana merila se uporabi tudi pri izdajanju koncesij za izkoriščanje mineralnih surovin. Zaradi kvalitetne mineralne surovine sta zelo pomembna kamnolom tehničnega kamna dolomita Konjiška gora (O Slovenske Konjice) in kamnolom tehničnega kamna dolomita Stranice (O Zreče).

- V bližini kamnoloma Stranice je opredeljeno območje pričakovanih (geoloških) naravnih vrednot in sicer nahajališče Hipuritov. Pri izkoriščanju mineralnih surovin je potrebno upoštevati usmeritve pristojnih nosilcev urejanja prostora.
- V primeru opustitve pridobivanja mineralne surovine je treba sanirati obsežne in vizualno izpostavljene kope, ter tiste, ki negativno vplivajo na sestavine okolja in bivalne kvalitete ter so v območjih, pomembnih zaradi nacionalne, regionalne ali lokalne prepoznavnosti. Na območju subregije je treba sanirati kamnolom Škrilje in kamnolom / peskokop Kongrad v Slovenskih Konjicah.
- Pri obsežnejših zemeljskih delih, kot so gradnja avtocest, železnic, plinovodov, večja stanovanjska naselja, odpiranje in delovanje oziroma sanacija rudnikov in kamnolomov, naj se izvaja geološki oziroma krasoslovni nadzor.
- Pri manjših posegih naj se investitorje seznaniti z morebitnim geološkim nadzorom med zemeljskimi deli.
- Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na možnosti *in situ* oziroma *ex situ*, v kolikor pa ni možno izvesti opisanih načinov varstva, je obvezno natančno dokumentiranje najdb.
- V primeru odkritja naravne vrednote je potrebno o tem obvestiti pristojno

naravovarstveno službo, hkrati pa zaustaviti vse dejavnosti, ki bi morebiti ogrozile naravno vrednoto. Pristojna naravovarstvena služba bo nato izdelala smernice in podala navodila za tako rabo prostora, ki ne bo ogrožala naravne vrednote.

Urejanje vodotokov in gospodarjenje z vodami

1. Zmanjšanje poplavne ogroženosti:

- Glede na problematiko poplav na odseku pod Ločami bi bilo smiselno v prihodnje iskati možne lokacije suhih zadrževalnikov ali večnamenskih akumulacij.

2. Ohranjanje naravnih značilnosti vodotokov in način urejanja voda:

- Glede na značilnosti zgornjega in srednjega toka Dravinje je potrebno ohranjati stopnjo urejenosti, vzdrževati že izvedene vodnogospodarske objekte in glede na posege v prostor nadomestiti izgubljene površine zadrževanja voda in poplavljanja. Prav tako je potrebno ohranjati strukturo pokrovnosti, oziroma s postopnim nadomeščanjem iglavcev z listavci, ki so prvotno prekrivali Pohorje in ki imajo bistveno večjo zmožnost zadrževanja voda.

Turizem in rekreacija

V okviru spodbujanja ekološkega kmetijstva v subregiji je predviden razvoj Ekološko-turističnega centra Dravinjske doline. Pridelava zelišč in ekoloških pridelkov je vezana tudi na kulturno dediščino ter pomeni obogatitev turistične ponudbe.

- Pri vključevanju kulturne dediščine v turistično ponudbo je nujno upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora.
- Podpirati je treba razvoj kmečkega turizma (z zagotavljanjem ustrezne infrastrukturne in komunalne opremljenosti) predvsem na

hribovskih kmetijah tudi v povezavi z ekološko pridelavo in gojenjem alternativnih kultur ter oživljanjem gospodarskega in kulturnega izročila (sejmi, domača obrt, običaji). V turistično ponudbo kmetij naj se vključuje dejavnosti, ki so na danem območju tradicionalne.

Konjiška gora v bližini Sl. Konjic (deloma že zaščiten) je priljubljena pohodniška točka. Na gori je predvidena postavitve doma, v katerem bodo izvajali šole v naravi.

- Na celotnem območju gore je treba zagotoviti sonaraven razvoj, na gozdnatem pobočju, ki je opredeljeno tudi kot gozd s 1. poudarjenostjo ekološke funkcije, se z gospodarjenjem zagotavlja trajnost te funkcije. Ker je gora zanimiva za pohodništvo in rekreacijo je treba omogočiti ureditve pešpoti, klopi, sproti je treba sanirati vplive zaradi obiska, na delih, ki so posebej ranljivi pa se lahko z nevpadljivimi ukrepi zmanjša možnost dostopa (označitev in uporaba poti, ki so manj obremenjene). V bližini se nahaja tudi kamnolom Konjiška Gora, ki ga je treba v največji možni meri sanirati že med trajanjem izkoriščanja mineralnih surovin, treba pa je izvajati tudi ukrepe za zmanjševanje vpliva na okoliško krajino, poselitev in okolje.

Na območju Škalce (pomembna kulturna dediščina, vinogradniško območje) se zavaruje tipična arhitektura zidanic in kulturne krajine.

- Ob upoštevanju smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora naj se omogoči turistični razvoj območja. V bližini je predvidena tudi ureditev golf igrišča, za katero je treba predhodno izdelati preveritev vplivov.

Na območjih varovanja naravnih in kulturnih kakovosti (predlog za Pohorski regijski park, predlog za krajinski park Huda luknja-Paški kozjak, Konjiška gora in Dravinjska dolina

(ravninski del), ki so privlačna za razvoj turizma se priporoča izdelava krajinskih zasnov, zato so podane le splošne usmeritve:

- Razvija se predvsem tako imenovane »mehke« oblike turizma in rekreacije, ki imajo čim manjši vpliv na naravne in kulturne kakovosti: to so predvsem ogledi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov, izletništvo, sprehajanje, v manjši meri kolesarjenje, jahanje, smučanje na obstoječih smučiščih; niso dovoljene ureditve novih športnih objektov, obstoječe se lahko nadgrajuje z izboljšavami komunalne opreme in infrastrukture, prenovami, širitve so mogoče s predhodnimi preveritvami vplivov. Niso dovoljene ureditve golf igrišč, stez za motokros, vzletišč ipd.

4.2.4.4 Okolje

Oris stanja

Med večja strnjena naselja se v subregiji uvrščajo Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče. Poglavitni problem je obremenjevanje zraka zaradi uporabe neustreznih energentov v gospodinjstvih in industriji ter voda zaradi odvajanja neprečiščenih odpadnih vod.

V južnem delu subregije so območja redkoizraslega poselitvenega vzorca razpršene gradnje ob razvojno dinamičnih naseljih.

Obstoječa industrijska podjetja se nahajajo pretežno v bližini naselij. Najbolj pereči so vplivi dejavnosti na zrak in površinske vode (izpusti odpadne vode). Načrtuje se vzpostavitev Dravinjske gospodarske cone (na več lokacijah).

Območja ob obremenjenih prometnicah zajemajo predele ob avtocesti na poteku skozi subregijo in ob regionalni cesti (Vojnik) – Slovenske Konjice – (Slovenska Bistrica).

Za subregijo so značilna tudi območja z intenzivnim kmetijstvom, in sicer predvsem v osrednjem ravninskem delu. Intenzivno kmetijstvo prispeva k obremenjenosti podtalnic.

Gozd je glede na ostale dele regije zmerno poškodovan.

Podatki o stanju okolja so za subregijo precej skromni, spremljanje kvalitete vode na Dravinji poteka npr. samo na eni točki.

Razvojne usmeritve

Od razvojnih usmeritev, podanih v zasnovi varstva okolja (poglavje 4.1.7), veljajo za Dravinjsko dolino predvsem usmeritve, povezane z:

- varčno in smotrno raba prostora v strnjenih naseljih in na območjih razpršene poselitve;
- izboljševanjem kvalitete zraka v strnjenih naseljih;

- varstvom kvalitete in količin pitne vode;
- zmanjševanjem obremenjevanja površinskih voda zaradi odpadnih vod iz gospodinjstev in industrije;
- zmanjševanjem obremenjevanja zraka zaradi industrijskih dejavnosti;
- izgradnjo novih gospodarskih con;
- zmanjševanjem obremenitev okolja zaradi prometa;
- izboljševanjem kvalitete podtalnice.

4.2.5 Usmeritve za rabo prostora v subregiji Kozjansko z Obsoteljem

4.2.5.1 Poselitev

Problemi na področju razvoja naselij, so v najbolj sintezni obliki izraženi v:

- problemu zagotavljanja zazidljivih zemljišč za individualno stanovanjsko gradnjo;
- obstoju obsežne razpršene gradnje;
- pomanjkanju površin za proizvodne in obrtne dejavnosti;
- veliki ogroženosti zaradi plazov (zaradi geografske raznolikosti in sestave tal) v nižinah pa delno tudi zaradi poplav;
- obstoju zavarovanih območij urbane dediščine, ki se nahajajo predvsem na območju Kozjanskega parka, kjer so primeri vaških trgov, hkrati pa so zaščiteni tudi ostala mestna jedra.

Problemi na področju razvoja **naselij** bodo omiljeni oz. v največji možni meri odpravljeni z uresničevanjem opredeljenih razvojnih usmeritev.

Pri načrtovanju prostorskega razvoja naselij za območje somestja Šmarje pri Jelšah - Rogaška Slatina ter Šentjurja, Rogatca, Podčetrka in Bistrice ob Sotli ter njihovih neposrednih gravitacijskih zaledij je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- izvedba programa prenove starih mestnih jeder Šmarja pri Jelšah, Rogaške Slatine, Šentjurja, Rogatca, Podčetrka in Bistrice ob Sotli, ki vključuje izboljšanje infrastrukturne opremljenosti in prometne dostopnosti s sredstvi JPP in zasebnimi vozili, vzdrževanje in razvoj mestotvornih storitvenih dejavnosti, izboljševanje ambientalne privlačnosti in večje racionalnosti pri rabi prostora, v skladu s pogoji arhitekturnega oblikovanja, ki bodo podani v prostorskem redu posamezne občine;

- prenova, prestrukturiranje ter revitalizacija degradiranih in ekstenzivno izrabljenih površin v Šentjurju, Šmarjah, Rogaški in Rogatcu upošteva potenciale prostora, razmere na nepremičninskem trgu in potrebe znanih in potencialnih investitorjev - načrtovanje in izgradnja gospodarske cone Šentjur pri Celju ter con Trnovec (Šentjur), Mestinje (Šmarje pri Jelšah) in Hrastje (Bistrica ob Sotli);
  - v poselitvenih območjih je treba poleg osnovne zagotavljanje tudi dodatno infrastrukturno opremljenost (omrežje telekomunikacij, plinifikacija, sistemi daljinskega ogrevanja ipd.);
  - usmerjanje novogradenj na površine znotraj naselij (zapolnjevanje) ob predhodnem preverjanju njihovega potenciala kot odprtih površin v naselju, ki bi lahko prispevale k povečanju bivalnih kakovosti v naseljih (odprte javne površine – parki, igrišča, obcestni prostori, trgi in podobno);
  - nova pozidava je dovoljena v območjih, ki so predvidena za širitev naselij - nastanek novih predmestnih naselij - , sicer pa le kot dopolnjevanje, zaokrožanje obstoječe strukture naselij;
  - dopustne so tudi zaokrožitve že pozidanih območij z novimi urbanimi strukturami ter zapolnitve neizpolnjenih robov poselitvenih območij;
  - z zaokroževanjem obrobja poselitvenih območij je treba oblikovati nove meje urbanih struktur v odnosu do zaokroženih naravnih območij v krajini;
  - spreminjanje namembnosti kmetijskih površin v zazidalna zemljišča je dovoljeno na obrobju zazidljivih površin poselitvenih območij v primerih, ko se takšna širitev naselja izkaže kot utemeljena z urbanističnega vidika in se s tem ne posega na zaokrožene komplekse kmetijske površine z visokim pridelovalnim potencialom;
  - arhitektura stanovanjskih, turističnih in gospodarskih ter pomožnih objektov naj se prilagaja značilnostim urbane gradnje (prostorska razmestitev, proporci, slemena in nakloni streh, barve);
  - dovoljene so spremembe namembnosti in obnova obstoječih hiš in gospodarskih objektov, ob pogoju da se upoštevajo zgoraj navedeni pogoji za arhitekturno oblikovanje;
  - v obstoječih in na novo načrtovanih naseljih se v zasnovo zelenih površin vključujejo tudi naravne vrednote in habitatni tipi, kjer pa se prepreči nova pozidava;
  - v odprtem prostoru se gradnja objektov za potrebe kmetovanja izvaja le v sklopu naselij oz. na njihovem neposrednem obrobju, sprememba namembnosti gospodarskih poslopj izven naselja v odprti krajini pa se ne načrtujejo;
  - pri novih ureditvah je potrebno ohraniti morfološke značilnosti sedanje grajene strukture;
  - za zagotavljanje nemotenega razvoja kmetij, ki so v naseljih in zato nimajo prostorskih možnosti za obstoj in razvoj, je treba zagotoviti gradbene parcele za preselitev kmetij izven urbanih območij, s čimer se bodo povečale tudi bivalne kakovosti v naseljih;
  - zagotavljati je treba zaokroženost gozdnih kompleksov ob urbanih naseljih in njihova vključitev v zelene sisteme naselij (gozdovi s posebnim namenom, parki, javna raba).
- Pri načrtovanju prostorskega razvoja naselij v območjih izven območij omenjenih občinskih središč in njihovih zaledij v katere sodijo podeželska območja, kjer so opredeljena območja ohranjanja narave (ekološko pomembna območja, zavarovana območja in območja, predlagana za zavarovanje) in varstva kulturne dediščine (posebna območja kulturne dediščine, dediščinska kulturna krajina in območja kompleksnega varstva), kjer se bodo uveljavljale omejitve zaradi

varstvenih ciljev in hkrati razvijala turistična dejavnosti, je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- ohranjati je treba obstoječo poselitev - v povezavi s kmetijsko rabo in turizmom;
- nova pozidava je dovoljena na območjih, ki so predvidena za širitev naselij, sicer pa le kot dopolnjevanje, zaokrožanje obstoječe strukture naselij;
- v ohranjenih naseljih je treba zagotavljati temeljno infrastrukturno opremljenost;
- spreminjanje namembnosti kmetijskih površin (v zazidalne) je dovoljeno le v neposredni bližini naselij in turističnih območij, ki so predvidena za širitev, pri čemer pa je treba preprečiti uničenje redkih in ogroženih življenjskih prostorov ogroženih vrst in naravnih vrednot;
- naselja na obrobju Kozjanskega krajinskega parka naj se urejajo (funkcionalno in oblikovno) kot vstopne točke v območje parka;
- za naselja v območju parka je treba predvideti funkcionalne povezave glede na organizacijo vseh dejavnosti v parku;
- širitev naselij naj ne posega na območja naravnih vrednot in v njihov vplivni pas;
- dovoljene so spremembe namembnosti obstoječih opuščeni hiš in gospodarskih objektov v počitniške objekte, nova območja za počitniške objekte se ne predvidijo na naravnih vrednotah;
- prenova objektov ob spremembi namembnosti je dovoljena, vendar pa mora arhitektura stanovanjskih, turističnih in počitniških ter gospodarskih in pomožnih objektov bodisi slediti tipiki obstoječih stavb (prostorska razmestitev, gabariti, proporci, slemena in nakloni streh, materiali, barve) bodisi upoštevati kakovostne sodobne pristope k arhitekturnemu oblikovanju, pri čemer je treba upoštevati proporce in dimenzije obstoječih objektov;

- pri novogradnjah, vključno z gospodarskimi objekti za kmetijsko dejavnost, je potrebno ohranjati morfološke značilnosti sedanje grajene strukture;
- postavitve večjih gospodarskih objektov za kmetijsko dejavnost je dovoljena na lokacijah, ki niso v odprti krajini, niso vidno izpostavljene, dimenzije, proporci in materiali pa morajo povzemati značilnosti tradicionalnih gospodarskih objektov na teh območjih;
- za zagotavljanje nemotenega razvoja kmetij je treba zagotoviti gradbene parcele za preselitev kmetij izven strnjanih poselitvenih območij, ki v prostorskem in funkcionalnem smislu niso več namenjena kmetijski dejavnosti in kmetije v njih nimajo zagotovljenih zadostnih prostorskih možnosti za razvoj.

Usmeritve na področju načrtovanja **gospodarskih dejavnosti** so:

- načrtovana gospodarska cona Šentjur pri Celju, druge cone lokalnega pomena ter drugi gospodarski objekti morajo imeti zagotovljeno ustrezno povezanost s komunalno, energetsko in komunikacijsko infrastrukturo (električno omrežje, optokabelsko omrežje, telefon, kabelska TV, plinovod, toplovod, industrijsko ogrevanje, vodovod, kanalizacija, čistilna naprava (neposredna bližina), deponija (neposredna bližina), CERO (neposredna bližina);
- dovoljena je gradnja novih industrijskih in drugih proizvodnih objektov, pri čemer je treba predvideti namembnost, ki bo združljiva z opredeljenim konceptom poselitvenega območja ter z izdelanimi izvedbenimi prostorskimi akti (lokacijski načrt, prostorski red občine – regulacijski načrt).

4.2.5.2 Infrastruktura

Prometna infrastruktura

Problemi na področju razvoja prometne infrastrukture so v najbolj povzeti obliki izraženi v:

- slabi priključenosti subregije na avtocestno omrežje (najbližji priključek je v Dramljah);
- potrebi po izgradnji mestne obvoznice v Šentjurju, Šmarju pri Jelšah in Rogatcu;
- zastarelem sistemu in infrastrukturi javnega potniškega prometa;
- pomanjkanju izvennoivjskih križanj, ki povzročajo velike prometne zastoje predvsem na relaciji Šentjur – Šmarje pri Jelšah;
- pomanjkanju parkirišč za tovorna vozila;
- neurejenih kolesarskih poteh.

Problemi na področju razvoja **prometne infrastrukture** bodo omiljeni oz. v največji možni meri odpravljeni z uresničevanjem naslednjih razvojnih usmeritev:

- razvoj kvalitetnega, celostnega in integriranega prometnega sistema, ki zagotavlja potrebno mobilnost celotnega prebivalstva subregije;
- obstoj enakovredne in konkurenčne infrastrukture posameznih podsistemov, katerih pogoji rabe naj določa celostna poselitveno-prometna politika regije in subregije;
- razvoj prometne infrastrukture naj bo skladen z opredeljenimi usmeritvami na področju trajnostnega razvoja naselij;
- ohranjanje zmogljivosti in izboljševanje kakovosti vseh prometnih podsistemov z obvladovanjem prometnega povpraševanja;
- vmeščanje parkirišč za tovorna vozila v okviru načrtovanih gospodarskih con;
- posodobitev obstoječe G2 ceste Celje - Šentjur pri Celju - Šmarje pri Jelšah - Dobovec z odpravo ozkih grl oz. rekonstrukcijo cestnih odsekov s ciljem zagotavljanja večje

- propustnosti, varnosti prometa ter omogočanja višjih vozniških hitrosti;
- ovrednotenje variant avtocestnega priključka na AC Grobelno - Trnovo pri Dramljah in Bukovžlak - Laporje v subregiji Celje z okolico, izbor najbolj ustrezne variante, priprava ustrezne prostorske dokumentacije in konkretna vmestitev v prostor;
- posodobitev omrežja regionalnih cest s posebnim poudarkom na naslednjih cestnih odsekih: Mestinje - Pečica - Poljčane, Rogatec - Majšperk - Ptuj, Šentjur - Planina pri Sevnici - Sevnica, Mestinje - Podčetrtek - Bistrica ob Sotli - Brežice, Gorica pri Slivnici - Lesično - Kozje - Bistrica ob Sotli, Podsreda - Krško in Lesično - Bistrica - Planinska vas - Loke pri Planini - Gračnica - Loke - Dežno - Mrzlo Polje - Jurklošter;
- prekategorizacija lokalne ceste Gorica pri Slivnici - Sodna vas v regionalno cesto;
- preučitev možnosti funkcionalne dopolnitve prihodnjega (sub)regionalnega sistema JPP z razvojem subregionalnega tirnega sistema, ki bi slonel na uporabi obstoječe državne železniške infrastrukture;
- ureditev v zasnovi kolesarske infrastrukture predlaganih kolesarskih poti.

Komunalna infrastruktura

Oskrba z vodo

Problemi na področju razvoja oskrbe z vodo so pravzaprav v vseh subregijah enaki in tako so pregledno opisani v poglavju za subregijo Celja z okolico in veljajo tudi za subregijo Kozjansko in Obsotelje.

Razvojne usmeritve na področju oskrbe z vodo za območje subregije Kozjansko in Obsotelje so prednostno usmerjene v naslednje:

- sodelovanje v regijskem povezovanju in načrtovanju, z regijsko strategijo oskrbe z vodo, regijsko informacijsko bazo ter regijskim

- povezovanjem upravljavcev javnih vodovodnih sistemov;
- v sprejemanju ukrepov in izvajanju projektov za izpolnjevanje vseh zakonodajnih zahtev glede varne oskrbe z vodo, predvsem uvajanje sistemov notranjega nadzora na podlagi zakonodajno predpisanega sistema HACCP;
- v zagotovitvi zavarovanja vseh pomembnih vodnih virov, predvsem Paški Kozjak in Lepe njive in sprejetju sanacijskih programov na vodovarstvenih območjih;
- v pridobivanju novih vodnih virov, sanaciji in rekonstrukciji magistralnih vodov, predvsem na potezi Poljčane – Rogaška Slatina – Rogatec, v zagotavljanju primernih kapacitet v vodohranih, predvsem vodohran Bistrica ob Sotli za občini Bistrica ob Sotli in Kozje in vodohran Polana za občine Kozje, Podčetrtek in Šmarje pri Jelšah ter v zagotavljanju primernih količin vode, predvsem z izgradnjo črpališča Loka za občine Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Rogaška Slatina in Rogatec.

Odvajanje in čiščenje odpadnih voda

Že sprejeta slovenska zakonodaja s področja odpadnih voda je postavila stroge zahteve pri zbiranju, odvajanju in čiščenju odpadnih voda. Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz komunalnih čistilnih naprav je izšla v letu 1996. V letu 1999 in aprila leta 2001 sta izšli dopolnitvi uredbe. Uredba določa zahteve za prečiščene vode iz komunalnih čistilnih naprav, in sicer mejne vrednosti parametrov odpadne vode, mejne vrednosti učinka čiščenja odpadne vode ter posebne ukrepe v zvezi z načrtovanjem in obratovanjem komunalnih čistilnih naprav. Za realizacijo zahtev po čiščenju odpadnih voda sta bila sprejeta Akcijska programa. Operativni program odvodnje in čiščenja komunalnih odpadnih voda s programom projektov

vodooskrbe (Ur.l. RS 94/99) kot sektorski program prve faze do leta 2006 izvajanja prednostnih nalog Nacionalnega programa varstva okolja (NPVO) je usmerjen v izgradnjo sistemov odvodnje in čiščenja območij poselitve večjih od 15 000 PE, ki jih pogojujejo zahteve implementacije slovenske zakonodaje in smernic EU za obdobje do leta 2005, oz. 2010. Operativni program odvodnje in čiščenja odpadnih voda območij poselitve (anglomeracij) velikosti med 2000 in 15.000 PE in pod 2000 PE na občutljivih področjih republike Slovenije podaja seznam potrebnih čistilnih naprav, način financiranja ter prioritete.

Pravilnik o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode postavlja merila, za katera naselja oziroma gostote poselitve so obvezni skupni kanalizacijski sistemi in čiščenje na skupni čistilni napravi.

Urejeno zbiranje, odvajanje in čiščenje odpadnih voda je za gotovo eden od osnovnih razvojnih problemov. Je v neposredni povezavi z zaščito kakovosti vodnih virov.

Zaostanek pri gradnji teh sistemov bo zaviralo nadaljnjo urbanizacijo inturizem.

Potrebna bo izgradnja čistilnih naprav Bistrica ob Sotli, Šentjur in Podčetrtek.

Odpadki

Komunalno odlagališče subregije Tuncovec bo zaprto po zapolnitvi. Nove regijske infrastrukture v tej subregiji niso predvidene.

Energetska infrastruktura

Kozjansko z Obsoteljem je izrazito kmetijsko območje. V njem se nahaja tudi regijski park Kozjansko, v katerem ni predviden večji obseg graditve energetske infrastrukture – le sanacija obstoječega sistema oskrbe z energijo s prehodom na čistejša goriva ob največji možni uporabi obnovljivih virov energije. Energetska

infrastruktura po principu urbanih naselij se bo gradila le v večjih koncentriranih naseljih (centrih občin), vendar tudi tam z uporabo okolju prijaznih goriv (zemeljski plin ali lokalna omrežja na TNP) ob izrabi lokalnih obnovljivih virov energije. Večjih ekonomsko zanimivih potencialov za graditev malih hidroelektrarn v subregiji ni (zgrajena je le ena z močjo 73 kW, ki letno proizvede ca 102 MWh električne energije), so pa potenciali geotermalne energije, ki jih ocenjujemo na skupno ca 6000 kW_t toplotne moči (Podčetrtek in Rogaška Slatina). Potenciali lesne biomase so ocenjeni na ca 3 MW toplotne moči. Od osmih občin imajo le tri občine izdelan lokalni koncept oskrbe z energijo.

Predvideni energetske objekti v subregiji Kozjansko z Obsoteljem:

Elektroenergetski objekti:

- RTP Kozje,
- DV 2x400 kV Cirkovce – Krško,
- DV 2x110 kV Krško - Kozje.

Telekomunikacijska infrastruktura

Večji del prostora je pokrit z digitalnimi telefonskimi priključki, problem je predvsem na območjih z razpršeno gradnjo. Bolj pereč problem pa je slaba pokritost s signalom mobilne telefonije, kjer najbolj izstopa Občina Dobje. Zelo močan je signal mobilne telefonije hrvaških operaterjev, ki prevzema klice na slovenskem ozemlju. S kabelskim omrežjem pa so pokrita zgolj mestna naselja in še to ne vsa.

Razvojne usmeritve na področju razvoja **telekomunikacijske infrastrukture** zadevajo predvsem izgradnjo novih baznih postaj mobilne telefonije in manjkajočih oddajnikov RTV Slovenije.

4.2.5.3 Krajina

Kmetijstvo

Na območjih intenzivnega kmetijstva se ohranja kmetijstvo v takšnih oblikah in obsegu, kot doslej ali ekstenzivira, trajno se ohranja lastnosti, ki so pomembne za kmetijsko, ekološko in krajinsotvorno funkcijo območij.

Usmeritve:

- Raba posameznih tipov kmetijskih zemljišč se načrtuje na trajnostni in sonaravni način, kar se zagotavlja z izborom tiste rabe, ki je v danih klimatskih, geografskih, reliefnih, krajinskih in ekoloških primerih najbolj ustreza in tudi najmanj prizadene ekološke, krajinsotvorne, habitatske in biodiverzitetne funkcije območij kmetijskih površin.
- Novega združevanja zemljišč v velike monokulturne komplekse se ne načrtuje, kjer bi bilo to v nasprotju s krajinsotvornimi, habitatskimi in biodiverzitetnimi lastnostmi območij.
- Pri načrtovanju intenzivnega načina kmetovanja, agro in hidromelioracijah na večjih površinah, je predhodno potrebno pridobiti naravovarstvene smernice.
- Intenzivni trajni nasadi se urejajo na obstoječih območjih vinorodnih in sadjarskih okolišev. Pri urejanju novih trajnih nasadov se ne posega v nestabilna erozijska, plazljiva ali plazovita območja. Pri prenovi obstoječih trajnih nasadov se izbira oblika nasada, ki zmanjšuje nevarnost proženja erozije.
- Med vinogradniške krajine, ki so opredeljene kot izjemne krajine, spada Tinska gora - Babna gora. V najvrednejših vinogradniških krajinah je treba ohraniti sedanjo parcelno strukturo, razmerja med poseljenimi in obdelovalnimi površinami ter regionalno uveljavljene oz. tradicionalne načine pridelovanja grozdja.

- V kmetijski in urbani krajini se ohranja strnjene gozdne površine, kot so gozdni otoki in koridorji, gozdni robovi, obvodni pasovi ter mokriščna vegetacija, skupine gozdnega drevja in posameznih dreves.
- Treba si je prizadevati za zmanjšanje emisij iz točkovnih (živinorejskih farm) in razpršenih virov (intenzivno kmetijstvo).
- Spodbuja se uvajanje tradicionalnih pasem domačih živali.
- Treba je zagotoviti ustrezno deponiranje hlevskih organskih odpadkov in gnojenje kmetijskih površin.

Na območjih kmetijstva z omejitvami, zaradi varovanja voda, naravnih in kulturnih kvalitet ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, je treba kmetijstvo prilagoditi varstvenim zahtevam.

Ublažiti je treba negativne vplive kmetijskih dejavnosti na biotsko in krajinsko pestrost, omejiti rabo agrokemikalij, prekomerne obremenitve kmetijskih površin ter onesnaževanja kot posledice intenzivne živinorejske industrije, monokultur, uničevanje mokrišč in živic ter uporabo težke mehanizacije.

- Pridelavo se usmerja v gojenje kultur, ki potrebujejo manjšo uporabo gnojil in fitofarmaceutskih sredstev. Za zmanjševanje vplivov pronicanja škodljivih snovi v podtalje, se zasaja avtohtono drevesno vegetacijo.
- Praviloma se ne ureja novih intenzivnih monokulturnih nasadov.
- Spodbuja se ohranjanje in obnavljanje obstoječih travniških sadovnjakov in ekstenzivnih kmetijskih površin.
- Omejuje se za ohranjanje biotske pestrosti neugodne posege (agro- in hidromelioracije, komasacije).
- Obdelovanje (predvsem oranje) zemlje, ki neposredno meji na vodotok, naj se ne izvaja na priobalnih zemljiščih.

- V visoko ovrednotenih naravnih območjih se vzpodbuja manj intenzivne kmetijske dejavnosti.
- Na življenjskih območjih velikih zveri je potrebna uskladitev živinorejske politike s prizadevanji za ohranitev velikih zveri.

Na območjih kmetijstva usmerjenega v ohranjanje kulturne krajine - v kmetijskih kulturnih krajinah se varuje:

- kmetijske površine v obstoječem obsegu in tradicionalni rabi;
- značilnosti parcelne strukture in prostorskih razmerij (strnjena naselja in stiki naselbin z obdelovalnimi površinami, prostorski poudarki in drobna členjenost kmetijskih površin);
- kolikor mogoče nespremenjeno količinsko razmerje med tradicionalnimi kulturami (travinje, njive, sadovnjaki, vinogradi, gozd);
- značilne tradicionalne stavbe oziroma gospodarska poslopja, razmeščena v krajini, kot so kozolci, stanovi, skednji, seniki, zidanice v njihovi izvorni postavitvi, velikosti ter rabi;
- V teh območjih je treba podpirati kmečke skupnosti pri vzpostavljanju in vzdrževanju kulturne krajine; preprečevanju zaraščanja kmetijskih površin in varovanju gozdnih robov, uporabi kmetijskih tehnologij, ki imajo pozitivne vplive na ohranjanje in trajnostno rabo biotske in krajinske pestrosti – zlasti določene tradicionalne metode ekstenzivnega kmetijstva.

Na **drugih kmetijskih območjih** se nadalje uvaja in spodbuja ekološko kmetijstvo ter gojenje alternativnih kultur. Kmetije na teh območjih se lahko usmerjajo tudi v turistično ponudbo (kmečki turizem) in obujanje domače obrti. Usmeritev v ekološko kmetijstvo in predelavo se nadgrajuje z razvojem centrov za ekološko proizvodnjo, predelavo in distribucijo za zelenjavo, sadje, meso in mleko, predvideni so v Dobjem in Kozjem.

- Spodbuja se ohranjanje obstoječih kmetijskih površin, kot pomembnega dejavnika krajinske prepoznavnosti. Ohranja se jasen gozdni rob.
- Nadaljevanje trenda zaraščanja je treba čimbolj omejiti samo na območja, kjer pogoji niso primerni za kmetijstvo (košnja, paša) in kjer zaraščanje bistveno ne spreminja značilnosti kulturne krajine.
- Na območjih, kjer se zaraščanje dopušča je treba z ogozdom omogočiti čim hitrejši razvoj kvalitetnega gozda. Na kmetijskih območjih z majhnim deležem visoke vegetacije in na območjih varstva vodnih virov je dopustno ogozdomovanje s krajinsko primernimi vrstami.

Gozdarstvo

Obseg gozdov naj se ohranja v obstoječem stanju. Z njimi naj se gospodari v skladu s sprejetimi gozdnogospodarskimi načrti v katerih so opredeljene tudi podrobnejše naravovarstvene vsebine in smernice. Zagotoviti je treba uporabo gozdnemu ekosistemu prijaznih tehnologij pridobivanja lesa ter gradnje gozdnih prometnic; ter gozdnemu ekosistemu neškodljive rabe nelesnih gozdnih dobrin.

Posebna skrb je potrebna za ohranitev in razvoj vodnih ekosistemov v gozdnem prostoru.

Komercialne obore, ki so nasprotne sonaravnemu konceptu gojitve avtohtone divjadi, se praviloma ne dovoljujejo.

Vzpostaviti je treba mrežo manjših površin gozdov (ekocelic) in posameznega drevja z namenom ohranjanja in povečevanja biotske pestrosti gozdnega prostora. Monokulturne gozdne nasade rastišču neprimernih drevesnih vrst je potrebno nadomestiti z za rastišče značilnimi avtohtonimi drevesnimi vrstami oz. združbami. V gozdovih se omeji promet z motornimi vozili, izjema velja za gozdnogospodarske, lovnogospodarske in druge strokovne službe. Oblikujejo naj se tudi mirna

območja z zaporo manj pomembnih gozdnih prometnic.

Varovati je treba gozdne otoke v kmetijski krajini, ter (po dimenzijah, obliki razrasti, vrsti in funkciji) izstopajoča posamezna drevesa, obrečne pasove vegetacije ter ostale oblike drevesne in grmovne vegetacije. Ohranjati je treba tudi gozdno zarast na pobočjih, ki gravitirajo k vodotoke. Goloseki, gozdne vlake, ceste, ki so obstoječi in potencialni viri erozije naj se sanirajo s primernim odvodnjavanjem, biotehniškimi in vegetacijskimi utrditvami. Pogoizdomovanje naj se vrši z drevnino, ki ustreza obstoječim avtohtonim gozdnim združbam ter rastiščem in mikroklimatskim pogojem. Lov se ureja s sprejetimi lovskogospodarskimi in lovskogojitvenimi načrti, v katerih so opredeljene tudi podrobnejše naravovarstvene vsebine in smernice.

Za vse večje posege v gozdni prostor je potrebno izdelati študijo presoje vplivov na okolje.

Gozdovi s posebnim namenom – z načrtovanim posekom (gozdovi v Rogaški Slatini (GE Rogaška Slatina), predlogi: Palčnik pri Podčetrtku, gozdovi v okolici Term Olimia in graščine Strmol pri Rogatcu). Gospodarjenje ne izključuje lesnoproizvodne funkcije, se pa prilagaja omogočanju ostalih funkcij; poskrbeti je treba za ureditev in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture (poti, oznake, klopi, mize, kurišča, razgledišča in podobno), zaščito posameznih delov gozdov pred škodljivimi vplivi preštevilnega obiska, urejanje prometa in parkiranja na območju teh gozdov.

V **varovalnih gozdovih** so predvideni le ukrepi za ohranitev in krepitev trajno varovalne funkcije gozda. Gradnja vlak in drugih prometnic je lahko predvidena, če so le te namenjene krepitevi trajno varovalne funkcije gozda. Pri morebitnih posegih je treba skrajno varovati rastišča redkih rastlinskih vrst in bivališča redkih živalskih vrst. Prav tako je potrebno upoštevati strožje usmeritve za

gospodarjenje v vodozbirnih območjih, še posebej neposredno v okolici vodnih virov. Prehodi planinskih poti in stez preko gozdov z varovalno funkcijo morajo biti ustrezno vzdrževani, urediti pa je treba tudi predele, kjer je opazen večji obisk prebivalstva v teh predelih (predvsem v okolici mest). Objekte naravne dediščine, ki ležijo v področju teh gozdov moramo še posebej zaščititi in ustrezno urediti dostope.

V **gozdnih rezervatih** (Log (GE Rogaška Slatina), Donačka gora (GE Rogaška Slatina), Plešivec (GE Rogaška Slatina), Boč (GE Rogaška Slatina), Podčetrtek (GE Podčetrtek) , v postopku sprejemanja je gozdni rezervat Galke (GE Rogaška Slatina)) se ne gospodari. Prepovedano je kakršnokoli spreminjanje obstoječega stanja, tudi sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov ter lov in ribolov. Okrog vsakega od teh gozdov je poseben varovalni pas, namenjen izravnavi vplivov gospodarjenja na GPN. V izravnalnih pasovih je treba krepiti varovalno vlogo, glede na sestavo drevesnih vrst podaljševati proizvodno dobo, pospeševati listavce (če je to rastiščno primerno), puščati estetsko in biotopsko primerna drevesa, vzdrževati razmeram primeren primerni gozdni red ter vzdrževati, dograjevati in tudi načrtovati primerno mrežo gozdnih poti in stez, s čimer se zmanjšuje vpliv obiska gozdov na rezervate. S soglasjem ZGS in pristojne naravovarstvene službe so možni posegi, s katerimi preprečujemo nevarnost za obiskovalce, (posek nevarnih dreves, minimalna nadelava in oprema pešpoti), ter znanstveno – raziskovalne in izobraževalne dejavnosti v omejenem obsegu. Dovoljeno je tudi vzdrževanje kulturne krajine (travnikov, košenic in sadovnjakov).

Gozd v bližini Rogaške Slatine ima **1. poudarjenost rekreacijske in estetske funkcije**, ta je kot najpomembnejša poudarjena tudi na

območju Podčetrka in Virštajna. Gospodarjenje ne izključuje lesnoproizvodne funkcije se pa prilagaja omogočanju ostalih funkcij; poskrbeti je treba za ureditev in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture (poti, oznake, klopi, mize, kurišča, razgledišča in podobno), zaščito posameznih delov gozdov pred škodljivimi vplivi preštevilenega obiska, urejanje prometa in parkiranja na območju teh gozdov. Način prilagojenega gospodarjenja je opredeljen v gozdnogospodarskih načrtih.

Gozdovi v bližini vojaških in policijskih objektov so vključeni v gozdnogospodarsko načrtovanje, razen izjem, kjer je treba pri gospodarjenju upoštevati posebne zahteve vojske in policije. Na območju Boča (GE Rogaška Slatina) je robni pas gozdnega rezervata opredeljen kot gozd 1. poudarjenosti obrambne funkcije.

V **gozdovih z visoko poudarjenostjo funkcije varovanja naravne dediščine**, kamor sodijo tudi gozdovi v okviru regijskih in krajinskih parkov ter naravni rezervati je gospodarjenje usmerjeno v trajno ohranjanje vrednosti naravne dediščine, posebna pozornost je namenjena urejanju poti in stez ter predelov, kjer obisk ljudi največji. Ureditve morajo preprečevati morebitno nastajanje škode (npr. povečana erozija na poteh, poškodbe dreves in drugih rastlin). V subregiji so razglašeni Kozjanski regijski park (s predlagano razširitvijo), ki deloma sega tudi zunaj regije v občino Brežice in krajinski park Boč-Donačka gora-Plešivec (s predlagano razširitvijo).

Rudarstvo – mineralne surovine

Pri načrtovanju posegov v obratujočih kopih je treba iskati take načine, ki omogočajo ohranjanje biotske pestrosti na ožjem vplivnem območju kamnoloma:

- Posege je treba izvajati v času, ki najmanj moteče vpliva na življenjski cikel prisotnih rastlin in živali.

- S sanacijo je treba vzpostaviti stanje okolja, ki je čim bolj podoben stanju pred izkoriščanjem.
- Opuščene kamnolome in gramoznice, kjer so se razvili sekundarni habitati za ogrožene rastlinske in živalske vrste se prepušča naravni sukcesiji in se vanje posega le v primeru, če je ogrožena okolica.

Pri izkoriščanju mineralnih surovin je treba stremeti k optimizaciji pridobivanja in postopnemu zapiranju manjših objektov ter sanaciji nelegalnih kopov. Število objektov se optimizira glede na okoljska, gospodarska in družbena merila, ki vključujejo tudi geološko ustreznost, zadostno količino zaloga, dovolj veliko letno proizvodnjo, funkcionalno povezanost z uporabniki, transportni radij prodaje, vidno neizpostavljenost območij, primerno oddaljenost od poselitve. Podana merila se uporabi tudi pri izdajanju koncesij za izkoriščanje mineralnih surovin.

Območje kamnoloma tehničnega kamna andezita in andezitnega tufa Zagaj (O Rogaška Slatina), za katerega je podeljena rudarska pravica za izkoriščanje se označi kot območje sanacije. V primeru opustitve pridobivanja mineralne surovine je treba območje sanirati. V območjih naravnih kakovosti prostora se kope praviloma sanira s povrnitvijo v naravno stanje (ali temu čim bolj podobno) oziroma stanje usklajeno z okoliško krajino, v območjih prednostne rabe naravnih virov v zemljišča, namenjena primarnim dejavnostim, na območjih poselitve v urbane rabe, na območjih z veliko prepoznavnostjo/identiteto pa v tako obliko, ki je najbolj optimalna z vidika zagotavljanja prepoznavnosti prostora:

- Pri obsežnejših zemeljskih delih, kot so gradnja avtocest, železnic, plinovodov, večja stanovanjska naselja, odpiranje in delovanje oziroma sanacija rudnikov in kamnolomov, naj se izvaja geološki oziroma krasoslovni nadzor.

- Pri manjših posegih naj se investitorje seznaniti z morebitnim geološkim nadzorom med zemeljskimi deli.
- Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na možnosti *in situ* oziroma *ex situ*, v kolikor pa ni možno izvesti opisanih načinov varstva, je obvezno natančno dokumentiranje najdb.
- V primeru odkritja naravne vrednote je potrebno o tem obvestiti pristojno naravovarstveno službo, hkrati pa zaustaviti vse dejavnosti, ki bi morebiti ogrozile naravno vrednoto. Pristojna naravovarstvena služba bo nato izdelala smernice in podala navodila za tako rabo prostora, ki ne bo ogrožala naravne vrednote.

Urejanje vodotokov in gospodarjenje z vodami

1. Razvojne usmeritve in ukrepi za zmanjšanje poplavne ogroženosti v povodju Sotle:

- Na območju reke Sotle je potrebno ohraniti poplavljanje površin, ker se s tem ohranja del naravnega zadrževanja. Z njihovim izločanjem bi se razmere na dolvodnih odsekih poslabšale. Naravno zmožnost zadrževanja je možno poudariti z izvedbo prečni nasipov in kaset. Potrebno je redno vzdrževanje pretočnih profilov in zagotoviti večnamensko funkcijo Vonarskega jezera.
- Na pritokih Sotle, ki tečejo skozi Rogaško slatino (Ratanski potok, Ločnica) je potrebno zagotoviti prevodnost, ki je potrebna za urbana območja. Kritično je predvsem prekritje potoka in sedanje ureditve na območju Zdravilišča in nad njim. Projekti za posamezne odseke so izdelani. Prav tako je potrebno zagotoviti večjo poplavno varnost ob Draganji v Rogatcu, kjer je v prvi fazi potrebno izdelati celovit projekt ureditve vodnega režima vključno z upoštevanjem vpliva Sotle.
- Na ostalih pritokih poplavna ogroženost ni bistveno izpostavljena. Pri načrtovanju

posegov je tudi na pritokih potrebno ohraniti poplavnost, oziroma ob izgubi poplavnih površin je potrebno te nadomestiti z novimi.

2. Ohranjanje naravnih značilnosti vodotokov in način urejanja voda:

- Celotno območje Kozjanskega je s stališča stanja vodotokov in obvodnega prostora celovito ohranjeno območje. Pri načrtovanju posegov v prostor je potrebno zagotoviti ohranjanje naravnih in sonaravnih območij ter uporabiti načine in metode, ki čim manj vplivajo na naravne značilnosti tega dela prostora.

Turizem in rekreacija

V subregiji se usmerja v krepitev razvoja obstoječega zdraviliškega turizma s poudarkom na razvoju dopolnilnih dejavnosti, ekološkega turizma ter vključevanja kulturne in naravne dediščine, vinskih cest, kolesarskih poti ter pešpoti.

- V zdraviliških krajih in okolici je treba zagotoviti dodatna zemljišča za pozidavo in rekreacijske površine ter ustrezno komunalno in infrastrukturno opremljenost.
- Gradnjo novih športnih in hotelskih objektov se usmerja v obstoječa naselja oziroma v za to določena območja.
- Podpirati je treba razvoj kmečkega turizma (z zagotavljanjem ustrezne infrastrukturne in komunalne opremljenosti) predvsem na hribovskih kmetijah tudi v povezavi z oživljanjem gospodarskega in kulturnega izročila (sejmi, domača obrt, običaji). V turistično ponudbo kmetij naj se vključuje dejavnosti, ki so na danem območju tradicionalne.
- Kulturno dediščino je treba vključiti kot sestavino turistične ponudbe in za povečanje prepoznavnosti območja. Bogato sakralno

dediščino ter številno gradove in dvorce je treba ob upoštevanju smernic pristojnih nosilcev planiranja smiselno vključiti v oglaševanje in turistično ponudbo.

- Vzdrževati in razvijati je treba evropsko pešpot E7, ki poteka po vzhodnem delu subregije Kozjanskim z Obsoteljem, možne so tudi vzpostavitev povezav z planinskimi, romarskimi in drugimi tematskimi potmi.

Na območjih varovanja naravnih in kulturnih kakovosti (Kozjanski RP s predlogom za širitev, KP s predlogom za širitev Boč-Donačka gora-Plešivec, Slivniško jezero, Gija jama, Bohor-Vetrnik (gorski masiv), Kozjansko-Jovski-Sotla (gričevnato območje z ohranjeno tradicionalno kulturno krajino), Babna gora, Olimje-Podčetrtek, Rogatec, Planina pri Sevnici-Pilštajn, Podsreda-Svete gore), ki so privlačna za razvoj turizma se priporoča izdelava krajske zasnove, zato so podane le splošne usmeritve:

- Razvija se predvsem tako imenovane »mehke« oblike turizma in rekreacije, ki imajo čim manjši vpliv na naravne in kulturne kakovosti: to so predvsem ogledi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov, izletništvo, sprehajanje, v manjši meri kolesarjenje, jahanje; niso dovoljene ureditve novih športnih objektov, obstoječe se lahko nadgrajuje z izboljšavami komunalne opreme in infrastrukture, prenovami, širitve so mogoče s predhodnimi preveritvami vplivov. Niso dovoljene ureditve golf igrišč, stez za motokros, vzletišč ipd.

4.2.5.4 Okolje

Oris stanja

Večja strnjena naselja v subregiji so Bistica ob Sotli, Dobje, Kozje, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Rogaška Slatina in Rogatec. Problemi rabe prostora so povezani s pomanjkanjem površin za gradnjo stanovanjskih objektov in za gospodarske dejavnosti. Kar zadeva okoljske prvine, se pojavljajo zmerni pritiski na zrak zaradi lokalnih kurišč in prometa ter zaradi daljinskega transporta onesnažil (območje Celja, TE Trbovlje). Površinske vode so ogrožene zaradi deloma še neizgrajene kanalizacije in čistilnih naprav.

V severnem delu subregije so območja gostozrnatega poselitvenega vzorca razpršene gradnje. Na mnogih območjih je ohranjen tradicionalni poselitveni vzorec. Na splošno je subregija redko poseljena.

Industrijska območja se nahajajo v večjih strnjenih naseljih ali v njihovi bližini. Industrijske dejavnosti vplivajo na kvaliteto zraka, površinskih voda (odpadne vode) in tal (obremenjena območja industrijskih con). Problematično je tudi odlagališče sadre Cinkarne Celje. V subregiji je načtovana izgradnja nove gospodarske cone pri Šentjurju.

Prometno je močnejše obremenjen odsek glavne ceste (Štore) – Šentjur – Šmarje – Rogaška Slatina. Načrtovana je prekategorizacija in rekonstrukcija nekaterih cest.

Poškodovanost gozda je v subregiji namočnejša od vseh subregij v Savinjski dolini. Je tudi nad povprečjem v Sloveniji. Gre najverjetneje za vpliv daljinskega transporta onesnažil in neugodne vremenske razmere (suše) v zadnjih letih.

V subregiji je nekaj neustrezno urejenih opuščeni odlagališč komunalnih odpadkov, pa tudi manjša

nelegalna odlagališča. Kakovost Slivniškega jezera je vprašljiva, vendar pa o tem ni podatkov.

V splošnem je za subregijo na področju okolja dosegljivih zelo malo podatkov, tako da so ocene stanja pretežno kvalitativne.

Razvojne usmeritve

Za subregijo Kozjansko z Obsoteljem veljajo od usmeritev, podanih v zasnovi varstva okolja (poglavje 4.1.7), predvsem usmeritve na področjih:

- varčne in smotne rabe prostora v strnjenih naseljih in na območjih razpršene poselitve;
- varstva količine in kvalitete pitne vode;
- zmanjševanja obremenjevanja okolja z odpadnimi vodami iz gospodinjstev in podjetij;
- sanacije območij, obremenjenih zaradi industrijskih dejavnosti, in zmanjševanja vplivov gospodarskih dejavnosti na okolje;
- zmanjševanja vplivov prometa na okolje;
- urejanja problemskih območij manjšega obsega.

Dodatna razvojna usmeritev je:

Nemudoma se zagotovi vsaj minimalno spremljanje prvin okolja in pridobitev najnujnejših podatkov, ki bodo omogočili oceno stanja prvin okolja.

5 Usmeritve za pripravo državnih in medobčinskih lokacijskih načrtov in krajinskih zasnov

5.1 Prostorski akti za uresničevanje posameznih regijskih projektov

Pri opredeljevanju državnih lokacijskih načrtov v regiji smo izhajali iz 47., 14. in 42. člena Zakona o urejanju prostora²⁰, ki opredeljuje prostorske ureditve državnega in regionalnega pomena, ki so predmet izdelave RZPR Savinjske regije, iz Uredbe o vrstah prostorskih ureditev državnega pomena (Ur.l. RS, št. 54/03)²¹ ter ugotovitev 1. in 2. faze izdelave RZPR Savinjske regije.

5.1.1 Predvideni državni LN

Prometna infrastruktura

- Hitra cesta priključek na AC (kot varianti se pojavljata priključka Šentrupert in Arja vas) - Velenje - Slovenj Gradec - Prevalje - (Velikovec).
- Izgradnja avtocestnih priključkov Celje-vzhod pri kraju Leskovec, Celje-zahod pri Lopati.
- Rekonstrukcija glavne ceste Sl. Gradec - Velenje - Arja vas.
- Rekonstrukcija glavne ceste Arja vas - Celje - Laško - Zidani most - Krško (izgradnja mostnih konstrukcij v Zidanem mostu in povezovanje z glavno cesto Zidani most - Ljubljana).
- Rekonstrukcija glavne ceste Celje (vzhodna) - Šentjur pri Celju - Šmarje pri Jelšah - Dobovec

---

²⁰

http://www.gov.si/mop/zakonodaja/zakoni/prostor/urejanje/zurep_kazalo.doc

²¹

http://www.gov.si/mop/zakonodaja/zakoni/prostor/uredba_prostorska_ureditev.pdf

- izgradnjo obvoznic okoli naselij Šentjur pri Celju in Šmarje pri Jelšah.
- Priključek subregije Kozjansko z Obsoteljem na AC (kot varianti se pojavljata priključka v smeri Šentjur - Laporje - Bukovžlak - Leskovec in Grobelno - Trnovo pri Dramljah).
- Izgradnja novega odseka regionalne ceste Višnja vas - Vojnik (tudi kot obvoznica mimo Vojnika) - novi priključek na avtocesto pri Leskovcu - Teharje - Celje.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Radmirje - Luče - Sestre Logar - Pavličovo sedlo z izgradnjo obvoznice za naselje Luče.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Nazarje - Gornji grad - (Kamnik) z izgradnjo obvoznice za naselje Gornji Grad.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Luče - Podvolovjek - Kamnik.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Solčava - Podolševa - Sleme.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Latkova vas - Prebold - Trbovlje.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Velenje - Dobrteša vas vključno z izgradnjo obvoznice mimo naselja Polzela.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Polzela - Parižlje - Braslovče - M. Braslovče.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Sl. Bistrica - Sl. Konjice - Celje.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Sl. Konjice - Oplotnica (vključno z obvoznico mimo Sl. Konjic).
- Rekonstrukcija regionalne ceste Rogla - Zreče - Zeče (z ureditvijo križišča Ulipi).
- Rekonstrukcija regionalne ceste Dramlje - Šentjur.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Poljčane - Podplat.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Rogatec - Majšperk - Ptuj z izgradnjo obvoznice okoli naselja Rogatec.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Šentjur - Planina pri Sevnici - Sevnica.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Mestinje - Podčetrtek - Bistrica ob Sotli - Brežice z izgradnjo obvoznic okoli naselij Podčetrtek in Bistrica ob Sotli.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Podsreda - Krško.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Lesično - Bistrica - Planinska vas - Loke pri Planini - Gračnica - Loke - Dežno - Mrzlo Polje - Jurklošter - Rimske Toplice.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Laško - Šentrupert - Šentjur.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Jurklošter - Sele - Breg.
- Prekategorizacija lokalne ceste Gorica pri Slivnici - Sodna vas v regionalno cesto.
- Izgradnja nove glavne železniške proge v poteku (Celje) - Velenje - Slovenj Gradec - Otiški vrh - avstrijska Koroška (v skupnem prometno-infrastrukturnem koridorju z novo hitro cesto).
- Rekonstrukcija obstoječe glavne proge Stranje - Imeno - Kumrovec - Zagreb in Šmarje - Rogaška Slatina - Rogatec - Krapina - Zagreb.
- Izgradnja novega industrijskega tira terminal Čret (Celje) - območje gospodarske cone Celje-vzhod - območje gospodarske cone Arclin II - Vojnik.
- Izgradnja novega industrijskega tira Žalec - območje gospodarske cone Arnovski gozd.
- Izgradnja novega industrijskega tira Polzela - območje Sp. Savinjske gospodarske cone v Polzeli in Preboldu.
- Izgradnja novega industrijskega tira Zbelovo - Sl. Konjice - Zreče.
- Omrežje državnih in regionalnih kolesarskih povezav.
- Ureditev mednarodnih in maloobmejnih mejnih prehodov.

Komunalna infrastruktura

Oskrba z vodo

V regiji ni predvidenih državnih LN za infrastrukturo oskrbe z vodo.

Odpadki

V regiji ni predvidenih državnih LN za »odpadkovno« infrastrukturo

Vodnogospodarske ureditve, protipoplavna zaščita in sanacija škod

DLN v fazi priprave:

1. V fazi priprave je DLN za sanacijo Macesnikovega plazu, kot največjega plazu v Sloveniji. Trenutno potekajo raziskave in interventni ukrepi za zmanjšanje aktivnosti plazu, kot so ureditev odvodnje površinskih vod in dreniranja plazine na območjih, kjer je to možno. Hkrati potekajo postopki za sanacijo plazu.

2. V fazi priprav je DLN za zadrževalnike s Spodnji Savinjski dolini. Za zmanjšanje konice visokovodnih valov je predvidena izgradnja 8 zadrževalnikov ob Savinji med Šempetrom in Celjem ter 2 zadrževalnika na izlivnem območju Bolske. Ob Savinji so predvidene naslednje lokacije:

- Latkova vas,
- Dobrteša vas,
- Šempeter,
- Roje,
- Vrbje,
- Dobriša vas,
- Petrovče,
- Levec.

Zadrževalniki se nahajajo na kmetijskem območju med Savinjo in naštetimi naselji oziroma Savinjsko železnico. Na Bolški sta predvideni lokaciji pri Trnavi in pri Kaplji vasi. Z naštetimi zadrževalniki bi se konica visokovodnega vala Savinje v Celju zmanjšala za 25%. Zadrževanje voda je ključnega

pomena za povečanje poplavne varnosti Celja in Laškega ter ostalih naselij Spodnji Savinjski dolini.

Predlog za DLN:

- Ureditev Ložnice s pritoki in zadrževanje voda na povodju
Zaradi poplavne ogroženosti naselij na severni strani Spodnje Savinjske doline na območju občine Žalec in vpliva na problematiko visokih voda v mestni občini Celje je potrebno za območje ob Ložnici pripraviti progam ukrepov, v katerem bo določen način varovanja urbanih naselij, ki se delno že izvaja na območju Levca in zadrževanja visokih vod na povodju Ložnice. Zaradi velikosti območja se predlaga DLN.
- Zadrževanje vode na povodju Drete med Gornjim Gradom in Nazarjami
Vsebinska DLN-ja je izgradnja šestih suhih zadrževalnikov visokih voda na spodnjem delu povodja Drete med Gornjim Gradom in Nazarjami. Namen zadrževanja je povečanje poplavne varnosti naselij ob Dreti in Nazarjami ter zmanjševanje visokovodnega vala na Savinji.

Energetska infrastruktura

Kakovostna, zanesljiva in zadostna oskrba z energijo je eden od osnovnih pogojev za nemoten gospodarski in družbeni razvoj. Načrt razvoja prenosnega in distribucijskega elektroenergetskega omrežja, plinovodnega omrežja in komunalnih sistemov oskrbe Savinjske regije z energijo je bil pripravljen na osnovi predvidene rasti porabe energije, ki jo odjemalci potrebujejo za razvoj svojih dejavnosti.

Celjska regija predstavlja zaradi svoje osrednje lege tudi pomembno tranzitno območje za prenos energijskih resursov z vzhodnega dela države v vzhodni del, pa tudi za mednarodni tranzit, zlasti v smereh Madžarska – Italija in Avstrija – Hrvaška. Zato je bilo treba pri izbiri koncepta graditve energetske infrastrukture na območju Celjske regije upoštevati tudi mednarodne obveznosti, ki jih mora Slovenija izpolnjevati pri vključevanju v evropske energetske interkonekcije.

Trenutno smo še v fazi pridobivanja podatkov, ki so potrebni za natančnejšo izdelavo DLN.

Krajinske zasnove

(1) KZ za širše območje Zgornje Savinjske doline in Kamniško-savinjskih Alp. Gre za območje, ki je del predlaganega Karavanško-kamniško savinjskega regijskega parka. Znotraj območja je več območij (ali predlogov) ohranjanja narave in kulturne krajine: krajinska parka Logarska dolina in Robanov kot, več ekološko pomembnih območij državnega pomena, predlog SPA za Naturo 2000, več izjemnih krajin; pomembnejše območje KD Zgornja Savinjska dolina in Zadrebčka dolina, predlagana krajinska parka Menina (z ekološko pomembnim območjem državnega pomena) in Dobrovlje, krajinski park Golte (z ekološko pomembnim območjem državnega pomena).

(2) KZ za območje Kozjanskega parka s predlogom širitve. Območje vključuje več izjemnih

krajin in območij ohranjanja narave: ostenje Posavskega hribovja ter Jovse, ki sta predloga SPA za Naturo 2000, ekološko pomembna območja državnega pomena in pomembnejša območja kulturne dediščine: Olimje-Podčetrtek, Babna gora, Planina pri Sevnici-Pilštajn in Podsreda-Svete gore ter gozd s posebnim namenom Palčnik pri Podčetrtku). (3) KZ za območje predlaganih krajinskih parkov Čemšenik in Mrzlica s Posavskim hribovjem. Območje je predlagano kot SPA za Naturo 2000.

(4) KZ za območja pomembnejše kulturne dediščine Vojnik-Dobrna-Vitanje, Slovenske Konjice in Žička kartuzija.

(5) KZ za primestno krajino v okolici Celja.

(6) KZ "Šaleška jezera". Območje KZ zajema predvideni krajinski park Škale: širše območje med Škalskim in Velenjskim jezerom vključno s celotnim delom ugreznjenega območja do reke Sopotne skupaj z delom njenega porečja ob izlivu v Velenjsko jezero. Smiselno bi bilo v obravnavo vključiti tudi teoretično območje končne velikosti Družmirskega jezera in predvideti potek sanacije skrajnega vzhodnega dela Šaleške doline.

KZ za območja, ki mejijo na druge regije

(1) KZ za območje predlaganih krajinskih parkov Huda Luknja- Paški Kozjak (tudi predlog za Naturo 2000).

(2) KZ Boč-Plešivec-Donačka gora z območjem pomembnejše kulturne dediščine Rogatec in Donačka gora.

(3) KZ za območje predlaganega regijskega parka Pohorje.

Seznam projektov, ki so najbližje uresničitvi oziroma ki bi se morali izvajati prednostno**Prometna infrastruktura**

- Hitra cesta priključek na AC (kot varianti se pojavljata priključka Šentrupert in Arja vas) - Velenje - Slovenj Gradec - Prevalje - (Velikovec).
- Rekonstrukcija glavne ceste Sl. Gradec - Velenje - Arja vas.
- Rekonstrukcija glavne ceste Arja vas - Celje - Laško - Zidani most - Krško.
- Rekonstrukcija glavne ceste Celje (vzhodna) - Šentjur pri Celju - Šmarje pri Jelšah - Dobovec izgradnjo obvoznic okoli naselij Šentjur pri Celju in Šmarje pri Jelšah.
- Priključek subregije Kozjansko z Obsoteljem na AC (kot varianti se pojavljata priključka v smeri Šentjur - Laporje - Bukovžlak - Leskovec in Grobelno - Trnovo pri Dramljah).
- Rekonstrukcija regionalne ceste Radmirje - Luče - Sestre Logar - Pavličevo sedlo z izgradnjo obvoznice za naselje Luče.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Latkova vas - Prebold - Trbovlje.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Sl. Bistrica - Sl. Konjice - Celje.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Dramlje - Šentjur.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Šentjur - Planina pri Sevnici - Sevnica.
- Rekonstrukcija regionalne ceste Mestinje - Podčetrtek - Bistrica ob Sotli - Brežice z izgradnjo obvoznic okoli naselij Podčetrtek in Bistrica ob Sotli.
- Izgradnja nove glavne železniške proge v poteku (Celje) - Velenje - Slovenj Gradec - Otiški vrh - avstrijska Koroška (v skupnem prometno-infrastrukturnem koridorju z novo hitro cesto).

Prednostne usmeritve Direkcije RS za ceste upoštevajo Osnutek dolgoročnega razvojnega programa (DRP) za državne ceste za obdobje 2001-2006 (v oklepajih so navedena prioriteta mesta po vrstnem redu načrtovanih povezav):

- Izgradnja obvoznic:
  - Šmarje pri Jelšah (5)²² dolžine cca 3 km,
  - Vojnik (6) dolžine cca 1,690 km,
  - Šoštanj dolžine cca 3,2 km,
  - Frankolovo (20) in
  - Luče (48).
- Novogradnje daljinskih cestnih povezav:
  - Novogradnja (delno rekonstrukcija) daljinske cestne povezave Celje-Novo Mesto (2), dolžine cca 54 km.
  - Novogradnja (rekonstrukcija) daljinske cestne povezave Slovenj Gradec-Arja Vas (4).
- Rekonstrukcije državnih cest:

Vrstni red	Cesta	Odsek	Dolžina
20	GI-5/0328	Celje-Šmarjeta	3000 m
30	RII-428/1249	Luče	885 m
35	GI-5/286	Arja vas-Celje	1874 m
38	GI-5/0330	Širje-Zidani Most	550 m
44	GII-107/1275	Šentjur-Mestinje	410 m
45	GII-107/1275	Šentjur-Mestinje	2200 m
53	GII-107/1275	Šentjur-Mestinje	200 m
58	GII-107/1275	Šentjur-Mestinje	1710 m
73	GII-107/1276	Podplat-Rogatec	1000 m
80	GI-104/1259	Mislinjski klanec	424 m
84	GI-4/1262	Črnova-Arja vas	4690 m
91	RII-423/1226	Šentjur-Črnolica	2330 m
98	GI-4/1201	Velenje-Črnova	3000 m
99	GI-5/0330	Širje-Zidani Most	2950 m
132	RIII-697/5514	Nazarje-Gor. Grad	8920 m

²² v oklepaju je vpisano prioriteta mesto v vrstnem redu načrtovanih gradenj.

Energetska infrastruktura**Objekti elektroenergetskega omrežja**Načrtovani objekti prenosnega elektroenergetskega omrežja:**RTP in RP**

RTP 110 kV Laško
RTP 110/20(35) kV Selce
RP 110 kV Celje
RTP 400/110 kV Podlog

Omrežje

DV 2x400 kV Mihovce - Podlog
DV 2x400 kV Cirkovce - Krško
DV 2x400 kV Beričevo - Podlog
DV 2x400 kV Šoštanj - Podlog

Objekti distribucijskega elektroenergetskega omrežja:**RTP in RP**

RTP 110/20 kV Žalec
RTP 110/20 kV Vojnik

Omrežje

DV 2x110 kV vzankanje RTP
Bukovžlak
DV 2x110 kV vzankanje RTP Vojnik
DV 2x110 kV Krško - Kozje
DV 2x110 kV vzankanje RTP Šalek

Objekti plinovodnega omrežja

Plinovodno omrežje Oznaka plinovoda

M1/1 Ceršak - Rogatec
M2/1 Rogatec - Rogaška Slatina
M2/1 Rogaška Slatina - Podlog
M2/1 Podlog - Vodice

Ostali objekti

priključek plinovoda Polzela - Šoštanj

Na željo Železarne Štore je Geoplina proučil tudi možnost graditve industrijske termoelektrarne na

zemeljski plin. V tem primeru bo potrebno zagotoviti dodatne količine plina do vstopnih točk plinovodnega omrežja v Slovenijo (na meji z Avstrijo in Italijo).

5.1.2 Predvideni medobčinski LN

Za nekatere obsežnejše prostorske ureditve nadlokalnega značaja, ki bodo načrtovane na območjih dveh ali večjega števila občin, bo potrebna priprava medobčinskih lokacijskih načrtov oziroma večjih občinskih LN.

Komunalna infrastruktura

Oskrba z vodo

Izmed naštetih projektov so najbližje realizaciji oz. bi se morali izvajati prednostno:

- magistralni vodovod Poljčane – Rogaška Slatina – Rogatec,
- dograditev vodooskrbnega sistema Celje z objektom priprave vode Vitanje ter rezervoarjem Škofja vas.

Odpadki

Objekti infrastrukture za ravnanje z odpadki so locirani v celoti na teritoriju posamezne občine. Iz tega razloga je »domicilna« občina v celoti nosilec priprave in sprejema LN.

Vodnogospodarske ureditve, protipoplavna zaščita in sanacija škod

Predlogi za LN (občinske ali medobčinske):

- Zadrževalnik vode na pritokih Bolske (Zaplaninščica, Kučnica, Motnišnica in Merinščica): Suhi zadrževalnik Zaplaninščica je predvidena za zadrževanje visokih voda. Lokacija je predvidena na sotočju Zaplaninščice in Limovskega potoka. Z zadrževanjem se skuša nadomestiti negativni vpliv izgradnje AC Celje-Ljubljana. Zadrževalnik na Kučnici je uporaben kot večnamenska akumulacija (bogatenje nizkih pretokov, namakanje, rekreacija). Suhi zadrževalnik visokih voda na Motnišnici pri Špitaliču je predviden za povečanje poplavne varnosti Motnika in Ločice. Z zadrževalnikom

na Merinščici je možno Vransko obvarovati. Glede na stopnjo ogroženosti in izvedljivost je ta zadrževalnik najbolj pomemben in ga je potrebno razvrstiti v 1. prioriteto. Za vse objekte se izvajajo LN.

- Zadrževanje na povodju Voglajne: Povečanje poplavne varnosti naselij ob spodnjem toku Voglajne in predvsem vzhodnega dela Celja in Laškega je vezano na zadrževanje visokih voda na povodju Voglajne. Lokacije zadrževanja še niso popolnoma definirane. V pripravi so študije, v katerih bodo določene lokacije in preverjen njihov vpliv na povodje Voglajne.
- Ureditev Savinje skozi Solčavo: Za območje Solčave je potrebno povečati poplavno varnost, zagotoviti pretočnost plavin in plavja in zmanjšati erozijske procese na pritokih Savinje na območju Luč. V sklopu povečanja poplavne varnosti bo potrebno izboljšati razmere na območju mostu v Solčavi. Pri pripravi LN je potrebno upoštevati potek sanacije Macesnikovega plazu, ki ga obravnava DLN.
- Ureditev Savinje skozi Luče: Zaradi povečanja poplavne varnosti Luč nad sotočje z Lučnico je potrebno izdelati dodatne protipoplavne ukrepe na spodnjem delu Luč. Pri izdelavi LN je potrebno upoštevati načrtovano rekonstrukcijo regionalne ceste skozi Luče.
- Ureditev Hudinje med Vojnikom in Škofjo vasjo: Predmet LN-ja je ureditev Hudinje na območju med Vojnikom in Škofjo vasjo z ohranjanjem poplavnih območij in varovanjem urbanih površin v Arclinu.

5.2 Usmeritve za pripravo in izvajanje državnih LN ter krajinskih zasnov

5.2.1 DLN za prometno infrastrukturo

V 2. členu Uredbe o vrstah prostorskih ureditev državnega pomena (Ur.l. RS, št. 54/03)²³ so navedene prostorske ureditve prometne infrastrukture.

Razvrščajo se na prostorske ureditve cestne in železniške infrastrukture, prostorske ureditve infrastrukture zračnega in pomorskega prometa ter prostorske ureditve druge prometne infrastrukture.

Prostorske ureditve cestne infrastrukture so:

- avtoceste,
- hitre ceste,
- glavne ceste I. in II. reda,
- regionalne ceste I., II. in III. reda.

Prostorske ureditve železniške infrastrukture so javna železniška infrastruktura na glavnih železniških progah I. in II. reda.

Prostorske ureditve infrastrukture zračnega prometa so:

- javna civilna letališča in javna mešana letališča, namenjena za mednarodni zračni promet,
- objekti in sistemi navigacijskih služb zračnega prometa.

Prostorske ureditve ostale prometne infrastrukture so:

- mejni prehodi,
- prometno-logistični terminali mednarodnega pomena,
- daljinske, glavne in regionalne kolesarske poti.

V Pravilniku o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag (Predlog, 14.06.2003)²⁴ so v 22. členu navedene vrste strokovnih podlag, ki jih bo treba upoštevati pri pripravi vseh lokacijskih načrtov. Pri DLN, ki so predstavljeni v nadaljevanju, so poudarjene tiste strokovne podlage, ki so za posamezno prostorsko ureditev značilne, še posebej pomembne, ali pa v Pravilniku niso navedene, pa jih načrtovanje prostorske ureditve zahteva.

5.2.1.1 Hitra cesta priključek na AC - Velenje - Slovenj Gradec - Prevalje - (Velikovec)

V izdelavi je Primerjalna študija variant povezave Koroške in Savinjske regije z AC1 (Celje), ki jo izdeluje PNG iz Ljubljane.

Značilnosti prostorske ureditve in možni konflikti v prostoru

Študija obravnava dve varianti:

- varianta 1: rekonstrukcija obstoječe glavne ceste GI-4 v hitro cesto z izvennivojskimi križišči;
- varianta 2: hitra cesta, ki poteka po novi trasi od Slovenj Gradca do AC A1 (Šempeter (Šentrupert)-Celje).

Začetek obeh variant je slovensko-avstrijska meja, konec pa avtocesta A1.

Prva varianta ohranja neposredno povezovanje Velenja proti jugu z najbolj pomembnim regionalnim središčem Savinjske regije Celjem ter vzpostavlja pogoje za njeno logično nadaljevanje proti Laškemu, Krškemu, Novemu mestu, Metliki in Karlovcu. Proti severu pa se navezuje na avstrijsko avtocesto Celovec - Gradec. Ta varianta utemeljuje novi vertikalni prometni in razvojni

koridor Slovenije sekundarnega pomena ter zapolnjuje sedanjo vrzel med obema krakoma X. vseevropskega koridorja skozi Slovenijo (Beljak - Ljubljana - Zagreb in Gradec - Maribor - Zagreb).

Druga varianta čim bolj neposredno povezuje Velenje z avtocesto s priključkom pri Šentrupertu in s tem tudi z Ljubljano. Ta varianta je pomembna, ker navezuje nase ostala pomembna naselja subregije Zgornja Savinjska in Šaleška dolina in izboljšuje njihovo prometno povezanost z AC.

Obe varianti se srečujeta z orografskimi pregradami predvsem med Mislinjsko in Šaleško dolino in s poplavnimi območji Savinje in njenih pritokov.

V Savinjski regiji so lokalne skupnosti Zgornje Savinjske in Šaleške doline izrazito za drugo varianto dočim so lokalne skupnosti subregije Celje z okolico izrazito za prvo varianto.

Utemeljitev

Zaradi visokega PLDP na obstoječi GI-4 cesti in zahtevnih elementov, predvsem na odseku med Velenjem in Celjem bi bila za regijo najbolj primerna izgradnja hitre ceste v poteku priključek na AC (v proučevanju priključevanje na dva priključka Arja vas in Šentrupert) - Velenje - Slovenj Gradec - Ravne - (Velikovec) v skupnem prometno-infrastrukturnem koridorju z novo železniško progo G2 v istem poteku. Na ta način bi regija ter subregija Zg. Savinjska in Šaleška dolina dobila, s skupnim prometno-infrastrukturnim koridorjem visoke kategorije, najbolj neposredno povezavo s slovenskim avtocestnim križem ter z avtocesto pri Velikovcu. Poleg bistvenega izboljšanja prometne povezanosti in dostopnosti regije do ostalih slovenskih statističnih regij in sosednje avstrijske Koroške, bi se ustvarili infrastrukturni pogoji za opredelitev sekundarnega prometnega in razvojnega koridorja, ki bi dodatno povezal avstrijsko Koroško s Slovenijo ter dopolnil

²³ http://objave.uradni-list.si/bazeul/URED/2003/054/B/52_2689_5037.htm

²⁴

<http://www.gov.si/upp/Assets/Dokumenti/PodzakonskiAkti/LN.pdf>

praznino med potekoma X. vseevropskega prometnega koridorja skozi Slovenijo.

Podrobnejše usmeritve za načrtovanje in potrebne strokovne podlage

- Urejanje obcestnega prostora²⁵ je treba načrtovati tako, da bodo nove ureditve skladne z značilnostmi krajinskih vzorcev na stičnem in vplivnem območju, da bodo ohranjeni kvalitetni pogledi s ceste na prostorske dominante, objekte kulturne dediščine ipd.
- Pri načrtovanju trase naj se zagotovi čim večje prilagajanje naravni reliefni zgradbi in zvezna navezava vkopnih in nasipnih brežin na raščeni teren, tako da bo trasa čim manj moteča v prostoru.
- Pri potekih skozi gozd naj se na območjih, kjer bodo potrebne poseke gozda, zagotovi zasaditev novega gozdnega roba z uporabo avtohtonih vrst.
- Pri načrtovanju avtoceste in spremljajočih ureditev je treba zagotavljati prostorske, gradbene in tehnične ukrepe, s katerimi bo zagotovljeno požarno varstvo in v ta namen upoštevati požarna tveganja.

Za izdelavo DLN so potrebne strokovne podlage opredeljene v 22. členu predloga Pravilnika o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag.

Predvideni časovni rok za dokončanje projekta leto 2015.

²⁵ glede vseh predstavljenih usmeritev glej Marušič, J. et al. (1997), **Urejanje obcestne krajine**, Priročnik nastal s sodelovanjem Ministrstva za promet in zveze, DARS-a in Urada RS za prostorsko planiranje, Ljubljana.

5.2.1.2 Rekonstrukcija glavne ceste (Sl. Gradec) - Velenje - Arja vas

Značilnosti prostorske ureditve in možni konflikti v prostoru

Obremenitve kažejo, da Velenje utrjuje vlogo središča regionalnega pomena. Ena od najprometnejših v regiji je prav cestna povezava med Velenjem in Arjo vasjo, katere obremenitev je primerljiva z obremenitvami po obstoječem avtocestnem odseku v regiji. Obremenitve tako dodatno opravičujejo predlog za navezavo na avtocestni križ s hitro cesto.

Utemeljitev

Glede na to, da odločanje, načrtovanje, organizacija, financiranje in izgradnja nove hitre ceste (Velikovec) - Ravne - Slovenj Gradec - Velenje - (Celje) zahteva ustrezen čas (v tem primeru vsaj osem do deset let) in da se pogoji in razmere za odvijanje hitrega, udobnega in varnega prometa iz leta v leto poslabšujejo, je potrebno hitro ukrepanje z rekonstrukcijo obstoječe GI-4 ceste.

Podrobnejše usmeritve za načrtovanje in potrebne strokovne podlage

- Urejanje obcestnega prostora je treba načrtovati tako, da bodo nove ureditve skladne z značilnostmi krajinskih vzorcev na stičnem in vplivnem območju, da bodo ohranjeni kvalitetni pogledi s ceste na prostorske dominante, objekte kulturne dediščine ipd.
- Pri načrtovanju trase naj se zagotovi čim večje prilagajanje naravni reliefni zgradbi in zvezna navezava vkopnih in nasipnih brežin na raščeni teren, tako da bo trasa čim manj moteča v prostoru.
- Pri potekih skozi gozd naj se na območjih, kjer bodo potrebne poseke gozda, naj se zagotovi

zasaditev novega gozdnega roba z uporabo avtohtonih vrst.

- Za zmanjševanje negativnih učinkov prekomernega hrupa v poseljenih območjih naj se v odprtem prostoru zagotovi aktivna protihrupna zaščita v skladu z veljavno zakonodajo, znotraj naselij, kjer pa bi protihrupne bariere lahko zmanjšale bivalne kakovosti, pa naj se prednostno uporablja pasivna zaščita pred hrupom.
- Pri načrtovanju trase in obcestnih ureditev je treba zagotavljati prostorske, gradbene in tehnične ukrepe, s katerimi bo zagotovljeno požarno varstvo in v ta namen upoštevati požarna tveganja.
- Pri načrtovanju nove ceste je potrebno zagotoviti ustrezen prečni prerez vozišča, hodnike za pešce, javno razsvetljavo in ureditev avtobusnih postajališč v naseljih, oziroma urediti obvozne ceste večjih naselij.

Za izdelavo DLN so potrebne strokovne podlage opredeljene v 22. členu predloga Pravilnika o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag.

Predvideni časovni rok za dokončanje projekta leto 2006.

5.2.1.3 Rekonstrukcija glavne ceste Arja vas - Celje - Laško - Zidani most - (Krško)

Značilnosti prostorske ureditve in možni konflikti v prostoru

Obremenitve na relaciji Celje - Laško - Zidani most so praktično enake obremenitvam na cestni povezavi med Velenjem in Arjo vasjo in na ta način primerljive tudi z obremenitvami po obstoječem avtocestnem odseku v regiji. Razlika med obema odsekoma glavne ceste je, da prva povezuje Celje z Velenjem kot središčem regionalnega pomena, druga pa Laško kot

medobčinsko lokalno središče, kar zaenkrat zmanjšuje možnosti njene prekategorizacije v hitro cesto.

Utemeljitev

Rekonstrukcija omenjene glavne ceste in njeno neposredno priključevanje na avtocesto pri priključku Lopata je potrebno ne samo zaradi zelo visokega PLDP in neustreznih obstoječih elementov ceste temveč tudi zaradi preusmeritve močnih tranzitnih tokov skozi središče Celja.

Podrobnejše usmeritve za načrtovanje in potrebne strokovne podlage

- Urejanje obcestnega prostora je treba načrtovati tako, da bodo nove ureditve skladne z značilnostmi krajinskih vzorcev na stičnem in vplivnem območju, da bodo ohranjeni kvalitetni pogledi s ceste na prostorske dominante, objekte kulturne dediščine ipd.
- Pri načrtovanju trase naj se zagotovi čim večje prilagajanje naravni reliefni zgradbi in zvezna navezava vkopnih in nasipnih brežin na raščeni teren, tako da bo trasa čim manj moteča v prostoru.
- Pri potekih skozi gozd naj se na območjih, kjer bodo potrebne poseke gozda, naj se zagotovi zasaditev novega gozdnega roba z uporabo avtohtonih vrst.
- Za zmanjševanje negativnih učinkov prekomernega hrupa v poseljenih območjih naj se v odprtem prostoru zagotovi aktivna protihrupna zaščita v skladu z veljavno zakonodajo, znotraj naselij, kjer pa bi protihrupne bariere lahko zmanjšale bivalne kakovosti, pa naj se prednostno uporablja pasivna zaščita pred hrupom.
- Pri načrtovanju trase in obcestnih ureditev je treba zagotavljati prostorske, gradbene in tehnične ukrepe, s katerimi bo zagotovljeno

požarno varstvo in v ta namen upoštevati požarna tveganja.

- Pri načrtovanju nove ceste je potrebno zagotoviti ustrezen prečni prerez vozišča, hodnike za pešce, javno razsvetljavo in ureditev avtobusnih postajališč v naseljih, oziroma urediti obvozne ceste večjih naselij.

Za izdelavo DLN so potrebne strokovne podlage opredeljene v 22. členu predloga Pravilnika o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag.

Predvideni časovni rok za dokončanje projekta leto 2008.

5.2.1.4 Rekonstrukcija glavne ceste Celje (vzhodna) - Šentjur pri Celju - Šmarje pri Jelšah - Dobovec

Značilnosti prostorske ureditve in možni konflikti v prostoru

Po obsegu prometnih obremenitev sodi omenjena glavna cesta na tretje mesto v regiji. Prometne obremenitve so najvišje na odseku med Celjem in Šentjurjem kjer je PLDP krepko nad 11.000. V nadaljevanju ceste proti Dobovcu se prometne obremenitve na njej zmanjšajo zaradi odvoda prometa na priključne ceste nižjih kategorij, vendar do Rogaške Slatine ohranijo obseg nad 7.000.

Utemeljitev

Rekonstrukcija omenjene glavne ceste in njeno neposredno priključevanje na avtocesto pri priključku Dramlje (z novim avtocestnim priključkom) je potrebna zaradi: močnega dnevnega in tranzitnega prometa, številnih nivojskih križanj z železnico, izvajanja tranzitnega prometa skozi mestna središča (stara mestna jedra) Šentjurja, Šmarij in Rogatca ter izboljšanja

prometne dostopnosti celotne subregije do Celja in avtocestnega križa.

Podrobnejše usmeritve za načrtovanje in potrebne strokovne podlage

- Urejanje obcestnega prostora je treba načrtovati tako, da bodo nove ureditve skladne z značilnostmi krajinskih vzorcev na stičnem in vplivnem območju, da bodo ohranjeni kvalitetni pogledi s ceste na prostorske dominante, objekte kulturne dediščine ipd.
- Pri načrtovanju trase naj se zagotovi čim večje prilagajanje naravni reliefni zgradbi in zvezna navezava vkopnih in nasipnih brežin na raščeni teren, tako da bo trasa čim manj moteča v prostoru.
- Pri potekih skozi gozd naj se na območjih, kjer bodo potrebne poseke gozda, naj se zagotovi zasaditev novega gozdnega roba z uporabo avtohtonih vrst.
- Za zmanjševanje negativnih učinkov prekomernega hrupa v poseljenih območjih naj se v odprtem prostoru zagotovi aktivna protihrupna zaščita v skladu z veljavno zakonodajo, znotraj naselij, kjer pa bi protihrupne bariere lahko zmanjšale bivalne kakovosti, pa naj se prednostno uporablja pasivna zaščita pred hrupom.
- Pri načrtovanju trase in obcestnih ureditev je treba zagotavljati prostorske, gradbene in tehnične ukrepe, s katerimi bo zagotovljeno požarno varstvo in v ta namen upoštevati požarna tveganja.
- Pri načrtovanju nove ceste je potrebno zagotoviti ustrezen prečni prerez vozišča, hodnike za pešce, javno razsvetljavo in ureditev avtobusnih postajališč v naseljih, oziroma urediti obvozne ceste večjih naselij.

Za izdelavo DLN so potrebne strokovne podlage opredeljene v 22. členu predloga Pravilnika o

podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag.

5.2.1.5 Priključek subregije Kozjansko z Obsoteljem na AC

Značilnosti prostorske ureditve in možni konflikti v prostoru

V postopku izdelave RZPR Savinjske sta bili evidentirani dve možni varianti priključevanja subregije Kozjansko z Obsoteljem na AC:

- varianta A: izgradnja priključka v smeri Šentjur - Laporje - Bukovžlak - Leskovec, ki bi se priključila na priključek na AC Celje-vzhod - Leskovec za katerega je že sprejet lokacijski načrt;
- varianta B: izgradnja priključka v smeri Grobelno - Trnovo pri Dramljah).

Varianta A bi poleg pričakovanega pozitivnega vpliva na razreševanje problematike tranzitnega prometa skozi naselje Šentjur in navezovanja subregije Kozjansko in Obsotelje na AC, vplivala tudi na pravočasno vzpostavljanje sodobne cestne infrastrukture za območje predvidene širitve gospodarske cone nacionalnega pomena Celje-vzhod. Posredno bi vplivala tudi na izboljšanje kakovosti medsebojne povezanosti Celja s subregijo Kozjansko in Obsotelje ter medsebojne povezanosti gospodarske cone nacionalnega pomena Celje-vzhod z gospodarsko cono subregionalnega pomena Šentjur pri Celju in ostalimi gospodarskimi conami v subregiji Kozjansko z Obsoteljem.

Varianta B bi poleg pričakovanega pozitivnega vpliva na razreševanje problematike tranzitnega prometa skozi naselje Šentjur in navezovanja subregije Kozjansko in Obsotelje na AC izboljšala neposredno prometno povezanost z Mariborom in Podravske regijo.

Utemeljitev

Priključevanje subregije Kozjansko z Obsoteljem na AC je ključnega pomena za zagotavljanje večje propustnosti, varnosti prometa ter omogočanje višjih vozniških hitrosti in povezovanje subregije na osrednjo prometno in razvojno os Slovenije. Priključevanje na AC pa mora biti tesno povezano s predlaganimi ukrepi na področju rekonstrukcije glavne ceste Celje - Dobovec in rekonstrukcijo predlaganih regionalnih cest v subregiji. Pri tem je ključnega pomena, da se čim prej izbere najbolj primerna varianta priključevanja subregije na AC, ki bo upoštevala gospodarske, prometne, prostorske, okoljske in krajinske parametre.

Podrobnejše usmeritve za načrtovanje in potrebne strokovne podlage

- Urejanje obcestnega prostora je treba načrtovati tako, da bodo nove ureditve skladne z značilnostmi krajinskih vzorcev na stičnem in vplivnem območju, da bodo ohranjeni kvalitetni pogledi s ceste na prostorske dominante, objekte kulturne dediščine ipd.
- Pri načrtovanju trase naj se zagotovi čim večje prilagajanje naravni reliefni zgradbi in zvezna navezava vkopnih in nasipnih brežin na raščeni teren, tako da bo trasa čim manj moteča v prostoru.
- Pri potekih skozi gozd naj se na območjih, kjer bodo potrebne poseke gozda, zagotovi zasaditev novega gozdnega roba z uporabo avtohtonih vrst.
- Pri načrtovanju avtoceste in spremljajočih ureditev je treba zagotavljati prostorske, gradbene in tehnične ukrepe, s katerimi bo zagotovljeno požarno varstvo in v ta namen upoštevati požarna tveganja.

5.2.1.6 Rekonstrukcija regionalne ceste Radmirje - Luče - Sestre Logar - Pavličovo sedlo

Značilnosti prostorske ureditve in možni konflikti v prostoru

Rezultati analize so pokazali obstoj jasno izražene potrebe po obnovi in posodobitvi obstoječega državnega cestnega omrežja s katerim bi bili vzpostavljeni boljši pogoji za prometno povezanost Zg. Savinjske doline navznoter in navzven in s tem vzpostavljeni cestno infrastrukturni pogoji za razvoj turističnih dejavnosti.

Utemeljitev

V opredeljeni viziji prostorskega razvoja Savinjske regije smo opredelili prometne in razvojne osi treh prioritet. Prometne in razvojne smeri 2. prioritete krepijo medsebojno sodelovanje občinskih središč in njihovih zaledij v obe smeri Zg. Savinjska subregija ↔ Sp. Savinjska subregija ↔ Subregija Celje z okolico ↔ severni del Subregije Obsotelje s Kozjanskim. Gre za zelo pomembno razvojno smer za katero je značilen bolj funkcionalno povezovalen kot pa prometno tranziten značaj. V tej smeri se namreč nahajajo pomembna zavarovana in turistično razvita območja (predvsem zdraviliški turizem), ki za svoj hitrejši gospodarski razvoj potrebujejo jasno poudarjeno povezovalno razvojno os. Za dejansko ožvitev opredeljene razvojne osi na njenem severnem odseku je potrebna rekonstrukcija obravnavane regionalne ceste. Rekonstrukcija ceste vključuje tudi obvoznico za naselje Luče.

Podrobnejše usmeritve za načrtovanje in potrebne strokovne podlage

- Pri načrtovanju novega obcestnega prostora rekonstruirane ceste naj se zagotovi čim večje prilagajanje naravni reliefni zgradbi in zvezna navezava vkopnih in nasipnih brežin na

- raščeni teren, tako da bo trasa čim manj moteča v prostoru.
- Pri potekih skozi gozd naj se na območjih, kjer bodo potrebne poseke gozda, zagotovi zasaditev novega gozdnega roba z uporabo avtohtonih vrst.
  - Za zmanjševanje negativnih učinkov prekomernega hrupa v poseljenih območjih naj se v odprtem prostoru zagotovi aktivna protihrupna zaščita v skladu z veljavno zakonodajo, znotraj naselij, kjer pa bi protihrupne bariere lahko zmanjšale bivalne kakovosti, pa naj se prednostno uporablja pasivna zaščita pred hrupom.
  - Pri načrtovanju rekonstrukcije trase in obcestnih ureditev je treba zagotavljati prostorske, gradbene in tehnične ukrepe, s katerimi bo zagotovljeno požarno varstvo in v ta namen upoštevati požarna tveganja.
  - Pri rekonstrukciji je potrebno zagotoviti ustrežnejši prečni prerez vozišča, hodnike za pešce, javno razsvetljavo in ureditev avtobusnih postajališč v naseljih, oziroma urediti obvozne ceste večjih naselij.

Za izdelavo DLN so potrebne strokovne podlage opredeljene v 22. členu predloga Pravilnika o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag.

5.2.1.7 Rekonstrukcija regionalne ceste Latkova vas - Prebold - Trbovlje

Značilnosti prostorske ureditve in možni konflikti v prostoru

Obravnavana regionalna cesta predstavlja pomembno neposredno prometno povezavo subregije in celotne Savinjske regije z Zasavsko regijo po kateri v obe smeri poteka precejšnja dnevna delovna migracija z obsegom PLDP cca 2.000 vozil dnevno.

Utemeljitev

Upošteva dejstvo, da je potrebno vse dele Savinjske regije čim bolj neposredno povezovati med seboj in s sosednjimi regijami v katerih se nahajajo pomembna zaposlitvena središča (Trbovlje) je nujno omogočiti kakovostno cestno povezavo. Pomen te cestne povezave se bo še povečal po izgradnji Sp. Savinjske gospodarske cone in gospodarske cone Atnovski gozd. Omenjena cesta mora dobiti takšne elemente kot pripadajo kategoriji R2 ceste.

Podrobnejše usmeritve za načrtovanje in potrebne strokovne podlage

- Pri načrtovanju novega obcestnega prostora rekonstruirane ceste naj se zagotovi čim večje prilagajanje naravni reliefni zgradbi in zvezna navezava vkopnih in nasipnih brežin na raščeni teren, tako da bo trasa čim manj moteča v prostoru.
- Pri potekih skozi gozd naj se na območjih, kjer bodo potrebne poseke gozda, zagotovi zasaditev novega gozdnega roba z uporabo avtohtonih vrst.
- Za zmanjševanje negativnih učinkov prekomernega hrupa v poseljenih območjih naj se v odprtem prostoru zagotovi aktivna protihrupna zaščita v skladu z veljavno zakonodajo, znotraj naselij, kjer pa bi protihrupne bariere lahko zmanjšale bivalne kakovosti, pa naj se prednostno uporablja pasivna zaščita pred hrupom.
- Pri načrtovanju rekonstrukcije trase in obcestnih ureditev je treba zagotavljati prostorske, gradbene in tehnične ukrepe, s katerimi bo zagotovljeno požarno varstvo in v ta namen upoštevati požarna tveganja.
- Pri rekonstrukciji je potrebno zagotoviti ustrežnejši prečni prerez vozišča, hodnike za pešce, javno razsvetljavo in ureditev avtobusnih postajališč v naseljih, oziroma urediti obvozne ceste večjih naselij.

Za izdelavo DLN so potrebne strokovne podlage opredeljene v 22. členu predloga Pravilnika o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag.

5.2.1.8 Rekonstrukcija regionalne ceste Sl. Bistrica - Sl. Konjice - Celje

Značilnosti prostorske ureditve in možni konflikti v prostoru

Slovenske Konjice imajo odlično povezavo s Celjem in Mariborom po obstoječi AC. Problem pa se pojavlja v tem, da se večina prebivalcev subregije Dravinjska dolina nahaja v neenakopravnem položaju s prebivalci naselij iz drugih delov regije, ki imajo priključek na AC in možnost dostopa do Celja kot regionalnega središča brez plačila cestnine. Zaradi tega se večina dnevne delovne migracij in drugih potovanj v smeri Celja odvija po obravnavani regionalni cesti. Obseg PLDP znaša cca 8.000 vozil dnevno.

Utemeljitev

Vsem prebivalcem regije je potrebno omogočiti ne samo čim bolj kakovostno prometno infrastrukturo po kateri se bo odvijal promet, temveč tudi čim bolj enakopravne pogoje kar zadeva prometne stroške.

Podrobnejše usmeritve za načrtovanje in potrebne strokovne podlage

- Pri načrtovanju novega obcestnega prostora rekonstruirane ceste naj se zagotovi čim večje prilagajanje naravni reliefni zgradbi in zvezna navezava vkopnih in nasipnih brežin na raščeni teren, tako da bo trasa čim manj moteča v prostoru.
- Pri potekih skozi gozd naj se na območjih, kjer bodo potrebne poseke gozda, zagotovi zasaditev novega gozdnega roba z uporabo avtohtonih vrst.

- Za zmanjševanje negativnih učinkov prekomernega hrupa v poseljenih območjih naj se v odprtem prostoru zagotovi aktivna protihrupna zaščita v skladu z veljavno zakonodajo, znotraj naselij, kjer pa bi protihrupne bariere lahko zmanjšale bivalne kakovosti, pa naj se prednostno uporablja pasivna zaščita pred hrupom.
- Pri načrtovanju rekonstrukcije trase in obcestnih ureditev je treba zagotavljati prostorske, gradbene in tehnične ukrepe, s katerimi bo zagotovljeno požarno varstvo in v ta namen upoštevati požarna tveganja.
- Pri rekonstrukciji je potrebno zagotoviti ustrežnejši prečni prerez vozišča, hodnike za pešce, javno razsvetljavo in ureditev avtobusnih postajališč v naseljih, oziroma urediti obvozne ceste večjih naselij.

Za izdelavo DLN so potrebne strokovne podlage opredeljene v 22. členu predloga Pravilnika o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag.

5.2.1.9 Rekonstrukcija regionalne ceste priključek na AC Dramlje - Šentjur

Značilnosti prostorske ureditve in možni konflikti v prostoru

Omenjena cesta je problematična ne toliko zaradi obsega PLDP, ki znaša cca 1.500 vozil na dan, temveč zaradi dejstva, da ves ciljni in tranzitni promet poteka skozi mestno središče Šentjurja.

Utemeljitev

Z izgradnjo novega avtocestnega priključka Grobelno - Dramlje bi vsi tranzitni tokovi v smeri proti Celju in Mariboru zaobšli Šentjur in tako omogočili boljše pogoje varno in zdravo življenje v tem delu regije.

Podrobnejše usmeritve za načrtovanje in potrebne strokovne podlage

- Pri načrtovanju novega obcestnega prostora rekonstruirane ceste naj se zagotovi čim večje prilagajanje naravni reliefni zgradbi in zvezna navezava vkopnih in nasipnih brežin na raščeni teren, tako da bo trasa čim manj moteča v prostoru.
- Pri potekih skozi gozd naj se na območjih, kjer bodo potrebne poseke gozda, zagotovi zasaditev novega gozdnega roba z uporabo avtohtonih vrst.
- Za zmanjševanje negativnih učinkov prekomernega hrupa v poseljenih območjih naj se v odprtem prostoru zagotovi aktivna protihrupna zaščita v skladu z veljavno zakonodajo, znotraj naselij, kjer pa bi protihrupne bariere lahko zmanjšale bivalne kakovosti, pa naj se prednostno uporablja pasivna zaščita pred hrupom.
- Pri načrtovanju rekonstrukcije trase in obcestnih ureditev je treba zagotavljati prostorske, gradbene in tehnične ukrepe, s katerimi bo zagotovljeno požarno varstvo in v ta namen upoštevati požarna tveganja.
- Pri rekonstrukciji je potrebno zagotoviti ustrežnejši prečni prerez vozišča, hodnike za pešce, javno razsvetljavo in ureditev avtobusnih postajališč v naseljih, oziroma urediti obvozne ceste večjih naselij.

Za izdelavo DLN so potrebne strokovne podlage opredeljene v 22. členu predloga Pravilnika o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag.

5.2.1.10 Rekonstrukcija regionalne ceste Šentjur - Planina pri Sevnici - Sevnica

Značilnosti prostorske ureditve in možni konflikti v prostoru

Pomen te regionalne ceste je velik ne zaradi obsega PLDP, ki do Planine pri Sevnici znaša cca 1.500 vozil na dan, temveč zaradi tega, ker cesta povezuje naselja v osrednjem delu manj razvitega in odročnega Kozjanskega s pomembnimi zaposlitvenimi centri v subregiji in regiji.

Utemeljitev

Z rekonstrukcijo obravnavane ceste bi se izboljšali pogoji za hitrejše in bolj varno odvijanje prometa, kar bi posredno vplivalo tudi na izboljšanje pogojev za življenje in delo tamkaj živečega prebivalstva.

Podrobnejše usmeritve za načrtovanje in potrebne strokovne podlage

- Pri načrtovanju novega obcestnega prostora rekonstruirane ceste naj se zagotovi čim večje prilagajanje naravni reliefni zgradbi in zvezna navezava vkopnih in nasipnih brežin na raščeni teren, tako da bo trasa čim manj moteča v prostoru.
- Pri potekih skozi gozd naj se na območjih, kjer bodo potrebne poseke gozda, zagotovi zasaditev novega gozdnega roba z uporabo avtohtonih vrst.
- Za zmanjševanje negativnih učinkov prekomernega hrupa v poseljenih območjih naj se v odprtem prostoru zagotovi aktivna protihrupna zaščita v skladu z veljavno zakonodajo, znotraj naselij, kjer pa bi protihrupne bariere lahko zmanjšale bivalne kakovosti, pa naj se prednostno uporablja pasivna zaščita pred hrupom.
- Pri načrtovanju rekonstrukcije trase in obcestnih ureditev je treba zagotavljati prostorske, gradbene in tehnične ukrepe, s katerimi bo zagotovljeno požarno varstvo in v ta namen upoštevati požarna tveganja.
- Pri rekonstrukciji je potrebno zagotoviti ustrežnejši prečni prerez vozišča, hodnike za pešce, javno razsvetljavo in ureditev

avtobusnih postajališč v naseljih, oziroma urediti obvozne ceste večjih naselij.

Za izdelavo DLN so potrebne strokovne podlage opredeljene v 22. členu predloga Pravilnika o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag.

5.2.1.11 Rekonstrukcija regionalne ceste Mestinje - Podčetrtek - Bistrica ob Sotli - Brežice

Značilnosti prostorske ureditve in možni konflikti v prostoru

Regionalna cesta je zelo pomembna, ker povezuje najbolj oddaljena občinska središča (Početrtek, Kozje, Bistrica ob Sotli) srednje regije med seboj in z regionalnim središčem Celjem. Cesta je pomembna tudi zato ker je obmejna in ker predstavlja najbolj neposredno povezavo naselij regije Spodnje Posavje z naselji Savinjske in Podravske regije.

Utemeljitev

Z rekonstrukcijo obravnavane ceste, ki vključuje izgradnjo obvoznice okoli naselij Podčetrtek in Bistrica ob Sotli, bi se izboljšali pogoji za hitrejše in bolj varno odvijanje prometa, kar bi posredno vplivalo tudi na izboljšanje pogojev za življenje in delo tamkaj živečega prebivalstva.

Podrobnejše usmeritve za načrtovanje in potrebne strokovne podlage

- Pri načrtovanju novega obcestnega prostora rekonstruirane ceste naj se zagotovi čim večje prilagajanje naravni reliefni zgradbi in zvezna navezava vkopnih in nasipnih brežin na raščeni teren, tako da bo trasa čim manj moteča v prostoru.
- Pri potekih skozi gozd naj se na območjih, kjer bodo potrebne poseke gozda, zagotovi zasaditev novega gozdnega roba z uporabo avtohtonih vrst.

- Za zmanjševanje negativnih učinkov prekomernega hrupa v poseljenih območjih naj se v odprtem prostoru zagotovi aktivna protihrupna zaščita v skladu z veljavno zakonodajo, znotraj naselij, kjer pa bi protihrupne bariere lahko zmanjšale bivalne kakovosti, pa naj se prednostno uporablja pasivna zaščita pred hrupom.
- Pri načrtovanju rekonstrukcije trase in obcestnih ureditev je treba zagotavljati prostorske, gradbene in tehnične ukrepe, s katerimi bo zagotovljeno požarno varstvo in v ta namen upoštevati požarna tveganja.
- Pri rekonstrukciji je potrebno zagotoviti ustrežnejši prečni prerez vozišča, hodnike za pešce, javno razsvetljavo in ureditev avtobusnih postajališč v naseljih, oziroma urediti obvozne ceste večjih naselij.

Za izdelavo DLN so potrebne strokovne podlage opredeljene v 22. členu predloga Pravilnika o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag.

5.2.1.12 Izgradnja nove glavne železniške proge Velenje - Sl. Gradec - Dravograd

Značilnosti prostorske ureditve in možni konflikti v prostoru

Poleg argumentov za izgradnjo nove železniške proge, ki se navezujejo na problematiko slabe železniške povezanosti sosednje Koroške je za Savinjsko regijo in še posebej za Šaleško dolino - v kateri se nahajajo pomembna industrijska podjetja z velikim obsegom blagovnega prometa - pomembna sodobna neposredna železniška povezava tako z osrednjim delom Slovenije kot tudi s sosednjo Avstrijo.

Utemeljitev

Na področju železniške infrastrukture bi bila za regijo zato izjemnega pomena izgradnja nove G2 proge v poteku Celje – Velenje – Slovenj Gradec – Otiški vrh v skupnem prometno-infrastrukturnem koridorju z novo hitro cesto.

Izgradnja omenjene infrastrukture na področju razvoja železniškega in cestnega sistema bi vplivala na bistveno izboljšanje prometnega položaja Velenja, Šaleške doline in celotne Savinjske statistične regije.

Podrobnejše usmeritve za načrtovanje in potrebne strokovne podlage

- Urejanje prostora ob železniški progi je treba načrtovati tako, da bodo nove ureditve skladne z značilnostmi krajinskih vzorcev na stičnem in vplivnem območju, da bodo ohranjeni kvalitetni pogledi s proge na prostorske dominante, objekte kulturne dediščine ipd.
- Pri načrtovanju trase naj se zagotovi čim večje prilagajanje naravni reliefni zgradbi in zvezna navezava vkopnih in nasipnih brežin na raščeni teren, tako da bo trasa čim manj moteča v prostoru.
- Pri potekih skozi gozd naj se na območjih, kjer bodo potrebne poseke gozda, zagotovi zasaditev novega gozdnega roba z uporabo avtohtonih vrst.
- Pri načrtovanju trase in ureditev ob progi je treba zagotavljati prostorske, gradbene in tehnične ukrepe, s katerimi bo zagotovljeno požarno varstvo in v ta namen upoštevati požarna tveganja.

Za izdelavo DLN so potrebne strokovne podlage opredeljene v 22. členu predloga Pravilnika o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag.

5.2.2 DLN za komunalno infrastrukturo

Odpadki

Objekti infrastrukture za ravnanje z odpadki so locirani v celoti na teritoriju posamezne občine. Iz tega razloga je »domicilna« občina v celoti nosilec priprave in sprejema DLN.

5.2.3 DLN za energetska infrastrukturo

Zakonodaja na področju graditve energetske infrastrukture

V 3., 5. in 6. členu Uredbe o vrstah prostorskih ureditev državnega pomena (Ur.l. RS, št. 54/03) so navedene prostorske ureditve energetske infrastrukture.

Prostorske ureditve energetske infrastrukture se razvrščajo na prostorske ureditve energetske infrastrukture za oskrbo z električno energijo, prostorske ureditve energetske infrastrukture za oskrbo z zemeljskim plinom in prostorske ureditve druge energetske infrastrukture.

Prostorske ureditve energetske infrastrukture za oskrbo z električno energijo so:

- elektrarne (hidroelektrarne, termoelektrarne, geotermalne elektrarne, polja vetrnih elektrarn in druge vrste elektrarn) z nazivno močjo 10 MW in več,
- termoelektrarne toplotne z nazivno močjo 16 MW in več,
- prenosni elektroenergetski vodi z nazivno napetostjo 110 kV ali več s pripadajočimi funkcionalnimi objekti,
- prenosni elektroenergetski vodi z nazivno napetostjo nižjo od 110 kV s pripadajočimi funkcionalnimi objekti, če vod prečka državno mejo.

V Savinjski regiji (Šaleška dolina) se nahaja pomemben proizvodni objekt državne elektroenergetske infrastrukture, to je Termoelektrarna Šoštanj, ki uporablja za gorivo velenjski lignit. Elektrarna ima pet enot (agregatov) moči 686 MW, ki letno proizvedejo ca 3700 GWh električne energije. Prve tri enote (skupne moči 122 MW) so zastarele, imajo slab izkoristek in obratujejo le po potrebi. Do leta 2010 je predvidena njihova zaustavitev. Enota 4 naj bi obratovala do leta 2017, ko jo bo nadomestila

nova enota 6 moči 350 MW. Enota 5 naj bi obratovala do leta 2020, ko je predvidena njena revitalizacija.

Savinjska regija razpolaga tudi z vodnim energetskega potencialom, ki doslej še ni bil izkoriščen v večjem obsegu. Medregionalno pomemben je predvsem potencial reke Savinje. Ocenjeno je, da bi bilo možno na reki Savinji zgraditi 10 elektrarn skupne moči 46 MW, ki bi letno proizvedle 185 GWh električne energije. Za natančnejšo opredelitev njihovih lokacij in možnosti graditve so potrebne nadaljnje podrobnejše idejne študije in uskladitev interesov energetskega gospodarstva z ostalimi koristniki vodotoka (vodno gospodarstvo, kmetijstvo, turizem itd.).

Omenili smo, da se v Savinjski regiji načrtuje izgradnja objektov prenosnega elektroenergetskega omrežja Slovenije, ki bodo služili bodisi za tranzit električne energije ali za oskrbo regije z električno energijo. Izgrajena je že in ob predvideni rasti porabe električne energije se bo tudi v bodoče izgrajevala infrastruktura distribucije električne energije.

Prostorske ureditve energetske infrastrukture za oskrbo z zemeljskim plinom so:

- prenosni plinovodi, če je delovni tlak višji od 16 barov s pripadajočimi funkcionalnimi objekti,
- prenosni plinovodi, če je delovni tlak nižji od 16 barov in distribucijski plinovodi s pripadajočimi funkcionalnimi objekti, če plinovod prečka državno mejo.

Prostorske ureditve druge energetske infrastrukture so naftovodi in produktovodi s pripadajočimi funkcionalnimi objekti, če potekajo preko območja več občin ali prečkajo državno mejo.

Za potrebe transporta tekočih goriv v Sloveniji je predvidena tudi gradnja produktovoda od pristanišča v Kopru preko Ljubljane do Celja in z možnostjo podaljšanja do Maribora ter Lendave in s priključitvijo na madžarsko omrežje produktovodov.

V Pravilniku o podrobnejši vsebini, obliki in načinu priprave lokacijskih načrtov ter vrstah njihovih strokovnih podlag (Predlog, 14.06.2003) so v 22. členu navedene vrste strokovnih podlag, ki jih bo treba upoštevati pri pripravi vseh lokacijskih načrtov. Pri DLN, ki so predstavljeni v nadaljevanju, so poudarjene tiste strokovne podlage, ki so za posamezno prostorsko ureditev specifične, še posebej pomembne, ali pa v Pravilniku niso navedene, pa jih načrtovanje prostorske ureditve zahteva.

5.2.3.1. Utemeljitev izbranega koncepta graditve objektov energetske infrastrukture

Elektroenergetska infrastruktura

Osnovno načelo pri načrtovanju bodočega razvoja elektroenergetskega prenosnega in distribucijskega omrežja je kakovostna in zanesljiva oskrba odjemalcev z električno energijo. Na koncept razvoja pa v precejšnji meri vpliva tudi vpetost slovenskega prenosnega omrežja v skupno evropsko interkonekcijo UCTE in ETSO. Pravice, ki jih ima Slovenija na račun članstva v interkonekciji, potegnejo za seboj tudi obveznosti, ki jih mora Slovenija izpolnjevati, da bi s tem prispevala k učinkovitemu delovanju celotnega sistema. Tako sta bila predlagana obseg in dinamika graditve predlaganih objektov prenosnega omrežja določena na osnovi naslednjih kriterijev:

- kakovostna in zanesljiva oskrba regije z električno energijo,
- potrebe proizvajalcev in porabnikov električne energije, ki presega obstoječe kapacitete

- prenosnega omrežja in zagotavljajo delovanje energetskega trga,
- zahteve po novih transportnih zmogljivostih in medsebojnih povezavah med regijami znotraj Slovenije kot tudi z elektroenergetskimi sistemi sosednjih držav,
- mednarodni sporazumi in mednarodne pogodbe, ki jih je Slovenija sklenila za tranzit energije po prenosnem omrežju.

Razvojni načrt Elektro Slovenije predvideva 2% povprečno letno rast moči odjema porabe električne energije v Sloveniji v obdobju do leta 2012. V zadnjem času se povečujejo tudi tranziti električne energije preko Slovenije. Največji so iz smeri Avstrije v Italijo in iz Avstrije na Hrvaško. Po pričakovanjih se bodo ti tranziti v bodoče še intenzivirali. V kolikor želimo zadostiti vsem potrebam in zagotoviti vsaj takšno zanesljivost sistema oskrbe odjemalcev z električno energijo, kot jo imamo danes, ohraniti pa želimo tudi njegovo vpetost v evropsko elektroenergetsko interkonekcijo, ki nam zagotavlja določeno varnost v oskrbi, moramo nadaljevati s predvideno izgradnjo objektov prenosnega omrežja. V konceptu, ki ga predlagamo, je podan potreben nabor objektov prenosnega omrežja Slovenije, ki so locirani v Savinjski regiji.

Tudi v Savinjski regiji naj bi rast odjema porabe električne energije naraščala s povprečno 2% na leto. Temu ustrezno bo potrebno dograjevati tudi elektroenergetsko distribucijsko omrežje. Kriteriji zanesljivosti, ki so jih upoštevali pri zasnovi potrebnega obsega in dinamike graditve objektov elektroenergetskega distribucijskega omrežja na območju Savinjske regije v Elektro Celje, ki skrbi za oskrbo odjemalcev električne energije v Savinjski regiji, so bili naslednji:

- do največ pet trajnih prekinitev dobave električne energije na leto,
- do 20 kratkotrajnih prekinitev,

- do največ 20 ur na leto za skupno trajanje prekinitev.

Te vrednosti predstavljajo splošni nivo zanesljivosti, ki ga elektrodistribucija zagotavlja vsem porabnikom v vseh razmerah, razen v ekstremnih klimatskih dogodkih.

Infrastruktura plinskega gospodarstva

Tudi pri načrtovanju potrebnega obsega in dinamike graditve objektov infrastrukture plinovodnega sistema velja načelo o kakovosti in zanesljivosti oskrbe porabnikov s plinom. Pri realizaciji tega pa je potrebno poleg predvidene rasti porabe plina v Sloveniji upoštevati tudi zahteve mednarodnega tranzita. Predlagani koncept graditve objektov plinovodnega omrežja v Savinjski regiji predstavlja del načrta razširitve plinovodnega omrežja Slovenije, ki naj bi zadostil navedenim zahtevam, tako domačemu povpraševanju in rasti porabe zemeljskega plina, kot potrebam za njegov tranzit preko slovenskega ozemlja.

Na osnovi dolgotrajnega opazovanja premikov obstoječe plinovodne cevi M1/1 Ceršak - Rogatec zaradi zemeljskih plazov in ob večkratnih poizkusih sanacije tega stanja, so strokovnjaki prišli do spoznanja, da bi bilo ta plinovod smoterno opustiti in ga prestaviti na novo lokacijo. Kot optimalna je bila izbrana trasa, ki se od obstoječe nekoliko odmika in poteka po geološko stabilnejšem terenu. V traso bosta položeni dve cevi, ena bo predstavljala plinovod M1, druga pa plinovod 1/1. Gradnja plinovoda bo potekala v treh fazah: odsek Malečnik (mestna občina Maribor), odsek Kidričevo - Rogatec, odsek Ceršak - Kidričevo.

Zaradi potrebe po ločenem reguliranju tlaka na plinovodu M4 Rogatec - Novo Mesto, je potrebno rekonstruirati plinovod M2/1 Rogatec - Vodice, ga povezati na mejno razvodno-plinsko postajo Rogatec in ga povezati z plinovodom M4. S tem

bo podana osnova za fleksibilnejšo oskrbo Dolenjske z zemeljskim plinom ob hkratnem nemotenem tranzitu plina na sosednjo Hrvaško. Tudi ta projekt se bo izgrajeval v fazah: v prvi fazi se bo gradil odsek Rogatec - Rogaška Slatina, v drugi odsek Rogaška Slatina - Podlog in v tretji odsek Podlog - Vodice.

Usmeritve za umeščanje objektov energetske infrastrukture v prostor

Večji del projektov graditve energetske infrastrukture (elektroenergetske, plinske in ostale) na področju Savinjske regije je v študijski fazi ali v fazi priprave lokacijskih načrtov, tako da natančnejšega opisa njihovih lokacij v tem trenutku ni mogoče opredeliti. Lokacijski načrti, v katerih bodo predstavljene tudi variante možnih lokacij objektov in potrebov tras omrežij, bodo osnova za prostorsko presojo projektov. Na tej osnovi bo izbran optimalni koncept graditve objektov in opredeljene bodo natančnejše lokacije njihove umestitve v prostor.

5.2.4 Krajinske zasnove

(1) KZ za širše območje Zgornje Savinjske doline in Kamniško-savinjskih Alp. Gre za območje, ki je del predlaganega Karavanško-kamniško savinjskega regijskega parka. Znotraj območja je več območij (ali predlogov) ohranjanja narave in kulturne krajine: krajinski parki Logarska dolina in Robanov kot, več ekološko pomembnih območij državnega pomena, predlog SPA za Naturo 2000, več izjemnih krajin; pomembnejše območje KD Zgornja Savinjska dolina in Zadrebka dolina, predlagana krajinska parka Menina (z ekološko pomembnim območjem državnega pomena) in Dobrovlje, krajinski park Golte (z ekološko pomembnim območjem državnega pomena).

Poleg zagotavljanja ustreznega varstva za naravne kakovosti, določanja meja varstvenih območij ter režimov, je osrednji cilj KZ opredelitev načinov varstva in razvoja kulturne krajine ter uskladiitev z razvojnimi pobudami. Na območju gre zlasti za razvoj turizma in rekreacije ter za to potrebne nove infrastrukture. Pobude za širitev in razvoj turistične infrastrukture zajemajo smučišče medobčinskega značaja v Gornjem Gradu, skakalnico v Ljubnem, letno sankališče in smučišče ter ureditev območja ob jezu (tradicionalna hiša, učna pot, kamp), hipodrom/konjeniški center, adrenalinski park, bazena in ribnik v Lučah ter turistično središče na Golteh.

Te dejavnosti in objekte je treba usmerjati na manj ranljiva območja. Nova infrastruktura in objekti se umeščajo praviloma v infrastrukturno že urejena in poseljena območja. Posegom v nedotaknjena območja se je treba izogibati. Opredeliti je treba območja, kjer se omejuje obisk in mirne cone za divjad in ohranjanje najranljivejših habitatov ogroženih vrst. Za posamezne kompleksne ureditve se izdelajo lokacijski načrti.

(2) KZ za območje Kozjanskega parka s predlogom širitve. Območje vključuje več izjemnih krajin in območij ohranjanja narave: ostenje Posavskega hribovja ter Jovse, ki sta predloga SPA za Naturo 2000, ekološko pomembna območja državnega pomena in pomembnejša območja kulturne dediščine: Olimje-Podčetrtek, Babna gora, Planina pri Sevnici-Pilštajn in Podsreda-Svete gore ter gozd s posebnim namenom Palčnik pri Podčetrtku).

Osrednji namen KZ mora biti uresničevanje ohranjanja narave z opredelitvijo meja varstvenih območij ter njihovih režimov in usklajevanje s potrebami varstva in razvoja kulturne dediščine in krajine. Obenem je treba zagotoviti prebivalcem parka ustrezne pogoje za bivanje in razvoj ter te zahteve uskladiti z varstvenimi.

(3) KZ za območje predlaganih krajinskih parkov Čemšenik in Mrzlica s Posavskim hribovjem.

Območje je predlagano kot SPA za Naturo 2000. Namen KZ je zagotavljanje ohranjanja narave z opredelitvijo meja in režimov varstvenih območij

(4) KZ za območja pomembnejše kulturne dediščine Vojnik-Dobrna-Vitanje, Slovenske Konjice in Žička kartuzija.

Namen KZ je zagotavljanje celovitega varstva kulturne dediščine in njeno vključevanje v razvojne potenciale območja.

(5) KZ za primestno krajino v okolici Celja.

Namen je zagotavljanje varovanja ekoloških in socialnih funkcij gozdov s posebnim namenom v okolici MO Celje in usklajevanje z razvojnimi potrebami. gozdov v okolici mest s poudarjeno proizvodno funkcijo.

(6) KZ "Šaleška jezera". Območje KZ zajema predvideni krajinski park Škale: širše območje med Škalskim in Velenjskim jezerom vključno s celotnim delom ugreznjenega območja do reke

Sopote skupaj z delom njenega porečja ob izlivu v Velenjsko jezero. Smiselno bi bilo v obravnavo vključiti tudi teoretično območje končne velikosti Družmirskega jezera in predvideti potek sanacije skrajnega vzhodnega dela Šaleške doline.

Namen je sanacija degradiranega rudniškega območja ter ureditev rekreacijskega središča na območju jezer z opredelitvami usmeritev za rabo in varovanje zaradi turističnega pomena (zlasti Velenjsko jezero z zaledjem), ekološke funkcije (zlasti širše območje Škalskega jezera) in funkcije uporabe jezer v smislu izrabe tehnološke vode (Družmirske jezero). Treba je zagotoviti ustrezno kakovost vode v jezerih, ekološko stabilnost in ohranjanje naravnih kakovosti, hkrati pa predvideti tudi možnosti za razvoj športa, rekreacije in turizma.

KZ za območja, ki mejijo na druge regije

Namen vseh teh KZ je zagotavljanje usklajenega načrtovanja območij med občinami in regijami. Cilji so ohranjanje narave z določitvijo meja varstvenih območij in režimov, opredelitev varstva in razvoja kulturne dediščine in kulturne krajine ter uskladiitev z drugimi dejavnostmi v prostoru.

(1) KZ za območje predlaganih krajinskih parkov Huda Luknja- Paški Kozjak (tudi predlog za Naturo 2000)

(2) KZ Boč-Plešivec-Donačka gora z območjem pomembnejše kulturne dediščine Rogatec in Donačka gora.

(3) KZ za območje predlaganega regijskega parka Pohorje.

5.3 Usmeritve za pripravo in izvajanje medobčinskih LN

5.3.1 Usmeritve za umeščanje komunalne infrastrukture

5.3.1.1 Oskrba z vodo

Usmeritve za umeščanje sistemov za oskrbo s pitno vodo:

- v skladu z zakonodajo mora biti raba prostora na vodovarstvenih območjih ustrezno omejena;
- za rezervne količine pitne in požarne vode ter zagotavljanje ustreznega tlaka v omrežju se uporabljajo vodohrani, ki so praviloma locirani na višjeležečih legah glede na uporabnike. Ker so vodohrani praviloma locirani v brežinah bregov, hribov ali gričev, jih je potrebno krajinsko umestiti v prostor;
- na ravninskih območjih, kjer se uporabljajo vodni stolpi, ki so praviloma vidno zelo izpostavljeni, morajo biti ti kvalitetno arhitektonsko oblikovani;
- ob planiranju večjih novih poselitvenih območij ali gospodarskih con je obvezno potrebno določiti tudi dodatno potrebo po vodi in zagotoviti njeno dobavo v okviru predvidenega projekta.

5.3.1.2 Odpadki

Regijska infrastruktura za odpadke je že umeščena v prostor:

- CERO Celje – že sprejet PIA.
- Podcenter Slovenske Konjice je v izgradnji.
- Lokacija podcentra Bučna/Velenje je določena z lokacijo obstoječega odlagališča.

5.3.2 Usmeritve za umeščanje energetske infrastrukture

Trenutno smo še v fazi pridobivanja podatkov, ki so potrebni za natančnejšo izdelavo medobčinskih LN.

5.3.3 Usmeritve na področju krajine

Zaradi ohranitve krajinske in biotske pestrosti v **regijskih in krajinskih parkih** se lahko prepove, omeji ali kako drugače uredi naslednje dejavnosti :

- gradnjo infrastrukturnih objektov, namenjenih bivanju, lovu, turizmu in športu, razen na za to določenih krajih,
- gradnjo tranzitnih, komunalnih in prometnih objektov,
- gradnjo sekundarnih bivališč,
- gradnjo novih bivalnih objektov razen nadomestnih,
- opravljanje vojaških dejavnosti,
- odkopavanje in zasipavanje zemljišč,
- spreminjanje vodnega režima, razen pri nujnih vzdrževalnih delih,
- izvajanje agro- in hidromelioracij,
- kmetijsko obdelovanje zemljišča z načini in sredstvi, ki bi lahko povzročili bistvene spremembe biotske raznovrstnosti, strukture in vrste ekosistemov ali bistveno spremenili površinsko plast prsti,
- zasajanje monokultur in vnašanje tujih vrst,
- spreminjanje obstoječe vegetacije,
- postavljanje obore in objekte za rejo živali,
- odlaganje odpadkov,
- šotorenje in kurjenje zunaj za to določenih in opremljenih mest,
- prirejanje množičnih športnih, turističnih ali drugih javnih prireditev izven za to določenih mest,
- izvajanje tudi vseh ostalih dejavnosti, ki lahko bistveno ogrozijo zavarovano območje.

Na **ekološko pomembnih območjih** se posege in dejavnosti usmerja na tiste dele ekološko pomembnih območij, ki niso najpomembnejši deli življenjskih prostorov rastlinskih in živalskih vrst (npr. rastišča rastlin, gnezdišča, kotišča, drstišča, prezimovališča živali), zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno. Posega se na

način in v času, ki čimbolj zmanjša negativen vpliv na rastline in živali ter njihove habitate.

Na naravni vrednoti se posegi in dejavnosti izvajajo samo, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti. Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči poškodovanja ali uničenja naravne vrednote.

V gozdnih rezervatih je prepovedano kakršnokoli spreminjanje obstoječega stanja, poseganje v matično podlago, vodo, tla, vegetacijo in živalski svet. V teh gozdovih se ne gospodari, prepovedani so tudi lov in ribolov ter vodenje domačih živali, onesnaževanje in povzročanje hrupa, kurjenje in bivakiranje. Varovalni pas okrog rezervatov je namenjen izravnavi vplivov gospodarjenja na GPN. V tem pasu se vzdržuje, dograjuje in načrtuje primerno mrežo gozdnih poti in stez, ki kar najmanj vplivajo na obstoječe rezervate in zmanjšuje vplive prekomernega obiska gozdov na rezervat. Vplive je treba spremljati in primerno usmerjati. S soglasjem ZGS in pristojne naravovarstvene službe so v rezervatih možni naslednji posegi:

- vzdrževanje in obnavljanje objektov gozdne učne poti Boč,
- posek nevarnih dreves v vseh rezervatih (dreves ob poteh, ki močno ogrožajo varnost obiskovalcev),
- minimalna nadelava in markiranje ter opremljenost pešpoti (postavitve opozorilnih tabel),
- vzdrževanje travnikov, košenic in sadovnjakov,
- znanstveno - raziskovalno delo, ki ne povzroča bistvenih motenj v ekosistemu v vseh rezervatih,
- vodenje strokovnih ekskurzij le po predhodni odobritvi.

V varovalnih gozdovih so predvideni le ukrepi za ohranitev in krepitev trajno varovalne funkcije gozda. Gradnja vlak in drugih prometnic je možna le, če so te namenjene krepitevi trajno varovalne funkcije gozda. Prehodi posameznih planinskih poti in stez preko gozdov z varovalno funkcijo morajo biti ustrezno vzdrževani, urediti pa je potrebno tudi predele, kjer je opazen večji obisk (predvsem okolica Celja). Dostope do objektov naravne dediščine je treba urediti tako, da so vplivi čim manjši.

V gozdovih s posebnim namenom z načrtovanim posekom je gospodarjenje prilagojeno ekološkim in socialnim funkcijam. Izvajajo se med drugim ukrepi za ureditev in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture (poti, oznake, klopi, mize, kurišča, razgledišča in podobno, ukrepi za zaščito posameznih delov gozdov pred škodljivimi vplivi prevelikega preštevilnega obiska ter ukrepi za urejanje prometa in parkiranja. Režim gibanja obiskovalcev je treba urediti tudi na večjih kompleksih s poudarjeno hidrološko funkcijo. Dosledno je potrebno upoštevati varstvene režime upravljalcev vodovoda v ožjih območjih pomembnejših vodnih zajetij.

V predelih, kjer je gozdnih ostankov malo (okolica mest, intenzivna kmetijska krajina), je treba omejiti posege v gozd in zavarovati posamezne gozdne ostanke, obvodno drevnino, omeje in posamezno drevje v kmetijsko urbani krajini. Pozornosti je treba posvečati oblikovanju gozdnih robov tako neposredno ob posameznih objektih kot tudi v gozdnih ostankih in pasovih gozdnega drevja sredi kmetijske in urbane krajine ter ob rekah. Pri odpiranju sestojev na posameznih mestih, kjer je velik vpliv vetra, je treba oblikovati preseke tako, da je negativen vpliv na okoliške površine čim manjši. To prihaja še posebej do izraza pri poseganju v manjše gozdne ostanke v kmetijski krajini.

6 Program ukrepov za izvajanje regionalne zasnove

6.1 Ukrepi za uresničevanje regionalne zasnove prostorskega razvoja Savinjske

Udejanjanje vizije, ciljev, zasnov prostorskih ureditev ter usmeritev za pripravo državnih lokacijskih načrtov in občinskih prostorskih aktov oblikovanih v tej regionalni zasnovi prostorskega razvoja bo mogoče zagotoviti z mehanizmi in instrumenti opredeljenimi v ukrepih za izvajanje RZPR Savinjske. Ukrepi²⁶ za izvajanje RZPR Savinjske se nanašajo na usklajevanje in doseganje čim višje stopnje povezanosti med razvojnimi načrti sektorjev in prostorskimi načrti na državni, regionalni in lokalni ravni, ob upoštevanju delovanja mehanizmov tržnega gospodarstva. Pri tem je še posebej pomembno doseganje čim bolj instrumentaliziranega povezovanja med izvajanjem prostorske ter strukturne in regionalne politike na vseh treh omenjenih teritorialnih ravneh.

Ukrepi za izvajanje RZPR Savinjske so:

- programi in projekti;
- naloge in aktivnosti nosilcev urejanja prostora ter drugih subjektov, pristojnih za uresničevanje ciljev regionalne zasnove prostorskega razvoja;

²⁶ v nadaljevanju opredeljeni ukrepi smiselno povzemajo ukrepe za izvajanje Strategije prostorskega razvoja Slovenije opredeljene v predlogu istoimenskega dokumenta, ki so glede na svojo vsebinsko naravnost enaki za državno in regionalno raven prostorskega načrtovanja, glej: <http://www.gov.si/upp/Assets/Dokumenti/PodzakonskiAkti/SPRS/index.htm>

- ukrepi za ugotavljanje skladnosti razvojnih aktov in prostorskih aktov z regionalno zasnovo prostorskega razvoja;
- ukrepi za spremljanje uspešnosti doseganja ciljev prostorske strategije.

6.1.1 Programi in projekti za izvajanje regionalne zasnove prostorskega razvoja Savinjske

Programi in projekti se opredelijo za:

- izvajanje regionalne zasnove s prioriteta in razvoj posameznih prostorskih sistemov, poselitve, gospodarske javne infrastrukture in krajine;
- prednostne vsebine, za katere se pripravljajo prostorski akti na državni in regionalni ravni;
- pridobitev razvojnih sredstev EU ali drugih sredstev naddržavnih organizacij.

Programi in projekti na področju razvoja poselitve morajo prispevati k lokacijski in turistični privlačnosti mest, kvaliteti bivalnega in delovnega okolja, trajnostni rabi kulturne dediščine in naravnih virov ter varovanju ljudi in njihovega premoženja. Za uresničevanje regionalne zasnove so nujni predvsem:

- programi razvoja mest in širših urbanih območij s poudarkom na projektih reurbanizacije urbanih središč, urbane prenove;
- programi celostnega ohranjanja in po potrebi revitalizacije in rehabilitacije varovanih naselbinskih območij s poudarkom na spodbujanju prepoznavnosti kakovostnih kulturnih sestavin krajine, posebnosti kulturnih krajin in arhitekturne identitete regije in njenih posameznih subregij oz. območij;
- programi razvoja mest in širših urbanih območij s poudarkom na projektih za sanacijo degradiranih industrijskih kompleksov in njihovo vključevanje v urbani razvoj naselij;

- programi razvoja mest s poudarkom na projektih oblikovanja zelenih sistemov in njihovi javni funkciji in vsebini;
- programi razvoja dostopnosti z javnim prometom in uveljavljanje novih principov tim. "peš dostopnosti" v urbanih območjih;
- programi razvoja novih oblik učinkovitega pridobivanja, distribucije in upravljanja z energetskimi sistemi s povečevanjem rabe obnovljivih virov v naseljih;
- programi uporabe novih oblik informacijskih tehnologij pri zagotavljanju kvalitetnejših pogojev za življenje v urbanem okolju;
- programi razvoja mest s posebnim poudarkom na prilagajanju prostorskim omejitvam in zaščiti že ogroženih območij.

Programi prostorskega razvoja podeželja morajo prispevati k medsebojnemu povezovanju podeželskih in urbanih območij in k privlačnosti podeželskih območij za bivanje, razvoj gospodarskih dejavnosti ter ekološki in kulturni turizem. Za uresničevanje regionalne zasnove so nujni predvsem:

- programi prostorskega razvoja podeželja za zagotavljanje potrebnih urbanih funkcij na podeželju in vzpostavljanje dostopnosti do drugih urbanih funkcij v mestih;
- programi prostorskega razvoja podeželja s katerimi se izboljšuje osnovna opremljenost naselij in s tem izboljšuje privlačnost in kvaliteta bivalnega in naravnega okolja;
- programe s poudarkom na ohranjanju kulturne dediščine in obnovi kulturnih spomenikov kot razvojnega dejavnika na podeželju ter zagotavljanje ustreznih prostorskih in gospodarskih pogojev za razvoj ekološkega in kulturnega turizma na podeželju;
- programe prostorskega razvoja podeželja s poudarkom na ohranjanju kvalitetne kulturne krajine, biotske raznovrstnosti in naravne ohranjenosti;

- programi razvoja podeželja v območjih prostorskih omejitev.

Programi in projekti na področju razvoja krajine morajo prispevati k privlačnosti krajinskih območij ter njihovi ohranjenosti z vidika naravnih in kulturnih ter simbolnih kakovosti. Za uresničevanje regionalne zasnove so nujni predvsem:

- programi za integralno načrtovanje prostorskega razvoja v posebnih varstvenih območjih in zavarovanih območjih;
- programi za integralno načrtovanje prostorskega razvoja v območjih nacionalne prepoznavnosti;
- programe za sanacijo razvrednotenih krajinskih območij.

6.1.2 Naloge in aktivnosti nosilcev urejanja prostora ter drugih subjektov, pristojnih za izvajanje ciljev regionalne zasnove prostorskega razvoja Savinjske

Regionalna zasnova prostorskega razvoja Savinjske predstavlja skupno izhodišče države in vseh njenih pristojnih resornih ministrstev, občin in drugih nosilcev urejanja prostora za usmerjanje prostorskega razvoja Savinjske regije. Posamezni nosilci urejanja prostora načrtujejo razvoj posameznih področij skladno z usmeritvami regionalne zasnove, kar pomeni skladno z načeli trajnostnega razvoja. Nosilci urejanja prostora bodo dosegali trajnostni prostorski razvoj z usklajenim izvajanjem ukrepov regionalne zasnove skladno s svojimi pristojnostmi. Pri tem je treba nameniti posebno pozornost tudi finančnim, davčnim in drugim ukrepom, ki lahko podpirajo trajnostni prostorski razvoj ali imajo nanj vpliv. Pri pripravi poročil o stanju na posameznem področju je potrebno upoštevati Uredbo²⁷ o vsebini izdelave

²⁷

<http://www.gov.si/upp/Assets/Dokumenti/PodzakonskiAkti/PSPU.pdf>

poročila o stanju na področju urejanja prostora ter minimuma enotnih kazalnikov. Ukrepi nosilcev urejanja prostora in drugih subjektov povezanih z uresničevanjem prostorskestrategije se izvajajo kot stalna naloga.

Za področje **urbane zemljiške politike in stanovanjske gradnje** mora nosilec urejanja prostora (MOPE, Stanovanjski sklad RS, občine, občinski stanovanjski skladi in skladi stavbnih zemljišč, nepremičninske agencije):

- izvajati aktivnosti za zagotavljanje zadostnih količin zemljišč in stanovanj;
- spodbujati uveljavljanje ukrepov aktivne urbane zemljiške politike v lokalnih skupnostih, tako da se olajša gradnja, investiranje in zagotavljanje stavbnih zemljišč in drugih nepremičnin, izboljša nepremičninska evidenca ter da se poveča ponudba opremljenih zemljišč;
- oblikovati program ukrepov zemljiške politike;
- oblikovati kriterije za uveljavljanje prostorskih ukrepov: aktiviranje ponudbe stanovanj iz obstoječega fonda, sistema komunalnega prispevka, začasnih ukrepov za zavarovanje prostora na območju predvidene prostorske ureditve, zakonite predkupne pravice občine, razlastitve in omejitve lastninske pravice, komasacije stavbnih zemljišč;
- skrbeti za ponudbo različnih tipov stanovanj glede na tipologijo in lastninsko strukturo;
- uvesti finančne spodbude za nakup in opremljanje stavbnih zemljišč za potrebe neprofitne stanovanjske gradnje in redefinirati veljavni komunalni prispevek.

Za področje **razvoja poselitve** mora nosilec urejanja prostora (MOPE, občine):

- usmerjati poselitev, tako da se: dosega povezano policentrično omrežje urbanih središč, zagotavlja prostorske možnosti za razvoj različnih urbanih dejavnosti, poveča

konkurenčnost slovenskih mest v evropskem prostoru, zagotovi smotrna raba tal ter krepi kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih naselij, kvaliteta bivanja in prepoznavnost prostora;

- skrbeti za funkcijsko in infrastrukturno povezanost mest in drugih naselij, pri čemer sta v ospredju predvsem učinkovita dostopnost z javnim prometom in povezanost središč z zaledjem;
- usmerjati poselitev v urbana središča, ki imajo prostorske in druge potenciale za gospodarski, družbeni in kulturni razvoj in s tem zagotavljati smotrno rabo tal in obstoječih stavb in kompleksov, preprečevati stihijsko razpršeno gradnjo, uravnotežiti razvoj naselij navznoter in navzven, sanirati razpršeno gradnjo;
- vključevati starteške presoje vplivov načrtovanega prostorskega razvoja na prostor na vseh ravneh priprave prostorskih dokumentov;
- pripravljati poročilo o stanju na področju urejanja prostora, skrbeti za zagotavljanje skladnosti razvojnih in prostorskih aktov s prostorsko strategijo;
- pripravljati prostorske akte na regionalni ravni in prostorske programe, tako da le ti zagotavljajo uresničevanje regionalne zasnove.

Za področje **varstva okolja** mora nosilec urejanja prostora (MOPE, ARSO, občine):

- določiti stopnjo občutljivosti okolja z vidika posameznih dejavnosti ter pripraviti metodologijo za pripravo celovite presoje vplivov prostorskih aktov in programov na okolje, ki vsebujejo tudi presoje vplivov na kulturno dediščino in prostorski razvoj;
- pripraviti načrte upravljanja z naravnimi viri, tako da se zagotovi ravnovesje med danostmi, možnostmi oskrbe in potrebami po naravnih

virih ter prostorska sprejemljivost potrebnih prostorskih ureditev.

Za področje **ravnanja z odpadki** mora nosilec urejanja prostora (MOPE, javna komunalna podjetja v (sub)regiji, občine):

- spodbujati racionalno prostorsko organizacijo pri ravnanju s komunalnimi in drugimi odpadki ter pokritost državnega ozemlja;
- določiti kriterije za lociranje objektov in naprav za ravnanje z odpadki ter spodbujati sanacijo in zapiranje neustreznih odlagališč.

Za področje **rabe voda ter oskrbe, odvajanja in čiščenja voda** mora nosilec urejanja prostora (MOPE, javna komunalna podjetja v (sub)regiji, občine):

- skrbeti za zagotavljanje zanesljive oskrbe z vodo, za spodbujanje varčne rabe vode, za zavarovanje vodnih virov, za integralno razvijanje vodovodnega omrežja na vseh območjih v regiji, prednostno pa v urbanih središčih in na vododeficitarnih območjih;
- skrbeti za integralno razvijanje kanalizacijskega omrežja, ki se zaključujejo s čistilnimi napravami na vseh območjih v državi, prednostno pa na občutljivih območjih;
- določiti ogrožena območja zaradi delovanja voda ter vodna zemljišča;
- na močno urbaniziranih območjih in na območjih prednostnih za kmetijstvo mora določiti ukrepe aktivne zaščite vode skladno s stopnjo občutljivosti vodnih virov.

Za področje **ohranjanja narave** mora nosilec urejanja prostora (ZRŠVN):

- pripraviti strokovne podlage za določitev ekološko pomembnih območij, naravnih vrednot državnega in lokalnega pomena ter posebnih varstvenih območij;

- pripraviti strokovne podlage za zavarovana območja tudi kot podlago za pripravo prostorskih aktov za ta območja;
- določiti tudi razvrednotena naravna območja in sprejeti programe za njihovo sanacijo.

Za področje **energetike** mora nosilec urejanja prostora (ELES, Geoplin, Elektro Celje, občinski koncesionarji oskrbe z zemeljskim plinom, občine):

- pripraviti regionalni energetski program, ki uresničuje zasnovo prostorskega razvoja energetskega sistema ter vključuje program sanacije in obnove obstoječih objektov in naprav ter graditve novih v skladu z razvojem urbanega sistema in mednarodnih povezav;
- skrbeti za izvajanje programa izdelave energetskega sistema in naselij;
- pri zagotavljanju energetske oskrbe in načrtovanju razvoja energetskega omrežja v prostoru zagotoviti smotrno rabo prostora ob upoštevanju dolgoročnih potreb po energiji;
- omogočiti dostopnost do različnih vrst virov energije ter ob tem pospeševati delež izkoriščanja obnovljivih virov.

Za področje **rudarstva** mora nosilec urejanja prostora (posamezni koncesionarji):

- določiti omrežja pridobivanja mineralnih surovin, tako da se zagotovijo potrebe po surovinah za gradbeništvo na regionalni ravni ter pri tem izhaja iz družbene, prostorske in okoljske sprejemljivosti;
- spremljati tržne potrebe po mineralnih surovinah, identificirati število kopov tudi nelegalnih;
- upoštevati prostorske pogoje za dodeljevanje rudarske pravice, izdajanje dovoljenj in izvajanje rudarskih del.

Za področje **gospodarskega razvoja, ki zajema razvoj gospodarskih dejavnosti, industrije,**

malega gospodarstva ter razvoja gospodarskih con mora nosilec urejanja prostora (Gospodarska zbornica območna enota Savinjske, občine, RRA Celje ter večja podjetja v regiji):

- zagotavljati učinkoviti, prostorsko varčen in raznolik razvoj gospodarstva v prostoru ter razmeščati dejavnosti v prostoru ob upoštevanju potreb, prostorskih lokacijskih možnosti ter družbene, prostorske in okoljske sprejemljivosti;
- skrbeti, da se ob pripravi strategij razvoja, razvojnih programov ter pri uresničevanju različnih projektov s področja gospodarstva upoštevajo usmeritve regionalne zasnove.

Za področje **gospodarskega razvoja, ki obsega razvoj turizma** mora nosilec urejanja prostora (Gospodarska zbornica območna enota Celje in Velenje, občine, RRA Celje, turistična podjetja):

- spodbujati raznovrstno turistično dejavnost, tako da zagotavlja optimalno izrabo primerjalnih prednosti za turizem na celotnem območju države;
- spodbujati kakovostno prestrukturiranje turističnih dejavnosti v preobremenjenih območjih;
- spodbujati pripravo turističnih programov, ki omogočajo razvoj na podeželju, vključujejo kulturno dediščino in biotsko raznovrstnost;
- oblikovati kriterije za razvoj turizma, turistične in rekreacijske infrastrukture in oblikovati prepoznavno turistično ponudbo za različna območja in s tem krepiti prepoznavnost Savinjske regije.

Za področje **zagotavljanja 90-dnevni obveznih rezerv naftnih derivatov** mora nosilec urejanja prostora (Zavod RS za blagovne rezerve):

- skrbeti za varno in zanesljivo oskrbo z nafto;
- zagotavljati, da so potrebne lokacije po skladiščenju ter transportu nafte in naftnih

derivatov določene ob upoštevanju družbene, prostorske in okoljske sprejemljivosti.

Za področje **prometa** mora nosilec urejanja prostora (MP - DRSC, DARS):

- skrbeti za razvoj prometnega sistema, ki je ustrezno navezan na razvoj urbanega sistema ter povezan z evropskimi prometnimi koridorji;
- skrbeti mora za dopolnjevanje prometnega sistema ter integracijo državnega, regionalnega in lokalnega prometnega sistema, tako da se zagotovi racionalna povezava urbanih središč;
- izvajati prekategorizacijo javnih prometnih povezav v skladu s predpisi in merili za kategorizacijo javnih cest;
- prednostno razvijati integriran medmestni in mestni javni promet predvsem v širših urbanih območjih in drugih poselitvenih območjih z namenom, da se zagotovi čim boljša dostopnost do javnih storitev in delovnih mest;
- spodbujati javni zračni promet ter razvijati in posodobiti obstoječa letališča;
- sprejeti program sanacije in obnove obstoječih objektov in naprav ter graditve novih v skladu z razvojem urbanega sistema in mednarodnih povezav;
- zagotoviti standarde večje varnosti za pešce in druge oblike nemotoriziranega prometa, umirjanje prometa na ulicah in v stanovanjskih območjih.

Za področje **telekomunikacij** mora nosilec urejanja prostora (Telekom Slovenije PE Celje, državni koncesionarji mobilne telefonije, RTV Slovenija, občinski koncesionarji, občine):

- skrbeti za razvoj učinkovitega, zanesljivega in prostorsko skladnega telekomunikacijskega omrežja;
- skrbeti za pokritost celotnega telekomunikacijskega omrežja ter navezanost na mednarodna telekomunikacijska omrežja in

pri tem zagotavljati univerzalne storitve tudi v najbolj odročnih območjih;

- skrbeti za povezovanje in združevanje ter prednostno uporabo obstoječih omrežij, ki morajo biti dostopna vsem operaterjem pod enakimi pogoji;
- posebno pozornost nameniti ukrepom za zaščito prebivalstva pred škodljivimi učinki elektromagnetnih sevanj baznih postaj mobilne telefonije in ukrepom za zmanjševanje vplivov na prostor.

Za področje **obrambe** mora nosilec urejanja prostora (Ministrstvo za obrambo):

- zagotoviti prostorsko razporeditev vojaške infrastrukture ob upoštevanju danosti prostora, družbene sprejemljivosti ter smernic varovanja okolja, ki bo podpirala reorganizacijo obrambnega sistema;
- zagotoviti pogoje s katerimi bo omogočeno prilagajanje obstoječe vojaške infrastrukture perspektivnim potrebam obrambnega sistema in še posebej sprememb povezanih s profesionalizacijo Slovenske vojske.

Za področje **varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami** mora nosilec urejanja prostora (Ministrstvo za obrambo) pripraviti ocene ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami ter za njih izdelati posebne strategije zaščite pred nesrečami, ki predstavljajo največjo nevarnost.

Za področje **kmetijstva** mora nosilec urejanja prostora (MKGP, Kmetijsko gozdarska zbornica):

- spodbujati ohranjanje pridelovalnega potenciala kmetijskih zemljišč, ekološko naravnano kmetijstvo, diverzificirane oblike kmetijske proizvodnje in razvoj dopolnilnih dejavnosti;
- pripraviti kategorizacijo kmetijskih zemljišč kot podlago za njihovo razvrstitev;

- skrbeti, da se pripravijo programi kmetijstva in prenove vasi in sicer prioritarno za območja izjemnih krajin in obmejna, hribovita in zavarovana območja.

Za področje **gozdarstva, ribištva in lovstva** mora nosilec urejanja prostora (Zavod za gozdove Slovenije, Zavod za ribištvo Slovenije, Lovska zveza Slovenije):

- ohranjati sklenjenost gozdov;
- spodbujati sonaravno izkoriščanje gozdov in upravljanje s populacijami prostoživečih živali;
- ohranjati ravninske gozdove;
- upravljanje z varstvenimi in športno-ribolovnimi vodami v regiji.

Za področje **varstva kulturne dediščine** mora nosilec urejanja prostora (ZVKDS):

- razvijati dejavnosti varstva kulturne dediščine ter druge dejavnosti kulture, tako da se krepki kulturna raznovrstnost v regiji;
- skrbeti za strokovno in pravno varstvo kulturne dediščine, predvsem območij dediščine in posameznih kulturnih spomenikov in izboljšati finančne mehanizme za dolgoročno ohranjanje spomeniških lastnosti dediščine;
- evidentirati kulturno dediščino ter voditi in vzdrževati register dediščine, valorizirati dediščino glede na državni ali lokalni pomen in določati območja varstva, skrbeti za spomenike državnega pomena in spomenike v lasti države;
- zagotoviti ustrezne konzervatorske programe ter financirati ali sofinancirati obnovo kulturnih spomenikov;
- za potrebe ocenjevanja vplivov na dediščino zagotoviti strokovne zasnove za varstvo spomeniških lastnosti dediščine ter za uveljavljanje kulturne funkcije posameznega varovanega območja;

- sodelovati pri pripravi skupnih programov, strokovnih podlag za zavarovana območja v katerih je večje število objektov in območij kulturne dediščine ter pripravljati smernice, mnenja, pogoje in soglasja na tej osnovi.

6.1.3 Ukrepi za izvajanje skladnosti razvojnih aktov in prostorskih aktov z regionalno zasnovo prostorskega razvoja Savinjske

Z ukrepi za ugotavljanje skladnosti razvojnih aktov z regionalno zasnovo se zagotavlja, da v skladu z 21. in 47. členom Zakona o urejanju prostora²⁸ razvojni dokumenti posameznih območij in dejavnosti niso v nasprotju s to strategijo. Ti ukrepi so zlasti kriteriji in postopki, ki omogočajo zagotavljanje javnih koristi v prostoru in usklajajo razvojne potrebe in varstvene zahteve z opredeljenim vzdržnim prostorskim razvojem v regionalni zasnovi.

6.1.3.1 Kriteriji za usklajevanje razvojnih potreb z varstvenimi zahtevami

V strateških in izvedbenih prostorskih dokumentih občin poteka soočanje razvojnih potreb z varstvenimi zahtevami v prostoru tako, da se z upoštevanjem zasnove in usmeritev prostorskega razvoja, določene v regionalni zasnovi in z upoštevanjem meril pri usklajevanju razvojnih potreb med seboj, varstvenih zahtev med seboj ter razvojnih potreb z varstvenimi zahtevami, zagotovi usklajenost gospodarskih, družbenih in okoljskih vidikov ter ustvari pogoje za trajnostni prostorski razvoj regije.

Razvojne potrebe v prostoru je treba med seboj v postopku priprave in sprejemanja občinskih prostorskih aktov usklajevati na podlagi analize razvojnih možnosti in ranljivosti prostora tako, da:

- se preveri nujnost razvojnega interesa oz. potrdi družbeno potrebo po določeni prostorski ureditvi;
- sledi temeljnemu ciljem trajnostnega prostorskega razvoja;
- ne prevlada interes posamezne dejavnosti brez posebej utemeljenih razlogov, ki se posebej ugotovijo v postopku priprave in sprejemanja prostorskega akta;
- se upošteva družbene potrebe sedanje generacije ter ne ogroža potreb prihodnjih;
- se daje prednost rabi, ki je načrtovana v območju z najvišjimi razvojnimi potenciali za določeno rabo;
- se daje prednost varčni in učinkovitejši rabi prostora ter rabi, ki omogoča dopolnjujočo izrabo prostora;
- se daje prednost rabi, ki je okolju in človeku prijazna in ohranja naravne in kulturne vrednote;
- se pri rabi naravnega vira v oskrbne, turistično rekreacijske in gospodarske namene daje prednost tisti rabi, ki zagotavlja trajno ohranitev količin in kakovosti naravnega vira;
- se daje prednost rabi, ki so fleksibilne in omogočajo prilagajanje spremembam v potrebah družbe;
- se daje prednost rabi, ki omogoča ohranjanje prepoznavnosti slovenske krajine.

Varstvene zahteve v prostoru se med seboj v postopku priprave in sprejemanja občinskih prostorskih aktov usklajujejo tako, da:

- se upošteva temeljne cilje prostorskega načrtovanja;
- ne prevlada varstvena zahteva po varovanju posamezne naravne vrednote, naravnega vira ali kulturne dediščine na škodo drugega, razen v kolikor je to mogoče v okviru določb zakonov in drugih predpisov in se za to posebej utemeljeni razlogi ugotovijo v

postopku priprave in sprejemanja prostorskega akta;

- se upoštevajo uradne evidence in s predpisi določena strokovna gradiva za varstvo naravne vrednote ali kulturne dediščine;
- se daje prednost varstveni zahtevi, ki izraža višji javni interes in je usklajena z drugimi varstvenimi zahtevami.

Razvojne potrebe in varstvene zahteve v prostoru se med seboj v postopku priprave in sprejemanja občinskih prostorskih aktov usklajujejo tako, da:

- se načrtujejo razvojne dejavnosti v okviru varstvenih zahtev, ki jih določajo predpisi;
- mora biti poseg v varstveno zahtevo čim manjši in mora biti utemeljen s strateško presojo vplivov na varovano prostorsko prvino.

6.1.3.2 Ukrepi za zagotavljanje skladnosti prostorskih aktov z regionalno zasnovo

Skladnost prostorskih aktov z regionalno zasnovo se ugotavlja skozi cilje, zasnovo, z usmeritvami in prioritetami za doseg ciljev prostorskega razvoja Savinjske regije na podlagi kazalnikov izvajanja regionalne zasnove.

Skladnost prostorskih aktov z regionalno zasnovo se ugotavlja tako, da se:

- ugotovi ali cilji in načrtovane dejavnosti v prostorskem aktu predstavljajo podrobnejšo določitev in izvedbo ciljev in zasnove regionalne zasnove;
- ugotovi ali cilji in načrtovane dejavnosti, ki niso neposredna izvedba ciljev strategije, ne predstavljajo ovire za doseganje ciljev in zasnove regionalne zasnove.

²⁸

http://www.gov.si/mop/zakonodaja/zakoni/prostor/urejanje/zurep_kazalo.doc

6.2 Spremljanje doseganja ciljev regionalne zasnove prostorskega razvoja Savinjske

Doseganje ciljev ter izvajanje zasnove in usmeritev regionalne zasnove prostorskega razvoja Savinjske je treba spremljati in vrednotiti ter jih po potrebi dopolnjevati in izboljševati.

Za spremljanje doseganja regionalne zasnove mora biti pripravljeno regionalno poročilo o stanju na področju urejanja prostora.

Poročilo o stanju na področju urejanja prostora vsebuje:

- analizo stanja in teženj v prostorskem razvoju regije;
- analizo izvajanja regionalne zasnove;
- predloge za spremembe in dopolnitve prostorskega razvoja na regionalni ravni.

Poročilo o stanju na področju urejanja prostora v regiji temelji na minimumu enotnih kazalnikov, ki se kot pripomoček za preizkus učinkovitosti uresničevanja regionalne zasnove uporabljajo za spremljanje stanja in teženj v prostorskem razvoju regije.

Širši nabor nepopolnih kazalnikov za spremljanje izvajanja RZPR Savinjske predstavljeni v obliki razpoložljivih statističnih karakteristik ²⁹	Najnižja teritorialna raven dostopnosti	Pogostnost zbiranja	Vir	Razpoložljiva časovna vrsta podatkov
Promet				
število prepeljanih potnikov po železniškem omrežju	SKTE 3	letno	SURS	1995
število prepeljanih potnikov po cestnem javnem potniškem prevozu	SKTE 3	letno	SURS	1995
potniški kilometri po železniškem omrežju	SKTE 3	letno	SURS	1995
potniški kilometri po cestnem javnem potniškem prevozu	SKTE 3	letno	SURS	1995
železniški blagovni promet	SKTE 3	letno	SURS	1995
cestni javni prevoz blaga	SKTE 3	letno	SURS	1995
dolžina glavnih cest	SKTE 3	letno	SURS	1995 -
dolžina regionalnih cest	SKTE 3	letno	SURS	1995 -
dolžina lokalnih cest	SKTE 3	letno	SURS	1995 -
registrirana cestna motorna vozila po vrsti	občina	letno	SURS	1995 -
nesreče v cestnem prometu skupaj in s smrtnim izidom	občina	letno	SURS	1995 -
Energetika				
proizvodnja električne energije na generatorju skupaj	SKTE 3	letno	SURS	1995 -
proizvodnja električne energije na generatorju v hidroelektrarnah	SKTE 3	letno	SURS	1995 -
proizvodnja električne energije na generatorju v termoelektrarnah	SKTE 3	letno	SURS	1995 -
proizvodnja električne energije na generatorju v jedrskih elektrarnah	SKTE 3	letno	SURS	1995 -
poraba električne energije skupaj	SKTE 3	letno	SURS	1995 -
poraba električne energije po sektorju	SKTE 3	letno	SURS	1995 -
Kmetijstvo in gozdarstvo				
površine po popisu kmetijstva 2000 (obvezno upoštevati metodologijo popisa kmetijstva 2000) po zemljiških kategorijah (skupna površina, njive in vrtovi, sadovnjaki, vinogradi, travniki, pašniki, ribniki+trstičja+močvirja, gozdovi, nerodovitno)	občina	letno	SURS	2000 (ne uporabljaj pred 2000!)
skupna površina	občina	letno	SURS	2000 (ne uporabljaj pred 2000!)
površina njivskih posevkov (žita, industrijske rastline, vrtnine, krmne rastline, drugo)	občina	letno	SURS	2000 (ne uporabljaj pred 2000!)
morsko in sladkovodno ribištvo, ulov in ribogojstvo	občina	letno	SURS	1995
število kmetijskih podjetij, družb in zadrug	SKTE 3	letno	SURS	1995
število zaposlenih v kmetijskih podjetjih, družbah in zadrugah	SKTE 3	letno	SURS	1995

²⁹ izraz pomeni statistični podatek

Okolje				
zajete količine vode	občina	letno	SURS	1995
izpuščanje odpadne vode iz industrije in rudarstva skupaj v 1000 m ³	147 občin, VOD-1	letno	SURS	1996-1998
prečiščevanje odpadne vode iz industrije in rudarstva skupaj v 1000 m ³	147 občin, VOD-1	letno	SURS	1996-1999
odpadna voda v javni kanalizaciji 1000 m ³	samo poročevalske enote po občinah do l. 1999, VOD-2K	letno	SURS	do 1999
izpuščena odpadna voda iz javnih kanalizacijskih sistemov v 1000 m ³	samo poročevalske enote po občinah do l. 1999, VOD-2K	letno	SURS	do 1999
prečiščevanje odpadne vode v javnem kanalizacijskem omrežju v 1000 m ³	samo poročevalske enote po občinah do l. 1999, VOD-2K	letno	SURS	do 1999
dolžina primarnega, dolžina sekundarnega kanalizacijskega omrežja v km	samo poročevalske enote po občinah do l. 1999, VOD-2K	letno	SURS	do 1999
število priključkov na javno kanalizacijsko omrežje	samo poročevalske enote po občinah do l. 1999, VOD-2K	letno	SURS	do 1999
količina nastalih odpadkov skupaj, v industriji in rudarstvu, v gradbeništvu, v zdravstvu in socialnem varstvu	občina	3-letno	SURS	1995
prebivalci v regiji zajeti s storitvami javnega odvoza gospodinjskih, njim podobnih in kosovnih odpadkov	na ravni regije, 1995, za l. 1998 se podatki še obdelujejo	3-letno	SURS	1995
naselja v regiji zajeta s storitvami javnega odvoza gospodinjskih, njim podobnih in kosovnih odpadkov	naselje	3-letno	SURS	1995
količina odpadkov zbranih s storitvami javnega odvoza gospodinjskih, njim podobnih in kosovnih odpadkov	občina	3-letno	SURS	1995
količina odpadkov	občina	3-letno	SURS	1995
količina odpadkov zbranih v javnem odvozu (skupaj in količina odloženih,	občina	3-letno	SURS	1995

recikliranih, kompostiranih, termično obdelanih, izvoženih, drugo ravnanje)				
tekoči izdatki za varstvo okolja po vrsti in dejavnosti SKD	na ravni regije; na ravni občine samo, če niso individualni podatki, do l. 1999	letno	SURS	1995
investicije v varstvo okolja po vrsti in dejavnosti SKD	na ravni regije; na ravni občine samo, če niso individualni podatki, do l. 1999	letno	SURS	1995
novopozidane površine (skupaj, na račun gozda, na račun kmetijskih zemljišč)	občina	letno	SURS	1995
Turizem				
turisti in turistične prenočitve (domači in tuji) po vrstah krajev, po vrstah nastanitvenih objektov, po mesecih	občina	letno	SURS	1995
povprečna doba bivanja po vrstah turističnih krajev	občina	letno	SURS	1995
pomembnejši kraji, prenočitvene zmogljivosti, število turistov in njihove prenočitve	občina	letno	SURS	1995

P

PRILOGA 4

SOCIALNI RAZVOJ IN VARSTVO

OBČINA		IME INSTITUCIJE
1.	CELJE	CENTER ZA VARSTVO IN DELO GOLOVEC CELJE
2.	CELJE	DOM UPOKOJENCEV CELJE
3.	CELJE	ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAPOSLOVANJE - OBMOČNA ENOTA CELJE
4.	CELJE	CENTER ZA SOCIALNO DELO CELJE
5.	CELJE	CENTER ZA SOCIALNO DELO CELJE - KRIZNI CENTER ZA MLADE
6.	CELJE	JZ SOCIO - JAVNI ZAVOD ZA SOCIALNO VARSTVENE DEJAVNOSTI CELJE
7.	CELJE	MLADINSKI CENTER CELJE
8.	CELJE	RACIO - SOCIAL. ZAVOD ZA RAZVOJ SOCIALNIH IN ZAPOSLOVNIH PROGRAM.
9.	CELJE	ZAVOD VIR - PREPREČEVANJE ODVISNOSTI IN REHABILITACIJE UPORABNIKOV DROG
10.	CELJE	ZPIZ - ZAVOD ZA POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE RS - OE CELJE
11.	VRANSKO	ZAVOD SV. RAFAELA , VRANSKO, VARSTVENO IN ZDRAVSTVENO DELO
12.	CELJE	ZAVOD ZA TURIZEM CELEIA CELJE
13.	ŽALEC	CENTER ZA SOCIALNO DELO ŽALEC

14.	ŽALEC	DOM NINE POKORN GRMOVJE
15.	POLZELA	DOM UPOKOJENCEV POLZELA
16.	SLOVENSKE KONJICE	CENTER ZA SOCIALNO DELO SLOVENSKE KONJICE
17.	SLOVENSKE KONJICE	LAMBRECHTOV DOM
18.	SLOVENSKE KONJICE	ZAVOD ČEBELA - DNEVNO VARSTVO KARITAS
19.	DOBRNA	ZAVOD ZA USPOSABLJANJE IN VARSTVO DOBRNA
20.	LAŠKO	CENTER ZA SOCIALNO DELO LAŠKO
21.	MOZIRJE	CENTER ZA SOCIALNO DELO MOZIRJE
22.	ŠMARJE PRI JELŠAH	DOM UPOKOJENCEV ŠMARJE PRI JELŠAH
23.	ŠMARJE PRI JELŠAH	CENTER ZA SOCIALNO DELO ŠMARJE PRI JELŠAH
24.	ŠENTJUR PRI CELJU	VARSTVENO DELOVNI CENTER
25.	ŠENTJUR PRI CELJU	DOM STAREJŠIH ŠENTJUR
26.	ŠENTJUR PRI CELJU	CENTER ZA SOCIALNO DELO ŠENTJUR
27.	GORNJI GRAD	DOM STAREJŠIH OBČANOV

ŠOLSTVO

OBČINA		IME INSTITUCIJE
1.	CELJE	DIJAŠKI DOM CELJE
2.	CELJE	LJUDSKA UNIVERZA CELJE
3.	CELJE	REGIJSKO ŠTUDIJSKO SREDIŠČE
4.	CELJE	SREDNJA ZDRAVSTVENA ŠOLA CELJE
5.	CELJE	ŠOLSKI CENTER CELJE
6.	CELJE	GIMNAZIJA CENTER CELJE
7.	CELJE	POSLOVNO - KOMERCIALNA ŠOLA CELJE
8.	CELJE	SREDNJA EKONOMSKA ŠOLA
9.	CELJE	SREDNJA STROKOVNA IN POKLICNA ŠOLA CELJE
10.	CELJE	SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM CELJE
11.	CELJE	VRTNARSKA ŠOLA CELJE
12.	CELJE	ZDRUŽENE OSNOVNE ŠOLE CELJE
13.	CELJE	I. GIMNAZIJA V CELJU
14.	CELJE	SOFISTUS, ZAVOD ZA SODOBNO IZOBRAŽEVANJE

15.	CELJE	ŠOLSKI CENTER CELJE VIŠJA STROKOVNA ŠOLA
16.	CELJE	ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO
17.	CELJE	ZAVOD ZA INFORMACIJSKO DEJAVNOST IN ALTERNATIVNO KULTURO
18.	ŽALEC	UPI - LJUDSKA UNIVERZA ŽALEC
19.	SLOVENSKE KONJICE	SIC - SVETOVALNO IZOBRAŽEVALNI CENTER
20.	ROGAŠKA SLATINA	LJUDSKA UNIVERZA ROGAŠKA SLATINA
21.	ROGAŠKA SLATINA	STEKLARSKA ŠOLA
22.	ROGAŠKA SLATINA	ŠOLSKI CENTER ROGAŠKA SLATINA
23.	ŠENTJUR PRI CELJU	LPC KOZJANSKO
24.	ŠENTJUR PRI CELJU	KMETIJSKA IN GOSPODINJSKA ŠOLA ŠENTJUR
25.	ŠENTJUR PRI CELJU	LJUDSKA UNIVERZA OBČINE ŠENTJUR PRI CELJU

ZNANOST IN ŠPORT

OBČINA		IME INSTITUCIJE
1.	CELJE	GEODETSKI ZAVOD CELJE, D.O.O.
2.	CELJE	GLOCAL, ZAVOD ZA RAZVOJ INTELEKTUALNEGA KAPITALA
3.	CELJE	INŠTITUT ZA EB, ZAVOD ZA RAZVOJ ELEKTRONSKEGA BANČNIŠTVA, CELJE
4.	CELJE	JAVNI ZAVOD CELJSKE LEKARNE - KONTROLNO ANALIZNI LABORATORIJ
5.	CELJE	TECOS CELJE - RAZVOJNI CENTER ORODJARSTVA
6.	CELJE	ZAVOD IRCKON - ZAVOD ZA RAZVOJ
7.	CELJE	ZAVOD ZA AKTIVNO PREŽIVLJANJE PROSTEGA ČASA
8.	CELJE	ZAVOD ZRCZ, ZVEZA ZA RAZVOJ IN CERTIFICIRANJE ZRAKOPLO. IN OPREME
9.	CELJE	ZAVOD - CENTER SLOVENSKEGA ORODJARSKEGA GROZDA CELJE
10.	SLOVENSKE KONJICE	TEHNOLOŠKO INOVACIJSKI ZAVOD DRAVINJSKE DOLINE
11.	ŽALEC	INŠTITUT ZA HMELJARSTVO IN PIVOVARSTVO SLOVENIJE
12.	LAŠKO	AGENCIJA ZA RAZVOJ TURIZMA IN PODJETNIŠTVA OBČINE LAŠKO
26.	LJUBNO	ZAVOD SAVINJA – ZAVOD ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA IN TURIZMA
13.	SLOVENSKE KONJICE	ZAVOD ZA ŠPORT SLOVENSKE KONJICE
14.	VELENJE	TCL - LABORATORIJI ZA PREIZKUŠANJE IN

		CERTIFICIRANJE
15.	VELENJE	RIVAL D.O.O. VAL EAST EUROPE
16.	CELJE	DRUŠTVO ZA PODROČJE MEJNIH ZNANOSTI - ALFA 7
17.	LAŠKO	KOŠARKAŠKI KLUB PIVOVARNA LAŠKO
18.	CELJE	KEGLJAŠKI KLUB CELJE
19.	CELJE	ŠPORTNA ZVEZA CELJE D.O.O.
20.	CELJE	ŽENSKI KOŠARKARSKI KLUB CELJE
21.	CELJE	NOGOMETNI KLUB PUBLIKUM CELJE
22.	CELJE	ROKOMETNI KLUB PIVOVARNA LAŠKO
23.	ROGAŠKA SLATINA	ŠPORTNA ZVEZA ROGAŠKA SLATINA
22.	LJUBNO	ŠPORTNO DRUŠTVO IN SPLAVARSKO DRUŠTVO

ZDRAVSTVENO VARSTVO

OBČINA		IME INSTITUCIJE
1.	CELJE	SPLOŠNA BOLNIŠNICA CELJE
2.	CELJE	ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO CELJE
3.	CELJE	JAVNI ZAVOD ZDRAVSTVENI DOM CELJE
4.	CELJE	SKUPNOST ZAVODOV OSNOVENE ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI CELJSKE REGIJE
5.	CELJE	ARTHRON, ZAVOD ZA SKLEPNE IN ŠPORTNE POŠKODBE CELJE
6.	CELJE	JAVNI ZAVOD CELJSKE LEKARNE
7.	CELJE	ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE - OBMOČNA ENOTA CELJE
8.	MOZIRJE	LEKARNA MOZIRJE
9.	MOZIRJE	ZGORNJESAVINJSKI ZDRAVSTVENI DOM MOZIRJE
10.	ŽALEC	ZDRAVSTVENI DOM ŽALEC
11.	SLOVENSKE KONJICE	ZDRAVSTVENI DOM SLOVENSKE KONJICE
12.	VOJNIK	PSIHIATRIČNA BOLNIŠNICA VOJNIK
13.	LAŠKO	ZDRAVILIŠČE LAŠKO, MEDICINA IN TURIZEM
14.	LAŠKO	JAVNI ZAVOD ZDRAVSTVENI DOM LAŠKO
15.	DOBRNA	TERME DOBRNA D.D.

16.	ŠMARJE PRI JELŠAH	ZDRAVSTVENA POSTAJA ŠMARJE PRI JELŠAH
17.	ŠENTJUR PRI CELJU	ZDRAVSTVENI DOM ŠENTJUR PRI CELJU
18.	ROGATEC	ZDRAVSTVENA POSTAJA ROGATEC
19.	ROGAŠKA SLATINA	ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA - ZDRAVSTVO D.D.
20.	PODČETRTEK	TERME OLIMIA D.D.
21.	KOZJE	ZDRAVSTVENA POSTAJA KOZJE
22.	BISTRICA OB SOTLI	ZDRAVSTVENA POSTAJA BISTRICA OB SOTLI
23.	ŽALEC	ŽALSKE LEKARNE ŽALEC
24.	ŠMARJE PRI JELŠAH	ZDRAVSTVENA POSTAJA ŠMARJE PRI JELŠAH

PRAVOSODJE

OBČINA		IME INSTITUCIJE
1.	CELJE	MZP - UPRAVA RS ZA IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ - ZAVOD ZA PRESTAJANJE MLADOLETNIŠKEGA ZAPORA IN KAZNI ZAPORA CELJE
2.	SLOVENSKE KONJICE	OKRAJNO SODIŠČE V SLOVENSКИH KONJICAH
3.	SLOVENSKE KONJICE	SODNIK ZA PREKRŠKE SLOVENSKE KONJICE
4.	VELENJE	OKRAJNO SODIŠČE V VELENJU
5.	VELENJE	SODNIK ZA PREKRŠKE VELENJE
6.	CELJE	RS DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO - ZUNANJI ODDELEK V CELJU
7.	CELJE	DELOVNO SODIŠČE V CELJU
8.	CELJE	OKRAJNO SODIŠČE V CELJU
9.	CELJE	OKROŽNO DRŽAVNO TOŽILSTVO V CELJU
10.	CELJE	OKROŽNO SODIŠČE V CELJU
11.	CELJE	SODNIK ZA PREKRŠKE CELJE
12.	CELJE	UPRAVNO SODIŠČE RS - ZUNANJI ODDELEK V CELJU
13.	CELJE	VIŠJE DRŽAVNO TOŽILSTVO V CELJU
14.	CELJE	VIŠJE SODIŠČE V CELJU

15.	ŠENTJUR PRI CELJU	OKRAJNO SODIŠČE V ŠENTJURU PRI CELJU
16.	ŠENTJUR PRI CELJU	SODNIK ZA PREKRŠKE ŠENTJUR PRI CELJU
17.	ŠMARJE PRI JELŠAH	OKRAJNO SODIŠČE V ŠMARJU PRI JELŠAH
18.	ŠMARJE PRI JELŠAH	SODNIK ZA PREKRŠKE ŠMARJE PRI JELŠAH
19.	LAŠKO	SODNIK ZA PREKRŠKE LAŠKO
20.	ŽALEC	OKRAJNO SODIŠČE V ŽALCU
21.	ŽALEC	SODNIK ZA PREKRŠKE ŽALEC
22.	VELENJE	OKROŽNO DRŽAVNO TOŽILSTVO V CELJU - ZUNANJI ODDELEK V VELENJU
23.	MOZIRJE	SODNIK ZA PREKRŠKE

KULTURA IN VARSTVO

OBČINA		IME INSTITUCIJE
1.	CELJE	MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE CELJE
2.	CELJE	POKRAJINSKI MUZEJ CELJE
3.	CELJE	ZGODOVINSKI ARHIV CELJE
4.	CELJE	JAVNI ZAVOD ZA POŽARNO, REŠEVALNO IN TEHNIČNO SLUŽBO CELJE
5.	CELJE	JAVNI ZAVOD RS ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE
6.	CELJE	PLESNO GLEDALIŠČE CELJE
7.	CELJE	SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE
8.	CELJE	ZAVOD ZA GOZDOVE RS - OBMOČNA ENOTA CELJE
9.	CELJE	ZAVOD ZA KULTURNE PRIREDITVE CELJE
10.	CELJE	ZVD ZAVOD ZA VARSTVO PRI DELU D.D. PE CELJE
11.	CELJE	CELJSKI SEJEM D.D.
12.	VRANSKO	ZAVOD ZA MUZEJSKO, KULTURNO, TURISTIČNO IN ŠPORTNO DEJAVNOST
13.	ŽALEC	ZAVOD ZA KULTURO, ŠPORT IN TURIZEM ŽALEC
14.	SLOVENSKE	ZAVOD ZA KULTURO SLOVENSKE KONJICE

	KONJICE	
15.	SLOVENSKE KONJICE	OBČINSKA KULTURNA ZVEZA SLOVENSKE KONJICE
16.	LAŠKO	PRIREDITVENI CENTER LAŠKO
17.	MOZIRJE	ZAVOD ZA KULTURO MOZIRJE
18.	ŠOŠTANJ	ZAVOD ZA KULTURO ŠOŠTANJ - MESTNA GALERIJA ŠOŠTANJ
19.	ŠMARJE PRI JELŠAH	KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH - KULTURNI DOM
20.	ŽALEC	MEDOBČINSKA MATIČNA KNJIŽNICA ŽALEC
21.	BISTRICA OB SOTLI	KOZJANSKI PARK - MUZEJ
22.	ROGAŠKA SLATINA	KNJIŽNICA ROGAŠKA SLATINA
23.	ROGAŠKA SLATINA	ZAVOD ZA KULTURO ROGAŠKA SLATINA
24.	ROGATEC	ZAVOD ROGAŠKA DEDIŠČINA - ROGATEC, MUZEJ NA PROSTEM ROGATEC
25.	ROGATEC	KNJIŽNICA ROGATEC
26.	ŠENTJUR PRI CELJU	KNJIŽNICA ŠENTJUR
27.	ŠENTJUR PRI CELJU	ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV ŠENTJUR PRI CELJU
28.	BISTRICA OB SOTLI	KULTURNO DRUŠTVO BISTRICA OB SOTLI
29.	NAZARJE	MUZEJ VRBOVEC - MUZEJ GOZDARSTVA IN LESARSTVA
30.	NAZARJE	ZAVOD ZA GOZDOVE RS - OBMOČNA ENOTA NAZARJE
31.	VELENJE	KULTURNI CENTER IVAN NAPOTNIK

		VELENJE
32.	VELENJE	ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV ŠALEŠKE DOLINE
33.	CELJE	DRUŠTVO REGIONALNA VARNA HIŠA
34.	CELJE	POLICIJSKA UPRAVA CELJE
35.	MOZIRJE	GASILSKA ZVEZA ZGORNJESAVINJSKE DOLINE
36.	VELENJE	GASILSKA ZVEZA VELENJE
37.	ŽALEC	GASILSKA ZVEZA ŽALEC
38.	PREBOLD	GASILSKA ZVEZA PREBOLD
39.	SLOVENSKE KONJICE	GASILSKA ZVEZA SLOVENSKE KONJICE
40.	VOJNIK	GASILSKA ZVEZA VOJNIK - DOBRNA
41.	CELJE	GASILSKA ZVEZA CELJE
42.	ŠMARJE PRI JELŠAH	GASILSKA ZVEZA ŠMARJE PRI JELŠAH
43.	ŠENTJUR PRI CELJU	GASILSKA ZVEZA ŠENTJUR
44.	CELJE	OSREDNJA KNJIŽNICA CELJE
45.	LAŠKO	KNJIŽNICA LAŠKO
46.	CELJE	KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE - KM. GOZD. ZAVOD CELJE
47.	GORNJI GRAD	ZAVOD ZA MUZEJSKO, TURISTIČNO, KULTURNO IN ŠPORTNO DEJAVNOST
48.	LJUBNO	FLOSARSKA ZBIRKA

43.

ŠENTJUR PRI

CELJU

44.

CELJE